

Co-funded by
the European Union

KÉZIKÖNYV

EPSPI PROJECT
2021-1-DE02-KA220-ADU-000026713

Parents for Inclusion

EPSPI

Eltern für die Inklusion - Parents for inclusion - Padres por la inclusión
Szülők az inklúzióért - Genitori per l'inclusione

Academia
Española de
Formación

Casa de San Antonio
A.S.R.P.

kincs-
Alapítvány
is Concedemul de la Educație Națională Cugetarea
Făcândemul din Cărtăriești în colaborare cu Asociația

popolinsieme
accogliere persone, costruire comunità

fundación
red incola

Üdvözöljük a projektünk kézikönyvében

EPSPI

"Parents for Inclusion - Padres por la Inclusión - Szülők az Inklúzióért - Genitori per l'Inclusione!"

Örömmel üdvözöljük kedves olvasóinkat, és meghívjuk Önöket egy inspiráló utazásra és mély betekintésre a nehéz körülmények között élő emberek számára és velük végzett szociális integrációs munka jó gyakorlatába.

Ez a "Szülők a befogadásért" projekt öt németországi, magyarországi, olaszországi és spanyolországi intézmény elkötelezettségének és együttműködésének eredménye.

Minden uniós országban, így a résztvevő országokban (DE, ES, IT és HU) is, megfigyelhető a különböző társadalmi csoportok közötti hátrányok és a megkülönböztetés rendszerszintű mintázata, illetve a gyermekek hosszú távú oktatási sikere közötti kapcsolat. Ez különösen a Magyarországra bevándorlók gyermekeit és a roma gyermekeket érinti, akik többszörös hátrányt tapasztalnak, és könnyen lemaradnak az iskolában illetve később a szakmai életben, ritkán tudják megvalósítani a bennük rejlő lehetőségeket. A társadalmi hátrányok azonban nem sorsszerűek, hanem a lehetőségek és a jövő befolyásolhatóak. Ezt bizonyítja a "Szülők a befogadásért" projekt is.

A négy ország (Németország, Spanyolország, Magyarország és Olaszország) öt partnerszervezete a tapasztalatuk, tudományos háttérük, a szociálisan hátrányos helyzetű célcsoportok támogatásában szerzett szakértelmük és egymást kiegészítő pedagógiai megközelítéseik miatt jött össze. A Paulo Freire inspirált pedagógiára épülő "Szülők a befogadásért" projekt a hátrányos helyzetű bevándorlóknak és szülőknek ad hangot.

A projekt azzal a céllal indult, hogy egy közös, állampolgárságokon átívelő, megerősítő módszertant dolgozzon ki a szociálisan hátrányos helyzetű szülőkkel végzett szociálpedagógiai munkához.

Az itt felsorakoztatott példák bemutatják kezdve a bevándorlók önszerveződésének alapjaitól az iskolai sikeresség biztosítása érdekében, a kisgyermekkorai fejlesztés elősegítésétől és a fejlődési hiányosságok elkerülésétől, az anyák megerősítésétől, a kulturális tudatosságban rejlő lehetőségektől a megélhetés biztosításának kérdését a biztos munkahely megtalálása és vállalása révén.

Ez a kézikönyv tehát egy olyan átfogó forrás, amely nemcsak a migrációs helyzet és a társadalmi integrációs munka aktuális meglátásairól nyújt tájékoztatást, hanem hidat is épít a különböző kultúrák között. Víziónk egy olyan befogadó és sokszínű közösség előmozdítása, ahol mindenkinek lehetősége van arra, hogy jól érezze magát, és teljes mértékben kibontakoztassa a benne rejlő lehetőségeket. Ebben az értelemben a kézikönyvet segítségnek és inspirációnak kell tekinteni.

Nem tart igényt a tudományos teljességre, hanem az érintett munkavállalók konkrét tapasztalataira támaszkodik. Szeretnénk, ha ez a kézikönyv értékes forrás lenne az

önkéntesek, szociális munkások, pedagógusok, érdeklődők és intézmények számára, függetlenül attól, hogy milyen tapasztalattal rendelkeznek ezen a területen.

A résztvevő intézmények minden egyes modulja az intézmény és az adott ország helyzetének bemutatásával kezdődik. Ezt követi a bevált gyakorlatok megosztása és a saját tapasztalataik tesztelése a különböző országokban és környezetben.

A tesztek révén a résztvevő szervezetek egymástól és egymással tanultak, továbbá bebizonyították, hogy módszereik általánosan alkalmazhatóak, ahogyan azt a magyarországi roma szülőkkel végzett munka is mutatja.

A kézikönyv függelékében egy eszköztár található különböző sablonokkal különböző nyelveken. Ezek a kézikönyvben szereplő ötletek megvalósításához vagy továbbfejlesztéséhez állnak az Ön rendelkezésére.

Szeretnénk őszinte köszönetünket kifejezni mindazoknak, akik hozzájárultak e kézikönyv kidolgozásához, akár szakértelmükkel, akár idejükkel vagy személyes tapasztalataikkal. Az Európai Unió nagylelkű támogatása nélkül ez a projekt, amely oly sok migráns, roma család és munkatárs javát szolgálta, nem jöhetett volna létre. Ez egy olyan közös munka, amely az empátián, a tiszteleten és azon a meggyőződésen alapul, hogy a befogadás alapvető fontosságú.

Az ötletből koncepció lett, a koncepcióból terv, a tervből pedig megvalósítás, amely a különböző országokban önálló életre kelt.

2

Tisztelettel,

Dr. Artur Kalnins és Miriam Germer

A bonni AEF projektkoordinátorai

1. Modul

Generatív témák meghatározása a szülői inklúzióért

2. Modul

Szülői önszerveződés mint a siker kulcsa

3. Modul

Lehetővé tenni a szülők számára, hogy a játékot eszközként használják a nevelés és a befogadás támogatására.

4. Modul

Neveltetés és a gyermekek sikere az iskolában - a kulturális tudatosság megerősítő hatása

5. Modul

Anyák az inklúzióért - hang és tett

6. Modul

A családi inklúzió támogatása a szülői munkahely révén

3

Magyar változat - december 2023

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

This work is licensed under Attribution-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Tartalomjegyzék

1.Modul

Generatív témák meghatározása a szülői inklúzióért

2. Modul

Szülői önszerveződés mint a siker kulcsa

1. A "Szülők az inklúzióért" projekt társadalmi háttere és a kezdeti helyzet Németországban. Migráció és a bevándorló gyermekek oktatási sikere Németországban	3
2. Az Academia Española de Formación - Spanische Weiterbildungsakademie e.V. interkulturális oktatási munkája.....	6
3. A migrációs és társadalmi helyzet helyszíni alakulása az elmúlt 20 évben. Spanyol bevándorlók Németországban: A rossz kiindulási feltételek ellenére az oktatás nyertesei - A szülői részvétel és az AEF alapítása....	10
4. Társadalmi, jogi és oktatási hátrányok a spanyolok németországi csoportjában.....	12
5. A szülői részvétel mint a bevándorló gyermekek oktatási sikerének kulcsa.....	15
6. Az önszerveződés felé vezető úton. Didaktikai egységek - gyakorlati példák a németországi szülőkkel végzett munkából	18
7. A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratórium - vizsgálatok más európai országokban	22
7.1 1. modul. Generatív témák azonosítása a szülői inklúzióért.....	22
7.1.1 Munkamódszer Paulo Freire szerint.....	22
7.1.2 Az 1. modulhoz készített anyagok.....	26
7.1.3 Megvalósítás Valladolidban - Spanyolország.....	28
7.1.4 Megvalósítás Padovában - Olaszország	37

7.1.5	Megvalósítás Fuenlabradában - Spanyolország	40
7.1.6	Megvalósítás Fonyódon - Magyarország	45
	2.Modul A szülők önszerveződése mint a siker kulcsa.....	49
7.2	49	
7.2.1	modul koncepciója és munkamódszere:	49
7.2.2	Végrehajtás Valladolidban, Spanyolországban. A 2. modulhoz biztosított anyagok. Cselekvési terv kidolgozása. Az önszerveződésről való elmélkedés megkezdése.....	52
7.2.3	Megvalósítás Padovában – Olaszország	57
7.2.4	Megvalósítás Fuenlabradában – Spanyolország.....	62
7.2.5	Legjobban bevált gyakorlatok - Végleges és átdolgozott munkaanyagok a 2. modulhoz	66

3. Modul

Lehetővé tenni a szülők számára, hogy a játékot eszközként használják a nevelés és a befogadás támogatására.

8.	A Kincs-Ő NestingPlay szervezet és a magyarországi helyzet	80
9.	A Kincs-Ő NestingPlay	86
10.	A migrációs és társadalmi helyzet fejlődése az elmúlt években	88
11.	Tapasztalatok és tanulságok	88
12.	A projektpartnerek tapasztalatcseréje- Nemzetközi Kísérleti Laboratórium- Vizsgálatok más Európai országokban	89
13.	A játék fontossága és hogyan játszanak a szülők a gyerekekkel - Konceptió és munkamódszer	90
13.1	A vizsgálathoz adott anyagok	95
13.2	Megvalósítás Bonn - Németországban	99
13.3	Megvalósítás Valladolidban - Spanyolország	102
13.4	Megvalósítás Fuenlabradában – Spanyolország	106
13.5	Megvalósítás Padovában - Olaszország	110
13.6	Tesztelés utáni eszmecsere	112
14.	Tapasztalatok összefoglalása és szervezetfejlesztés	115
15.	Egyéb anyagok a Kincs-Ő NestingPlay modulhoz	116

4. Modul

Neveltetés és a gyermekek sikere az iskolában - a kulturális tudatosság megerősítő hatása

16. A helyi szociális helyzet Olaszországban. A bevándorlás helyzete Olaszországban és Veneto régióban	131
17. Popoli Insieme ODV	134
18. A szociális és migrációs helyzet alakulása az elmúlt években a helyszínen.....	136
19. A hátrányos helyzetű közösségek különleges helyzete az oktatásban 138	
20. Tapasztalat a szülők bevonásáról a gyermekek támogatásába. Az irodalomtól a kulturális tudatosságig	140
21. A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratóriumok - Vizsgálatok más európai országokban. 4. modul Szülői szerepvállalás és a gyermekek iskolai sikere - a kulturális tudatosság erősítő eleme	151
21.1 Koncepció és munkamódszer: "Az élet egy kalandokkal teli történet!" 153	
21.2 A 4. modulhoz adott anyagok.....	158
21.3 Megvalósítás más országokban	163
21.3.1 Megvalósítás Fuenlabradában - Spanyolország.....	164
21.3.2 Valladolidi megvalósítás - Spanyolország.....	165
21.3.3 Megvalósítás Bonnban Németországban	167
21.4 Tesztelés utáni eszmecsere	170
22. Legjobban bevált gyakorlatok cseréje - A jövő "LetteraMondo" 2023 megvalósítása	172

5. Modul

Anyák az inklúzióért - hang és tett

23.	A helyi társadalmi helyzet.....	182
24.	A Red Incola profilja	183
25.	A migrációs és társadalmi helyzet alakulása az elmúlt években a helyszínen.....	185
26.	A Fundacion Red Incola tapasztalatai	190
27.	A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratóriumok - Vizsgálatok más európai országokban.....	192
27.1	Koncepció és munkamódszer	193
27.2	A műhelyhez adott anyagok: Önbecsülés. "Állj fel életed színpadára"	198
27.3	A műhelyhez adott anyagok: érzelmek "Öröm? Félelem? Szomorúság - A műhelyhez adott anyagok: "BOLDOGSÁG? FÉLELEM?"	217
27.4	Megvalósítás Budapesten - Magyarország	233
27.5	Végrehajtás Fuenlabrada – Spanyolország	235
27.6	Megvalósítás Padovában - Olaszország.....	240
27.7	Reflexió és következtetés.....	242
28.	Legjobban bevált gyakorlatok cseréje - megvalósítás a jövőre nézve	244

6. Modul

A családi inklúzió támogatása a szülői munkahely révén

29.	Kezdeti helyzet Fuenlabradában - Spanyolország	248
30.	San Ricardo Pampuri Egyesület.....	250
31.	A migrációs és társadalmi helyzet alakulása az elmúlt években a helyszínen.....	253
32.	A hátrányos helyzetű közösségek különleges helyzete az oktatás tekintetében.....	259
33.	A szülők részvétele a gyermekek támogatásában.	262
34.	A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratórium- Vizsgálatok más európai országokban.....	267
34.1	Koncepció és munkamódszertan	267
34.2	Megvalósítás Padovában - Olaszország	272
34.3	Valladolidi megvalósítás - Spanyolország	281
34.4	Megvalósítás Bonnban - Németország	287
35.	Legjobban gyakorlatok cseréje - megvalósítás a jövőre nézve. Egyéb didaktikai anyagok és eszközök	290

Mellékletek:

I. Didaktikai anyagok

II. Eszközök

III. Videók <https://aef-weiterbildung.de/>

Partnerek:

**AEF - Academia Española de Formación, Spanische
Weiterbildungsakademie e.V.**

Németország

Fundacion Red Incola

Spanyolország

Asociacion San Ricardo Pampuri

Spanyolország

10

Kincs Ó Alapítvány

Magyarország

Associazione Popoli Insieme

Olaszország

<https://aef-bonn.de/>

<https://redincola.org/>

<https://www.casadesanantonio.es/>

<https://nestingplay.com/products/>

<https://www.popolinsieme.eu/>

1. modul

Generatív témák meghatározása a szülői inklúzióért

2. modul

Szülői önszerveződés mint a siker kulcsa

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

This work is licensed under Attribution-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

EPSPI

Eltern für die Inklusion - Parents for inclusion - Padres por la inclusion - Szülők az inklúzióért - Genitori per l'inclusione

---

2

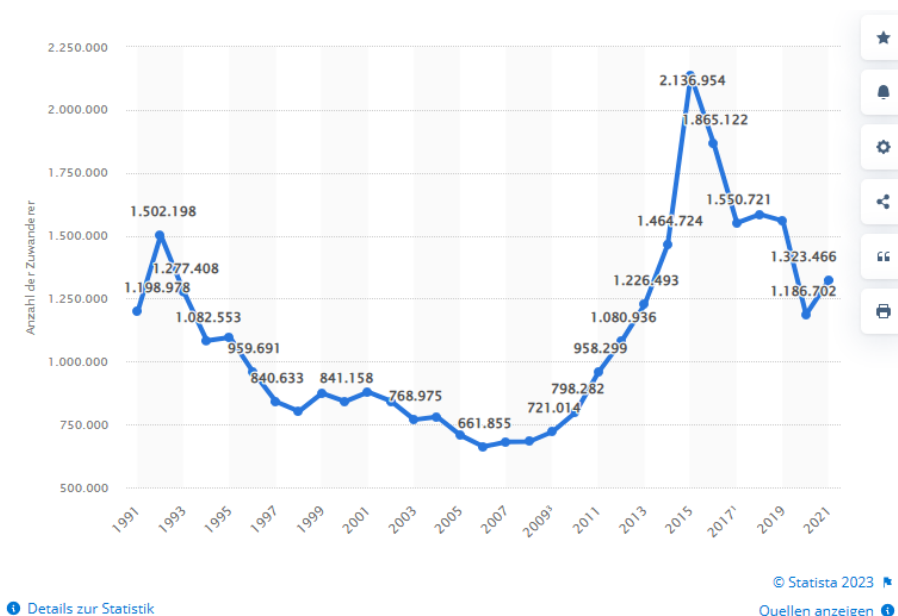
1. A "Szülők az inklúzióért" projekt társadalmi háttere és a kezdeti helyzet Németországban. Migráció és a bevándorló gyermekek oktatási sikere Németországban

Németországban az Angela Merkel vezetésével 2006-ban tartott első nemzeti integrációs csúcstalálkozó és az ennek nyomán kidolgozott Nemzeti Integrációs Terv (NIT) az elmúlt évtizedek legfontosabb integrációs politikai üzenete. Németország először ekkor ismerte el és határozta meg magát bevándorlóországgként, és az integrációra mint az egész társadalomra vonatkoztatandó nemzeti feladatként tekintett.

Tartsuk észben, hogy ez egy konzervatív kormány politikai kötelezettségvállalása volt, amely ezzel csupán egy évtizedek óta létező empirikus valóságot ismert el. A NIT leírja az eredményeket, de mindenekelőtt nyíltan leírja a német integrációs politika hiányosságait.¹ Az oktatási rendszerben lehet a legjobban nyomon követni, hogy Németország milyen utat jár be, mire eljut egy tagadott bevándorlási valóságból - "vendégmunkások" – odáig, hogy elismerje a bevándorlást, és végül a bevándorlók országává váljon.

3

A Németországba bevándorlók száma 1991 és 2021 között

¹ Nationaler Integrationsplan - neue Wege - Neue Chancen, Hrsg. Bundesregierung, Berlin 2007

A Németországba irányuló bevándorlás folyamatosan növekszik, különösen 2008 óta.

Ezt a pénzügyi és gazdasági válság váltotta ki, amely többek között a Spanyolországból és Olaszországból érkező uniós polgárok számának növekedéséhez vezetett. A bevándorlás aztán a szíriai és iraki menekülthullámmal, jelenleg pedig az ukrajnai háborúval érte el a csúcspontját, amint azt "A Németországba bevándorlók száma 1991 és 2021 között" című grafikon mutatja.

A demográfiai változások és a bevándorlás dinamikájának következményei különösen az iskolában és az oktatási rendszerben mutatkoznak meg. Az általános iskolások körében jelenleg minden harmadik öt év alatti gyermeknek migrációs múltja van. A lakosság e növekvő multiethnikus csoportjának integrálása az alaptársadalomba a jövő egyik központi kihívása.²

A bevándorló gyermekek oktatási esélyegyenlősége az integráció kulcsa. A befogadó társadalomba való beilleszkedés az egyenlő részvételi lehetőségeken múlik, amint azt a politikusok és akadémikusok többször is megfogalmazták és propagálták. Kétségtelen, hogy Németország az intenzív reformtörekvések ellenére még mindig messze van ettől a céltől, amint azt a Németországról szóló, aktuális PISA országtanulmány is megállapítja.

"Az átlagos olvasási teljesítmény Németországban visszatért a 2009-eshez hasonló szintre 2018-ban, a korai időszakban - 2012-ig - végrehajtott fejlesztéseket követően. A tudományok terén a 2018-as átlagpontszám alacsonyabb volt, mint 2006-ban. Matematikából a 2018-as PISA-eredmények jelentősen alacsonyabbak voltak, mint a 2012-es PISA-eredmények. Az olvasási készség terén az előnyös társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező és a hátrányos helyzetű tanulók közötti teljesítménykülönbség jelentős Németországban, és 2009 óta 9 százalékponttal nőtt. A leghátrányosabb helyzetű 25%-nak 113 pontos teljesítményelőnye van a leghátrányosabb társadalmi-gazdasági helyzetű 25%-kal szemben, ami 24 ponttal több, mint az OECD-átlag (89 pont). Mindazonáltal Németországban a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulók mintegy 10%-a a teljesítményeloszlás felső kvartilisébe tartozik. Ez nagyjából megegyezik az OECD-átlaggal (11%). A migrációs háttérrel rendelkező tanulók aránya 2009 és 2018 között 18%-ról 22%-ra nőtt Németországban. Ezeknek a tanulóknak a fele társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű. A migrációs háttérrel rendelkező és nem rendelkező tanulók között 63 pont a különbség az olvasási készség terén. Ez a különbség még akkor is viszonylag nagy (17 pont), ha figyelembe vesszük a tanulók és az iskolák társadalmi-gazdasági profilját. A

² Rainer Geißler und Sonja Weber-Menges: „Migrantenkinder im Bildungssystem: doppelt benachteiligt“, in: Aus Politik und Zeitgeschichte 24.11.2008

migrációs háttérrel rendelkező tanulók 16%-a azonban relatív társadalmi-gazdasági hátrányuk ellenére képes volt a teljesítményeloszlás felső kvartilisébe kerülni." (Idézet vége. A szerző fordítása)³

A német oktatási rendszer szisztematikusan társadalmi és intézményi hátrányban részesíti a hátrányos helyzetűekre, különösen a bevándorló gyermekek esetében, egyenlőtlen oktatási lehetőségeket termetve ezáltal.

Politikai szinten Németország lassan kénytelen volt elismerni az empirikus valóságot, és bevándorlási országnak tekintenie önmagát. Ezért van az, hogy csak 1996-ban, az oktatási és kulturális miniszterek konferenciájának "Interkulturális oktatás és nevelés az iskolákban" című határozatával nyilvánították az integrációt kifejezetten az iskolák feladatává Németországban. Addig a gyermekek integrációja de facto a szülők felelőssége volt!⁴

Ennek a hátrányos helyzetnek a következményei még ma is érezhetőek, és a Corona-járvány és a demográfiai változások miatti tanárhiány még tovább súlyosbította őket.

5

A gyerekek mintegy 20%-a hagyja el az iskolát diploma nélkül, és az iskolai kudarc esélye négyszer nagyobb a bevándorlók gyermekei esetében. Németországban a föderalizmus 16 különböző oktatási rendszerével tovább súlyosbítja a helyzetet. A német oktatási rendszerre jellemző a hármas tagozódású alapstruktúra, amelyhez különböző iskolai formák és átmeneti lehetőségek társulnak. A gimnáziumi végzettség automatikusan egyetemre való felvételhez vezet. Emellett létezik a német szakképzési rendszer, a duális képzés, amely az iskola befejezése után három év alatt szakképesítést ad.

A német oktatási rendszer elméleti oktatási lehetőségeinek és előnyeinek kihasználása azonban nemcsak a rendszer ismeretét feltételezi, hanem az aktív szülői részvételt is.

Az oktatási rendszernek ez az immanens logikája a kezdetektől fogva hátrányos helyzetbe hozza a bevándorlókat és gyermekeiket. Ezt példázzák az iskolai ajánlások. Egyetlen nyugati iparosodott országban sem oszlanak el ennyire korán és ennyire egyenlőtlenül,

³ Vgl. OECD (Hrsg.): PISA-Ländernotiz Deutschland, Verfasser: T. Mostafa und M. Schwabe, OECD 2019, S. 1-2 (Extrakt aus: OECD Bände I-III)

⁴ Katrin Ramsauer: Bildungserfolge von Migrantenkindern – der Einfluss der Herkunftsfamilie, Deutsches Jugendinstitut, München 2011, S. 7

mint Németországban. A tanárok már az általános iskola negyedik osztálya után az úgynevezett iskolai ajánlások alapján döntenek el, hogy a gyerekek milyen oktatási utat válasszanak, és milyen végzettséget kell és lehet megszerezniük.

Ennek fényében érthetővé válnak a PISA-vizsgálatok és más egyedi tanulmányok legújabb eredményei, amelyek a Corona-járvány, valamint a Szíriából és Ukrajnából érkező migrációs hullámok miatt még negatívabb képet festenek.⁶

2. Az Academia Española de Formación - Spanische Weiterbildungsakademie e.V. interkulturális oktatási munkája

Az Academia Española de Formación - Spanische Weiterbildungsakademie e.V. (AEF) 1984-ben alakult a spanyol "vendégmunkás-migráció" keretében, válaszul a bevándorlók megfelelő oktatási lehetőségeinek hiányára, valamint hogy támogassa önszerveződésüket és elősegítse társadalmi részvételüket. Az AEF 1985 óta államilag elismert továbbképző intézmény. Hangsúlyozni kell, hogy az AEF az első olyan kulturális projekt, amelyet egy bevándorlók által alapított, államilag elismert interkulturális oktatási intézmény hozott létre Németországban. Interkulturális oktatási munkája révén az AEF országszerte ismert és elismert szociálpolitikai oktatási munkájáról, mind szakmai körökben, mind más bevándorló közösségek körében, amelyekkel változatos együttműködési formákat tart fenn. Az AEF a Német Vöröskereszt - DRK-LV- Nordrhein együttműködő tagja.

Az AEF emellett az integrációs, azaz németországi tanfolyamok elismert szolgáltatója (szolgáltatói szám: 15243-NW), a tanfolyamok helyszínei Bonn, Troisdorf, Hornberg és Nürnberg.

Az alapítását követő első években az AEF oktatási munkája elsősorban a spanyol nyelvű közösségre összpontosított. Az intenzív hálózatépítés révén intézményi kapcsolatok jöttek létre, és az AEF is az önkormányzatok, egyesületek és kutatások illetékes kapcsolattartójaként volt jelen. Ebből új

---

⁶ Sabine Kinkartz: Ukrainische Schüler: Kritik an Willkommensklassen – Willkommensklasse oder gemeinsamer Unterricht – es hängt vielfach vom Wohnort der geflüchteten Kinder ab, wie sie in Deutschland unterrichtet werden. Das hat Folgen“ in: DW, 13.12.2022

perspektívák bontakoztak ki az oktatás terén, mint például az Észak-Rajna-Vesztfália tartományi politikai oktatási központjával közösen létrehozott "Bocholti fórum a migrációs kérdésekről".

Az egyik intézmények közötti hosszútávú együttműködés 1991-ben jött létre, amikor az AEF-et az (akkori) Szövetségi Munka- és Szociális Minisztérium (BMAS) felkérte, hogy bevándorló szervezetként vállalja fel a központi iroda szerepét, hogy kifejezetten spanyol és portugál nyelvű bevándorló nőket és más bevándorló szervezeteket vonzzon be a "külföldi nők számára szervezett szemináriumok (női tanfolyamok)" programjába, a jelenlegi "MiA tanfolyamok" elődjébe. Ebben a központi hivatali funkciójában az AEF továbbra is a német minisztériumok és hatóságok szolgáltatójaként működik. Ez a hatóság jelenleg a 2004 óta a Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (BAMF).

Ezek a "női tanfolyamok" lehetővé tették az AEF számára, hogy közvetlenül erősítse a nők és az anyák szerepét az egyesületekben. Mindenekelőtt, a tanfolyamvezetők képzése által lehetőség nyílt arra, hogy minél szélesebb körben lehessen elmélyíteni és terjeszteni az oktatási témákat, információkat az iskolai és szakmai rendszerrel és a szülői részvétellel kapcsolatban.

Ezt a támogatási programot 1998-ban nyitották meg először a harmadik országbeli nők előtt. Az AEF számára, mint oktatási intézmény és bevándorló szervezet, ez kaput nyitott más bevándorló közösségek felé, akikkel a német szervezetek és egyesületek nehezen tudtak kapcsolatot teremteni.

Ezzel egyidejűleg egyre nyilvánvalóbbá váltak a bizonyított oktatási hiányosságok és a bevándorló gyermekek integrációjának problémái, ami nagyban növelte a különböző cselekvési és támogatási tervek iránti igényt. A koncepció, miszerint a beilleszkedés és az iskolai sikeresség felelősségét magukra a bevándorlókra bízzák, egyszerűen megbukott, és további társadalmi kiadásokhoz, humán tőke-vesztéshez vezetett, ami nem volt indokolható.⁷

Időközben az AEF szakmai körökben és a bevándorló közösségekben is meg tudta szilárdítani hírnevét, mint kompetens oktatási intézmény és mint modell, többek között a LEONARDO IMPUSO projekt (2000-2001) révén,

⁷ Katrin Ramsauer: Bildungserfolge von Migrantenkindern – der Einfluss der Herkunftsfamilie, Deutsches Jugendinstitut, München 2011, S. 7-11

amely kétnyelvű és biculturális fiatalokat tanít, akik egyfajta interkulturális híd építőiként segítették a spanyol vállalatok németországi terjeszkedését.

A különböző bevándorló közösségek kérésére az AEF már a korai szakaszban elkezdett kidolgozni egy olyan koncepciót, amelynek segítségével átadhatja a szülőknek a bevándorló gyermekek iskolai sikerességének témakörében szerzett tudását. Az AEF a "női tanfolyamok" mellett, 2020 óta "MiA tanfolyamok" néven, az elmúlt években a következő speciális projekteket valósította meg a bevándorló gyermekek németországi beilleszkedése, szülői nevelése és iskolai sikere kapcsán:

- LEONARDO projekt és folytatása az IMPULSO® oktatási program a kétnyelvű és biculturális fiataloknak (az egész életen át tartó tanulás előmozdítása és a társadalmi kompetenciák erősítése 2000 óta). Az EU (2000-2001), majd a spanyol nagykövetség által minta modelként finanszírozott projekt.
- "Erős szülők okos gyermekei" című projekt átadása: A szülői készségek és a bevándorlók iskolai sikereinek erősítése, különösen az orosz, török és arab származású bevándorlók körében az ÉRV-ben (2005-2007 és 2012-2013).
- "Die Elternbrücke" (Szülői híd) projekt, amelyet a BAMF finanszírozott Dortmundban 2009.09.01-30.09.2012, elsősorban török, arab és marokkói szülők számára.
- Az AEF volt a támogatója a BAMF "Neue Heimat Schwarzwald" projektjének (2625BW0048) 2016-2019 között, elsősorban a Szíriából, Irakból és Iránból érkező menekültek számára.
- Hasonlóképpen, a BAMF "Új életem Németországban - Új otthon Bonn-Rhein/Sieg" című projektje (2625NW0183) 2018-2021 között.
- "Erfolgswege - Bildungserfolg von Migrantenkindern – A siker útjai – A bevándorló gyermekek oktatási sikerei" (2019-2020), ÉRV által finanszírozott program Törökországból és Szíriából érkező menekültek számára.

E projektek mellett az AEF a Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (BAMF) megbízásából német nyelvtanulási integrációs kurzusokat is indít. Bár a tanfolyam első moduljaiban a nyelvtanuláson van a hangsúly, a mellékelt tankönyvek már a kezdetektől fogva olyan témákkal foglalkoznak,

mint a német iskolarendszer, a család és a gyermeknevelés, valamint a szülők érzékenyítése.

Ebben az összefüggésben az AEF az elmúlt években folyamatosan bővítette és digitalizálta oktatási kínálatát a különböző bevándorlási hullámok kapcsán, ilyen volt például 2008-ban a gazdasági válság Spanyolországban, 2015-ben az szíriai és iraki háborús menekültek hulláma, míg jelenleg Ukrajnából, illetve a Corona-járvány kapcsán. A menekülthullámokkal járó tapasztalatok az új projektek koncepciójába is beépülnek. Az AEF fent említett projektek tapasztalatai és a szülőkkel folytatott sokéves munkája a gyakorlatban is megerősítik a bevándorló gyermekek oktatási sikerességére vonatkozó elméleti alapfeltevéseket és hipotéziseket, miszerint:

A hangsúly az önkéntes szülők jelenlétén van, akik multiplikatorként tevékenykednek a közösségükben, és pozitív példát mutatnak etnikailag, kulturálisan és vallásilag heterogén csoportokban. Különösen jó eredmények érhetőek el, ha Paulo Freire dialogikus pedagógiájának elveit alkalmazzák.

9

Az AEF ezzel a tapasztalati tudással vesz részt az ERASMUS+ Szülők a befogadásért - Padres por la inclusión projektben, és két didaktikai-pedagógiai modul formájában bocsátja rendelkezésre tudását a generatív témafelismerés és az önszerveződés témakörében.

3. A migrációs és társadalmi helyzet helyszíni alakulása az elmúlt 20 évben. Spanyol bevándorlók Németországban: A rossz kiindulási feltételek ellenére az oktatás nyertesei - A szülői részvétel és az AEF alapítása

A német iskolarendszer leírt és jól ismert strukturális hiányosságai évtizedek óta heves viták és alapos kutatások tárgyát képezik.

Ez különösen igaz az iskolák és a bevándorló családokból származó gyermekek oktatási lehetőségeivel kapcsolatban. A Nemzeti Integrációs Terv (NIT) nyíltan leírja a német integrációs és oktatási politika hiányosságait.

A Nemzeti Integrációs Terv teljes egészében megerősíti a bevándorló gyermekek társadalmi hátrányára és az egyenlőtlen oktatási lehetőségekre vonatkozó, fentebb ismertetett megállapításokat. Ugyanakkor a NIT rámutat a spanyol "vendégmunkások" gyermekeinek oktatási sikereire, akik az általános tendenciával ellentétben egyértelműen a német oktatási rendszer nyertesei közé tartoznak.⁸

Az empirikus kulcsadatok egyértelműek:

1973-ban a németországi spanyol "vendégmunkások" gyermekeinek 70%-a nem szerzett érettségi bizonyítványt. A hivatalos statisztikák nem tartottak nyilván magasabb iskolai végzettséget ebben a csoportban. A német iskolarendszerben akkoriban a legsikeresebb csoportok a török bevándorlók gyermekei voltak, akiknek 6%-a, és az olasz bevándorlók gyermekei, akiknek 5%-a érte el a gimnáziumi érettségit. A gimnáziumi érettségi a legrangosabb és legmagasabb iskolai végzettségnek számított és számít Németországban, amint azt már kifejtettük. Ez a helyzet nagyon rövid időn belül drámaian megváltozott a németországi spanyolok gyermekei körében.

Kevesebb mint 30 év elteltével 38%-uk szerzett gimnáziumi érettségit, ami magasabb, mint a német gyerekek 32%-os gimnáziumi aránya! Egyéb iskolai végzettséggel a spanyol anyanyelvű gyermekek közel 70%-a jut be ma már egyetemre.⁹

⁸ Nationaler Integrationsplan, Hrsg. Bundesregierung, Berlin 2007

⁹ Martin Spiewak, Aufsatz: Staatsangehörigkeit: „deutsch“, in: DIE ZEIT, Nr. 30, 18. Juli 2002, Seite 3

Az a tény, hogy a spanyol migrációs háttérrel rendelkező gyermekek valódi oktatási nyertesek a német oktatási rendszerben, a török és olasz migrációs háttérrel rendelkező gyermekek fejlődésével összehasonlítva válik nyilvánvalóvá. Itt a gimnáziumi arány a török háttérű gyerekek esetében 8%-ra, az olasz háttérű gyerekek esetében 6%-ra emelkedett ugyanebben az időszakban, vagyis stagnálást figyelhetünk meg. Egy másik érdekesség a spanyol bevándorlók társadalmi-gazdasági háttere az 1960-as és 1970-es évekből. A vidéki régiókból származó spanyolok aránytalanul nagy számban, többnyire alacsony iskolai végzettséggel vándoroltak Spanyolországból Németországba.¹⁰ Ráadásul Spanyolország egészen Franco haláláig nem volt demokratikus állam. Ha ezeket a kiindulási feltételeket és a bevándorló gyerekek társadalmi-gazdasági rendszerszintű hátrányait nézzük a német oktatási rendszerben, akkor az általános vélekedés és az oktatáskutatás egy része szerint erre az empirikusan igazolt oktatási sikerre valójában nincsen magyarázat. Az olasz gyerekek negatív példája ugyanakkor megfelel az elvárásoknak, és érdekes összehasonlítási lehetőséget kínál a spanyol közösséggel, hiszen számos tényező, mint a nyelv és a kultúra hasonlóak.¹¹

11

Ezért automatikusan felmerül a kérdés, hogy mi az oka a spanyol anyanyelvű bevándorló gyermekek oktatási sikerének, valamint a tapasztalatok és tanulságok, illetve a modell átvihetőségének lehetősége. A siker kulcsát a NIT és a kutatások a következőkben határozták meg: önszerveződés és szülői munka, pontosabban a bevándorló szülőkkel folytatott oktatási munka, amit az Academia Española de Formación - Spanische Weiterbildungsakademie e.V. (AEF), valamint más önszerveződések végeznek. Erre példa a Confederación-Bund Spanischer Elternvereine.

¹⁰ Vicente Riesgo und Jesús Hernandez: „Die spanische Auswanderer-Familie in der Bundesrepublik. Situationsanalyse und Versuch einer soziologischen Interpretation“, in: CARITAS, Zeitschrift für Caritasarbeit und Caritaswissenschaft, 1982,4

¹¹ A téma instrumentalizálása különösen jól látható Thilo Sarrazin 2010-ben megjelent "Deutschland schafft sich ab" című könyve körüli vitában. A könyv alcíme: "Hogyan veszélyeztetjük hazánkat". Ebben közvetlen összefüggést állít fel a muszlim országokból érkező bevándorlás, a genetikai intelligencia, a csökkenő születési arányszám és a rossz oktatási eredmények között, egy növekvő szociális és oktatási szempontból hátrányos helyzetű alsóbbrendű réteg értelmében. Ez a könyv nem foglalkozik a pozitív ellenpéldákkal. Függetlenül a diszkriminatív és rasszista stílusról és tartalomról szóló vitától, a könyv az egyik legsikeresebb tényirodalmi könyv Németországban. Thilo Sarrazin a Deutsche Bundesbank igazgatótanácsának tagja és az SPD tagja volt. A könyv miatt le kellett mondania posztjáról, és 2020-ban kizárták az SPD-ből.

Ezen oktatási munkát, illetve az Academia Española de Formación - Spanische Weiterbildungsakademie e.V. létrejöttét képtelenség minden részletre kiterjedően bemutatni. Az ERASMUS-Plus "Szülők az inklúzióért" projekt kapcsán ezért közelebbről megvizsgáljuk azokat a pedagógiai módszereket és tapasztalatokat, amelyek Paulo Freire cselekvésorientált pedagógiájának és generatív témáinak jelentőségét érthetővé teszik.

A történelmi fejlemények nem egykönnyen lemodellezhetőek, de a sikert elősegítő tényezők és folyamatok meghatározhatóak, és megvizsgálhatóak azok aktuális relevanciáját és átadhatóságát illetően. A döntő kérdés itt az út, azaz a "hogyan", avagy a módszer, amely azon a meggyőződésen alapul, hogy ez a siker alapvetően megismételhető és átadható.

4. Társadalmi, jogi és oktatási hátrányok a spanyolok németországi csoportjában

A spanyolok egyedülálló előnye a pragmatikus pedagógiai megközelítésben rejlik. Ők az egyetlen olyan bevándorlócsoporthoz tartoznak Németországban, akik kifejezetten szülői szövetségekbe szerveződtek.

Azon spanyol bevándorlók ("vendégmunkások") kezdeti helyzete és tapasztalatai, akik a migrációban szerettek volna jobb jövőt adni gyermekeiknek, korántsem voltak biztatóak. A gazdasági válság első jeleit követően Németország korlátozni kezdte a munkaerő toborzást és bevándorlást, és bónuszt ajánlott fel azok számára, akik visszaköltöztek eredeti hazájukba. Ezért az 1973-as úgynevezett "toborzási stop" után a spanyol bevándorlóknak dönteniük kellett, és a többség úgy döntött, hogy Németországban marad a családjával.¹² A család és az iskola kérdése meghatározó része lett a spanyol bevándorlók életének, tekintettel arra, hogy a gyerekeknek komoly problémáik voltak a német iskolákban. Az első spanyol szülői és kulturális egyesületek Németországban az önszerveződés egyik formájaként alakultak meg. A németországi spanyol katolikus missziók, és különösen az iskolai ügyekért és felnőttképzésért felelős osztályuk a CARTA A LOS PADRES (Levél a szülőkhöz) nevű hírlevelével, amely 1972-től jelent meg, fontos szerepet játszott ebben a szerveződési folyamatban. Nem véletlen tehát, hogy a Spanyol Szülői Egyesületek

¹² Schmalz-Jacobson, Cornelia/Georg Hansen (Hrsg.): Ethnische Minderheiten in der Bundesrepublik Deutschland. Ein Lexikon, München 1995 S. 471-476

Szövetségének - la Confederación - mint ernyőszervezet alapítása az úgynevezett "toborzási stop" évében, 1973-ban történt.¹³ A la Confederación alapítása és célkitűzései nemcsak a német migrációs politika ellentmondásait tükrözik, hanem a spanyolok csoportján belüli konfliktusokat is. A különbségek és nézeteltérések nagyobbak voltak a kevés közös vonásnál, és úgy tűnt, hogy ellehetetlenítik az együttműködést. A spanyol bevándorlók iskolázottsági előfeltételei korántsem voltak jók. Ráadásul nem szabad elfelejteni, hogy Spanyolországban még mindig a francoizmus uralkodott. A Confederación a francoizmussal szembeni ellenállás és Spanyolország várható demokratizálódása jegyében jött létre, de a spanyol bevándorlók politikai vélemény spektruma a rezsím támogatóitól egészen az anarchistákig terjedt. Még a kulturális és vallási kérdésekben sem tudtak egységesen gondolkodni.

A Confederación megalakulását ugyanakkor a spanyol szülői szövetségek alapításának valóságos hulláma követte, amely az önszerveződés elvére támaszkodott a társadalmi részvétel érdekében. Ezt az önszerveződési folyamatot és az újonnan alapított egyesületek önkéntesek által vezetett helyi foglalkozásait a Spanyol Katolikus Missziók Osztályának felnőttképzési munkája kísérte és egészítette ki, a "szervezési munka mindig nevelési munka és fordítva" mottó jegyében.¹⁴

13

Freire pedagógiájának tételei szerint az érintettek valós környezete a kiindulópontja a párbeszéd alapú nevelőmunkának. A dialogikus nevelési folyamat nem előre meghatározott eredményekre és tantervekre épül, hanem a résztvevők generatív témáira, akik ezáltal maguk válnak saját valóságuk szakértőivé ebben a tanulási folyamatban.

Az akkori generatív témák a család és a gyerekek iskolai sikerei voltak. A résztvevők saját aggodalmaikból fakadóan átfogó érdeklődést mutattak az iskola témájában, ami páratlanul sikeres mozgósítást eredményezett. A

¹³ Barbara von Breitenbach, Der spanische Elternverein als Mittel zur Willensbildung und Selbstbestimmung, Frankfurt 1978

¹⁴ Vicente Riesgo, „Selbsthilfepotentiale nutzen und Migrantenvereine fördern: Das Beispiel der Spanier in Deutschland“, in: Integration und Integrationsförderung in der Einwanderungsgesellschaft, Band Nr. 91, Gesprächskreis der Friedrich Ebert Stiftung, Bonn 1999

tagok által támogatott és széles körben operatíván megvalósított stratégiai célok megfogalmazásának képessége a mai napig a szülői szövetségek egyik erőssége. Az iskola ügyeiben a spanyol közösség két alapvető és messzemenő döntés megvalósításáról állapodott meg: egyrészt a bevándorló gyermekek integrálásáról a német általános iskolába, másrészt az anyanyelvi oktatás bevezetéséről.¹⁵ A nevelőmunka tervezett célja, hogy a szülőket és a fiatalokat meggyőzze a németországi jó iskolai végzettség szükségességéről és lehetőség szerint arról, hogy gimnáziumi végzettségre törekedjenek.

Németország-szerte oktatási rendezvényeket kezdeményeztek a német iskolarendszerről és szakképzésről, miközben a spanyol katolikus missziók, később pedig a németországi AEF támogatásával folyt az alulról szervezett politikai oktatás és lobbitevékenység. A megfogalmazott stratégiai célok - a bevándorló gyermekek integrálása a németországi általános iskolákba és a kulturális identitás megőrzése az anyanyelvi kiegészítő oktatáson keresztül - hosszú távon helyes és előrelátó döntésnek bizonyultak.

A Konföderáció alapításának idején ezek az alapvető döntések forradalmiaknak számítottak, mivel nem feleltek meg sem az aktuális politikának, sem az oktatáskutatás ajánlásainak. A hivatalos politika Spanyolországban és Németországban a "rotáció" és a "visszatéríthetőség" fogalmát követte. Németországban "nemzetiségi osztályok" létrehozásáról beszéltek, illetve az integráció egyszerűen asszimilációt jelentett. A német iskolarendszerbe való beilleszkedéssel kapcsolatban a spanyol ajkú közösség egyértelmű állást foglalt a helyi társadalomba való integráció lehetőségének fentartásával. A kulturális identitás megőrzése és az anyanyelvi kiegészítő oktatás iránti igény jó példa a spanyol szülők bizonyított előrelátására és elemző pragmatizmusára. Az az érv, hogy a Németországban iskolába járó gyermekeknek a spanyolországi nagyszüleikkel is kommunikálniuk kell, megalapozta a kétnyelvű és biculturális generáció létrejöttét. Azt, hogy a nyelvtudás és a kulturális identitás megőrzése a mai globalizált gazdaságban kiváló lehetőségeket nyit a bevándorló gyermekek számára, az AEF LEONARDO oktatási projektjének és az IMPULSO® tapasztalatai is bizonyítják.

Az IMPULSO® projekt egy oktatási program a kétkultúrájú és kétnyelvű fiatalok és szakemberek támogatására, amely összehozza a spanyolul

¹⁵ Vicente Riesgo, „Migranten sind aktiv – Zum gesellschaftlichen Engagement von Migrantinnen und Migranten“, Vortrag gehalten auf einer Fachtagung des Bundesministeriums für Familie, Senioren, Frauen und Jugend, Berlin Dezember 2004.

beszélő fiatalokat és szakembereket a nemzetközi vállalatok szakembereivel és vezetőivel, különösen a spanyol nyelvű világban.

Az önszerveződés és az oktatási munka e folyamatában a spanyol bevándorlók nem támaszkodhattak kész tudományos koncepciókra vagy tantervekre. Talán a történelem vagy a sors véletlen egybeesése, hogy a spanyol katolikus missziók felnőttképzési osztályának egyik első igazgatója nemcsak kortársa, hanem tanítványa is volt Paulo Freire-nek.¹⁶ Pragmatikus és történelmi okokkal magyarázható, hogy a spanyol katolikus missziók felnőttképzési osztályán dolgozó pedagógusok Paulo Freire pedagógiájának akkoriban sokat tárgyalt dialogikus módszerét alkalmazták, és azt az ipari társadalomban zajló migráció körülményeihez igazították.¹⁷ Ez a háttér, illetve a tény, hogy a bevett német oktatási intézmények semmit sem kínáltak, illetve nem reagáltak a spanyol bevándorlók igényeire, magyarázza a speciális oktatási munka megjelenését és fontosságát a németországi spanyol nyelvű közösségen belül. A következő logikus lépés az Academia Española de Formación (AEF) - Spanyol Továbbképzési Akadémia megalapítása volt 1984-ben, intézményes alapot biztosítva a továbbképzés számára. Az AEF volt így Németországban az első olyan bikulturális projekt is, amely egy állami elismeréssel rendelkező oktatási intézményként azt a célt tűzte ki, hogy bevándorlók által a bevándorlók számára végzett interkulturális és emancipációs oktatási munkát végezzen.

5. A szülői részvétel mint a bevándorló gyermekek oktatási sikerének kulcsa

A bevándorlók gyermekei nem az iskolarendszer miatt buknak meg, hanem gyakran az iskolarendszeren belül. Ez az empirikus megállapítás nem a német oktatási rendszer strukturális hiányosságainak megkérdőjelezésére irányul. Ez az elemzés inkább a cselekvés lehetőségét nyitja meg a szülők, a tanárok és az iskolák számára. A németországi spanyol anyanyelvű bevándorló gyermekek oktatási sikere szempontjából döntő fontosságú az önszerveződés és a társadalmi részvétel.

¹⁶ Gabriel González del Estal (Hrsg.), Misiones Católicas de Lengua Española en Alemania, Bonn 2011, S. 203 about the first discussion about the pedagogy of Paulo Freire in Carta a los Padres N° 6 March 1973

¹⁷ Jesús Hernández, Pädagogik des Seins, o.O., 1975

Ebben a tekintetben az iskolai probléma jelenti az első olyan generatív vezérfonalat, amelyben a különböző csoportok az együttműködés közös alapjaként meg tudtak állapodni. Később a "migrációban való előregedés" témája is előkerült. A spanyol közösség ebben a tekintetben is az egyetlen Németországban, amely már korán felkarolta ezt a tabutémát, és az AEF-fel közösen kidolgozta az ¡Adentro! idősktatási programot.

Paulo Freire pedagógiája szerencsés választás volt, és lenyűgözően bizonyítja e koncepció életképességét. Eredetileg Brazíliában és a fejlődő országokban az írni-olvasni tanuláshoz fejlesztették ki, de az európai iparosodott társadalmakban a hátrányos helyzetű csoportokkal, például a bevándorlókkal végzett oktatási munkában is ugyanígy megállta a helyét.

Az AEF tapasztalatai a különböző bevándorló közösségekben és a különböző bevándorló közösségekkel végzett interkulturális szülői munka terén kimutatja, hogy.¹⁸

- A bevándorló háttérű szülők erősek. Gazdag kulturális, személyes, életrajzi és pszichoszociális erőforrásokkal rendelkeznek, amelyeket mozgósítottak saját életminőségük javítása érdekében.
- A bevándorló háttérű szülők saját élethelyzetük szakértői, maguk tudják megfogalmazni érdekeiket, magabiztosan és közvetlenül tudják képviselni érdekeiket.
- A bevándorló háttérű szülők rendkívül motiváltak gyermekeik jövőjét illetően, és nagyon érdeklődőek és elkötelezettek a gyermekeik oktatásával és iskolai sikerességével kapcsolatos kérdésekben.
- A bevándorló háttérű szülők pozitív önképet - önmagukról, a családról és a közösségről -, valamint önbecsülést adnak tovább gyermekeik felé. Ezáltal fontos alapokat teremtenek az iskolai és az életben való sikerességükhöz.

---

¹⁸A következők alapján Vicente Riesgo: „Academia Española de Formación – „Starke Kinder starker Eltern“, in: Elternhaus und Schule. Dokumentation der Tagung vom 28.11.2006. Hrsg.: Ministerium für Generationen, Familie, Frauen und Integration des Landes Nordrhein-Westfalen. Düsseldorf 2007, S. 29-30.

- A bevándorló háttérű szülők szolidárisan szerveződnek, kiállnak gyermekeik érdekeiért, és hatékonyan és sikeresen kísérik és támogatják őket iskolai és oktatási pályafutásuk során.

Az ezeken a feltételeken alapuló szülői munkának megvannak a maga sajátosságai és jellemzői, amelyeket figyelembe kell venni az oktatási képzések megtervezésekor.

- A szülői munka mindig szervezési és nevelési munka is egyben. Soha nem csupán információ átadás.
- A szülői munkát rendszerszerűen kell megszervezni, és nem szabad az oktatás és az iskola területére korlátozni vagy leszűkíteni. A szülői munka az élet minden olyan területére kiterjed, amely fontos a szülők számára.
- A szülői munka, a megfelelő módszerek alkalmazásával, elősegíti az érintettek szociális és kognitív kompetenciáit. A módszertani kérdés központi helyet foglal el a szülői munkában, és elválaszthatatlan a tartalmi szempontoktól.
- A szülői munkában a szülők határozzák meg a témákat, nem pedig az állítólagos szakértők. A szülők egyenrangú alanyok, akik az oktatókkal közös tanulási folyamatban vannak. Mindenki tanul mindenkitől, azzal a céllal, hogy javuljon a család életminősége és pozitívan formálódjon a gyermekek jövője.
- A szülői munka kifejezetten a szülők összes erőforrásának és potenciáljának mozgósítására összpontosít, megerősítve őket, hogy a külső segítségre való várakozás helyett kezdjenek bele körülményeik megváltoztatásába.
- Ebben a tekintetben a szülői munka mindig a gyakorlatra reflektál.
- Az iskola hasznát veheti az erős szülőknek. Ez akkor működik a legjobban, ha az erős szülők erős tanárokkal találkoznak.

6. Az önszerveződés felé vezető úton. Didaktikai egységek - gyakorlati példák a németországi szülőkkel végzett munkából

A szülőkkel való munka nem pusztán szülői animáció. Az ő idejük korlátozott, ezért a munkának mind didaktikailag, mind módszertanilag szigorúan meg kell felelnie az igényeiknek.

Az AEF számára a siker nemcsak a szülőkkel folytatott munkában rejlik, hanem abban is, hogy a már létező szülői kezdeményezéseket arra ösztönzi, hogy sikeresen alkalmazzák Paulo Freire megközelítését a szülői csoportokban.

Annak érdekében, hogy jobban megértsük, hogy az AEF milyen fejlődést és jelentőséget tulajdonít Freire módszerének, és különösen a szülőkkel való munka didaktikai egységeinek létrehozásában, az alábbiakban két konkrét példát mutatunk be. Ezek a példák korábban azonosított aktuális kérdésekre vonatkoznak. Ezeket a példákat különböző szülői kezdeményezések keretein belül dolgozták ki és valósították meg Németországban 2021 és 2022 folyamán.¹⁹

18

Erőszak a fiatalok körében. Iskolai zaklatás²⁰

A zaklatás komoly probléma, amely a világ minden táján érinti a gyermekeket és a serdülőket. A jelenség elleni hatékony küzdelemhez elengedhetetlen a szülők bevonása. A szülők döntő szerepet játszanak gyermekeik életében, mivel ők azok, akik érzelmi támogatást, útmutatást és forrásokat tudnak nyújtani a lehetséges zaklatási helyzetek felismeréséhez és kezeléséhez. A szülőkkel a zaklatásról való beszélgetéssel olyan környezetet lehet teremteni, amelyben a fiatalok biztonságban érzik magukat, és elmondják tapasztalataikat, és a szülők és az iskola közösen dolgozhatnak a zaklatás korai felismerésén és megelőzésén.

A mellékelt munkalap egy olyan didaktikai egységet mutat be, amely ezt a témát a szülőkkel együtt tárgyalja. Ezt maguk a multiplikátorok (migrációs háttérrel rendelkező szülők) készítették. Az AEF-fel együttműködve a

¹⁹ A szülőkkel végzett foglalkozások munkatervét részletesen a 7.2.5. modul 2. végleges és felülvizsgált munkaanyagok alatt ismertetjük.

²⁰ 2. munkalap (Eszköztár)

multiplikátorok és a szülők a zaklatás felismerésének, megelőzésének és leküzdésének stratégiáit tárják fel.

A szülők és az iskola. A szülők aktív részvételének fontossága gyermekek iskolai életében.²¹

Az aktív szülői részvétel a gyermekek oktatásában alapvető pillére a diákok, és különösen a bevándorló háttérű diákok tanulmányi és személyes sikerének. Ha a szülők részt vesznek gyermekek iskolai életében, akkor fontos kapocs jön létre az otthon és az iskola között. Ez több szempontból is előnyös a gyermekek számára, mivel a szülők érzelmi támogatást nyújthatnak, figyelemmel kísérhetik a tanulmányi előrehaladást, elősegíthetik a tanulási szokásaikat és erősíthetik a tanárokkal való kommunikációt. Ugyanakkor a bevándorló szülők esetében a gyermekek iskolai életében való részvétel megkönnyíti a szülők alkalmazkodását az új befogadó országban. A szülők aktív részvétele az iskolában elengedhetetlen a gyermekek holisztikus fejlődéséhez és sikeréhez az oktatásban és további életük során.

A másik csatolt didaktikai egység a bevándorló szülők aktív részvételére összpontosít a német oktatási rendszerben, ami a németországi bevándorló népesség visszatérő problémája. A gyermekek iskolai előmenetelével kapcsolatos aggodalom minden országban központi kérdés a szülők részéről, társadalmi-gazdasági helyzetüktől függetlenül. Ebben a konkrét kontextusban a program a párbeszédre és az oktatási rendszerrel kapcsolatos ismeretek elmélyítésére összpontosít, ezáltal elősegítve a család és az iskola közötti hatékony kapcsolatok kialakítását. Ugyanakkor megvitatja és bemutatja az iskolai intézményi részvétel különböző struktúráit, amelyekbe a szülőket be lehet vonni, ezzel elősegítve az iskola, a tanárok és szülők közötti együttműködést.

A családok és a szülőkkel való munka új körülményei. Didaktikai szempontok, amelyeket a COVID-19 világjárvány tanított nekünk.

A COVID-19 világjárvány a mindennapi élet minden területére óriási hatással volt, a legjelentősebben a digitalizáció területére hatott, amely ma már szinte mindenütt jelen van. Ezek a változások gyorsan és

---

²¹ 3. munkalap

nagymértékben befolyásolták mind a szülők munkaéletét, mind a gyermekek iskolai életét.

A válság és a bizonytalanság eddig ismeretlen időszakában a családokban új szükségletek és aggodalmak merültek fel, amelyekkel kezdeni kellett valamit, miközben a már meglévő szükségletek és aggodalmak növekedtek. A fizikai érintkezés egészségügyi okokból történő kerülése lett a norma; ez kihívást jelentett az AEF számára, különösen a szülőkkel végzett munka során, ahol a módszerben való interakció létfontosságú.

Ma az AEF hagyományos, digitális és hibrid (egyidejű személyes és digitális részvétel) formában is tart szülői foglalkozásokat. A tapasztalatokból az AEF megtanulta, hogy a szülőkkel való digitális vagy hibrid találkozók helyes megvalósításához több fontos didaktikai szempontot is figyelembe kell venni. Today, the AEF conducts activities with parents in both traditional, digital and hybrid (simultaneous face-to-face-digital participation) formats. From the experience, the AEF has learned that several important didactic aspects must be taken into account for the correct implementation of digital or hybrid meetings with parents.

20

A szülőkkel való találkozók digitális formában történő lebonyolítása

A digitális korban a szülőkkel való virtuális platformokon keresztül történő találkozások a kommunikáció és a közös munka alapvető eszközévé váltak. Fontos azonban felismerni, hogy ez a módszer magában foglal olyan kihívásokat és korlátokat, amelyekkel foglalkozni kell.

A szülőkkel való digitális találkozók lebonyolítása során az egyik fő akadály a személyes interakció hiánya. A fizikai kontaktus hiánya akadályozhatja a pedagógusok és a szülők közötti tartalmas kapcsolat kialakulását, ami jelentősen lelassítja az önszerveződés és a támogató hálózatok kialakulásának folyamatát. E kihívás leküzdéséhez elengedhetetlen, hogy a videokonferenciák során többféle lehetőséget ápoljunk a tapasztalatcserére. Létfontosságú ésszben tartani, hogy a módszer egyik alapelve, hogy a szülők az integrációs folyamat elsődleges szereplői, és ezért megfelelő teret kell biztosítani az egymással való interakcióra.

Egy másik szempont, amit figyelembe kell venni, hogy a tervezett foglalkozásokra szánt időt le kell rövidíteni. A képernyő előtti tartós figyelem fenntartása nehezebb, ezért fontos, hogy a személyes találkozóknál jóval rövidebb, és a szülők számára releváns témákra összpontosító foglalkozásokat tervezzünk.

A foglalkozások felépítésének világosnak és szervezettnek kell lennie, lehetővé téve a szülők számára, hogy hatékony módon jussanak értékes információkhoz, ugyanakkor biztosítva számukra a szükséges teret az interakcióra.

A digitális találkozók lebonyolításakor figyelembe kell venni módszerünk egyik alapelvét: a mindennapi környezetből való kilépés szükségességét, hogy kiszakadjunk az otthon már kialakított szerepekből. A szülők a hétköznapi környezetükből vesznek részt ezeken a találkozókön, ami megnehezíti azt, hogy teljes mértékben képesek legyenek odafigyelni a hallottakra. Ráadásul nem minden szülő rendelkezik a szükséges technikai ismeretekkel vagy a digitális találkozásokon való részvételhez szükséges eszközökkel, például laptopok és stabil internetkapcsolattal.

Összefoglalva, a szülőkkel való digitális találkozó értékes kommunikációs lehetőség, amellyel tisztában kell lennünk és figyelembe vennünk munkánk során, de elengedhetetlen, hogy foglalkozzunk negatív aspektusaival is, mint például a személyes interakció hiánya, a rövidebb ülések ütemezésének szükségessége és a szülők kiragadása és bevonása a mindennapi környezetükből. Miközben fel kell ismernünk és ki kell használnunk a digitális fejlődés előnyeit, nem szabad elfelejtenünk, hogy ezek a virtuális találkozások kiegészítik és nem pedig helyettesítik a személyes találkozókat. Az AEF-módszertannak vannak olyan alapvető munkadinamikái, mint például a szerepjátékok, amelyek digitális formában nem jól megvalósíthatóak.

21

A szülőkkel való találkozók lebonyolítása hibrid formában

A szülőkkel való vegyes, digitális és személyes találkozók lebonyolítása egyedülálló kihívást jelent az oktatásban és a kommunikációban. Ahhoz, hogy ezek a találkozók hatékonyak legyenek, számos kulcsfontosságú kérdést kell figyelembe venni.

Először is, magas szintű technikai ismeretekkel rendelkező szervezőkre van szükség. A hibrid rendezvények kezelése magas szintű technikai ismeretet igényel a zökkenőmentes közvetítés, a digitális eszközök integrálása, valamint a gyors és hatékony technikai hibaelhárítás érdekében. Ezért elengedhetetlen, hogy már a rendezvény technikai előkészítési szakaszában mérlegeljük, milyen digitális készségekkel és technikai eszközökkel rendelkezünk, és ezekre hangolva dolgozzuk ki az óráinkat.

A megfelelő kép- és hangminőség biztosítása egy másik nagyon fontos szempont. A digitális résztvevők élménye nagymértékben függ a kép- és hangtisztaságtól, ami minőségi berendezéseket és alapos tesztelést igényel az esemény előtt. Mindez olyan jelentős beruházással jár, amelyet sok szülői vagy egyesületi kezdeményezés nem engedhet meg magának.

Emellett olyan dinamikát kell kialakítani, amely a digitális és a személyes résztvevők számára egyaránt elérhető és alkalmazható. Ez azt jelenti, hogy meg kell találni az egyensúlyt a találkozó dinamikája között, minimalizálva annak kockázatát, hogy a digitális résztvevők kirekesztettnek vagy hátrányos helyzetűnek érezzék magukat.

A másik nagy kihívás az ülések didaktikai egységeiben szereplő eljárások technikai kidolgozásának nehézségeiben rejlik. Az esemény tartalmával vagy dinamikájával kapcsolatos változásokat mind a digitális, mind a fizikai környezetben precízen kell megvalósítani, ami gondos koordinációt, előzetes tervezést és a médium előzetes ismeretét igényli.

A szülőkkel való hibrid találkozók kihívást jelentenek a résztvevők, a tanárok és a szervezők számára egyaránt. Az inkluzív dinamika megteremtése, a fejlett technikai tudás, a didaktikai változások kezelése és az audiovizuális minőségre való odafigyelés elengedhetetlenek e találkozók sikeréhez, amelyek jobb lehetőségeket kínálnak, mint a digitális formátum, ugyanakkor nagyobb kihívást is jelentenek.

7. A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratórium - vizsgálatok más európai országokban

7.1 1. modul. Generatív témák azonosítása a szülői inklúzióért

7.1.1 Munkamódszer Paulo Freire szerint

A "generatív témák" és a Paulo Freire módszertanáról írt rövid beszámoló okkal található e kézikönyv legelején, hiszen az ERASMUS+ "Szülők a befogadásért" projektben kipróbált és itt bemutatott pedagógiai módszerek és anyagok nemcsak Paulo Freire elveit követik, hanem képviselik azt a valós szülői közreműködést, amely segítségével gyermekeik iskola sikereiket elérték. Ez messzemenő következményekkel jár a tudásátadás

formájára, és mindenekelőtt arra nézve, ahogyan a projekteket és intézkedéseket tervezzük.

Paulo Freire neve elválaszthatatlanul összekapcsolódik a Brazíliában és néhány afrikai országban élő szegények és hátrányos helyzetűek iránti elkötelezettségével, ahol az írástudás és az alapfokú oktatás koncepcióit és kampányát dolgozta ki. Freire valójában jogász volt, és pedagógiáját a brazil favelákban és vidéki területeken szerzett saját tanítási és tanulási tapasztalatai révén fejlesztette ki. Itt dolgozta ki a generatív témák módszerét és a párbeszéd elvét, amely során a tanulók maguk alakítják együtt oktatási útjukat. A generatív témák olyan fogalmak és témák, amelyek segítségével a tanulók konkrét életkörülményeiket, szükségleteiket, kívánságait és helyzetüket kérdőjelezzék meg, amiáltal az oktatási munka a jövőbeni tanulás kiindulópontjává szolgál. Az emberek nem tudnak az élethelyzetüktől függetlenül tanulni. Freire mondta:

Wer nach dem generativen Thema sucht, fragt nach dem Denken des Menschen über seine Wirklichkeit und seinem Handeln in der Wirklichkeit, worin seine Praxis beruht.

Aki a generatív témát keresi, az az embernek a valóságáról való gondolkodására és a valóságban való cselekvésére kérdez rá, amelyen a gyakorlati tudása alapszik.²³ (A szerző fordítása)

23

Arról van szó, hogy komolyan vesszük az emberek tapasztalatait, és saját életük szakértőiként ismerjük el őket. Freire ezzel egyértelműen elhatárolja magát az akadémiai előadás burzsoá tanulási modelljétől - a "bankárok módszerétől" -, és a párbeszéd elvét állítja pedagógiai munkájának középpontjába. Ezzel Freire egyidejűleg eltünteti a tanár, a tanár és a tanuló közötti határt, mert nincs tanítás kölcsönös tanulás nélkül. A kihívás a tanár számára a kritikai képességek, a kíváncsiság és az önbizalom erősítésében, illetve a tanulók megfelelő módszerekkel történő megismerésében rejlik. Más szóval, hangot adunk az elnyomottaknak és a marginalizáltaknak, és képessé tesszük őket arra, hogy kiálljanak az ügyeikért. Végül olyan feltételek megteremtéséről van szó, amelyek

²³ Paulo Freire, Pädagogik der Unterdrückten. Bildung als Praxis der Freiheit. Reinbek b. Hamburg: Rowolt 1973, S. 88

mellett lehetővé válik a kritikus tanulás, hogy a meglévő világon pozitív irányban változtassuk.²⁴

Kérdés: Mi köze van Paulo Freire Brazíliában és a harmadik világ országaiban végzett munkájának a bevándorlók integrációjához, és különösen az európai gyermekek iskolai sikerességének kérdéséhez?
Válasz: A módszertan, amely bizonyítottan fenntartható eredményeket hoz, és olyan csoportokat is elér, akiket egyébként nem érnénk el.²⁵

Gyakorlati és az akkori időkből adódó okokkal magyarázható, hogy az itt dolgozó pedagógusok Paulo Freire akkoriban sokat tárgyalt pedagógiájának dialogikus módszerét alkalmazták, és azt az ipari társadalomban zajló migráció körülményeihez igazították.²⁶ Ez a kontextus, illetve a tény, miszerint a bevett német oktatási intézmények nem kínáltak megoldást, illetve nem reagáltak a spanyol bevándorlók igényeire, magyarázza a németországi spanyol nyelvű közösségen belül a speciális pedagógiai munka megjelenését és fontosságát.

A korszak generatív témája a család és a gyermekek iskolai sikere volt. Az a tény, hogy ez magukat a szülőket is érintette, az iskola témája iránti általános érdeklődéshez vezetett, ami évtizedeken át tartó, páratlanul sikereses mozgósítást eredményezett, hiszen folyamatosan új témák merültek fel és váltak a nevelési munka tárgyává. Ez a szó legszorosabb értelmében a "generatív témák" elve, hiszen a latin "generare" szó nem jelent mást, mint előállítani, előhozni.

Minden multiplikátor számára, legyen az pedagógus vagy önkéntes, a kérdés az, hogy milyen módszert és anyagokat alkalmazzon a generatív témák azonosítására. E cél érdekében az AEF az ERASMUS+ "Szülők az inklúzióért" projekt keretén belül egy számára ismeretlen bevándorlócsoporthal végezte el pedagógiai anyagának tesztelését a Valladolidban a projekt partnerek előtt²⁷. E példa alapján ismertetjük a tervezés, az anyagkészítés és a megvalósítás egyes lépéseit és eredményeit. Az itt bemutatott "keresztbe-kasul értelmezés" módszerén

²⁴ Paulo Freire, Pädagogik der Autonomie – Notwendiges Wissen für die Bildungspraxis, Münster 2008, S. 23 ff

²⁵ Az 1970-es évek németországi spanyol migráns közösségének korábban ismertetett oktatási és szervezési munkája a legjobb példa erre. Talán a történelem vagy a sors véletlenje, hogy a spanyol katolikus missziók felnőttképzési osztályának egyik első igazgatója nemcsak kortársa, hanem tanítványa is volt Paulo Freire-nek.

²⁶ Jesús Hernández, Pädagogik des Seins, o.O., 1975

²⁷ A "Szülők az inklúzióért" projekt együttműködési partnereinek pedagógusai jelenlétében, akik aztán hasonló foglalkozásokat tartottak magyarországi, olaszországi és spanyolországi intézményeikben.

kívül természetesen vannak más módszerek is, mint például a metaterv, amelyek szintén megfelelőek lehetnek. A lényeg, hogy megfeleljenek a szabad és kritikus tanulás feltételeinek!

A módszer és az anyag kiválasztása nagymértékben függ a helyi viszonyoktól. A legegyszerűbb esetben megkérdezzük az érintetteket problémáikról és jelenlegi élethelyzetükről. Ez egyszerűen hangzik, de nem az. Nem mindegy ugyanis, hogy valaki csoportban vagy a csoport előtt, esetleg egyéni beszélgetésben mesél magáról.

Paulo Freire szerint a módszerek megválasztásának biztosítania kell, hogy egy olyan tanulási környezet jöjjön létre, amely lehetővé teszi a kritikus tanulást, vagyis az **önismereti tanulást**.²⁸A nevelőmunka e formájának célja, hogy az érintettek megtanuljanak kiállni magukért. Állandó kihívás itt az, hogy elérjük azokat is, **akik egyébként hallgatnak**.

Természetesen ezt a célt a gyakorlatban nem könnyű megvalósítani, de a megfelelő közelítés lehetséges.

A részt vevő partnerek által az országukban élő csoportok nagyon heterogén iskolázottsági szintjéről és kulturális sokszínűségéről adott információk alapján olyan nyitott végű módszert kellett találni, amelyet az akadémiákon képzett és az analfabéta emberek egyaránt használhatnak. Ugyanakkor a módszernek segítenie kellett a résztvevőket abban, hogy aktívan részt vegyenek a programban. Mindemellett adott volt egy implicit kritérium is:

A módszernek segítenie kell a demokratikus gondolkodás közvetítését, valamint a demokratikus magatartás gyakorlását. Erre alapvetően az aktivizáló, dinamizáló és részvétel centrikus módszerek alkalmasak, amelyek a következő szempontok előmozdítását szolgálják:

- induktív és példamutató tanulás
- probléma-alapú tanulás
- cselekvésorientált tanulás
- cél- és sikerorientált tanulás
- A felelősségvállalást lehetővé tevő tanulás
- halmozott tanulás

A modul megvalósítására vonatkozó főbb pedagógiai jellemzők:

---

²⁸ Paulo Freire, Pädagogik der Autonomie – Notwendiges Wissen für die Bildungspraxis, Münster 2008, S. 23 ff

- A személy nézete: Minden ember gazdag tapasztalatokkal és képességekkel rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy a foglalkozást vezető személy nem kioktatja a többieket, hanem moderál és koordinál. A cél az, hogy a résztvevők saját tapasztalatai és képességei kerüljenek előtérbe. Freire koncepciójával nem a hiányosságokat, hanem az erőforrásokat nézzük.
- A párbeszéd elve: Ez azt jelenti, hogy mindenki tanul és profitál a másiktól. A foglalkozás vezetője vagy koordinátora is tanul a résztvevőktől. Mit hoztak magukkal ezek az emberek élettapasztalat és kulturális gazdagság tekintetében?
- Kérdések: Az emberek igényeit, életkörülményeit és helyzetét kutatják.
- Generatív kérdések: Az emberek képesek hozzájárulni a társadalomhoz, amelybe kerültek, javítani helyzetükön és aktívan alakítani azt, nem pedig várakozni valamire. A generatív témák olyan témák, amelyek beágyazódnak a tanulók társadalmi, kulturális és politikai valóságába.

7.1.2 Az 1. modulhoz készített anyagok

A következő napi szemináriumot 2023 novemberében Valladolidban mutatták be a magyar, olasz és spanyol partnereknek, majd másnap tesztelték a bevándorlók egy csoportján.

Az alábbi foglalkozás tervét javaslatként terjesztették elő és valósították meg. Megjegyzés a megvalósításhoz:

A napi programot NEM szabad részletesen elmagyarázni, hanem egyszerűen az 1. lépéssel kell kezdeni anélkül, hogy a résztvevők pontosan tudnák, mire számíthatnak.

Napi szeminárium ³⁰:

1. lépés: JÉGTÖRŐ (egyéni munka és plenáris ülés). (Anyagok: egy

³⁰ Munkaanyag: 1. modul: Generatív témák. Bonn 2022. Dr. Artur Kalhins egynapos szemináriuma, az Európai Unió Erasmus Plus által finanszírozott "Szülők a befogadásért" című AEF projekthez igazítva. Miriam Germer

nagy papírlap faágakkal/ színes levelek/ ragasztó/ tollak) Minden résztvevő kap egy falevél vagy kéz alakú papírt, és felcímkézi a saját nevével. Ezután minden résztvevő röviden bemutatkozik, és a névvel ellátott levelet vagy kezdet felragasztja az elöl lógó fára.

2. lépés: (egyéni munka) (1. munkalap AEF-modul 1; vagy 4 db színes papír, ösztönző képek a beszélgetéshez).

Gondolkodja végig tapasztalatait, személyes élethelyzetét, kérdéseit, reményeit, értékeit, kihívásait és problémáit.

Mi foglalkoztat a leginkább? Hogyan tudnád ezt 4 szóval vagy kifejezéssel elmondani vagy megmutatni? (Nincsenek helyes vagy helytelen válaszok, abban az esetben, ha képeket használunk a szuggesztióhoz vagy vizualizációhoz, a szavakat anyanyelven is le lehet írni, de akkor a helyi nyelven is el kell magyarázni).

(Pl. munka/idő/elkülönülés/vallás/nyelv/egészség/érzelmek/lakhatás...)

3. lépés: (5-6 fős csoportmunka) (Anyagok: nagyméretű papír vagy hasonló, színes papír, magazinok képekkel, a témához illő nyomtatott képek, olló, tollak, ragasztó, esetleg nyomtatott szimbólumok és emoji).

- A Minden résztvevő bemutatja a 4 szót és kifejezést a csoportban.
  - B A fogalmakat összegyűjtik, elmagyarázzák és megvitatják. A csoport kiválasztja azt az 5 kifejezést/témát, amelyet a legfontosabbnak tartanak.
  - C A csoport grafikusán ábrázolja az 5 fogalmat/témát és azok egymáshoz való viszonyát. Ehhez használhatók képek, rajzok, fotók, nyilak, geometriai alakzatok, vonalak stb.
- (Figyelem: nem írásos, hanem csak grafikus ábrázolás).

4. lépés: (Csoportmunka a 3. lépésben leírtakkal megegyező csoportokban).

- A csoportok kicserélik egymás között a képeket/grafikákat.
- A csoportok megbeszélik a másik csoport grafikus ábrázolását, értelmezik és találgatnak. Megnevezik a feltételezett 5 szót/fogalmat.

5. lépés: (Csoportos prezentáció a plenáris ülésen)

A csoportok a plenáris ülésen bemutatják a többi csoport képét, és megindokolják miért azt az 5 szót/ kifejezést választották.

6. lépés: (plenáris ülés a csoportok részvételével).

Közös elmélkedés. Generatív témák azonosítása. Mi a közös a szülőkben a társadalmi helyzetüket illetően, és mi az, amin változtatni szeretnének?

Az azonosított szavakat/fogalmakat a csoportok cédulákra írják és a fa fölé (az ég felé) ragasztják.

7. lépés: (egyéni munka és plenáris ülés).

Mindenki kívág egy ovális kört (mint egy kő), és ráírja a gyermeke nevét. Ezt a kört a résztvevő a fa alá ragasztja a törzs mellé.

8. lépés: (plenáris ülés, esetleg ülő kör)

Megbeszélés és elmélkedés: Mit jelent a fa?³¹ Mit jelentenek a levelek és az alatta lévő kövek? Milyen kompetenciákkal, készségekkel, tapasztalatokkal és nehézségekkel rendelkeznek a szülők, különösen az integráció folyamatában, milyen hatással van ez a gyermekekre, milyen szerepet játszanak a szülők a gyermekek integrációs folyamatában és a problémák megoldásában, pl. az iskolában, tudnak-e fejlődni vagy kiteljesedni a szülők? Milyen ötletek vannak arra vonatkozóan, hogy mit lehetne tenniük egyedül, illetve más szülőkkel közösen.

7.1.3 Megvalósítás Valladolidban - Spanyolország

28

Az AEF munkatársai a projekt első, a társadalomban hátrányos helyzetű emberekkel végzett foglalkozásuk első modulját 2022. november 23-án valósították meg a spanyolországi Valladolidban található Red Incola intézmény vendégeként. Az AEF munkatársai nem rendelkeztek előzetes ismeretekkel a helyszínről vagy a meghívott bevándorlók háttéréről. Egy körülbelül 20 fős csoportra készültek, amelynek tagjai korlátozott iskolai végzettséggel és spanyol nyelvtudással rendelkeztek. Következésképpen a foglalkozást úgy tervezték meg, hogy nagyon vizuális és könnyen érthető legyen.

Az egyik legismertebb módszer a "metaterv". Itt a résztvevők kulcsszavakkal különböző színes kártyákra írják fel válaszaikat, amelyeket aztán kitűzőtáblákra rögzítenek. Fontos azonban, hogy a megfelelő kérdéseket tegyük fel. Nem túl hasznos, ha csak a problémákról kérdezzük, mert a cél a megoldási lehetőségek megtalálása és az önsegítő potenciál aktivizálásának elősegítése. A kérdések például lehetnének a következők:

---

³¹ Növekedés, árnyékában menedéket találhatsz a nap és az eső elől, pihenést a stresszes mindennapoktól, vigaszt a nehéz helyzetekben, barátságot, szeretetet....

1. Mi a legnagyobb problémád?
2. Mi a legnagyobb segítséged?
3. Mit kívánsz a jövőre nézve (3-5 év múlva)?

Ez a módszer lehetővé teszi, hogy gyors áttekintést nyerjünk a csoportról és annak élethelyzetéről. A "generatív témák" azonosítására is használható. De természetesen mindegyik módszernek megvannak a maga előnyei és hátrányai. Az ERASMUS-projektünkben azonban a szülők ismeretlen csoportjával végzett kezdeti munkánk során több ok is e módszer alkalmazása ellen szólt. A Meta-Plan módszer írásalapú, azaz a résztvevőknek le kell írniuk a válaszaikat, és egyúttal egy fogalomra kell redukálniuk azokat. Ez olyan feladat, amely mindig problémákat okoz, még tudományos közönséggel is. Nagy csoportok esetén a logisztika és maga a moderálás is problémává válhat. Egy 30 fős csoport esetében például minden résztvevő legfeljebb 3 kártyát ad le, ami azt jelenti, hogy 90 kártyát kell a kitűzőtáblákon úgy elrendezni, hogy jól láthatóak legyenek. Itt az egyes résztvevők közvetlenül is részt vehetnek és részt is kell venniük, mint segítőknek. A kártyák elkészítése és a pin-táblákba rakása időigényes, és nem segíti elő a résztvevők aktív együttműködését.

29

Ezen okok miatt a Valladolidban tartott egynapos rendezvény keretében a "keresztbe-kasul értelmezés" módszerét alkalmazták.

A vendéglátó intézmény, a Red Incola "A gyermekeik jövője iránt elkötelezett aktív családok tanfolyamaként" jelölte meg a foglalkozást, és mintegy 40 szülőt hívott meg, mivel a korábbi tapasztalatok alapján kevesebb résztvevőre számított. Meglepő módon 38 szülő jött el a foglalkozásra. A rendelkezésre álló erőforrások közé tartozott egy nagy terem technikai eszközökkel, mint például beamer, mozgatható falak, flipchart és tábla. A csoportmunkához nagy papírlapok (plakátméret), nagyméretű, legalább háromszínű filctollak, ragasztó, olló, valamint számos magazin képekkel és az internetről nyomtatott képek álltak rendelkezésre.

A nap öt szakaszra vagy részre oszlott:

- Üdvözlés, kezdés és bemutatkozás
- Egyéni munka
- Első csoportmunka
- Második csoportmunka
- Végző forduló

A következőkben az egyes fázisokat és azok lépéseit, valamint az alkalmazott eszközöket, a munkalapokat ismertetjük és kommentáljuk. Az olvasó itt a leírt módszertant alkalmazni kívánó multiplikátor szerepét tölti be.

I. fázis: Üdvözlés, kezdés és bemutatkozás

Egy tágas teremben a 38 résztvevő körbe gyűlt, és röviden és név szerint bemutatkozott. Többségük Dél-Amerikából érkezett, és anyanyelvi beszélő volt. Nagy volt az érdeklődés a foglalkozás iránt, mivel a résztvevők nem tudták, hogy mire számíthatnak, de bíztak a Red Incola intézmény által szervezett programokban. Emellett a résztvevők csak korlátozottan ismerték egymást, mivel először találkoztak ezen a foglalkozáson.

Ez a bevezető szakasz a kíváncsiság felkeltéséről szól. Maradjon nyugodt és barátságos. Itt fontos, hogy meggyőzzük a jelenlévőket, hogy csatlakozzanak. Ne erőltessük őket. A résztvevők kíváncsiak, különben nem jöttek volna el. Mindig beválik, ha világosan ki van mondva, hogy a rendezvény végén mindenkinek lehetősége nyílik majd a véleménynyilvánításra.³² A választott jégtörő feladat az egyes résztvevők rövid bemutatásával és a grafikus megjelenítéssel, mint fa, nagyon jól működött.

30

³² **Fontos megjegyzés:** semmilyen körülmények között sem szabad részletesen elmagyarázni a napi programot, vagy egyszerre kiosztani az összes feladatlapot. Kezdje az első munkalapokkal és az első feladattal a résztvevők számára.

II. szakasz: Egyéni munka (1. munkalap)

Minden résztvevő kapott egy feladatlapot a következő szöveggel:

1. feladatlap: Egyéni munka (10 perc)

"Írja vagy nevezze meg **4** szóban vagy kifejezéssel azt a négy legfontosabb problémát, tapasztalatot, kérdést, reményt, értéket, kihívást, amely a személyes élethelyzetében a leginkább foglalkoztatja."

Fontos, hogy a segítő vagy a multiplikátor egyszerű szavakkal magyarázza el a feladatot, és hangosan és világosan olvassa fel a feladatot.

Ami itt olyan egyszerűen hangzik, az egyes résztvevők számára meglehetősen nehéz. Hiszen egy összetett problémát kell egyetlen fogalomra redukálniuk. Néhányan talán gyorsan be akarják fejezni a feladatot, és hangosan fel akarják olvasni, amit leírtak. Ebben az esetben maradjon nyugodt, és kérje őket, hogy legyenek türelmesek.

31

III. szakasz: Az első csoportmunka (2. munkalap)

Az egyéni munka befejezése után kezdődik a csoportmunka. A moderátornak ezt el kell magyaráznia a plenáris ülésen, és tisztáznia kell a szabályokat. Ezt követően megalakulnak a munkacsoportok. Van néhány pont, amit figyelembe kell venni. 2 vagy 4 munkacsoportot kell létrehozni, hogy később meg lehessen cserélni az eredményeket. Egy csoportban hat-nyolc ember lehet. Mi például 4 csoporttal dolgoztunk, legfeljebb 9 résztvevővel,³³ Amikor az egyes csoportok résztvevőit meghatároztuk, a csoportokat térben szét kell választani. Vagy más munkateremben, vagy egymástól a lehető legtávolabb. Minden csoport kap egy számot, azaz 1, 2, 3 és 4.

³³ A csoportos felosztás szempontjából döntő fontosságú egy olyan rendszer, amely biztosítja, hogy a házaspárokat ténylegesen szétválasszák. Ezt megteheti számolással, kártyákkal vagy vak számelosztással.

A 2. munkalapon minden csoportnak ki van adva a munkafeladat:

2. munkalap: Csoportmunka (45 perc)

- 1. feladat:** Mindenrésztvevő bemutatja a címréacsoporthoz sajátját 4 szavak/fogalmak, amelyeket mindenki az egyéni.
- 2. feladat:** A bemutatott kifejezéseket összegyűjtik és megvitatják a csoport. A csoport a címet választja a 5 legjobbnak saját nézőpontjukból legfontosabb kifejezések/témák.
- 3. feladat:** A csoport kidolgozza a grafikus ábrázolást a kiválasztott 5 szó/fogalom és azok egymáshoz való viszonya. Ehhez például képek, rajzok, fotók, nyilak, geometriai alakzatok, vonalak stb. használhatók.

Figyelem: kérjük, ne írjon ki szavakat, és ne használjon szöveges magyarázatokat!

32

A képek azt mutatják, hogy az emberek négy csoportban milyen szorgalmasan dolgoztak együtt.

A moderátor válaszol a kérdésekre, és hagyja, hogy a csoportok szabadon dolgozzanak. Csak arra ügyel, hogy a szabályokat betartsák. Ezért a plakátokra ne kerüljön szöveg vagy szó!!! Ismét fontos, hogy a csoportok pontosan megnevezzék a témájukat, azaz válasszanak egy kifejezést és azt grafikusán valósítsák meg. A csoportmunka végén a moderátornak össze kell gyűjtenie az elkészült plakátokat, és ügyelnie kell arra, hogy a plakát egyik sarkán jól láthatóan szerepeljen a csoport száma.

IV. fázis: A második csoportmunka (3. munkalap)

A csoportok összeülnek a plenáris ülésen, és megkapják a következő munkafeladatot. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ezt a feladatot izgalommal fogadják, és általában sportos versenyhangulat alakul ki. Pontosítás: a csoportok a korábbi munkaasztalukhoz mennek, és megkapják a másik csoport plakátját. Így az 1. csoport megkapja a 2. csoport plakátját és fordítva. Ugyanígy a 3. csoport megkapja a 4. csoport plakátját stb.

A 3. munkalapon minden csoport számára a munkafeladatokat adjuk meg:

3. munkalap: Csoportmunka II (20 perc)

- 1. feladat:** A csoportok kicserélik egymással a képeiket/grafikáikat.
- 2. feladat:** A csoportok értelmezik a másik csoport képeit, továbbá megpróbálja kideríteni és megnevezni az ott szereplő **5 szót/fogalmat**.
- 3. feladat:** **A csoport bemutatja a másik csoport képét a a plenáris ülésen, és indokolja az 5 szó/fogalom kiválasztását.**

34

Erre a csoportos munkafázisra 20 perc áll rendelkezésre.

Tudod, hogy miről beszélnek?

V. fázis: A plenáris ülésen - a csoportmunkák bemutatása és közös értékelés: generatív témák.

A plenáris ülésen a csoportmunka eredményeit mutatják be. Ez a munkafázis teljes elkötelezettséget és koncentrációt igényel a moderátortól! Itt különös módon érvényesül az a tétel, hogy tanítás tanulás nélkül nem lehetséges! A moderátor fő feladata itt az, hogy nyitott módon moderálja a párbeszédet. Az számít, hogy a csoportok mit dolgoztak ki, és nem az, hogy az ember - mint "szakértő" - mit szeretne hallani!

35

Az 1. csoport bemutatja a plakát értelmezését a 2. csoportnak, és megnevezi azt az 5 kifejezést vagy témát, amelyet a csoport felismerni vél. Ezeket mindenki számára jól láthatóan felírták³⁴.

A csoport által azonosított kifejezéseket egymás alá írjuk egy külön papírlapra, és a kérdéses plakát alá csatoljuk. Ezt követően a 2. csoport bemutatja az 1. csoport plakátjának értelmezését. Az 5 kifejezést vagy témát ugyanígy rögzítik. Ezután a 2. csoport bemutatja az 1. csoport plakátjának értelmezését. Az 5 kifejezést vagy témát ugyanígy rögzítik. Most a tényleges fogalmakat bontjuk le, azaz a 2. csoport résztvevői elmagyarázzák az 1. csoportnak az 5 fogalmát vagy témáját, amelyeket az 1. csoport értelmezése mellé írunk. Jól láthatóan és a legjobb, ha más színnel! Fogalmi egyezések esetén az azonos fogalompárokat külön jelöljük. A másik csoport ugyanezt teszi, és így tovább.

³⁴ Ehhez a gyakorlathoz elegendő helynek kell lennie. Ennek oka, hogy a plakátokat egymás mellé kell helyezni, jól láthatóan, és helyet kell hagyni a hozzászólásoknak is.

Fontos, hogy csak a ténylegesen érintett csoportok résztvevői mondják el észrevételeiket!

E gyakorlat végén a legjobb esetben a csoport számára valóban releváns témák minőségi keresztmetszetét kapjuk, azaz a **generatív témákat**. A kiválasztás az azonos fogalmak és témák halmozódásából adódik, amelyeket itt a közös párbeszédben azonosítanak és értelmeznek. A moderátor ebből a csoporttal folytatott párbeszédben kidolgozza a témák hierarchiáját, és felírja azokat egy táblára vagy egy külön poszterlapra. A témáknak ez a gyűjteménye képezi az alapját minden további lépésnek és végső soron meghatározó a foglalkozások és projektek tervezése szempontjából.

36

A Valladolidban végzett vizsgálatok eredményei

A felmerülő generatív témák között szerepeltek a lakhatással, a legális munkavállalással, a családegyesítéssel, valamint a gyermekek iskolai beilleszkedésével és integrációjával kapcsolatos problémák. Ebben a csoportban a résztvevők komoly és súlyos kihívásokkal szembesültek, amelyek a pozitív önreflexió kényes egyensúlyát igényelték. Lényeges megjegyezni, hogy ezek a szülők gyakran nagyon fiatal gyermekek szülei voltak, akik nehéz helyzetekkel küszködtek. Többségük nem rendelkezett legális tartózkodási státusszal, ami hozzájárult az elégedetlenségükhöz és kétségbeesésükhöz. A Red Incolában tapasztalt pozitív fogadtatás azonban támogató környezetet biztosított a foglalkozáshoz.

Ebben a nagy, közel 40 fős csoportban a hasonló élethelyzetek közös felismerésén keresztül az összetartozás és a remény érzése jelent meg a résztvevők között. Nyilvánvalóvá vált, hogy az egyéni problémák generatív témákká alakultak át, és az emberek együtt erősebbnek érezték magukat, mint egyedül. A délelőtt végére a csoport szóbeli visszajelzései azt mutatták, hogy meglepődtek, hogy ennyi hasonló helyzetben lévő emberrel találkoztak, és hogy az eszmecsere pozitív élményt jelentett számukra.

Az AEF módszertanának tesztelése a partnerszervezetről nem csak bizonyította annak életképességét, hanem egyúttal sok résztvevőt meglepett jelentőségével és dinamikájával. Az AEF előadói például előzetesen megkérdezték a partnerszervezet szakértőit, hogy milyen elvárásaik vannak a bevándorlócsoporthoz témáival kapcsolatban. Valójában ezeknek az elvárásoknak jó 60%-a egybeesett a csoportmunka eredményeivel. Az igazi meglepetést az egyéb, nem várt állítások és témák jelentették, mint például a spanyolul beszélő dél-amerikai gyerekek iskolai diszkriminációjának kérdése. Ezek a generatív témák váltak a további munka kiindulópontjává és az önszerveződés kezdeti lépéseivé. Az érintett és érdekelt személyek egymásra találtak, hogy közösen foglalkozzanak egy-egy problémával vagy kérdéssel. A valladolidi tesztben ez például a szülői készségek összegyűjtését és egy házi feladat segítő szolgálat megszervezését jelentette, ami a 2. modul alapját képezte.

7.1.4 Megvalósítás Padovában - Olaszország

2022 december 2-án, az 1. modult Olaszországban tesztelték. A Popolie Insieme intézmény munkatársai korábban részt vettek a Valladolidban tartott nyitott foglalkozáson, és most egy hasonló foglalkozást tartottak saját intézményükben.

14 résztvevő Iránból, Afganisztánból, Szerbiából, Brazíliából, Albániából, Marokkóból, Pakisztánból, Ukrajnából és Kamerunból érkezett. Gyermekük életkora 0-23 év között mozgott. Egy kevert csoport jött össze, olyan szülőkkel, akik már régóta Olaszországban élnek gyermekeikkel, és olyan szülőkkel, akik új bevándorló voltak. A résztvevők legalább A2/B1 szinten beszéltek olaszul. Az iskolai végzettségi szint változatos volt, de a legtöbb résztvevő az olasz középiskolai vagy ahhoz hasonló végzettséggel rendelkezett.

Eltérések és változtatások

A találkozó a műhely és az európai projekt kezdeti ismertetésével kezdődött, amelynek témája a bevándorló szülők és a gyermekek idegen környezetben történő nevelése során felmerülő problémák voltak. Ezt követően a jelenlévőket arra kérték, hogy írjanak egy kártyára öt szót, amelyekkel összefoglalják azokat a nehézségeket, amelyekkel egy külföldi szülő Padovában találkozhat: a feladatot egyénileg kellett elvégezniük, majd a résztvevőket felosztották 2 csoportba. A csoportokban a résztvevőknek egy-egy szólistát kellett összegyűjteniük. Így a végén 2 listánk volt.

A műhelymunka második része a közös megbeszéléssel kezdődött, amikor az újonnan írt kártyákat egy poszterdeszkára ragasztották, majd általános kategóriákba osztották őket. A visszatérő témák a következők voltak:

- munka,
- kultúra
- otthon
- iskola

A jelenlévők minden egyes témát megvitattak, és nagyon érdekes hasonlóságokat és különbözőségeket fedeztek fel mind elméleti, mind gyakorlati szinten a nehézségek kezelésével kapcsolatban.

A megbeszélés számos olyan kihívásra világított rá, amellyel a bevándorló szülők Olaszországban szembesülnek, különös tekintettel a munka, a kultúra, az iskola és az otthon kérdéseire.

Munkahelyi kihívások:

- A munkahelykeresés nehézségei jelentős aggodalomra adtak okot, amihez társult a munkaidő és a gyermekek mindennapi életének összeegyeztetése jelentette kihívást.
- Az olasz állam támogatását a munka és a családi kötelezettségek összeegyeztetésében nem tartották megfelelőnek.
- A családi támogató hálózat hiánya kihívást jelentett a bevándorló szülők számára a gyermekgondozási feladatok ellátásában.

Kulturális kérdések:

- A családi környezet és a mindennapi élet közötti kulturális különbség akadályozta a gyermekek beilleszkedését.
- A résztvevők megvitatták azt a paradoxont, hogy a gyermekeket a származási kultúrájuk szerint nevelik, miközben tudják, hogy a kulturális kódok hiánya miatt nehezen tudnak majd beilleszkedni az olasz kultúrába.
- Hangsúlyozták a kulturális identitás megőrzésének fontosságát és azt, hogy a származást nem lehet semmissé tenni.
- Hangsúlyozták, hogy milyen nehéz a gyermekek támogatása egy merőben eltérő kulturális környezetben.

Iskolai kihívások:

- Az iskola és a munka összeegyeztetése nehézségekbe ütközött, különösen az iskolai szünetek idején.
- Megemlítették a fizetős bölcsődékkel kapcsolatos gazdasági kihívásokat.
- A gyermekekkel szembeni rasszista incidensek az iskolában aggodalomra adtak okot, és attól tartottak, hogy az ilyen incidensek normalizálódhatnak.
- Maguk a bevándorló szülők is előítéleteket és intoleranciát táplálnak a tanárokkal és az iskolákkal szemben.

Otthoni menedzsment:

- Szóba kerültek az otthon és a kiadások kezelésével kapcsolatos pénzügyi és szervezési nehézségek.
- Kiemelték az otthoni és az általános környezet közötti kulturális különbségeket, amelyek befolyásolják az integrációt.

Kulturális identitás és integráció:

- A "kettős távollét és kettős jelenlét" fogalmát vizsgálták, hangsúlyozva az első és második generációs bevándorlók határhelyzetét.
- Megjegyezték a kulturális binarizmus érzését és azt a nyomást, hogy csak egyetlen kulturális hovatartozást szabad választani az integrációhoz.
- Megvitatták a tanárok és a szülők közötti kommunikáció és párbeszéd fontosságát a nyitott környezet megteremtéséért.

Vizuális ábrázolás:

- A műhely a megvitatott témák vizuális bemutatásával zárult, a résztvevők által kiválasztott képek segítségével, szavak nélkül.

A műhely értékes betekintést nyújtott az Olaszországban élő bevándorló szülők sokrétű kihívásaiba, kitérve mindennapi életük és beilleszkedési tapasztalataik különböző aspektusaira.

Eredmények

A résztvevők elégedettek voltak a műhelyes tapasztalataikkal, és felismerték, hogy mindannyiuknak hasonló kihívásokat jelentenek a kulturális különbségek. Bár elismerték, hogy a kulturális hovatartozást nem lehet teljesen megváltoztatni, hangsúlyozták, hogy a mindennapi életben foglalkozni kell ezekkel a különbségekkel. A résztvevők nagyra értékelték a lehetőséget, hogy az egyéni problémákat közösen oszthatták meg, felismerve, hogy sok kihívást közösen éltek meg. Ez a kollektív megértés ösztönözte a szerveződés és a közös megoldások létrehozásának vágyát. Az 1. modul folytatásaként a Popolie Insieme támogatásával kidolgozták a 2. modult, amely a résztvevők önszerveződésre irányuló kezdeményezését támogatta. Ez bizonyítja a műhely hatékonyságát, hiszen a résztvevők képessé váltak arra, hogy közösen kezeljék problémáikat és azokra kollektív megoldásokat keressenek.

40

7.1.5 Megvalósítás Fuenlabradában - Spanyolország

Miután a San Ricardo Pampuri intézmény munkatársai is részt vettek a Valladolidban végzett tesztelésnek, hasonló foglalkozást készítettek elő Fuenlabradában. Izgalmas volt látni, hogy vajon hasonló eredmények születnek-e ugyanabban az országban.

A pampuri résztvevők azonban különböztek a valladolidiaktól. Míg Valladolidban alig volt nyelvi akadály, mivel a résztvevők többsége dél-amerikai, tehát anyanyelvű volt, addig a pampuri résztvevők számos különböző országból érkeztek. Ráadásul inkább egy közepes-alacsony iskolai végzettségű, kulturális szintű csoportot alkottak, mint marokkói, szíriai, nigériai, guineai, venezuelai és kolumbiai bevándorlók. Sokan közülük a társadalmi kirekesztés veszélyének kitett emberek voltak, ezért Pampuri úgy döntött, hogy az eredeti modulokat több kiigazítással módosítja.

Hogy a várt célokat a rendelkezésre álló források segítségével elérhesse, San Ricardo Pampuri a foglalkozást januárban három ülészakra osztotta (16-a, 23-a, és 30-a), amelyeket az alábbiakban részletezünk.

Eltérések és változtatások

A pampuriak az idő, a tér és a résztvevők jellemzői miatt módosítottak bizonyos dinamikákat. A cél a szülőkkal való munka generatív témáinak azonosítása és az ezekre való reflektálás volt. Az első ülészakit január 16-án indították az első foglalkozással:

1. lépés: (egyéni munka és plenáris ülés).

(Anyagok: egy nagy papírlap, faágakkal/ színes levelekkel/ ragasztó/ tollak)

Minden résztvevő kap egy falevél alakú papírt, és felírja rá a saját nevét. Ezután minden résztvevő röviden bemutatkozik, és a névvel ellátott levelet az elöl lógó fára ragasztja.

2. lépés: (egyéni munka)

Gondold végig mik a tapasztalataid, személyes élethelyzeteid, kérdéseid, reményeid, értékeid, kihívásaid és problémáid. Mi aggaszt a legjobban? Hogyan tudnád ezt 4 szóval vagy kifejezéssel leírni vagy körülírni?

- Írd le ezeket a kihívásokat 4 konkrét szóval vagy kifejezéssel. (Például: beilleszkedés, pénz, dokumentáció, munka, idő, partner, vallás, nyelv, egészség, érzések, lakhatás, oktatás, diszkrimináció, biztonság, barátságok, család).

3. lépés: (4-5 fős csoportmunka)

(Anyagok: nagyméretű papír, színes papír, magazinok képekkel, a témához illő nyomtatott képek, olló, tollak, ragasztó, esetleg nyomtatott szimbólumok és emoji.)

- A - Minden résztvevő bemutatja a 4 szót vagy kifejezést a csoportnak, és elmagyarázza, miért választotta őket.
- B - A kifejezéseket összehasonlítják és elemzik, és a csoport kiválasztja az 5 legfontosabb témát.
- C - A csoport kollázst készít, amely az 5 témát és azok egymáshoz való viszonyát ábrázolja. Ehhez használhatnak képeket, rajzokat, fotókat, nyilatkat, geometriai alakzatokat, vonalakat, stb.

4. lépés:

- A csoportok kicserélik egymás közt a képeket/grafikákat.
- A csoportok megbeszélik a másik csoport grafikáját, értelmezik, és megpróbálják kitalálni, miről van szó. Megnevezik a feltételezett 5 szót/fogalmat.
- A csoportok a plenáris ülésen bemutatják a többi csoport képét, és megindokolják azt az 5 szót/ kifejezést, amit választottak.
- Közös elmélkedés. Melyek az aggodalomra okot adó kérdések. Milyen közös vonások vannak a szülők között? Az 5 szót/fogalmat a csoportok cédulákra írják és a fa fölé (az ég felé) ragasztják.

42

Január 23-án tartották a második ülést:

A cél az volt, hogy a résztvevőket arra ösztönözzék, hogy gondolkodjanak el azon, milyen fontos, hogy aktív szerepet vállaljanak saját és gyermekeik beilleszkedésében.

5. lépés: (bevezetés)

A moderátor felidézi az előző ülésen végzett munkát (a bevándorló szülők számára aggasztó és kihívást jelentő kérdések), és rövid bevezetőt tart a témához, amelyről ezen az ülésen lesz szó: Hogyan befolyásolhatják a felnőttek aggodalmi a szülőséget? Miközben folyik a közös gondolkodás, minden résztvevőt arra kérnek, hogy rajzoljon annyi virágot, ahány gyermeke van, és helyezze fel az előző ülésen kirakott fára.

6. lépés: (személyes reflexió és szerepjáték)

- A - A résztvevők elgondolkodnak az integrációs folyamathoz kapcsolódó saját tapasztalataikon és problémáikon.
- B - Egy szerepjátékot játszanak, amelyben a moderátor interjút készít a résztvevőkkel. Megkéri őket, hogy mondják el saját tapasztalataikat és a saját integrációs folyamataikkal kapcsolatos problémáikat.

7. lépés: (elmélkedés a plenáris ülésen)

A. Közös elmélkedés. Milyen nehézségekkel küzdenek a szülők, különösen a gyermekeik beilleszkedése során? (pl. időhiány, nagyobb problémák, szociális készségek hiánya, gyenge szülői készségek) Milyen hatással van ez a gyerekeire? Milyen közös céljaik vannak a szülőknek?

B. Brainstorming. Mit tehetsz szülőként, hogy segítsd a gyermekeidet beilleszkedni a társadalomba? Minden csoport írjon esőcsepp alakú papírokra olyan készségeket és viselkedési formákat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyermekeket ne befolyásolják a szülők aggodalmi. (Koherencia, elfogadás, bizalom, idő,

odaadás, erőfeszítés, példamutató szerep, vezetői szerep, türelem) Ezeket az esőcseppeket a résztvevő a fa fölé ragasztja. A harmadik foglalkozás a 2. modulhoz folytatódott. A 2. modul később kerül ismertetésre.

A fuenlabradai vizsgálatok eredményei

A szülőkkel való munka során azonosított célok a későbbiekben sikeresen megvalósultak Pampuriban. Annak ellenére, hogy az eredeti modult többször is a csoport sajátos összetételéhez kellett alakítani, az eredmények hasonlóak voltak a Valladolidban elért eredményekhez. A munkatársakat nem lepték meg az eredmények, ugyanakkor a csoportnak további kihívást jelentett a nyelvtudás hiánya.

Az azonosított főbb aggályok és kihívások a következők:

- Nyelv
- Lakhatás
- Dokumentáció
- Egészség
- Foglalkoztatás
- Oktatás
- Diszkrimináció

A két ülésből származó megállapítások a 2. modul harmadik ülésére való felkészülést segítették elő, és a további eredményeket ezzel összefüggésben tárgyaljuk meg.

7.1.5 Megvalósítás Fonyódon - Magyarország

Az AEF modul utolsó tesztje nagyon különleges volt, az ezzel kapcsolatos jelentés különösen megható. A generatív témák 1. modulját ezúttal nem bevándorlókkal, hanem a magyarországi roma etnikumhoz tartozó nők egy csoportjával teszteltük. A tesztelés egyik alapvető célja az volt, hogy feltárjuk, hogyan tudna a modul egy olyan népcsoportot erősíteni, amelynek életében sokáig nem is létezett az integrálásra való törekvés. A roma közösségek történelmi diszkriminációval küzdöttek, amely mélyen gyökerezett a társadalmi tapasztalataikban, gyakran intézményesült méreteket öltött és ritkán kérdőjelezte meg bárki. Ezt a kísérletet az a meggyőződés vezérelte, hogy ahhoz, hogy tartós pozitív változást lehessen elérni, fel kell kelteni a romák érdeklődését, hogy aktívan kívánjanak részt venni saját sorsuk alakításában.

A Kincs Ő Alapítvány intézményének munkatársai Budapestről Fonyódra (Budapesttől kb. 150 km-re) utaztak, hogy ott 15 magyarországi cigány nővel végezzék a foglalkozást. A bevezető szakasz kezdetét egy átfogó bemutatkozással kezdték, amely az egész folyamat szempontjából sorsdöntő kiindulópontnak bizonyult. A tesztelésben résztvevők, elsősorban romák, egyedi kihívások elé állították a szervezőket, mivel jellemzően korlátozottan vesznek részt az oktatáshoz. A hatékony bevonás biztosítása érdekében a bevezető szakaszban egyszerűsített és közérthető nyelvezetet kellett alkalmazniuk, amely könnyen érthetően magyarázza el a soron következő tesztelési eljárásokat és azok következményeit.

Eltérések és változtatások

Ennek a tesztelési fázisnak a jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni. A roma közösség számára a konzultáció illetve a tény, hogy olyan kérdésekben kéri ki a véleményüket, amelyek közvetlenül érintik őket, rendkívül szokatlan élmény volt. A legtöbb esetben a romák életével kapcsolatos különböző döntések a fejük felett történtek, ritkán volt lehetőségük, hallatni a hangjukat. Következésképpen ez a foglalkozás e szakadék áthidalását célozta meg, illetve arra szolgált, hogy felmérjék, hogyan működne a gyakorlatban egy a romák számára tervezett modul. Ennek megoldása érdekében sorsdöntő lépés volt a Feire-módszertan bevezetése a roma résztvevőknél. A részvételi és inklúzív megközelítéséről ismert Feire-módszer lehetőséget kínált az érdeklődés felkeltésére, az aktív

részvétel ösztönzésére és arra, hogy képessé tegye a roma egyéneket arra, hogy megalapozott döntéseket hozzanak az életükről.

A Feire-módszertan alkalmazása jelzésértékű volt a roma közösségek számára, hiszen változást hozott az általuk addig megtapasztalt hagyományos dinamikában. Erőfeszítéssel járt rájuk nézve, hogy ne akarjanak benne ragadni abba a történelmi mintába, ahol a döntéseket mások hozzák meg az ő nevükben. A módszertan egyfajta katalizátoraként funkcionált, utat kínálva a roma közösség számára, hogy felvértezzék magukat a szükséges eszközökkel és tudással, és beleszólásuk lehessen az életüket meghatározó döntésekbe. Összefoglalva, a tesztelési folyamat egy új utat mutatott, nemcsak a modul értékelése, hanem a roma közösséggel való kapcsolat dinamikájának újradefiniálása szempontjából is, A Feire-módszertan bevezetése különösen a mélyen gyökerező diszkrimináció kezelése és az aktív részvétel elősegítése terén hozott eredményt a romák körében, megteremtve ezzel egy szebb és befogadóbb jövő alapjait.

Az integrációval kapcsolatos kihívások feltárása képezte az ülések kezdeti témáját.

Kiscsoportos keretek között indultak útnak, hogy feltárják azokat a mögöttes okokat, amelyek a társadalomba való beilleszkedés folyamatát ilyen félelmetes feladattá teszik. Ezzel párhuzamosan a résztvevők igyekeztek meghatározni azokat a területeket, ahol nekik is van felelősségük e kihívások kezelésében.

Az eszmecsere során a résztvevők őszintén megosztották egymással meglátásaikat, és megható betekintést adtak az integrációt akadályozó tényezőkhöz.

Az alábbi válaszok viágítottak rá az előttük álló akadályok sokrétűségére:

- Más szín: A borszínben való különbséget jelentős akadályként azonosították, ami arra utal, hogy a külső észlelések és előítéletek szerepet játszanak az integráció akadályozásában.
- Különböző Szocializáció: A résztvevők felismerték, hogy egyedi szocializációs tapasztalataik leszakították őket a többségi társadalomról, ami megnehezíti az uralkodó normákhoz és értékekhez való igazodást.

- Fokozott elvárások: Elismerték, hogy gyakran szembesültek felfokozott elvárásokkal vagy sztereotípiákkal, ami további terhet jelentett az integrációs erőfeszítéseikre.
- Korlátozott infrastruktúra: A megfelelő infrastruktúra hiányát jelentős kihívásnak tekintették, ami azt jelzi, hogy a szükséges erőforrások hiánya akadályozza a lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket.
- A lehetőségek szűkösége: A lehetőségek korlátozott elérhetősége, különösen az oktatás és a foglalkoztatás terén, jelentős akadályt jelentett az integrációban.
- Földrajzi elszigeteltség: A városi központoktól távol eső, távoli területeken való élet földrajzi kihívásokkal járt. A városi területek eléréséhez szükséges fáradságos gyalogos utazás nemcsak jelentős erőfeszítést igényelt, hanem olyan gyakorlati kihívásokhoz is vezetett, mint például az utazás során összekoszolt ruhákban való érkezés.
- Előítéletek és sztereotípiák: A résztvevők azt is kiemelték, hogy a külsejük alapján idő előtt megítélik őket, súlyosbítva a beilleszkedésük során felmerülő nehézségeket.

A megoldások és a személyes felelősség is szóba került. A résztvevők, felismerve azt a szerepet, amelyet az integráció elősegítésében játszhatnak, a következő meglátásokat tették:

- Folyamatos tanulás: A folyamatos tanulás iránti elkötelezettséget a személyes fejlődés és integráció felé vezető kulcsfontosságú lépésként hangsúlyozták. Az ismeretek és készségek elsajátítását fontosnak tartották a társadalmi szakadék áthidalásában, és úgy gondolták, ezzel ők is aktívan hozzájárulnának a folyamathoz.
- A generációs minták megtörése: A résztvevők felismerték annak fontosságát, hogy szakítsanak a generációs mintákkal, vagyis a társadalmi egyenlőtlenségek továbbörökítésével. A felelősség elismerése mutatta azt a fajta elszántságot, aminek segítségével pozitív változásokat tudnának kezdeményezni saját közösségeikben.

- Az oktatás előtérbe helyezése: Az integráció kapcsán az oktatás mint prioritás kiemelése jelentős felismerés volt. A résztvevők megértették, hogy az oktatásba való befektetés nem csak az egyéneknek kedvez, hanem erősíti a kollektív társadalmi szerepvállalás hatékonyságát is.

Összefoglalva, az integrációval kapcsolatos kihívások és felelőségek feltárása összetett feladatként állt össze. A résztvevők elismerték, hogy az előttük álló akadályok sokrétűek, a külső megítéléstől és az infrastrukturális hiányosságoktól kezdve a földrajzi elszigeteltséig és az előítéletekig. Ezzel párhuzamosan a személyes felelőségük felismerése egy erős elköteleződést vetített előre az integrációban való aktív részvétellel kapcsolatban. A párbeszéd jól példázta az öntudatosság és a kollektív cselekvés erejét, amelyek a befogadóbb és integráltabb társadalmakra való törekvés alapvető elemei.

A fonyódi vizsgálatok eredményei

A résztvevők általános tapasztalata a kötelezettségvállalás során tagadhatatlanul pozitív volt. A szervezők sajátos és innovatív megközelítése maradandó benyomást tett rájuk. Az alábbiakban azokat az aspektusokat vizsgáljuk meg, amelyek hozzájárultak az élményhez, és azokat az elemeket, amelyek miatt ez az interakció más volt, mint az eddig tapasztaltak.

- Frissítő megközelítés: A résztvevők értékelték a hagyományos interakcióktól való eltérést. Elismerték, hogy a szervezők által alkalmazott megközelítés sajátos volt, és azt éreztették velük, hogy értékeli és meghallgatják őket. Egy olyan társadalomban, ahol gyakran figyelmen kívül hagyják őket, a lehetőség, hogy kifejthessék nézőpontjukat, üdítő változásként hatott.
- Provokatív kérdések: A szervezők hajlandósága, hogy gondolatébresztő kérdéseket tegyenek fel, különösen tetszett a résztvevőknek. Kellemes meglepetést okozott nekik a kérdések közvetlensége, különösen, amikor szóba került, hogy miért nem jobb az integráció helyzete. Ez a kérdésfeltevés mély gondolkodásra készítette őket az alapvető kihívásokkal kapcsolatban.
- A feltételezések megkérdőjelezése: Nyilvánvaló volt, hogy a résztvevők nehezen tudtak válaszolni a felelőségükkel kapcsolatos kérdésekre. Ez a nehézség valószínűleg abból adódott, hogy ritkán kérték őket arra, hogy gondolkodjanak az integrációs folyamatban

betöltött szerepükről. A szervezők megközelítése megkérdőjelezte az előítéleteket és elvárásokat, és arra ösztönözte a résztvevőket, hogy szembesüljenek saját felelősségükkel is.

Ezen tényezők hatása túlmutatott a pozitív tapasztalatokon. A megközelítés újszerűsége a provokatív kérdésekkel együtt a nyílt párbeszéd és az önreflexió egyedülálló légkörét segítette elő. Íme, egy közelebbi pillantás az ülés következményeire:

Nyílt párbeszéd elősegítése: A szervezők azzal, hogy a résztvevőkhöz olyan módon közeledtek, amelyet eddig még nem tapasztaltak, biztonságos teret teremtettek a nyílt párbeszédhez. A résztvevők nyugodtabban osztották meg gondolataikat, mivel tudták, hogy valóban értékeli azokat.

A résztvevők felhatalmazása: A kihívást jelentő kérdések arra készítették a résztvevőket, hogy felismerjék saját szerepüket az integráció folyamatában. Ez a felismerés, bár kezdetben nehéz volt, végső soron segítette őket abban, hogy elgondolkodjanak azon, hogyan járulhatnak hozzá saját körülményeik javításához.

Nézőpontváltás: A kérdésfeltevés és a felelősség összetettségének feltárása a perspektíva megváltozását eredményezte. A résztvevők a passzív hozzáállástól, amely csupán az előttük álló kihívások megvitatására irányult, eljutottak addig, hogy aktívabbá váljanak, és azt fontolgatták, hogyan tudnának pozitív változásokat elérni.

Összefoglalva, a résztvevők pozitív tapasztalatai a szervezők innovatív megközelítésének és a feltett kérdések jellegének tulajdoníthatók. Ez az interakció túlmutatott a felszíni szinten, mély gondolkodásra és aktív felelősségvállalásra, illetve cselekvésre ösztönzött. Rávilágított arra, hogy van lehetőség változtatni, ahogyan a marginalizált közösségek bevonásának fontosságára.

7.2 2.Modul A szülők önszerveződése mint a siker kulcsa

7.2.1 modul koncepciója és munkamódszere:

A kézikönyv első moduljában alapvetően Paulo Freire "generatív témákról" és azok jelentéséről szóló elképzelései kapnak szerepet. A generatív témák több okból is létfontosságú szerepet játszanak a Freire-féle módszertanunkban.

Először is, lehetőséget biztosítanak számunkra, hogy a szülők saját élettapasztalatain keresztül megértsük aktuális problémáikat. Másodsor, azáltal, hogy foglalkozunk a szülők valós problémáival, és együtt dolgozunk velük, helyzetünknel fogva hatékonyan támogathatjuk a szülők által elindított új önszerveződési és kölcsönös támogatási kezdeményezéseket a közösségeken belül. Ebben a modulban ez utóbbi témára fogunk összpontosítani.

Az Academia Española de Formación (AEF) szüleivel végzett munka módszertanát a brazil pedagógus, Paulo Freire munkássága és a bevándorlás társadalmi tapasztalata inspirálta Németországban az 1960-as évektől kezdve, amikor a különböző országokból elkezdtek érkezni a *Gastarbeiterek*³⁵. A társadalmi valóság e változásával új igények merültek fel a családjukkal érkező bevándorló szülők körében. A különböző országokból érkező, és a mi esetünkben egészen konkrétan a Spanyolországból érkező szülőkkel történő munka, amit a spanyol nyelvű katolikus missziókkal együttműködve végzünk, elengedhetetlen fontosságot kapott. Következésképpen a szülőkkel való munka módszertana egy több mint öt évtizeden át tartó állandó tanulási folyamat során kristályosodott ki, amelyet útközben folyamatosan csiszoltunk a családok változó valóságához és a felhalmozott tapasztalatokhoz igazítva.

Ezért ebben a modulban nem áll szándékunkban a módszertan minden részletét kielemezni, mivel ez egy többéves tanulási folyamat eredménye, amelyet jelenleg különböző multiplikátor-formációk végeznek. Ehelyett a cél az, hogy az olvasó számára kiindulópontot és egyfajta első találkozást biztosítson a módszerrel, gyakorlati példákat kínálva a megértés és a végrehajtás megkönnyítése érdekében.

A következő szakaszok Freire szemszögéből vizsgálják a pedagógusok és a szülők közötti együttműködést vezérlő alapelveket, és feltárják, hogy ezek az elvek hogyan teremtenek gazdagító és emancipációs tanulási környezetet minden érintett számára. Az AEF a módszert helyezi a középpontba, és arra összpontosít, hogy hogyan kell megtervezni és végrehajtani a szülőkkel való együttműködéshez nélkülözhetetlennek tartott didaktikai egységeket, mind a szakemberek, mind az önkéntes multiplikátorok számára.

A modul konkrét példákon keresztül mutatja be, hogy ezek az egységek hogyan alakíthatják át a tanítás és a tanulás dinamikáját. Végül a modul

³⁵ Vendégmunkások: az 1960-as évektől kezdődően a Német Szövetségi Köztársaságban munkaszerződések alapján történő munkavállalás céljából ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott külföldi tagokra utaló kifejezés.

foglalkozik a világjárvány által állított kihívásokkal, amelyekkel az oktatásnak kell szembenéznie. Megosztja a világjárvány kialakulása során szerzett tapasztalatokat, különösen tekintettel a szülőkkel való találkozók szervezésére a digitális és hibrid formátumok és az elmúlt évek "erőltetett" digitalizációja terén.

A szülőkkel való munka alapelvei

A szülőkkel való együttműködés alapvető feladat az egészséges és erős civil társadalom építésében. A pedagógus Paulo Freire értékes elveket hagyott ránk, amelyek a mai napig segítik az Academia Española de Formación (AEF) munkáját, amit Németországban végez a különböző származású és nemzetiségű bevándorló szülőkkel. Ezek az elvek képezik az alapját a szakemberek, a pedagógusok és a szülők közötti hatékony kapcsolatnak:

Az oktatás mint a szabadság gyakorlása: Freire szerint az oktatás felszabadító folyamat, azaz az oktatás csakis a szabadság gyakorlásaként értelmezhető. A bevándorló szülőkkel való munkában ez a szülők mozgósításának elősegítésében és önszerveződésük támogatásában nyilvánul meg. Az autonómia és a reflexióra való képesség ösztönzése elengedhetetlen ahhoz, hogy a szülők úgy érezzék, ők maguk irányítják saját tanulási és döntéshozatali folyamatukat.

- A szülők saját problémáik szakértői és átalakulási folyamataik főszereplői: Paulo Freire egyik alapelve, amit ránk hagyott, az az elképzelés, miszerint a tudás nem egyirányú, hanem egy párbeszédés és együttműködő folyamat során jön létre. Szülőkkel dolgozó emberként el kell távolodnunk a "szakértői" szereptől, és aktív hallgatóságként kell jelen lennünk; az igények maguktól a szülőktől származnak, nem pedig a saját személyes vagy szakmai tapasztalatainkból. A szülők saját értékes tapasztalatokkal és tudással rendelkeznek, amelyeket meg kell hallgatni és tiszteletben kell tartani. Ezért fontosak a generatív kérdések, amelyeknek ebben a kézikönyvben egy egész modul szentelünk.
- Aktív hallgatás: Freire saját szavaival élve, a tanításhoz hallgatni kell. Freire a figyelmes és tiszteletteljes meghallgatást támogatta; ez azt jelenti, hogy őszintén érdeklődünk a szülők mondanivalója és aggodalmaik iránt. Az aktív hallgatás nemcsak a szavak meghallgatását jelenti, hanem a szavak mögött rejlő érzelmek és tapasztalatok

megértését is. Azáltal, hogy alkalmas teret biztosítunk a meghallgatásra, olyan bizalmi környezetet teremtünk, amelyben a szülők úgy érzik, hogy értéklik, megértik őket és biztonságban vannak.

- A moderáció művészete: A moderátor szerepe központi szerepet játszik a módszertanunkban; nincs jó munka megfelelő moderáció nélkül. A moderátor közvetítőként működik, aki ösztönzi a párbeszédet, és fenntartja a tisztelet és a nyitottság légkörét. A hatékony moderálás magában foglalja az ötletek erőltetésének elkerülését és a különböző nézőpontok megjelenésének lehetővé tételét.
- A szülőkkel való együttműködés csapatmunka: A szülőkkel való munka helyes fejlődéséhez alapvető fontosságú a csapatmunka. A munkacsoportokon és csapatokon belül kerülni kell az erőltetett egyéni kezdeményezéseket és a "hadvezéri" figurákat. A vezetés nem tévesztendő össze az erőltetéssel.
- A módszer a siker kulcsa: Freire hangsúlyozta a módszer fontosságát a tanításban. A szülőkkel való munka során a hatékony eredmények eléréséhez elengedhetetlen a megalapozott módszertani megközelítés. A módszer nemcsak a megértést könnyíti meg, hanem a szülők aktív részvételét is elősegíti. A világos koncepciók megléte segít a javasolt célok hatékony elérésében.

52

7.2.2 Végrehajtás Valladolidban, Spanyolországban. A 2. modulhoz biztosított anyagok. Cselekvési terv kidolgozása. Az önszerveződésről való elmélkedés megkezdése

Az 1. modul Valladolidban végzett tesztelésére építve a következő napon (2022. november 24-én) a bevándorló szülők ugyanezen csoportjával az önszerveződő megközelítésre került a fókusz. Az AEF munkatársai ismét a Red Incola intézmény vendégei voltak, és ismét 34, főként dél-amerikai országokból érkező szülő vett részt. Közülük sokan aznap a Red Incola intézmény bölcsődéjében helyezték el gyermekeiket.

Az önszerveződés felé tett lépések olyan tevékenységeket foglalhatnak magukban, mint az ismerkedés, az elérhetőségek cseréje, egy WhatsApp-csoport, vagy akár egy egyesület létrehozása. A projekt egy olyan tevékenységet keresett, amelyet különböző környezetben is meg lehetne valósítani, az 1. modult véve alapul. A cselekvési terv készítése igen

értékes lépés a csoportos szerveződés során. Míg az egyének motiváltak érzik magukat az 1. modul után és kifejezik az együttműködés iránti vágyukat, ez gyakran a megmarad a szavak szintjén, anélkül, hogy konkrét tettekre kerülne sor. A cselekvési terv az első lépések elindítására szolgál, lehetővé téve a csoport számára, hogy feltárja, hogyan szerveződhetne közösen, és felmérje tervei megvalósíthatóságát. A cél a csoportos együttműködés elősegítése a résztvevők saját képességeire támaszkodva, Paulo Freire elveivel összhangban.

Annak érdekében, hogy az előző nap eredményeire közvetlenül építhessünk, egy nyitottabb struktúrát és a munkamódszerek keverését alkalmaztuk:

1. lépés: (rövid megbeszélés a plenáris ülésen).

Milyen hasonló érdeklődési körökre emlékeznek az előző szemináriumról?

2. lépés: (3-5 fős csoportmunka)

A jövő víziói:

A gyermekem/gyermekeim 10 év múlva - Ragasszon fel megfelelő képeket vagy írjon kulcsszavakat. (Munkalap idővonallal)

3. lépés: (Összegyűjtés a plenáris ülésen).

A csoportok bemutatják jövőképüket. Az eredményeket a táblán rögzítik (képek és kérdések).

Plenáris megbeszélés.

Mi segítene a szülőknek és a gyerekeknek? Mit tehetnének együtt? Milyen ötletei és készségei vannak a szeminárium résztvevőinek együttvéve? Milyen helyi részvételi lehetőségek vannak? Milyen hálózatok segíthetnek? Mi áll rendelkezésünkre?

(Idő, motiváció,...)

(Javaslatokat gyűjtöttek: Facebook-csoport létrehozása, információk közzététele egy padleten, speciális kompetenciák a TN körében, szülői kávézó, cserebere, házi feladat csoport, olvasóköri, egyesület).

4. lépés: (Csoportos megbeszélés)

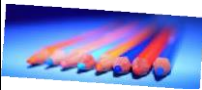

Milyen konkrét javaslataid vannak?

5. lépés: (Összegzés a plenáris ülésen)

A javaslatok összegyűjtése.

4. lépés (csoportmunka 2- 3 fő)

Jelöljön ki egy csoport szóvivőt, és válassza ki a testület egy konkrét javaslatát. Készítsenek cselekvési tervet a konkrét javaslat megvalósítására.

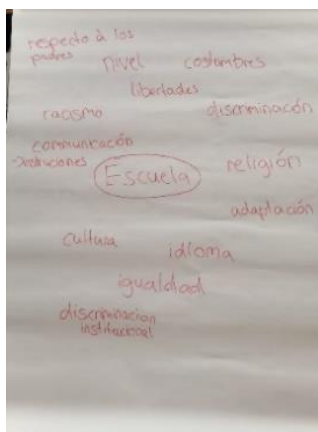
Idő	Célok és tartalom	Módszerek/eljárás/megközelítés	Források/anyagok/stb.
	 		

54

5. lépés (plenáris ülés)

Az eredmények megvitatása. Mit jelentenek az egyes alpontok. Például, hogy mi "cél", illetve mi nem "cél" A javaslatok áttekintése és korrigálása.³⁶
Melyek azok a jelenlegi javaslatok, amelyek megvalósíthatók?

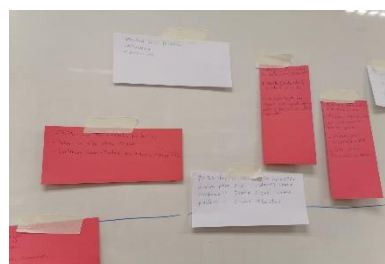
Az előző nap eredménye

³⁶A résztvevőket lehet továbbképezni, ami ésszerű cél lehet. Például: nem a cél, hogy nagyon sokan jöjjenek el egy tevékenységre, hanem hogy akik igen, azok számára lehetőség nyílik valamit elérni vagy javítani a tevékenységen való részvétel segítségével. A résztvevők megtanulhatnak világosabban tervezni és a megfelelő célokat kitűzni

Eltérések és változtatások

Erre a tevékenységre csak a délelőtt volt betervezve, ami néhány hozzáigazítást tett szükségessé. Nem volt csoportmunka a jövőképek témájában, hanem arra kértek mindenkit, hogy írjon 3 jövőképet egy moderációs kártyára, és azok, akik szerették volna, bemutathatták azokat. Mivel a tevékenységet többnyire spanyolul, a származási nyelven végezték, ez a tevékenység megfelelően működött

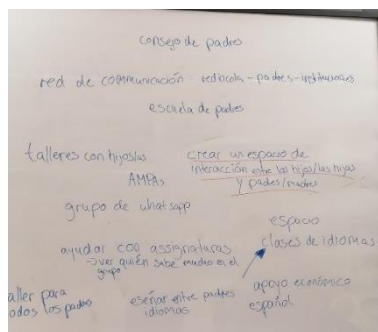

Ezt követően plenáris vita következett. A Red Incola intézmény munkatársai a helyszínen voltak, hogy támogatást nyújtsanak. A középpontban az állt, hogy a generatív témák alapján mit lehetne tenni a jövőben, és hogyan tudná a Red Incola támogatni a bevándorlók saját kezdeményezéseit.

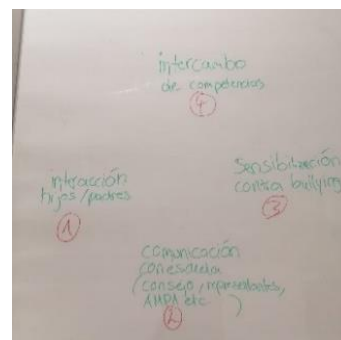
55

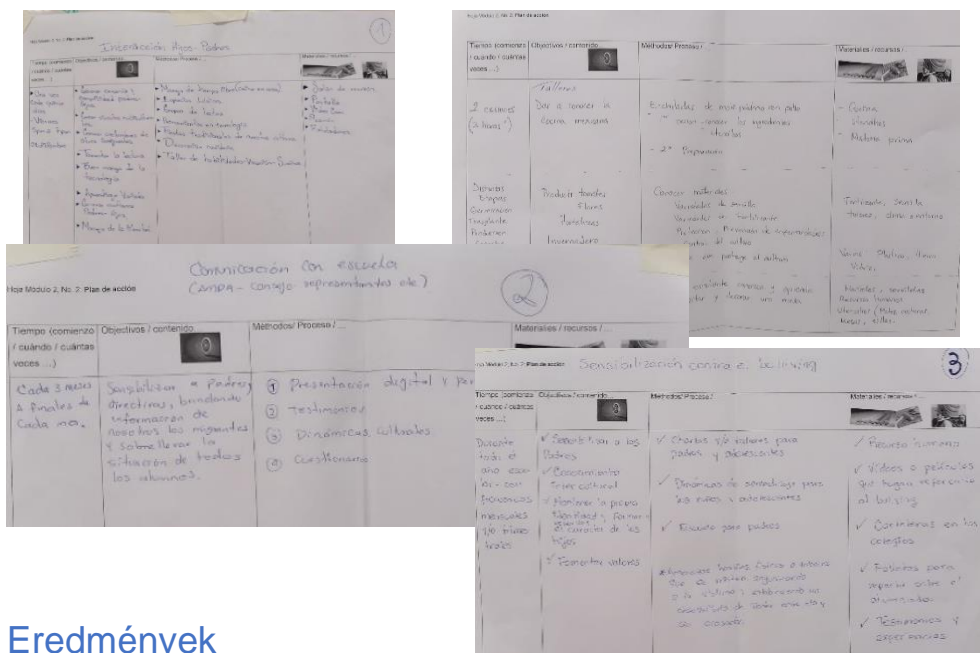
Sajnos az idő rövidege és a nagyon nagy létszámú csoport miatt nem volt lehetőség arra, hogy a saját készségeikre összpontosítva reflektálhassanak.

A szünet után 4 csoportot legalább 7 résztvevővel kértek fel arra, hogy dolgozzanak ki cselekvési tervet a 4 legfontosabb témában.

Kiválaszthattak egy témát, ami érdekli őket. 45 perc elteltével minden csoport röviden bemutatta cselekvési tervét.

Eredmények

Az akciótervek eredményei még mindig nagyon felszínesek és kevésbé konkrétak voltak. Sajnos nem volt elég idő a téma további megvitatására és annak átgondolására, hogy pontosan mi is tartozik egy cselekvési terv egyes pontjaihoz. Ráadásul nagyon nagy volt a csoport. Mindazonáltal ez a tevékenység egy első lépés volt az önszerveződés felé. A bevándorlók és az Erasmus projekt együttműködési partnerségek jelenlévő intézményei is reflektáltak a témában. A bevándorlóknak másmilyen elképzeléseik voltak arról, hogy hogyan kellene megszervezni hosszú távon az igényeiknek megfelelő tevékenységeket, és lehetőséget kaptak hallatni a hangjukat a Red Incola intézményben. A csoport nagyon elkötelezett volt, és bár nem tudták, hogy mire számíthatnak az 1. modul első napján, néhányan nagyon pozitívan nyilatkoztak a Red Incoláról, és azt mondták, hogy átszervezték a napjukat, hogy ott lehessenek a második alkalmon. A nagyon nagy létszámú csoport kihívások elé állította az AEF személyzetét, de erősítette az összetartozás érzését a bevándorlók között, akiknek többsége korábban nem ismerte egymást. A tevékenységet követően 3 személy is kezdeményezőkézséget mutatott: létrehoztak egy informális WhatsApp-csoportot a munkalehetőségek és a munkával kapcsolatos információk megosztására (különösen azok számára, akiknek még nincs munkavállalási engedélyük). Később még több kezdeményezést indítottak, és javaslatokat tettek az alábbiakra:

- Terek, ahol a gyerekek önállóan találkozhatnak, és ahol találkozhatnak és kapcsolatot teremthetnek egymással a családok.

- Családi iskola, hogy iránymutatást adjon nekik a gyermekeikkel való kommunikációban a migrációs folyamatot illetően.
- Családi iskolai támogatás
- Több ilyen irányú tevékenység létrehozása, ahol lehetőséget kapnak a találkozásra hasonló helyzetben lévő emberekkel és családdal.
- Érzelmi támogató csoportok olyan emberek számára, akik származási helyükön erőszakot szenvedtek el.
- Interkulturális szabadidős csoportok, amelyek összehozzák a különböző kultúrájú családokat, hogy megünneplhessék egymás kultúráját, találkozzanak más kultúrákkal, és hogy gyermekeik megismerjék saját kultúrájuk hagyományait a nagyobb kulturális tudatosság érdekében.

Ennek az önszerveződésnek a fejlődését és a különböző országokban végzett tesztek hamarosan ismertetjük ebben a kézikönyvben.

7.2.3 Megvalósítás Padovában – Olaszország

57

2023. január 13-án, pénteken került sor a "L'inclusione in famiglia" ("A befogadás a családban kezdődik") műhely második moduljának tesztelésére. A 2022. december 2-i első modult követte ez a második alkalom, amelyen olyan tevékenységeket és ötleteket mutattak be, amelyekkel a szülők képesek lesznek problémáik kezelésére a különböző kiemelt területeken (munka, kultúra, otthon és iskola). A cél az volt, hogy a résztvevők egyéni és csoportos erőforrásait erősítsék. A műhelymunkához való csatlakozásra való meghívást kiterjesztették a témák iránt érdeklődő többi szülőre is, még akkor is, ha nem vettek részt az előző modulban.

A modulban tizennégyen vettek részt, akik különböző országokból érkeztek, többek között Iránból, Afganisztánból, Szerbiából, Brazíliából, Albániából, Marokkóból, Pakisztánból, Ukrajnából és Kamerunból. A résztvevők többsége első generációs bevándorló volt, és többségük nő. Sokuknak volt legalább egy gyermeke, gyermekeik életkora nullától huszonhárom éves korig terjedt. A műhely szervezésének és lebonyolításának támogatására két önkéntest kértek fel, akik maguk is szülők voltak, hogy megosszák a résztvevőkkel a témákkal kapcsolatos meglátásaikat.

Eltérések és változtatások

A műhely első része az jégtörő tevékenységre összpontosított, amely a bizalom és a kommunikáció kiépítésére szolgált azon résztvevők között, akik az 1. modul során még nem találkoztak. A kezdeti tevékenység célja a különbségek és hasonlóságok vizuális megjelenítése volt, úgy, hogy a résztvevők a teremben mozogtak az olyan kérdésekre adott pozitív vagy negatív válaszaik alapján, mint például: "Beszéltél ma egynél több nyelven?", "Könnyűnek találod-e megtalálni a kedvenc ételeid elkészítéséhez szükséges hozzávalókat az olasz szupermarketekben?", "Voltál-e könyvtárban az elmúlt hat hónapban?", és "Emlékszel-e olyan dalokra, amelyeket a szüleid énekeltek neked?".

Ezt követően kérdéseket tartalmazó játékkártyákat osztottak ki, és arra kérték a résztvevőket, hogy alkossanak párokat, illetve egy percre vitassák meg a kártyán szereplő témát. Ezt két fordulóban végezték, hogy mindenki legalább két emberrel megismerkedhessen. Az jégtörő tevékenység befejezése után a moderátorok összefoglalták az előző ülésen felmerült témákat, és felkérték a résztvevőket, hogy osszák meg meglátásaikat, projektjeiket vagy ötleteiket a jövőre vonatkozóan, függetlenül attól, hogy azok kapcsolódnak-e a fent említett témákhoz vagy sem. Nem mindenki érezte magát elég magabiztosnak ahhoz, hogy megossza meglátását, ezért a csoportot arra ösztönözték, hogy tartsák észben meglátásaikat a következő tevékenységek során, valamint a jövőbeli céljaik elérését célzó megoldásoknál és intézkedésekre vonatkozó javaslatoknál.

A Popolie Insieme a 2. modulra számos és sokszínű csoportot várva négy tevékenységet készített elő, amelyeket a résztvevőknek javasolt, általános keretet adva ahelyett, hogy azonnal arra kérte volna őket, hogy javasoljanak saját ötleteket. Ez a stratégia hatékonyan bizonyult mind a rendelkezésre álló idő kihasználásában, mind pedig abban, hogy a résztvevőket segítő módon sarkallja produktivitásra.

A tevékenységek a következők voltak:

- **Merende dal mondo:** a kölcsönös támogatáson alapuló havi találkozó, ahol a migrációs háttérrel rendelkező szülők megvitathatnak bármilyen, általuk sürgősnek vagy kritikusnak érzett témát, és megoszthatják egymással különböző nézőpontjaikat és lehetséges megoldásaikat. Ebben az Egyesület által biztosított térben a bevándorlók lesznek az őket érintő helyzetek szakértői, és saját erőforrásaikat felhasználva

találhatnak megoldást problémáikra, így elősegítve az autonómiát és a kohéziót.

- **Főzőműsorok:** lehetőség van arra, hogy a résztvevők online főzőműsorokat tarthassanak az olaszoknak, így a csoport tagjai más országok hagyományos konyháját népszerűsítsék (az online események tervezéséért és kommunikációjáért a Popoli Insieme vállalja a felelősséget). A programot egy a méltányos kereskedelemről és a fenntarthatóságról szóló műhelymunka követi, és egy méltányos kereskedelemmel foglalkozó élelmiszerbolttal együttműködve kerül megrendezésre, amely forrásokat és információkat kínál arról, hogyan lehet könnyen megőrizni a saját konyhakultúránkat annak ellenére, hogy a gyerekek mindennapjaiban az olasz konyha dominál.
- **Ninne Nanne dal mondo:** a résztvevőknek lehetősége nyílik egy bevándorlókból álló kórossal együttműködve elénekelni a saját kultúrájukból származó altatódalokat és gyermekdalokat, és hangfelvételeket is készíthetnek ezekről. A felvételeket óvodák és bölcsődék között fogják szétosztani, hogy elősegítsék a beilleszkedést, illetve többféle információhoz jussanak mind az olasz, mind a bevándorló gyerekek egymás kultúrájáról.
- **Letteramondo:** ennek a tevékenységnek a célja, hogy a bevándorlók kultúráját könyvek és irodalom segítségével hozza be az olasz kultúrába. A résztvevők egy olyan eseményt szerveznek, ahol az általuk választott könyveket mutatják be és vitatják meg, esetleg szétosztják és bemutatják a város könyvtáraiban.

A négy tevékenységet úgy választottuk ki, hogy a különböző oktatási szinteknek megfeleljenek, így biztosítva a megfelelő befogadást. A "LetteraMondo" a magasabb műveltségi szinttel rendelkező egyének számára készült, míg a többi mindenki számára elérhető. A bemutatót követően a szülőknek maradt idejük kérdésekre és arra, hogy közösen átgondolják, hogyan tudnák ezekkel a tevékenységekkel kezelni az azonosított problémákat. Arra kérték őket, hogy gondolják át, melyik tevékenységet részesítik előnyben, tegyenek javaslatokat, és osszák meg személyes ötleteiket a javasolt tevékenységek javítására vagy kiegészítésére. Ezt egy rövid, nyomtatott szövegben rögzítették, amelyet kiosztottak a résztvevők között, hogy megjelölhessék preferenciáikat és leírassák javaslataikat.

A záró megbeszélés számos pontot érintett, többek között a támogató hálózat újjáépítésének fontosságát, új emberek bevonásának lehetőségét a találkozókba, egy résztvevő ötletét egy könyvtár és/vagy múzeum létrehozására, amely elősegítené az idegen kultúrák megismerését Padovában, a vegyes családok gyermekei által tapasztalt kihívásokat, valamint a résztvevők néhány idősebb gyermekének lehetséges érdeklődését a javasolt tevékenységek iránt.

Más tevékenységek is saját kezdeményezéseikből nőttek ki, és a bevándorlókra ösztönzőleg hatott, hogy maguk szerveznek valamit. Március 17-én, pénteken, a "Szülők az inklúzióért" projekt részeként találkozót tartottak a Popoli Insieme egyesület padovai székhelyén a fogadó ország kultúrájának a bevándorló szülőkre és gyermekekre gyakorolt hatásáról. Ezt a tevékenységet azt követően javasolták, hogy az előző műhelybeszélgetés résztvevői érdeklődésüket fejezték ki, és az eseményt ezúttal a bevándorlók szervezték. A fő téma a zene volt, és a cél a generációk közötti hídépítés. Voltak felnőttek, fiatalok és gyerekek. A találkozó célja az volt, hogy a különböző országokból származó zenék és dalok gondolkodásra ösztönözzenek a bevándorlók különböző generációi közötti különbségekről, a befogadó kultúra hatásáról és a köztük lévő kommunikációról. A jelenlévő felnőttek általában a származási országuk hagyományos dalait választották, és a különböző származásuk ellenére a megszólított témák mindig ugyanazok voltak: a háború, a haza elhagyásának kényszere, a haza elhagyásával járó szenvedés és a honvágy. A találkozóra nézve nagyon értékes volt egy szíriai nő gyermekeinek jelenléte. Megállapították, hogy a bevándorló gyerekek által választott zene nagyban különbözik a felnőttekétől, nemcsak stílusban, hanem kulturálisan is. A találkozón részt vevő fiatalok olyan olasz dalokat javasoltak, amelyeket Olaszországban jellemzően a fiatal közönség hallgat. Ezek a dalok témájukban nagyon különböznek az eddigiektől, az olasz fiatalok közös problémáival foglalkoznak, és amerikai zenei és kulturális modelleken alapulnak. A meghallgatás és a megosztás első része után a találkozó rugalmasabb keretek között folytatódott, hogy a résztvevők közötti vitát és párbeszédet ösztönözze.

A beszélgetés során felmerült problémák hatására a Popoli Insieme egyesület úgy döntött, hogy újabb találkozót javasol egy befogadással foglalkozó szakértővel, aki segít a szülőknek abban, hogyan támogassák gyermekeiket az iskolában, hogyan javítsák a tanárokkal való kommunikációt és hogyan kezeljék a kulturális kérdéseket. Erre a találkozóra március 30-án került sor.

Miroslav Krleza 130. évfordulója

A szülői csoporttal folytatott tevékenységeink során a résztvevők közül néhányan kifejezték azt az óhajukat, hogy szeretnének valami kiegészítő tevékenységet szervezni, maguk is javasolnának néhány tevékenységet, és szeretnének lehetőséget kapni ezen tevékenységek megszervezésében. Az eredetileg Kelet-Európából származó szülők (anyák) egy csoportja május harmadikán konferenciát szervezett Miroslav Krleza horvát költő és író születésének 130. évfordulója alkalmából. A beszélgetésen Anita Vuco irodalmi műfordító és Neira Mercep horvát író, Balkán-szakértő vett részt. Az eseményre egy helyi könyvesboltban került sor, és mintegy 20 fő vett részt a beszélgetésen. Néhányan közülük a rendezvény után is maradtak, hogy folytassák a vitát, amely a diaszpórában való gyökeresedésről, a migrációról, a háború utáni társadalmakról és gazdaságokról, valamint az irodalom és a kultúra szerepéről szólt.

61

Eredmények

A véleménycsere és a kommunikáció váratlan fordulatot vett. A cél az volt, hogy a szülők nagyobb teret nyerjenek, és olyan tevékenységekről és kezdeményezésekről kezdjenek el gondolkodni, amelyeket támogatni vagy szervezni tudnának nehézségeik és kihívásaik leküzdése érdekében. A Popoli Insieme facilitátorai tisztában vannak azzal, hogy az 1. modult az első tervezethez képest néhány változtatással tesztelték, de a változtatásokat a résztvevők kérték, hogy minél többet tudjanak egymással beszélgetni, és minél többször megoszthassák egymással a véleményüket, ezért a facilitátorok úgy döntöttek, hogy nem állítják le ezt a folyamatot. A Popoli Insieme mindenképpen igyekszik majd továbbra is bátorítani a

csoportot, hogy növekedjen, és belülről építsen ki egy támogatói hálózatot. A német partnerszervezet 1. és 2. moduljának tesztelése pozitív hatással volt a Popoli Insieme szervezetre. A projekt ugyanis új visszajelzést adott arra vonatkozóan, hogy miként lehet bevonni a felnőtt bevándorlókat, akiket a szervezet támogatott, vagy még mindig támogat. Lehetőséget adott arra is, hogy túllépünk azon, hogy csak alaptevékenységeket (pl. olaszórák) és magas szintű kulturális tevékenységeket (pl. LetteraMondo) kínáljunk. Vagyis lehetőséget adott arra, hogy olyan tevékenységeket kínáljunk, amelyek közepes szintű elkötelezettséget és iskolázottságot igényelnek. A visszajelzések mind a munkatársak, mind a bevont önkéntesek részéről pozitívak voltak. Mivel nyílt foglalkoztatási szolgálatot kínálunk a városban élő bevándorlók számára, ez a projekt lehetőséget adott a Popoli Insieme számára, hogy a foglalkoztatási szolgálatot látogató embereket más szinten is bevonja. Így az egyesület nem csak egy olyan hely, ahol munkát találhatnak, hanem egy olyan hely is, ahol hasonló érdeklődésű és történetű emberekkel találkozhatnak, és ahol megoszthatják egymással idejüket és tapasztalataikat. A munkatársak egy részénél ez a megközelítés meglehetősen új volt, mivel ők inkább ahhoz voltak hozzászokva, hogy főként alapvető szolgáltatásokat nyújtanak, és elsősorban a szervezetnél elhelyezett embereknek. Ez az újítás ösztönzőleg hat, és kihívást jelent a résztvevők, illetve az önkéntesek számára, mivel igyekszünk olyan önkénteseket bevonni, akik maguk is szülők, így ők is megoszthatják saját tapasztalataikat.

62

7.2.4 Megvalósítás Fuenlabradában – Spanyolország

A 2. modul tesztelése volt a német modulok tevékenységének harmadik ülése, amelyre 2023. január 30-án került sor San Ricadro Pampuriban. A cél a bevándorló szülők közötti támogatói hálózatok létrehozása volt, hogy motiválják és képessé tegyék őket arra, hogy az inklúzió érdekében önszerveződjenek.

Eltérések és változtatások

8. lépés: (plenáris ülés körben ülve)

Megbeszélés és elmélkedés:

A moderátor beilleszti a fa képét, és elgondolkodunk az előző üléseken levont következtetésekről, a szülőiséget érintő közös aggodalmakról. Elmélkedés arról, hogy mit jelentenek a csoport által létrehozott fa egyes részei.

9. lépés: egyéni munka

JÖVŐVÍZIÓ: A résztvevők egyénileg gondolkodnak és röviden írnak jövőképükről. Milyenek szeretnének látni a gyermekeik 10 év múlva? Melyek azok az értékek, társaságok, rutink, tevékenységek, amelyeket szeretnének, hogy megmaradjanak, legyenek? Mi a jövőképed? A résztvevők bemutatják jövőképüket. Az eredményeket felírják a táblára (pl. dolgozni, tanulni, egészséges barátságokat kötni, családi értékeket fenntartani, sportolni, beilleszkedni a társadalomba).

10. lépés: Csoportdinamika

A résztvevőknek fel kell állniuk, ha azt akarják, hogy gyermekeik beilleszkedjenek a spanyol társadalomba. Ezután a következő instrukciót kapják: hogy lássák, hogy gyermekeik mennyire integrálódtak be a spanyol társadalomba, tegyenek egy lépést előre, ha fiaik és lányaik:

- a nap nagy részében spanyolul beszélnek
- spanyol barátai vannak
- naponta több mint három órát tanulnak
- valamilyen iskolán kívüli tevékenységre járnak
- spanyol barátok házába és/vagy születésnapjára járnak
- spanyol zenét hallgatnak, spanyol tévét néznek,
- spanyol barátok WhatsApp csoportjában vesznek részt.

Végül ugyanazokat a kérdéseket teszik fel a szülőknek is. Ha a válasz nemleges, lépjenek vissza egyet:

- kommunikálnak-e spanyolul a nap nagy részében,

- van-e több spanyol barátjuk is, mint külföldi
- naponta több mint három órát tanulnak/nem tanulnak spanyolul
- járnak-e az egyesületen kívüli (nem csak a migránsokat célzó) tevékenységekre, tanfolyamokra stb
- járnak-e spanyol emberek születésnapjaira, partijaira vagy házába néznek-e spanyol tévét
- követnek-e egy tv-műsort vagy sorozatot
- hallgatnak-e spanyol zenét (képes megnevezni három híres énekest)
- spanyol barátok WhatsApp-csoportjában részt vesznek-e
- spanyolul is rendelkeznek-e közösségi hálózattal.

A feladat végén elgondolkodunk saját beilleszkedési folyamatainkról, a szülői példamutatás fontosságáról, és gyermekeink támogatásáról beilleszkedési folyamatainkban, annak érdekében, hogy elérjék azt, amit elvárunk tőlük.

11. lépés: Megbeszélés a plenáris ülésen.

Mi segítené a szülőknek és a gyerekeknek? Mit tehetnének együtt? Milyen ötletek és készségek állnak rendelkezésre a szeminárium résztvevői körében?

Milyen részvételi lehetőségek vannak helyben? Milyen hálózatok segíthetnek nekünk? Mi áll rendelkezésünkre? (Idő, motiváció,)

64

Javaslatok összegyűjtése: Facebook-csoport létrehozása, információk közzététele egy padleten, speciális kompetenciák a TN között, szülői kávézó a csere, házi feladat csoport, olvasóköri, egyesület).

Milyen konkrét javaslataid vannak? A javaslatokat összegyűjtjük. Készítsen cselekvési tervet egy konkrét javaslat végrehajtására.

Eredmények

A műhelyen elért eredmények nagyon pozitívak voltak.

A részvétel a várakozásoknak megfelelően alakult, a résztvevők érdeklődőek és aktívak voltak. Heterogén, de jól összetartó csoportot alkottak, amellyel folytatni fogjuk a "Szülők az inklúzióért" projekt többi tevékenységének tesztelését.

Mit mondtak a résztvevők?

"Ez egy nagyszerű lehetőség arra, hogy egymás között szerveződjünk", "szükségünk van olyan helyekre, ahol támogathatjuk egymást", "érdekes lenne, ha tudnánk segíteni egymásnak a gyerekekkel kapcsolatban". "A gyermekeink jobban integrálódtak, mint mi" "Jobban be kell illeszkednünk a társadalomba, hogy támogatni tudjuk gyermekeinket céljaik elérésében"

A jövőkép ezekhez az aggodalmakhoz kapcsolódik. A legtöbben azt várják, hogy gyermekeik beilleszkedjenek a spanyol társadalomba, hogy legyen stabilitás, otthon, egyetemi tanulmányok, egészség, jó társaság, és hogy jó emberek legyenek, akiknek értékeik vannak, hogy beszéljenek nyelveket és boldogok legyenek.

Végül arra a következtetésre jutottunk, hogy fontos a bevándorló családok integrációját elősegítő támogatói hálózatok létrehozása, és ennek érdekében úgy döntöttünk, hogy létrehozunk egy műhelyt, amelyben tovább gondolkodunk a bevándorló szülők előtt álló kihívásokról. Érdekes lett volna, ha a foglalkozásokat egymás után tudtuk volna lebonyolítani. (egy vagy két egymást követő napon), továbbá több férfi résztvevővel.

A tevékenység során alakultak ki azok a kezdeti témák, amelyekkel szívesen foglalkoznának:

- Támogatói hálózatok létrehozása, segítendő az iskolai találkozókra való részvételt és a tanárokkal való kapcsolattartást, illetve az oktatási intézményekben való jelenlétet.
- Információs hálózatok létrehozása, hogy mindenki értesülhessen az önkormányzati támogatásokról a gyermekek oktatásával kapcsolatban.
- Olyan helyek létrehozása, ahol a szülői szerepvállalással kapcsolatos kérdésekkel foglalkozhatnak.

- A bevándorló családok társadalmi befogadásának elősegítése, a különböző kulturális kihívásokkal való szembenézés
- A magány és az elszigeteltség érzésének megszüntetése, az ebből fakadó betegségek, mint a depresszió, megelőzése.
- Információ-megosztás állásokról, szociális erőforrásokról, képzésekről és igény szerint.

A Pampuri munkatársai fontosnak tartják, hogy olyan bizalmi teret teremtsenek, ahol a résztvevők együttműködve tanulhatnak, miközben a kulturális különbségeket tiszteletben tartó és azokkal gazdagodó kapcsolatokat alakítanak ki. Ily módon az együttműködés, a támogatás és részvétel kötelékei erősödnek.

66

7.2.5 Legjobban bevált gyakorlatok - Végleges és átdolgozott munkaanyagok a 2. modulhoz

A spanyolországi, olaszországi és magyarországi tesztek tapasztalatai és pozitív eredményei alapján az AEF csapata számára nyilvánvalóvá vált, hogy létre kell hozni egy könnyen használható és szabványosított keretrendszert a szülőkkel való munka kapcsán. Az AEF-ben a didaktikai

egységek fejlesztése központi helyet foglal el, és alapvető szerepet játszik az együttműködő oktatási környezet kialakításában.

Összességében az AEF alapszövegében és az 1. modulban korábban leírt sajátos történelmi kontextus, amelyben a spanyol bevándorló szülők németországi önszerveződése szerepel, adta a kiinduló ötletet. Az akkori közös generikus témák a következők voltak: a család és gyermekeik iskolai sikere. Ez az aggodalom lett a fő kiindulópont a németországi bevándorló szülők számára a célok meghatározásában és a megfelelő cselekvési terv kidolgozásában. Ez vezetett az egységfejlesztési módszerhez, amelyet mind a szakemberek, mind az AEF-képzéseken részt vevő önkéntes-multiplikátorok alkalmaznak, akik ezt követően a saját területükön találkozókat tartanak a szülőknek.

Ennek megfelelően a 2. modul alábbi egységfejlesztési módszere rendszert és struktúrát nyújt az önkéntes-multiplikátorok és a szakemberek számára a szülőkkel való interakcióban.

Ez a struktúra megkönnyíti a kommunikációt, a tervezést és a konkrét közös stratégiák meghatározását a családok beazonosított szükségleteinek megfelelő kezelésében, és lehetővé teszi a szakemberek és a multiplikátorok számára a célok és intézkedések részletes konkretizálását. Az egyértelmű és részletes célok meghatározásával olyan keret jön létre, amely a multiplikátorokat és a szakembereket kézzelfogható és elérhető eredmények felé irányítja. Ez hozzájárul a hatékonyabb és fenntarthatóbb önszerveződés-orientált megközelítéshez, ami megkönnyíti az eredmények kiértékelését és az új találkozók ütemezését, így hatékonyabban tudnak reagálni a családok változó igényeire.

Következésképpen a szülőkkel folytatott munka során a didaktikai egységek fejlesztése nemcsak szervezeti keretet biztosít, hanem elősegíti a folyamatos fejlődést is, amely a gyermekek nevelésében és fejlesztésében részt vevők mindegyikének javát szolgálja.

A didaktikai egységek struktúrája egyfelől függőleges, amely magában foglalja a modul tartalmát és a módszerünk moduljának jellemzőinek sorrendjét. másfelől vízszintes, amely a didaktikai kategóriákat foglalja magában.

Függőleges szerkezet: A blokkok tartalma és sorrendje

Bevezető blokk: A cél a tevékenységet szervező intézmény vagy szülői csoport bemutatása, a résztvevők üdvözlése és a munkanap ismertetése.

Jégtörő blokk: A modul fő célja, hogy a résztvevők között megfelelő munkahangulatot teremtsen, és hogy bemutatkozhatnak egymásnak. Az ebben a modulban alkalmazott dinamika a lehető legváltozatosabb lehet, de fontos az egyenlő, szabad, rövid és egyszerű részvétel.

Blokk az ismeretek aktiválására és a vonatkozó témával kapcsolatos eljárások magyarázatára: Minden egyes ülés során egy vagy több konkrét témát fogunk feldolgozni, amiket a szülők korábban jelzett saját igényei (generatív témák) határoznak meg. Ennek a fázisnak a célja a szülők előzetes ismereteinek és tapasztalatainak összegyűjtése a témával kapcsolatban, mielőtt magával a témával foglalkozna. Ez a modul szóbeli dinamikával vagy szerepjátszókkal dolgozik.

Tematikus blokk: A szakértők ismertetik a fontosnak ítélt témákat. A résztvevőkkel való interakciót ösztönözni fogják, nem pusztán frontális előadásokra korlátozódnak. A szakértőknek ismerniük kell a munkamódszertant, és lehetőség szerint a célcsoportot is. Az előadás során megfelelő időt kell hagyni az adott témával kapcsolatos közös stratégiaalkotásra.

Önszerveződési blokk: Ebben a modulban a szervezők a szülők önszerveződését és közösségi kezdeményezéseit támogatják. A javasolt kezdeményezéseknek reálisnak kell lenniük az idő és a rendelkezésre álló erőforrások szempontjából. Az elért eredményeket a későbbi találkozókön közösen lehet kiértékelni.

Értékelés és záró blokk: Sor kerül a találkozó kiértékelésére, amelyet előre el kell készíteni. A szülők igényeinek megfelelően a jövőbeli találkozók lehetséges új témáit is ekkor határozzák meg. A szülőket arra ösztönzik, hogy a találkozót követően is tartsák a kapcsolatot, és amennyiben lehetséges, keressenek megfelelő időpontokat az újabb találkozókhoz.

Szerkezeti horizont: Didaktikai kategóriák

Blokk és időpontok: Ez egy tömör leírás arról, hogy mivel fogunk foglalkozni, beleértve a szükséges becsült időt. Bizonytalanság esetén célszerű extra idővel számolni, mivel a csapatépítéshez elengedhetetlenek a szünetek is.

Célok: Világosan, tömören és vázlatosan meg kell fogalmazni, hogy mit kívánunk elérni a modul során.

Eljárás: A modul során követendő lépések sorrendjét itt részletesen ismertetjük. Fontos, hogy világosan és egyértelműen meghatározzuk, hogy ki vezeti az egyes fázisokat és milyen konkrét feladat fog zajlani. A

munkacsoporton kívül egy harmadik fél számára is elérhető és egyértelmű didaktikai egységek létrehozására kell törekednünk.

Források: Jelezzük, hogy milyen a modul átadásához szükséges analóg és virtuális eszközöket vagy anyagokat használunk. Ilyenek például a jegyzetfüzet, tollak, lejátsszók, virtuális táblák, munkalapok stb.

Az alábbi táblázat egy példa arra, hogy hogyan nézhet ki egy alap-terv. A kézikönyv függeléke vagy eszköztára tartalmazza ezt a munkalapot és 2 példát, amelyeket a multiplikátorok sikerre vittek.

Blokk	CÉLKITŰZÉSEK	ELJÁRÁS	ERŐFORRÁSOK
1. BLOKK: BEVEZETÉS Idő:			
2. BLOKK: JÉGTÖRŐ Idő:			
3. BLOKK: A RELEVÁNS TÉMÁVAL KAPCSOLATOS ISMERETEK AKTIVÁLÁSA Idő:			
4. BLOKK: FŐ TEMATIKA <i>PÉLDA: Kétnyelvűség a családban, iskolarendszer, zaklatás...</i> Idő:			
5. BLOKK: A SZÜLŐK MOZGÓSÍTÁSA ÉS ÖNSZERVEZŐDÉSE Idő:			
6. BLOKK: ÉRTÉKELÉS ÉS ZÁRÁS Idő:			

Fent: Példa egy alapterv munkalapjára

Következő példa: Az oktatási rendszer és az intézményi részvétel az iskolákban" című kidolgozott munkalap az összes lépéssel.

Blokk	CÉLKITŰZÉSEK	ELJÁRÁS	ERŐFORRÁSOK
<p>1. BLOKK: BEVEZETÉS</p> <p><i>Időpont: 10:00 - 10:30 h</i></p>	<p>Üdvözöljük a résztvevőket</p> <p>A szervező intézmény/multiplikátorok bemutatása</p> <p>Bevezetés a munkanapba</p>	<p>A szervezők üdvözlik a résztvevőket, és bemutatják az intézményt és annak munkáját.</p> <p>A szervező bemutatja a tervezett munkanapot.</p>	<p>Műhely program</p>
<p>2. BLOKK: JÉGTÖRŐ</p> <p><i>Időpont: 10:30 - 10:45 h</i></p>	<p>A résztvevők megismerkednek egymással</p> <p>A munkának megfelelő bizalmi légkör megteremtése</p>	<p>A moderátor felkéri a szülőket, hogy váljanak párokba. A párokat nem lehetnek olyan személyek, akik már ismerik egymást.</p> <p>A résztvevőknek be kell mutatkozniuk a partnerüknek, és el kell mondaniuk valami érdekeseget az életükről (5').</p>	

		<p>Ezt követően a résztvevőknek be kell mutatniuk a munkapartnerüket, és el kell mondaniuk valamit róla. A beavatkozásoknak rövidnek és tömörnek kell lenniük.</p>	
<p>3. blokk: Mit tudunk az iskoláról?</p> <p>Korábbi tudás és tapasztalat</p> <p>Időpont: 10:45 - 11:20 h</p>	<p>Aktiválja a szülők előzetes ismereteit az oktatási rendszerről.</p> <p>A szülők iskolai intézményi szerepvállalásával kapcsolatos tapasztalatok megismerése és cseréje.</p> <p>Tapasztalatok megosztása az iskoláról és gyermekeikről</p>	<p>I. szakasz: Csoportmunka (25')</p> <p>A moderátor 4 fős csoportokat alakít ki.</p> <p>Miután a csoportok megalakultak, a moderátor kiosztja a munkaanyagot, és elmagyarázza az 1. munkalapot. Különítsük el a résztvevőket, akik már ismerik egymást.</p>	<p>Tábla</p> <p>Rajzszög és mágnes</p> <p>DIN A2 papír</p> <p>Filctoll</p> <p>1. munkalap:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Válaszoljatok a kérdésekre csoportban, és írjátok fel a válaszaitokat egy A2-es lapra.

		<p>II. szakasz: plenáris előadás (10')</p> <p>A moderátor kiakasztja a munkacsoportok válaszait tartalmazó flipchartokat, és átadja a szót az egyes csoportok képviselőjének.</p> <p>Az egyes csoportok képviselője röviden ismerteti a kapott eredményeket. További értelmezésekre vagy megjegyzésekre nem kerül sor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Válasszon egy képviselőt az eredmények bemutatására a plenáris ülésen. <ol style="list-style-type: none"> 1. Milyen tapasztalatai vannak a lakóhelye szerinti ország oktatási rendszerével kapcsolatban? 2. Melyek a legjelentősebb különbségek az Ön jelenlegi lakóhelye és országának iskolarendszere között? 3. Részt vettél már gyermekeid iskolai életében? Hogyan vettél részt? 4. Voltál már aktívan beszervezve gyermekeid iskolai életébe? Hogyan? (Ha még nem voltál, hogyan tudnád ezt
--	--	--	---

<p>4. blokk: Az oktatási rendszer és a szervezett iskolai részvétel fontossága Idő: 11:20 - 13:05</p>	<p>Szülők informálása a jelenlegi oktatási rendszerről és kulcsfontosságú elemeiről Szülők informálása az iskolai szintű szervezeti résztvevőkről és fontosságukról</p>	<p>1. fázis (30'): <u>Oktatási rendszer</u> Az előadó bemutatja a jelenlegi oktatási rendszer funkcióját és kulcsfontosságú elemeit; illetve különböző gyermekeket célzó oktatási lehetőségeket.</p>	<p>Powerpoint prezentáció Tábla Jelölő tollak 2. Munkalap: 1. Mi a szervezeti részvétel az iskolákban? 3. Munkalap:</p>
		<p>III. szakasz (15): Záró szakasz</p>	
		<p>A moderátor kivetíti a 3. feladatlapot.</p>	

		A moderátor szintetizálja és kategóriák szerint csoportosítja a válaszokat a tábla.	
		A moderátor felkéri az előadót, hogy adjon visszajelzést a válaszokkal kapcsolatban, ha úgy ítéli meg, hogy szükséges.	
5. BLOKK: A SZÜLŐK MOZGÓSÍTÁSA ÉS ÖNSZERVEZŐDÉSE	A szülők figyelmének felhívása az önszerveződés fontosságára.	A moderátor a jelenlévők elé vetíti a 4. feladatlapot.	Projektor Laptop Fehér tábla

<p>Időpont: 13:05 - 13:35 h</p>	<p>Közösen dolgozzunk ki egymást támogató stratégiákat gyermekeink iskolai fejlődésének támogatására.</p>	<p>A moderátor átadja a szót, összegyűjti a kezdeményezéseket a táblán, és a konszenzus elérése érdekében vitára ösztönzi a kezdeményezéseket.</p>	<p>Ceruzák</p> <p>4. munkalap:</p> <p>1. Hogyan szerveződhetünk úgy, hogy fenntartható módon támogassuk gyermekeink iskolai fejlődését?</p> <p>2. Hogyan ösztönözhetjük a szülők bevonását az iskolai testületekbe?</p>
<p>6. BLOKK: ÉRTÉKELÉS ÉS A NAP ZÁRÁSA</p> <p>Idő: 13:35 - 14:00 h</p>	<p>Köszönet a résztvevőknek</p> <p>Határozza meg, hogy mit tanultak a szülők, és milyen egyéb aggályok merültek fel a jövőbeli találkozókra.</p> <p>Ösztönözze a szülőket arra, hogy maradjanak aktívak és tartsák a kapcsolatot</p>	<p>A szervezők megköszönik a szülőknek a részvételt, és felkéri őket, hogy válaszoljanak az értékelésre:</p> <p>- Mit viszek magammal a workshopról?</p> <p>- Milyen más témák vannak még</p>	<p>Értékelés:</p> <p>1. Mit viszek magammal a műhelyről?</p> <p>2. Milyen más témák érdekelnek majd a jövőbeni találkozókra?</p>

	Új ülésidőpontok egyeztetése	Érdekel a jövőbeni találkozókra?	
		A szervezők arra ösztönzik a résztvevőket, hogy tartsák a kapcsolatot, és keressenek új időpontokat a jövőbeni találkozókra, majd hivatalosan lezárják a találkozót, és elbúcsúznak a résztvevőtől.	

3. modul

Lehetővé tenni a szülők számára, hogy a játékot eszközként használják a nevelés és a befogadás támogatására

78

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

This work is licensed under Attribution-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

EPSPI

Eltern für die Inklusion - Parents for inclusion - Padres por la inclusion - Szülők az inklúzióért - Genitori per l'inclusione

---

79

8. A Kincs-Ő NestingPlay szervezet és a magyarországi helyzet

Más országokkal ellentétben Magyarországon a roma közösséggel tesztelték a gyakorlatokat, majd a Kincs-Ő NestingPlay megosztotta a partnerszervezettel azt a módszert, amelyet a roma gyerekekkel és roma családokkal való munka során fejlesztett ki. Ennek oka, hogy Magyarországon az ukrajnai háború kitöréséig nem volt jelentős számú menekült, illetve olyan bevándorlók tömeges csoportjai, akiknek a nyelv és/vagy a kultúra miatt nehéz a beilleszkedés és a munkalehetőség megtalálása.

A Magyarországon élő romák jelentős része azonban - különösen vidéken - súlyos nélkülözésben él. Az alábbiakban bemutatjuk ennek hátterét, valamint a Kincsem-Fészekrakó Játék módszerét, amellyel segítette ezeket a csoportokat, illetve a szervezet egyéb kapcsolódó tevékenységét.

A roma közösség helyzete Magyarországon

A magyarországi roma közösség helyzete és az európai menekült közösség Európában bizonyos hasonlóságokat mutat, különösen a megkülönböztetés, a marginalizáció és a társadalmi-gazdasági kihívások tekintetében. Mindkét csoport hasonló problémákkal szembesül, mint az alapvető szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés - például az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés nehézségei -, valamint a szegénység és a munkanélküliség magas aránya. Mindkét közösségnek szembe kell néznie a társadalmi diszkriminációval, amely gyűlöletbeszéd, gyűlölet-bűncselekmények és erőszak formájában van jelen. Emellett mindkét csoportot gyakran megbélyegzik és negatívan ábrázolják a médiában, ami hozzájárulhat a velük szembeni sztereotípiák és megkülönböztetés kialakulásához. Lakhatási kihívásokkal is szembesülnek, amelyek közé tartozhatnak a nem megfelelő életkörülmények és a stabil, biztonságos és megfizethető lakhatás nehézségei. A két csoport helyzete abban is hasonló, hogy a kormányok gyakran nem foglalkoznak velük megfelelően, és mindkét csoportot gyakran kirekesztik a többségi társadalomból. E két közösségnek védelemre, segítségre és a társadalomba való integrációra van szüksége, valamint kezelni, enyhíteni, vagy meg kell szüntetni a helyzetüket kiváltó okokat. Összességében, bár a roma közösség és az európai menekültek sajátos problémái eltérőek lehetnek, mindkét csoport jelentős kihívásokkal és

megkülönböztetéssel néz szembe, amelyek hasonló hatással vannak életükre és jólétükre.

A roma közösség a legnagyobb kisebbség Magyarországon, mégis jelentős diszkriminációval szembesültek és szembesülnek ma is történelmük során. A velük szembeni rasszizmus a társadalom minden területén jelen van, és jelentős hatással van életük különböző aspektusaira. A romák és a többségi társadalom közötti szakadék a rendszerváltás óta jelentősen nőtt, elsősorban a lakóhelyi szegregáció és a társadalom más szegmenseiben, különösen az oktatás területén tapasztalható szegregáció miatt.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) adatai szerint a Magyarországon élő romák becsült száma 2020-ban körülbelül 500-600 000 fő, ami a teljes népesség 6-8%-át teszi ki. Egyes tanulmányok szerint azonban a magyarországi romák száma a hivatalos becsléseknél magasabb lehet, ami az alulszámolás és az önazonosítás problémájaként is betudható. A Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutatóintézetének becslései szerint 2061-re a Magyarországon élő romák száma 1,06 millióra fog rúgni.

81

Európa számos más országához hasonlóan a roma közösség helyzetét

Magyarországon a diszkrimináció, marginalizáció, illetve társadalmi-gazdasági kihívások jellemzik. Ebben a közösségben aránytalanul nagy a szegénység. Különböző tanulmányok és jelentések szerint a magyarországi roma lakosság jelentős része szegénységben él, és a nem roma lakossághoz képest magasabb a szegénység kockázata. A roma lakosság körében a szegénységi arányt 70-80% körülire becsülik, ami jelentősen meghaladja az országos 15-20%-os átlagot. Ennek számos oka van, többek között az oktatásban és a foglalkoztatási lehetőségekben tapasztalható diszkrimináció. Sokan a szegénység miatt csak korlátozottan férnek hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, például az egészségügyi ellátáshoz és az oktatáshoz.

Emellett a magyarországi roma közösségnek nagyobb valószínűséggel kell szembenéznie olyan társadalmi-gazdasági kihívásokkal, mint a munkanélküliség (a közösség munkanélküliségi rátája jelentősen meghaladja az országos átlagot ³⁷, ami az egyik tényező, amely hozzájárul

³⁷ Ami a foglalkoztatást illeti, a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai azt mutatják, hogy a romák foglalkoztatási aránya jelentősen alacsonyabb az országos átlagnál. A romák foglalkoztatási rátája 2020-ban 25% körül volt, szemben a 61% körüli országos átlaggal.

szegénységükhöz és rossz lakáskörülményeikhez ³⁸. E problémák gyökere többnyire a rendszerszintű megkülönböztetésben és egyéb akadályokban rejlik, amelyek megnehezítik számukra a hozzáférést a különböző lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz.

E közösség tagjai gyakran válnak gyűlöletbeszéd és gyűlöletbűncselekmények célpontjává. Ezeket a bűncselekményeket gyakran nem jelentik be, vagy ha mégis, akkor nem vizsgálják ki megfelelően. Egyes nem kormányzati szervezetek a romaellenes érzelmek és a gyűlöletbeszéd növekedését dokumentálták az országban. Ráadásul a roma közösséget gyakran negatívan ábrázolják a médiában és a politikai vitákban, ami hozzájárulhat a közösség diszkriminációjához és marginalizálásához.

A roma közösség helyzete általában válságosabb a vidéki területeken. A közösség nagyrésze a vidéki területeken koncentrálódik, és gyakran nagyobb társadalmi-gazdasági kihívásokkal néz szembe, mint városi társaik. Sok vidéki roma rosszabb lakhatási körülmények közt él, sokan nem megfelelő életkörülmények között és/vagy túlszűfolt lakásokban laknak. Gyakran nem férnek hozzá a tiszta vízhez és a higiéniahoz, ami rossz egészségügyi eredményekhez vezethet. Ráadásul a közszolgáltatások és a helyi önkormányzatok ezeken a területeken általában kevésbé fejlettek és kevésbé képesek a roma közösségek igényeinek kielégítésére.

Az igazi kihívást tehát a roma népesség társadalmi helyzete jelenti: mivel alacsonyabb társadalmi rétegekben, gyakran alsóbb osztályokban élnek, ez kihat az iskolai teljesítményükre és (jellemzően ezzel együtt) a társadalmi beilleszkedésükre. Összességében a közösség tagjainak oktatási és munkaerő-piaci helyzete továbbra is gyenge, ami a szegénység fennmaradásához és elmélyüléséhez vezethet. Mindez gyakran párosul a romákat övező negatív, gyakran ellenséges légkörrel, ami a többségi társadalom részéről előítéletekben és diszkriminációban nyilvánul meg, amit súlyosbít, hogy a roma közösség az elmúlt évtizedben szélsőjobboldali mozgalmak célkeresztjébe került.

A magyarországi romák és nem romák közötti kulturális különbségek jelentősek lehetnek - ezek közé tartozhatnak a nyelvi, szokásbeli, hagyománybeli és vallási különbségek. Emellett megfigyelhetünk attitűd és viselkedésbeli különbségeket is.

³⁸ Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) adatai szerint a magyarországi romákat aránytalanul nagymértékben érinti a túlszűfolttság: a romák mintegy 25%-a

E különbségeken túlmenően jelentős különbségek vannak a többnyire vidéki romák és a nem romák életmódjában, valamint a munkához, oktatáshoz és családhoz való hozzáállásukban is. Ezek a kulturális különbségek félreértésekhez és tévhittekhez vezethetnek, amelyek hozzájárulhatnak ahhoz az előítéletességhez és diszkriminációhoz, amellyel ez a közösség szembesül a magyar társadalomban.

Például, ha a nem roma lakosság nem ismeri a roma szokásokat és hagyományokat, a romákat "furcsának" vagy egyenesen alsóbbrendűnek tekinthetik. A kulturális különbségek politikai és társadalmi marginalizációhoz is vezethetnek, mivel egyes politikai pártok és csoportok ezeket a kulturális különbségeket arra használhatják fel, hogy kizárják a romákat a politikai és társadalmi részvételből.

Fontos felismerni, hogy ezeket a különbségeket gyakran fenntartják és megerősítik a negatív sztereotípiák, a politikai és médiareprezentáció, az előítéletek és a megkülönböztetés, és a roma közösség további kirekesztéséhez vezethetnek. Ezen túlmenően a magyarországi romák hátrányos helyzetéhez és kirekesztettségéhez vezető út összességében az alacsony iskolázottságon, a munkaerőpiachoz való gyenge kötődésen, a lakhatási hátrányokon és gyakran a rossz egészségi állapotokon keresztül vezet. Ezért kulcsfontosságú, hogy minden társadalmi tényezőt és kulturális különbséget a történelmi és folyamatos rendszerszintű megkülönböztetés összefüggésében értsünk meg, és dolgozzunk az akadályok lebontásán, valamint a befogadás és az egyenlőség előmozdításán.

A magyarországi roma népesség egyik legfontosabb demográfiai jellemzője, hogy korösszetétele jóval fiatalabb, mint a magyar társadalom egészéé. A roma fiatalok túlnyomó többsége most hagyja el az általános iskolát, és tanulmányaikat valamilyen formában folytatják a középiskolákban, de jellemzően nem érettségiznek le, és nem kapnak olyan oktatást, amely valódi kilátásokat nyújt a jövőre nézve. Az alacsony iskolai végzettség hatása kézzelfogható a munkaerőpiacon való alacsony részvételben, ami tartós szegénységhez vezet. A magyarországi roma közösségnek jelentős akadályokkal kell szembenéznie az oktatáshoz való hozzáférés és az oktatás befejezése terén, ami tovább erősítheti a szegénység és a marginalizáció körforgását. A közösség egyik fő problémája az oktatásban a roma tanulók magas lemorzsolódási aránya ³⁹.

³⁹ Az oktatás tekintetében a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai azt mutatják, hogy a romák iskolai végzettsége jelentősen alacsonyabb az országos átlagnál. A középfokú

Egyes becslések szerint a magyarországi roma tanulók lemorzsolódási aránya eléri az 50%-ot. Ez részben a roma tanulóknak nyújtott megfelelő támogatás és források hiányának, valamint a tanárok és a többi tanuló részéről érkező megkülönböztetésnek és előítéleteknek tudható be.

További probléma, hogy a roma tanulók gyakran szegregált osztályokba vagy iskolákba kerülnek. Ez a szegregáció korlátozhatja a veszélyeztetett tanulók oktatási lehetőségeit, és állandósíthatja a negatív sztereotípiákat és a megkülönböztetést. További probléma, hogy sok roma gyermek szegénységben él, ami által korlátozott hozzáférésük van az olyan anyagokhoz, mint a tankönyvek, írószerek és egyéb iskolai felszerelések, amelyek az iskolába járáshoz szükségesek. A jelenséget súlyosbítja, hogy a roma családok eltérő módon gondolkodnak az oktatás fontosságáról, valamint a gyermeknyák magas aránya, ami megnehezíti a fiatal romák számára, hogy befejezzék tanulmányaikat.

Az oktatás a társadalmi mobilitás nagyon fontos csatornája. Jelenleg 369 gettósított iskola van, ahol a tanulók több mint 50%-a roma. Ezekben az iskolákban a tanulók gyakran nagyon eltérő minőségű oktatásban (és egyéb szolgáltatásokban) részesülnek, mint a nem gettóiskolákban tanuló azonos korú társaik, ami a társadalmi mobilitáson belül nagyon megnehezíti a jövőbeni felfelé irányuló és a generációk közötti mobilitást.

A magyarországi roma közösségek helyzetét tovább bonyolítják az országot érintő egyéb problémák és jelenségek.

- Makro/társadalmi szinten
- Döntéshozatal szintjén
- Mikroközösségi szinten

A magyar társadalomra klasszikusan jellemző az újtól, a változástól, a megszokottól eltérő dolgoktól és jelenségektől való félelem, ezért - ahogyan fentebb a romák helyzetével kapcsolatban már említettük - gyakran szembesülnek a kirekesztéssel.

A kirekesztés szegregációval jár, különösen a vidéki területeken. Sok helyen a roma közösségek mélyszegénységben élnek, elszigetelve a társadalom más csoportjaitól, képtelenek találkozni a "világ" többi részével, bezárva saját valóságukba. Ez szocializációs szakadékot teremt a

---

végzettséggel rendelkező romák aránya 2020-ban mintegy 12% volt, szemben a mintegy 60%-os országos átlaggal.

társadalom más csoportjaival szemben, ami tovább növeli a kirekesztettséget és az elszigeteltséget.

A változástól való félelem pedig nem, vagy csak nagyon lassan engedi a roma és nem roma közösségek közötti bármiféle átjárást, rendszerszintű változást a megoldások keresésében és a jellemzően elutasító hozzáállásban. Természetesen ez az egyének szintjén nem feltétlenül van így, de össztársadalmilag jelen van.

Ezt a változásra való képtelenséget két, a társadalom részét képező szint befolyásolja. Az egyik a döntéshozók szintje, akik szerepet játszanak az erőforrások elosztásában, a szakemberek képzésében, a hangsúlyok kialakításában. A magyar kormányt bírálták, hogy nem tesz eleget a problémák kezelésére, és olyan politikák miatt, amelyek egyesek szerint súlyosbítják a romák helyzetét. Voltak kezdeményezések a roma közösség oktatásának javítására, de összességében a roma közösség helyzete összetett, és továbbra is fennálló probléma, amely jelentős figyelmet és erőfeszítéseket igényel. De nem ez az egyetlen felelőssége a politikai döntéshozóknak. Az oktatás minősége és hozzáférhetősége, valamint az oktatásban érdekelték támogatása ugyanilyen fontos a társadalom felemelkedése és növekedése szempontjából. Ehhez kapcsolódik, hogy Magyarországon a tanári hivatás nem túl vonzó. Egyre többen hagyják el a szakmát, a fiatalok egyre kevésbé választják, a szakma elöregszik, a jelenlegi tanárok kiégnek. Ennek több oka is van. Egyrészt az alacsony társadalmi megbecsülés és az alacsony fizetés, másrészt az egyre növekvő terhek. A tanárhiány a szakmában azt jelenti, hogy a tanároknak gyakran több helyen is helyettesíteniük kell, emellett az adminisztráció is nagy terhet ró rájuk, nem beszélve a diagnosztizált (BTMN) vagy SNI-s gyermekek, nem diagnosztizált tanulási nehézségek és fejlődési elmaradások, illetve roma gyerekek által rájuk rótt többletterhekről. A tanárok nem kapnak megfelelő szakmai támogatást, sem gyakorlati, sem elméleti szinten. A tanárképzés nem készíti fel őket, különösen nem a hasonló gyermekekre, és gyakran nincs meg a velük való foglalkozáshoz szükséges személyzet és infrastruktúra. Például a pedagógiai szakszolgálat nagyon túlterhelt, a gyógypedagógusoknak sok gyermekkel kell foglalkozniuk, így a munka nagy része az óvodapedagógusokra vagy magukra a tanárokra hárul.

A szülők magas elvárásokat támasztanak gyermekeik tanáraival szemben, amelyeknek gyakran lehetetlen megfelelni. Ez például azt jelenti, hogy sok esetben nincs partnerség a szülők és a tanárok között. A roma szülők esetében ez gyakran még hangsúlyosabb, mivel a fent említett okok miatt nem értik az iskolát/iskolai rendszert, az oktatás nem prioritás számukra. A

tanárok válasza pedig gyakran az elszigeteltség, ami még kevésbé teszi lehetővé a partnerséget. Joggal mondhatjuk, hogy e nyomások miatt a tanárok jelentős része motiválatlan, fáradt, a kiégés szélén áll, és egyedül érzi magát. A Kincs-Ő NestingPlay erre/ezekre a társadalmi jelenségekre reagál.

9. A Kincs-Ő NestingPlay

A Kincs-Ő NestingPlay egy magyarországi társadalmi vállalkozás, amelynek küldetése, hogy minden gyermeknek segítsen kiaknázni a játékokban rejlő lehetőségeket. A gyermekek a játékokon keresztül tanulnak a leghatékonyabban, örömteli, magával ragadó és élményszerű játéktevékenységekkel. A játékoknak a gyermekek szociális, érzelmi, kreatív és kognitív fejlődésére gyakorolt előnyei minden tanuló, különösen a legkiszolgáltatottabbak számára alapvető fontosságúak. A NestingPlay - Kincs-Ő minőségi oktatási szolgáltatásokat nyújt minden gyermek számára, irányított, érzékszervi alapú játéktevékenységeken keresztül, hogy a gyermekek olyan készségeket és kompetenciákat fejleszthessenek, amelyek segíthetik őket abban, hogy sikeresek legyenek az iskolában, befejezzék az általános iskolát és átmenjenek a magasabb szintekre, és végül felelős és produktív, a sokszínűségekre és a békére nyitott állampolgárokká váljanak. A szervezet szakemberei 0-12 éves korú gyermekekkel foglalkoznak, különös tekintettel az atipikus fejlődésű gyermekekre. Egy gyermek fejlődését a veleszületett tényezők, az életkörülmények - például a mélyszegénység -, a közvetlenül vagy közvetve elszenvedett traumák, valamint egyéb fejlődési késések és elmaradottság alakítják. Ezeket láthatatlan fogyatékoságoknak is nevezik, bár messze nem láthatatlanok, csak nehezebb észrevenni és még nehezebb azonosítani őket. Bármi is legyen a gyermek viselkedése mögött, azt biztosan állíthatjuk, hogy az nem tesz jót neki.

A NestingPlay szakemberei segítenek ezeknek a gyerekeknek és a velük dolgozó szakembereknek. A fejlődési elmaradások okai nagyon sokfélék lehetnek, ezért a szervezet munkája számos területre kiterjed. Magyarországon, valamint Kenyában és Indiában is tartanak pedagógusképzéseket, amelyek a fejlődési elmaradások azonosítására, a gyermekek komplex megfigyelésére, valamint a közösségen belüli játékokon keresztül a késleltetett fejlődésű gyermekek segítésére összpontosítanak. A képzés része a befogadás és a szülő-tanár partnerségek támogatása is.

Az inkluzív környezet kialakításához kapcsolódik a szervezet másik szolgáltatása, az inkluzív játszóterek kialakítása saját fejlesztésű játszótéri eszközökkel.

A fejlődést nagyban befolyásolja a mélyszegénység és a generációk által átélt vagy a generációs trauma, ezért a NestingPlay megalakulása óta olyan magyarországi területeken dolgozik, ahol a családok mélyszegénységben élnek. Többek között 2019-ben az OSF pályázatán keresztül vidéki pedagógusokat képeztek, és az Adománytaxi Alapítvánnyal közösen az OSF a LEGO pályázaton keresztül mélyszegénységben élő roma gyerekekkel dolgozott, az iskolai tanulmányok szempontjából kritikus kompetenciákra összpontosítva.

A szervezet szakértői Európán kívülre, fejlődő országokba is elutaztak, ahol a szegénység, és ezáltal a gyermekek alulteljesítése óriási probléma. Olyan területekre koncentrálnak, ahol a szülők nincsenek tudatában az oktatás fontosságának, ahol nincs pozitív szülői magatartás, mert olyan problémákkal kell nekik is szembenézniük, amelyek miatt a szülői nevelés háttérbe szorul. Kenyában egy komplex programot működtetnek, amelyben tanárok (óvodapedagógusok, általános iskolai tanárok), szülők és gyerekek vesznek részt. A program a Bungoma megyei Kibisiben indult, ahol a pedagógusok képzése mellett létrehoztak (felépítettek) egy szülői központot a közösség számára, ahol önkéntesek foglalkoznak a gyerekekkel, különösen az elmaradott képességű gyerekek segítségére fókuszálva, miközben a szülőket is megtanítják arra, hogyan tudnak kapcsolatot teremteni és játszani a gyerekeikkel. A központ emellett számos más témában is támogatást nyújt, például terhesség, szülés előtti és utáni kérdések, táplálás, szoptatás, higiénia, egészséges életmód, stb. Ezt követően létrehozták a Solasa szülői központot, és az ország több pontján tartottak pedagógusképző tanfolyamokat azzal a céllal, hogy ezekből az oktatási központokból egy országos hálózatot hozzanak létre. Kenyához hasonlóan Indiában is foglalkoznak a traumatizált és a mélyszegénységben élő gyermekekkel és a velük foglalkozó különböző szakemberekkel.

10. A migrációs és társadalmi helyzet fejlődése az elmúlt években

2022 februárjában kitört az ukrajnai orosz háború, amelynek következtében nagyszámú menekült érkezett Magyarországra. E menekültek nagy része magyar lakta területekről érkezett, és sokan közülük a roma kisebbséghez tartoznak.

Kezdetben még a férfiak is jöhettek, de aztán a határokat lezárták a férfiak előtt, és csak a nők hagyhatták el Ukrajnát. Így márciustól kezdve egyedülálló nők érkeztek, gyakran több gyermekkel, ami borzasztó terhet rótt rájuk. Sok ukrán anyanyelvű nő nem beszél angolul vagy magyarul, így nemcsak azzal kellett megküzdeniük, hogy menekülniük kellett, elhagyva otthonukat és hazájukat, hanem azzal is, hogy nem értik a befogadó ország nyelvét.

Kezdetben nagy volt a káosz, mert Magyarországon nem volt kialakult menekültügyi rendszer, így a menekülteket jellemzően magánszállásokon helyezték el. Idővel azonban kialakultak a menedékhelyek, amelyek rendet teremtettek a káoszban, és lehetővé tették, hogy a segítségnyújtó szervezetek munkatársai elérjék a menekülteket és támogatást nyújtsanak nekik. Ezeknek a menedékhelyeknek és szervezeteknek a hálózata folyamatosan fejlődik.

88

11. Tapasztalatok és tanulságok

Itt lépett a képbe a Kincs Ő-NestingPlay. A Fővárosi Önkormányzat által működtetett egyik nyári táborban hirtelen nagyszámú, jellemzően édesanyjával érkező gyerek jelentkezett, akiket az üzemeltető nem csak szállással akart támogatni, "valamit csinálni velük", hanem valódi segítséget szeretett volna nyújtani nekik. A Kincs-Ő NestingPlay-t szakmai tapasztalata tette lehetővé, hogy a Fővárosi Önkormányzat rábízta ezt a feladatot.

A szervezet az ukrán háború kezdete óta a Balaton melletti fonyódi menekülttábor szakmai kezelője. A NestingPlay fő kompetenciái közé tartozik a bármilyen okból fejlődésben elmaradt gyermekek játékkal történő segítése, valamint a szülők tudatosabb bevonása a közös játékba. Menekültnek lenni, elhagyni az otthont traumatikus lehet, különösen a gyerekek számára, akik még nem értik annyira a világot. Kutatásokból tudjuk, hogy a trauma változásokat okoz az agyban, átkapcsolja az agyat,

ami a gyermekek fejlődésének bizonyos területein fejlődési elmaradásokat okozhat. Mindezek alapján egyértelmű volt, hogy a Kincs Ő NestingPlay a menhelyen élő 80 emberrel, gyerekekkel és családokkal fog foglalkozni, saját módszertanát alkalmazva, hogy segítse őket a trauma feldolgozásában.

A fő cél a háborús trauma enyhítése, valamint a szülők mentális jólétének támogatása és a gyermekek sikeres iskolai beilleszkedésének elősegítése volt. Mivel a kárpátaljai roma gyerekek már otthon is lemaradásban voltak a barátságtalan környezet és a mélyszegénység miatt, szisztematikusan el kellett kezdeni dolgozni a gyerekek elmaradott képességeinek fejlesztésével, a fejlődésük segítségével. A szervezet szakemberei bevonták a szülőket ebbe a munkába, megmutatva nekik, hogy tudatosabban legyenek együtt gyermekeikkel, és hogy hogyan támogassák az oktatást.

A közös munka eredményeként 2022 márciusa óta a fonyódi menekülttáborban olyan közösség alakult ki, amely támogatja és erősíti egymást. A tábor otthonuknak tekintik, és ennek megfelelően vigyáznak rá. A családok szervezettebbé váltak, a gyerekek iskolába és óvodába járnak.

A menekültkérdéssel kapcsolatban mind az UNICEF, mind az IRC felkarolta a NestingPlay ötletét, amelynek köszönhetően a két szervezettel, mint végrehajtó, partnerekkel együtt az ország számos pontján gyermekbarát tereket hoznak létre, ahol a gyermekek traumáit játékkal gyógyíthatják, és ahol az esetleges fejlődési elmaradásokat segíthetik. Ezzel párhuzamosan szülői akadémiái programokat is szerveznek, hogy a szülőknek segítsenek a mentális jólétükben.

A Szülők a befogadásért Erasmus projekt mindezekre a szakmai tapasztalatokra támaszkodik.

12. A projektpartnerek tapasztalatcseréje- Nemzetközi Kísérleti Laboratórium- Vizsgálatok más Európai országokban

Ez a dokumentum egy olyan közös projekt mélyreható vizsgálatát mutatja be, amelynek célja a játék mint a befogadás eszköze hatékonyságának tesztelése volt egy sokféle háttérből érkező menekültcsoportban, ahol a nagy közös tapasztalás az anyaság. A projektben négy partnerszervezet vett részt Spanyolországban és Németországban, 54 különböző háttérű menekült aktív részvételével. A cél az volt, hogy értékeljük a játékalapú

módszertan hatását az inklúzió előmozdításában, és betekintést nyerünk a résztvevők első ilyen tevékenységekkel kapcsolatos tapasztalataiba.

A "Játék mint az inklúzió eszköze" projekt célja az volt, hogy feltárja a játékokban rejlő lehetőségeket a befogadás elősegítésében egy konkrét csoport, a menekült anyák körében. Felismerve e résztvevők sokszínű hátterét, a kezdeményezés célja egy olyan befogadó és támogató környezet megteremtése volt, ahol az anyák tanulhatnak és részt vehetnek a játékalapú tevékenységekben. Négy partnerszervezet, köztük a Fundación Red Incola és az Asociación San Ricardo Pampuri Spanyolországban, valamint az AEF-Academia Española de Formación Németországban működött együtt. A kezdeményezés azért volt egyedülálló, mert a résztvevők először itt ismerkedtek meg ilyen típusú tevékenységekkel.

A projekt résztvevője 54 menekült anya voltak, akik különböző háttérrel rendelkeztek. Minden résztvevő számára újdonság volt a kezdeményezés, mivel ez a projekt volt az első bevezetésük a játék köré épülő tevékenységekbe. A résztvevőket a tapasztalatok, a kultúrák és az anyaság tekintetében heterogenitás jellemezte.

90

13. A játék fontossága és hogyan játszanak a szülők a gyerekekkel - Konceptió és munkamódszer

A Kincs-Ő-NestingPlay modul célja a szülői készségek erősítése a kisgyermekkorú fejlesztés területén. a tanulási hiányosságok azonosításának felismerésében.

A modul fő célja a tudatos, pozitív szülői magatartás fejlesztése, hogy a szülők megtanuljanak úgy játszani gyermekeikkel, hogy észrevegyék, ha gyermeküknek fejlődési elmaradása van valamely területen. A szülő-gyermek közös játék lehetőséget teremt a beszélgetésre, az érzékenyítésre és a közös élményekre.

Mi mást tud még a játék? Módszertanunk másik fő célja, hogy segítsen a trauma otthoni feldolgozásában a játék segítségével, legyen szó a mélyszegénység traumájáról vagy az elhagyás traumájáról. Egyrészt a gyermek eljátszhatja, amit átélt, másrészt a játék okozta öröm gyógyít. Ráadásul a játék közös élménye segít a szülőnek, hogy jobban érezze magát, így a gyermek biztonságérzete is nő, hiszen "ha anya jól van, én is

jobban vagyok, és fordítva, ha a gyermek jól van, a szülő is megnyugszik, és jobban érzi magát".

Mindezek mellett a játéknak integráló szerepe van a társadalomban. A játékon keresztül a gyerekek olyan társaikkal is kapcsolatba kerülhetnek, akikkel nem beszélnek ugyanazt a nyelvet vagy nem ugyanaz a kultúrájuk.

A Kincs-Ő-NestingPlay játékon keresztüli tanuláson alapuló módszertanát eredetileg pedagógusoknak, tanítóknak, óvónőknek tanították, komplex megfigyelőrendszerrel, amely segít megérteni, hogy milyen fejlődési elmaradások állnak a kihívást jelentő, furcsa viselkedés mögött. A játék tökéletes terep ennek megfigyelésére, ráadásul a fejlődési lemaradások csökkentésének legfontosabb terepe.

Miért fontos a játék

A következő pontok annak megértéséhez szolgálnak, hogy a Kincs-Ő - NestingPlay módszertan miért jó a roma közösségek, valamint a menekült vagy bevándorló családok számára.

(Ezek a pontok a modul lépésről lépésre történő leírása során is megjelennek, ezért ha szükséges, bármikor visszatérhet rájuk, és újra átolvashatja őket.)

a) A játék a gyermekek alapvető tevékenysége. A gyermekek a játékon keresztül tanulhatnak, megérthetik és megtapasztalhatják a világot, és a játékon keresztül kapcsolatot teremthetnek a szülőkkel és a társaikkal. Piaget szerint a gyerekek pontosan azt teszik, amit meg tudnak tenni, és elkerülik azt, amiről úgy érzik, hogy nem tudják megtenni. A játék javítja a gyermekek és fiatalok kognitív, fizikai, szociális és érzelmi jólétét. A gyermekek a játékon keresztül tanulnak a világról és önmagukról. Emellett olyan készségeket is elsajátítanak, amelyekre szükségük van a tanuláshoz, a munkához. és emberi kapcsolataikhoz, mint például: bizalom.

Az agy fejlődése: A játék kulcsfontosságú az agy fejlődéséhez. A csecsemők és kisgyermekek számára lehetőséget nyújt új dolgok megtapasztalására és a meglévő készségek gyakorlására, ami erősíti az agyi kapcsolati hálózatokat. A kutatók szerint a frontális kéreg, amely az érzelmek szabályozásáért és a problémamegoldásért felelős, játék közben aktiválódik. A játék élménye arra kényszeríti az agyat, hogy létrehozza azokat a neurotranszmitter-kapcsolatokat, amelyek létfontosságúak a gyermek fejlődése szempontjából. A játék olyan változásokat okoz a prefrontális kéregben, amelyek segítik az agy

- végrehajtó kontrollrendszerének bekötését, amely létfontosságú szerepet játszik az érzelmek szabályozásában, a tervezésben, a problémamegoldásban és az egész agyi integráció támogatásában.
- b) Az inkluzív szerep nagyon fontos, mivel a gyerekek a játékon keresztül tudnak kapcsolatot teremteni egymással. Vannak olyan játékok, amelyekhez nem kellene szavak. Vagy ha mégis, akkor is tanulhatnak egymástól szavakat, és később könnyebben tudnak kommunikálni. Emellett a különböző megyékből, környezetből, közösségekből származó gyerekek megismerhetik egymás kultúráját.
- c) A játék segít megerősíteni a kötődést Ön és gyermeke között. A szórakozás és a tanulás örömteli pillanataiban való osztozás segít közelebb hozni egymáshoz a gyermekeket és gondozóikat. Mint a kisgyermeke első játszótársa, a tanulás és a kapcsolatteremtés lehetőségének biztosítása a szülő kezében van. Játék közben észreveheti a fejlődési késedelmeket és korábban segítséget kérhet gyermekének.

Az is jó, ha tudjuk, hogyan kell együtt játszani családként, és a játékban az összes gyermek saját fejlettségi szintjének megfelelően tud részt venni.

Például egyszerűsítsük le a játékokat! Nem kell rögtön az összes szabályt használni egy társasjátéknál. Eleinte nem is kell, hogy verseny legyen. Ha van rá lehetőség, legyen egy alternatív, kooperatív változat, hogy a gyerekek megismerkedjenek a játékkal. Aztán játszhatunk egyre bonyolultabb szabályokkal.

Ha maradunk a társasjátékoknál, akkor lehetnek olyan gyerekek, akiknek nagyon nehéz a szabályok szerint játszani, de szeretnének (és szükségük is van rá), hogy részesei legyenek az élménynek. Lehet ő az, aki dobja a kockát, vagy pörgeti a forgót, vagy tartja a társasjáték fedelét, hogy a kocka ne guruljon, vagy lehet ő az, aki megfordítja a homokórát, amikor lejár az idő. Ugyanolyan örömmel vesz részt a játékban, mintha ő is játszana.

Az is lehet, hogy olyan gyermekünk van, aki nem tudja kivárni a sorát. Ennek a gyermeknek mindenfajta várakozás nehéz: ha nem ő van soron egy társasjátékban, vagy ha egy tevékenység után valaki másra kell várunk. Ha valahol csendben kell ülni, azt az ilyen típusú gyerek szenvedésként éli meg, és valószínűleg nem lesz képes rá. Lehet neki egyéni feladatokat adni, például azt, hogy valamire különösen figyeljen.

Vagy adjunk neki olyan eszközt, amivel mérheti az idő múlását. Például, hogy mennyi idő telik el, amíg újra ő következik. A lényeg, hogy a két dobás között legyen feladata.

- d) Amikor együtt élvezitek a vidám pillanatokot és nevetgéltek, a szervezetetek endorfint szabadít fel, amely elősegíti a jó közérzetet. Kutatások azt is kimutatták, hogy a játékra szánt idő még a gyermekeket is megvédi a tartós stresszhatások negatív hatásaitól. A hosszú ideig tartó stresszhelyzetek hatással lehetnek a gyermek fizikai és mentális egészségére. A játék és a felnőttekkel való pozitív, támogató kapcsolatok segíthetnek kivédeni ezeket a hatásokat.

A gyerekek a játékon keresztül "eljátszhatják" a rossz tapasztalatokat. Miközben eljátsszák, oldják a stresszt. A játék segít a gyerekeknek feldolgozni a nehéz érzelmeket. Amikor a gyerekek összetett érzelmi problémákkal küzdenek, az gyakran megmutatkozik a játékukban is. Ha teret adunk a gyermekeknek a játékra, akkor olyan érzéseket dolgozhatnak fel, mint a fájdalom, a félelem vagy a veszteség, miközben továbbra is gyermekként viselkedhetnek. A játék módot ad nekik arra, hogy kifejezzék azokat a dolgokat, amelyekkel küzdenek, és amelyeket még nem tudnak szavakkal teljesen elmagyarázni. Azáltal, hogy a fájdalmas eseményeket a képzeletbeli játékon keresztül elisméltik, a kicsik megpróbálják megérteni a történetek hatását. Ha például a gyermeke szemtanúja volt két felnőtt veszekedésének, akkor ezt a konfliktust a babáival újrajátsza.

- e) A szakemberek ötleteket adhatnak a szülőknek, hogy milyen játékokkal és hogyan lehet támogatni az egyes fejlődési késedelmeket. Érzékszervi vagy matematikai játékokkal, a finommotoros készségeket fejlesztő tevékenységekkel, vagy csupán azzal, hogy mikor és hogyan érdemes beszélgetni a gyermekkel. Elmagyarázhatják a beszédértés/nyelv megértése és a nyelvi észlelés késése közötti különbséget (ha segítségre van szüksége, forduljon hozzánk). Ehhez kapcsolódóan megmutatjuk, hogyan segítheti a nyelvi megértést arc/mimikai gyakorlatokkal, vagy hogyan adhat instrukciókat egy nyelvi észlelési problémával küzdő gyermek számára: piktogramok és mozdulatok, gesztusok segítségével.

Mozgáskoordinációs problémák esetén pedig megmutatjuk, hogyan állhat a gyermek mögé, és végezheti vele a rajzolást/dobást/emelést, segítve a helyes mozgás és a megfelelő erő kifejlesztését és ezek rögzítését.

A Kincs-Ő NestingPlay mottója: "Mindenkit megtanítunk játszani". És valóban, módszertanuk segít abban, hogy egyetlen gyermek se maradjon ki a közös játékból. Ehhez tudni kell, hogy milyen fejlődési elmaradások tartják vissza a gyerekeket a játékból.

Egyedül játszik a sarokban? Lehet, hogy a beszédfejlődés elmaradásáról van szó, ami miatt mások nem értik, és nem szeretnek vele játszani. Vagy beszédhibája lehet, ami miatt nem érti, hogy mit kérnek tőle, csak helyzetekből érti meg, ezért a társas helyzetekben elveszettnek érzi magát. Kommunikációs, szocializációs deficitje van? Nem tudja megfelelően megválasztani, hogy hogyan kapcsolódjon. Például a barátkozás nála a másik megütésében nyilvánul meg. Lehet, hogy szenzoros beilleszkedési zavarral küzd és szenzoros kiváltó okokat keres, amikkel mások várát ledönti, dolgokat dobál, tárgyakat rugdos, vagy állandóan olyan hangokat ad ki, amelyek zavarják társait. Ezáltal könnyen kiközösítheti őt a többi gyerek. Ráadásul a könnyen észrevehető mozgáskoordinációs zavar miatt ez a gyermek nem szívesen játszik, mivel előfordulhat, hogy felborul, megbillen, ügynetlenül nekimegy dolgoknak, megbotlik és elesik. Ezek azok a gyerekek, akiket társaik soha nem választanak ki csapatsportokra, sorversenyekre.

Ha felismerjük a viselkedésük mögött meghúzódó problémát, a játékuk minőségét, akkor ez egy másfajta hozzáálláshoz, egy "új szemlélethez" vezethet. Ez a segítségnyújtás első lépése.

A módszertan abban is segít, hogyan lehet ezeket a gyerekeket bevonni a közös játékba.

Kísérleti módszertan

A projekt eredeti koncepciója szerint a módszertant gyermekek jelenlétében kellett volna tesztelni. A tanévvel és egyéb kötelezettségekkel való összehangolás kihívásai miatt azonban úgy döntöttek, hogy a modult kizárólag a szülőkön fogják tesztelni. Ez a kiigazítás lehetővé tette a játéknak az anyákra gyakorolt hatásának koncentráltabb vizsgálatát.

13.1 A vizsgálathoz adott anyagok

Leírás lépésről lépésre:

Összejövétel

1. lépés: Bevezető kör

- Ki vagy te?
- Vannak gyermekeid, hány gyermeked van?

2. lépés: Mit számomra a játék (mit jelent számomra)?

A résztvevők poszt-it cetliket kapnak, erre írják fel, számukra mit jelent a játék. Más kérdéseket is feltehetünk, mint például:

- Miért jó játszani?
- Miért fontos játszani?

és minden egyes kérdéshez különböző színű poszt-it cetlit adhatunk a résztvevőknek.

Kérjük meg a résztvevőket, hogy tegyék ki a flipchartra a cetlijüket. Olvassa fel hangosan az összeset, és vonja le a következtetést.

Sokféleképpen viszonyulunk a játékhoz. Egyeseknek szórakozás, élvezet, nevetés, másoknak a szeretteikkel való kapcsolatfelvétel, minőségi időtöltés, másoknak verseny, energia, adrenalin, sokaknak pedig tanulás és fejlődés.

Gondolkodjunk el egy pillanatra azon, hogy mennyiféle játék létezik.

Tegye fel a résztvevőknek a következő kérdéseket, és kérje meg őket, hogy válaszoljanak rájuk. Ehhez különböző módszereket alkalmazhat. Időtől, energiától, a csoport összetételétől függően 1-2 percig beszélgethetünk párban, vagy mondhatjuk felváltva, vagy csinálhatjuk sorrendben - mi ezt szeretjük használni - labdadobálással, felváltva.

Kérdések:

- Mikor játszottál utoljára
- Mi a kedvenc játékod?

Amikor válaszolnak, megkérdezheted, hogy kivel játszottak, és hogy miért játszottak.

3. lépés

Közös mozgásos játék: pingvin-flamingó elfogó

A Pingvin-Flamingó-elfogó egy olyan fogójáték, amelyben senki sincs egyedül. Nincs győztes, és nincsenek vesztesek. Persze, ha akarsz, lehet győztes, de ennek a játéknak nem ez a lényege, hanem a közös élmény.

Osszuk a résztvevőket két csapatra. Az egyik csapat a flamingók, a másik fele a pingvinek. A két állat mozgását kell követniük a fogás során. A flamingóknak az összes pingvint el kell fogniuk. Amikor egy pingvint elkapnak, flamingóvá válik, és fogóvá válik.

Ha a résztvevőknek tetszett a játék, többször is megismételheti.

- Kérdezd meg a résztvevőket, milyen volt játszani? Hogyan érezték magukat a játék során? Ezt labdadobással vagy kiabálással is meg lehet tenni.

A játék jelentősége: elméleti háttér

- a. a gyermekek alapvető tevékenysége, lehetőség a tanulásra és a körülöttük lévő világ megismerésére
- b. a gyermekek összekapcsolása származásuktól függetlenül - befogadó szerep
- c. összekapcsolja a szülőket és a gyermekeket - ismerje meg gyermekét
- d. stressz, trauma csökkentése - az élmények eljátszása
- e. lehetőség a fejlődési elmaradások

4. lépés

Kérje meg a résztvevőket, hogy alkossanak párokat vagy csoportokat. Adjon nekik egyet a fenti elméleti állítások közül, és kérje meg őket, hogy gondolkodjanak el azon, mi lehet az oka ezen állításoknak. Miért segítheti őket a játék.

Próbálj ki játékokat!

Úgy gondoljuk, hogy a játékhoz nem kell sok pénz. Játékainkat úgy terveztük, hogy "szemétből", olcsó anyagokból, otthon található dolgokból, "újrahasznosítással" vagy alternatív módon készüljenek.

Íme néhány példa, de a szakasz végén további közös játékokat találsz.

Mesélés: pillangó a város felett

Eszközök: nagyméretű flipchart papír, színes ceruza, filctoll, olló, pálcika, ragasztó/cellux. Ossa a résztvevőket csoportokra. Csoportonként legfeljebb 5-6 fő.

Ezt a játékot több közösséggel, gyerekekkel, tanárokkal, szülőkkel játszottuk. Az eredeti ötlet lényege, hogy a gyerekek közösen terveznek és építenek egy várost, felhasználva a környezetükből származó mindenféle anyagot, például kartondobozokat, papírt, köveket, lehullott leveleket, madzagot, szemetet stb. Ez lehet képzeletbeli vagy a saját közös környezetük, ahol élnek. Ha családról van szó, lehet az otthonuk is.

Mivel erre valószínűleg nincs idő vagy lehetőség a műhelyen, kérjük meg a résztvevőket, hogy képzeljék el együtt azt a helyet, amely fölött a pillangó átrepül. Mit látnak és tapasztalnak? Képzeljék el, hogy ezt a gyermekeikkel együtt teszik. Hogyan mesélnék el a történetet? "Egyszer volt, hol nem volt, egy pillangó átrepült a falu felett...". Találjatok ki közösen egy történetet, és rajzoljátok le.

Kérje meg a csoportokat, hogy alkotás közben válaszoljanak a következő kérdésekre:

- Miről tudsz beszélgetni a gyerekekkel, miközben ezt csinálod?
- Milyen más játékokat lehet vele játszani, hogyan lehet ezt beépíteni különböző óvodai/iskolai tevékenységeknél?
- Miért jó? Mit fejleszt?
- Mit tudsz megfigyelni a gyerekeken e tevékenység során?

Amikor készen állnak, kérje meg a csoportokat, hogy meséljék el a történetet, és mondják el, mit válaszoltak a kérdésekre.

(Társasjátékok, kultúra, közös zeneimitáció, hangszerek, nyelv stb.)

Mit lehet vele játszani?

Újra alakítsatok csoportokat. Ezek lehetnek ugyanazok, mint az előző fordulóban, de fontos, hogy minden csoportban legyen valaki egy gyermekkel. A három csoportnak odaadtuk a mesekockát, az ujjbábokat és egy rejtélyes zsákot.

Ezt a játékot kétféleképpen próbálhatod ki:

- Ha van időd, megkérheted a résztvevőket, hogy maguk készítsenek egy mesekockát (majd megmutathatod nekik, hogyan néz ki, a másik csoport pedig elkészítheti a saját bábját. Mutassatok erre is példákat.

Ezekhez eszközökre is szükséged lesz: olló, papír, ceruza, filctoll, ragasztó.

Rejtélyes táska.

Kérjük meg a résztvevőket, hogy tegyenek egy-egy tárgyat egy zsákba, majd adjuk oda a harmadik csoportnak.

- Ha nincs elég időnk, adjunk az egyik csoportnak ujjbábokat, a másik csoportnak mesekockákat, a harmadik csoportnak pedig a meseszatyrot.

Mindhárom csoport feladata az lesz, hogy a gyerekekkel együtt kitalálják, mit tudnának kezdeni ezekkel a játékokkal és eszközökkel, hogyan tudnák

azokat másképp elkészíteni. Mit fejlesztenek az egyes játékok, miről lehet beszélgetni játék közben, és hogyan lehet játszani a vegyes életkorú/fejlődési elmaradású gyerekekkel.

Akinek van rejtélyes táskája, gondolkodjon el azon, milyen más tapogatós játékokat találhatna ki a gyerekek számára otthon rendelkezésre álló anyagok és eszközök felhasználásával.

A mesekockákkal és bábokkal rendelkezők gondolkodjanak el azon, hogy milyen más mesélős játékokat lehet játszani a gyerekekkel az otthon rendelkezésre álló eszközök és anyagok felhasználásával.

Beszélhetünk egy kicsit arról, hogy a gyermek hogyan tud megnyílni és könnyebben beszélni játék közben. Lehet ez bármilyen kreatív tevékenység, vagy akár közös főzés, zoknik párosítása.

Hogyan integráljuk a játékot a mindennapi tevékenységekbe?

A csoportok maradhatnak. Minden csoport megtalálja a módját, hogy az otthoni mindennapi tevékenységeket játékká alakítsa.

- főzés
- teregetés
- hajtogatás
- zoknik párosítása

5. lépés: Visszajelzések begyűjtése: Mi tetszett a legjobban?

Használhatsz egy labdát vagy babzsákot, mint az elején, és haladhattok össze-vissza. Mindenki mondjon

- egy olyan dolgot (lehet egy gondolat, módszer, játék, elmélet, tapasztalat stb.), amit a legszívesebben vinnének magukkal,
- és egy olyan dolgot, amit mindenképpen ki szeretnének próbálni.

13.2 Megvalósítás Bonn - Németországban

2023. augusztus 24-én a magyar modult Bonnban tesztelték.

A bonni tesztelésen 11 fő vett részt, valamint az Erasmus projekt keretében Németországból, Spanyolországból, Magyarországról és Olaszországból érkezett munkatársak. A résztvevők közül sokan szülők voltak, akik

messziről utaztak ide, hogy részt vehessenek a foglalkozáson. Néhányuknak még éjszakázniuk is kellett. A résztvevők Afganisztánból, Chiléből, Kolumbiából, Németországból, Iránból, Moldáviából, Peruból, Spanyolországból és Venezuelából érkeztek. A résztvevők többsége az AMITE multiplikátorai közül kerültek ki, vagy a ⁴⁰ a MIA kurzusoknak nevezett női kurzusok projekt- vagy kurzusvezetői voltak. A résztvevők különböző iskolai végzettséggel rendelkeztek, de mindannyian részt vesznek ezekben az AEF-projektekben, aminek köszönhetően folyamatosan fejlesztik készségeiket. Ez a magyarországi teszt azt mutatta, hogy több résztvevő az anyanyelvén kívül gyakran jól beszélt angolul és németül is, így fordítóként is közreműködött a műhely során, ami lenyűgöző volt.

A résztvevők nem tudták pontosan, mire számíthatnak.

A multiplikátorok kifejezetten jó csoportot alkotnak, mivel a szülőkkel együtt dolgoznak. A kisgyermekkorai fejlesztéssel még nem foglalkoztak sokat, de jelezték, hogy a jövőben ezzel is szeretnének foglalkozni. Nagyon motiváltak, érdeklődők voltak, további anyagok és információk iránt is a gyermekek fejlődési nehézségeinek felismerésével kapcsolatban. Meglepődtek azon, hogy a téma mennyire leegyszerűsíthető, és hogy kevés eszközzel is lehet játékokat készíteni a gyerekeknek.

100

⁴⁰ Néhány nőnek mindkét csoportba tartozott. Az AMITE multiplikátoraiként rendszeresen tartanak műhelyeket a szülőkkel (apákkal és anyákkal). Ezeket a műhelyeket spanyol nyelven tartják. A szülők anyanyelve lehet a spanyol, vagy beszélhetik azt idegen nyelvként, de van anyanyelvi partnerük. A MIA-tanfolyamokat Németország-szerte különböző nyelveken tartják a tanfolyamvezetők, és ezek nőknek szóló tanfolyamok. A MIA kurzusoknak nevezett női kurzusok projekt- vagy kurzusvezetői voltak. A résztvevők különböző iskolai végzettséggel rendelkeztek, de mindannyian részt vesznek ezekben az AEF-projektekben, aminek köszönhetően folyamatosan fejlesztik készségeiket. Ez a magyarországi teszt azt mutatta, hogy több résztvevő az anyanyelvén kívül gyakran jól beszélt angolul és németül is, így fordítóként is közreműködött a műhely során, ami lenyűgöző volt.

Az idő korlátozott volt, ezért több témát tömörebb formában végeztek el. Ezenkívül ez a foglalkozás volt az egyik utolsó a projektben, így kevés visszajelzést lehet kapni a hosszabb távú hatásokról vagy előnyökről. A foglalkozást a jövőben folytatni kell. Minden intézmény részt vett és tanult, valamint sok ötletet kapott saját munkájához. A foglalkozást multiplikátor rendezvények révén is továbbterjesztésre kerül majd.

101

Eredmények

Ez volt az első lépés a szülőkkel való együttműködés felé a kora gyermekkori fejlődés elősegítése érdekében. Az AEF máris további projekteket tervez. Az AEF rendszeresen tart pedagógusképzést is az integrációs tanfolyamokon. Az integrációs tanfolyamok részeként az orientációs tanfolyam a gyermekek nevelésének és támogatásának témájával is foglalkozik. a tanároknak a magyar modult is tanítják is. Miriam Germer, a németországi Szülők az inklúzióért koordinátora jelenleg egy bevándorlókkal foglalkozó orientációs tanfolyamot vezet, és 2023 novemberében az online játék témáját is feldolgozza a résztvevőkkel. A hangsúly azokon a készségeken lesz, amelyeket a gyerekek már egészen kicsi korban elsajátíthatnak a játék és a szülőkkel együtt eltöltött idő során, és amelyek nagyon fontosak az oktatási sikeresség szempontjából. Az iskolában később sok készségre van szükség, és a szülők már korán elkezdhetik támogatni gyermekeiket. A kora gyermekkori fejlesztés fontossága jól ismert a szociális munkások körében, de azt, hogy ezt hogyan lehet a gyakorlatban önreflexióval közvetíteni a résztvevők felé, azt a NestingPlay tevékenység mutatta meg nekünk.

13.3 Megvalósítás Valladolidban - Spanyolország

A Red Incola intézmény úgy döntött, hogy a tesztelést Valladolidban, a városközponton kívül, egy nagyobb helyen végzi el. Béreltek egy buszt, és mivel nem akartak a lehetségesnél (50 hely) sokkal több embert meghívni, ezért végül kb. 25 felnőttet hívtak meg.

A vizsgálat napján 19 felnőtt és 21 gyermek jelent meg. A csoport 12 családból állt, ebből 7 család párban érkezett. Minden család eljött különböző korú gyermekeivel együtt. A családok iskolázottsági szintje közepesen magas volt, ami lehetővé tette, hogy a megvitatott témára, azaz a családi játék fontosságára magas szinten reflektáljanak. Egy kivétellel valamennyi család részt vett már a Szülők az inklúzióért projekt korábbi foglalkozásain. Általában olyan családok voltak, akik 1-3 éve tartózkodtak Spanyolországban, akiknek még nincs munkavállalási engedélyük, és akik aktívan részt vettek a Red Incola más területeken, különösen a képzésben, mivel nagyon bizonytalan foglalkoztatási helyzetben vannak.

Eltérések és változtatások

102

Ezen a foglalkozáson a Red Incola munkatársai úgy gondolták, hogy jó ötlet elmenni egy közeli, Valladolid tartományban található tanyasi iskolába, hogy bemutathassák a játék fontosságát a természetes környezetben. Azt is jó ötletnek tartották, hogy a foglalkozást az egész családdal együtt tartsák, hogy legyen néhány közös játékpillanat (gyerekek-felnőttek), és hogy elgondolkodhassanak a gyerekek által a tanyasi állatokkal való kapcsolat és a játék pillanataiban használt készségekről.

1. ülés

1. lépés:

Bemutató játékok: "Képzeltlabda" és "Pistolero".

2. lépés: Egyéni munka. Előző ötletek: Mi a játék? (Post-it cetli)

3. lépés: Meglepő eredmények születtek, mert általánosságban elmondható, hogy szinte minden család azt mondta, hogy a megelőző napokban játszottak a gyermekeikkel, különösen a kisebb gyermekekkel rendelkező családok.

Kihangsúlyozták a játékot, mint az értékek és a kultúra közvetítő eszközét, valamint eszközt arra, hogy megismerjük a gyermekeket, illetve bánataikat és nehézségeiket, amelyeket gyakran nem mernek kimondani, de amelyeket egy szimbolikus játékon keresztül képesek kifejezni.

4. lépés: Játék, majd reflexió: hogyan érezted magad, szerinted a játéknak lehet-e más haszna is?

BÉRLŐ, ÁLLAT - HANGOK, SZÉK KERESÉSE

Elmélkedés a játék egyéb előnyeiről

Az előző elmélkedésen kívül arról is beszéltek, hogy a gyerekek egyre kevesebbet kérnek a családjukkal való játékból, ahogy felnőnek, ami Red Incola-t arra készítette, hogy vitát indítson a játék szükségességéről minden életkorban, még felnőttkorban is, annak funkciójáról, a relaxációról, a problémák megoldásáról, és a játék adrenalin generáló képességéről.

5. lépés: A gyerekek megmutatják a farmot a családoknak.

104

Érdekes megjegyezni, hogy amíg a szülők a játékkal kapcsolatos foglalkozást tartották, a gyerekek az erre az alkalomra felfogadott gondozókkal látogatták meg a tanyasi iskolát. Ekkor a gyerekek kapták a vezető szerepet, hogy a különböző állatokat elmagyarázzák a szülőknek.

Meg kell jegyezni, hogy az állatokkal való interakció ezen a farmon nagyon szoros, megérintve, megszagolva és megtapintva minden egyes állatot az egyszerűbb tanyasi feladatok során.

E tevékenység után a szülők elgondolkodtak azon, hogyan látták a gyermekeiket, és hogy meglepte-e őket valamilyen viselkedésük, és milyen készségeket fedeztek fel.

6. lépés: Interkulturális játékok

Az étkezés előtt a hangsúlyt a játékokra, mint a kulturális értékek közvetítőjére helyezik, ezért felkérjük őket, hogy nemzetiségek szerint helyezkedjenek el, és készítsenek a gyermekeiknek néhány hagyományos játékot az országukból, hogy az étkezés után játszhatnak. Ezt követően hagyományos játékokat játszottak, és rájöttek, hogy egyik vagy másik névvel több országban is egybeesnek.

7.lépés. Végző következtetések

Az 5 érzékszervet a természeti környezettel, állatokkal és növényekkel való kapcsolat során gyakoroljuk.

- a földdel való játék csökkenti a szorongást
- az állatokkal való érintkezés fejleszti az érzelmeket
- az állat gondozása felelősségvállalásra ösztönöz
- a természet sokfélesége segít megérteni saját és a körülöttünk élő emberek sokféleségét.

Javasoljuk, hogy a Bonnban a NestingPlay játékkal végzett "A pillangó útja" című foglalkozást otthon is végezzék el, a szükséges útmutatás és a papír pillangó sablon segítségével.

Eredmények

Egy olyan hely, ahol a gyermekek/szülők együtt játszhatnak és tevékenykedhetnek egy olyan kiváltságos környezetben, mint a tanyasi iskola, lehetőséget ad arra, hogy családként pozitív élményeket szerezzenek, és hogy kiszakadjanak a jelenleg nagyon súlyos gazdasági és társadalmi nehézségekből. A pozitív családi emlékek generálása csökkenti a konfliktusokat és erősíti a családtagok közötti kötelékeket.

A spanyolországi székhelyű Fundación Red Incola kulcsfontosságú partner volt a projektben. A marginalizált közösségek és egyének

támogatását célul kitűző szervezet döntő szerepet játszott a menekült anyák befogadásának és integrációjának megkönnyítésében a játékalapú tevékenységek révén.

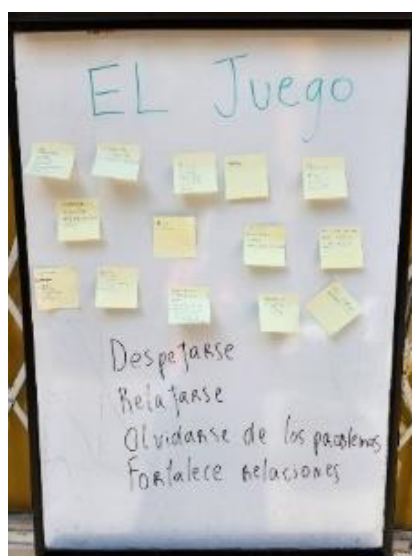
13.4 Megvalósítás Fuenlabradában – Spanyolország

A szintén Spanyolországban működő Asociación San Ricardo Pampuri kiegészítette a Fundación Red Incola erőfeszítéseit. A szervezet értékes szakértelmével járult hozzá a közösségi szerepvállaláshoz, és fontos partnerként működött közre a projekt megvalósításában. Ők végezték a modul tesztelését Magyarországról. A rendezvényre 20 résztvevőt hívtak meg, akik közül 17-en jöttek el Nigériából, Ecuadoriából, Marokkóból, Szíriából, Kolumbiából, Peruból, Venezuelából, Kubából és Spanyolországból (cigány). A legtöbb résztvevő egyedülálló anya volt, vagy olyan anya, akinek nincs szülői támogató hálózata. Sokan a menhelyek lakói, vagy a Pampuri társadalmi-munkaügyi beilleszkedési programjaiban vesznek részt. Részt vettek a Szülők az inklúzióért projekt tesztelésében, és felmerült az igény, hogy folytonosságot kínáljunk ezeknek a műhelyeknek, amelyekben a Pampuri megpróbálja elősegíteni az önszerveződést.

106

Eltérések és változtatások

A modult előzetesen elemezte a szervezet műszaki szakemberekből és egyéb szakemberekből álló csoportja, és úgy döntöttek, hogy a tervezett módon hajtják végre. A javasolt foglalkozást a csoport jellemzőihez és igényeihez igazították. A modul időpontját és időtartamát úgy igazították, hogy teret és időt tudjanak biztosítani a két ülés között végzendő munkának. A műhelyt két ülésben dolgozták ki: Az első foglalkozást szeptember 1-jén, míg a másodikat szeptember 4-én 2023. Mindkét műhelymásfél órán át tartott.

1. ülés⁴¹

1. lépés: Energetizáló feladat: A dzsungel ébredése⁴⁰, bemutató

2. lépés: Egyéni munka. Előzőleg leírt ötletek: Mi a játék? (Poszt-it)

3. lépés: Csoportos gondolkodás arról, hogy mikor játszottak utoljára.

Flamingók vs. pingvinek játéka

4. lépés: Csoportmunka. Reflexió a játék egyéb előnyeiről

5. lépés: A plenáris ülésen minden résztvevő elmond egy játékot a gyermekkorából.

A tevékenység első része nagyon sikeres volt. A résztvevők először csak szórakozásnak tekintették a játékot. A tevékenység végére azonban képesek voltak felismerni más előnyöket is, mint például:

Kapcsolati hálók létrehozása és erősítése, kikapcsolódás, a problémák elfelejtése, tanulás, önismeret, önkontroll. Nagyon érdekes volt a gyermekkori játékokról való elmélkedés. Személyes történetek és kulturális értékek merültek fel, melyek a játék egyéb előnyeit is kiemelték, például az értékek és a kultúra átadását a bevándorlóktól a gyermekeiknek.

107

2. ülészak:

1. lépés: Bevezetés.

⁴¹ Mindenki kitalál egy állatot. Mindenki nagyon halkán adja ki az állat hangját, majd egyre hangosabban és hangosabban, amíg mindenki majdnem sikoltozik. A moderátor jelére mindenki újra elcsendesedik.

Az első foglalkozást felidéztek, és a résztvevők elmesélték a fiaikkal és lányukkal játszott élményeiket. Ebben a részben Pampuri megragadta az alkalmat, hogy elgondolkodjon azon, hogy mit fedezhetünk fel gyermekeinkről a játékon keresztül (hiányosságok, feladatok, amelyeket elkerülnek stb.).

2. lépés: A pillangó története

Az e tevékenység során elért eredmények nagyon hasonlóak voltak a Németországban elért eredményekhez. A résztvevők többsége megragadta a migrációs folyamataik nehézségeit és elvárásait. A szállóinkban lakó egyedülálló anyák kis csoportja csak a Spanyolországban való tartózkodás jó tulajdonságait emelte ki, és családként képzeltek el magukat.

108

3. lépés: Végző mérlegelés és lehetséges alkalmazások

Ez a gondolkodási szakasz megnyitotta az ajtót, és segített nekünk felismerni, hogy szükség van az anyák e csoportjával való munkára. Maguktól nem tudtak olyan tevékenységekre gondolni, amelyek folytonosságot adhatnának ennek a műhelynek, vagy amelyeket ők maguk is el tudnának végezni.

a gyermekekkel együtt fejlesztik ki, hogy elősegítsék a beilleszkedésüket, vagy felismerjék a hiányosságokat.

Eredmények

A résztvevők nagyon hálásak voltak. A javasolt foglalkozás meglepte őket, és nagyon érdekes módon tesztelte, hogy miként tud segíteni a szabad játék a szégyenérzet leküzdésében. Eleinte nem érezték magukat képesnek a játékra, de a korábbi játékokat (bevezetés és jégtörő) sikerült megteremteni a szükséges bizalmat közöttük. A játék előtti és utáni energiaváltozás elképesztő volt, és elérte azt a célt, hogy elősegítse a játék előnyeiről való elmélkedést. Minden résztvevő kiemelte, hogy felszabadultnak érezte magát, és elfelejtette a problémákat.

A résztvevők mindannyian megoszthatták egymással gyermekkori játékaikat, és öröm és nosztalgia tükröződött a szemeikben. Ez az érzés motiválta őket, hogy játsszanak a gyermekekkel, és az eredmény nagyon értékes és érdekes volt.

A második ülés elején a résztvevők megosztották egymással szabadidős tapasztalataikat. Az első foglalkozáson tanultak után a gyermekekkel való közös játék segített nekik megerősíteni az anya-gyermek kapcsolatukat, és sok esetben kiemelték, hogy a gyermekkori játékok újrajátszása a gyermekekkel nagyon gazdagító élmény volt.

A San Ricardo Pampuri intézmény nem tudta elérni azt a célt, hogy a résztvevők új játékokat vagy tevékenységeket hozzanak létre. Bár képesek voltak elgondolkodni a játék sokrétű előnyeiről, még nem tudtak saját maguk is kitalálni hasonló tevékenységeket. Ennek oka lehet a gyermekek képességeivel és fejlődési szakaszaival kapcsolatos tapasztalat vagy képzés hiánya. Az intézmény azon van, hogy ezzel a továbbiakban is foglalkozzon. Fő céljuk egy újabb műhelymunka megtartása, amelyben részletesen foglalkoznak azzal, hogy "Mit figyelhetünk meg a játékon keresztül az egyes fejlődési szakaszokban a hiányosságok vagy tanulási nehézségek felismerése kapcsán". Bár az intézményben már dolgoztak az

édesanyákkal a játék előnyeiről, a gyermekkori tapasztalatok cseréjén és a hiányosságok felismerésén keresztül még soha nem tették ezt.

A pillangó tevékenységet nagyon érdekesnek találtuk, mivel sikerült bemutatni, hogy a játék képes segíteni az érzelmek és konfliktusok kifejezésében. Az anyák azt is fel tudták mérni, hogy mennyire fontos a gyermekekkel való játék a tanulás és az érzelemkifejezés elősegítése szempontjából.

Ez a fajta gyakorlat a pampuri eszköztár részévé vált, és tovább dolgoznak azon, hogy ennek előnyeit kiterjesszék.

13.5 Megvalósítás Padovában - Olaszország

Az olasz Popolie Insieme partner a modell egy előzetes változatát tesztelte az eredeti bonni tesztelés előtt. Összesen 8 fő vett részt Szíriából, Nigériából, Szerbiából, Brazíliából, Eritreából és Marokkóból egy egyedülálló foglalkozáson, amely érdekes tapasztalatokkal gazdagította a résztvevők életét.

110

Eltérések és változtatások

A modult június 15-én teszteltük, a tanév befejezése után, így a gyerekek szabadok voltak, és a szülőknek is könnyebb volt csatlakozniuk.

A Popolie Insieme azért választotta a "Rajzoljuk meg a napirendünket" című játékot, mert úgy gondolták, hogy a szülőknél könnyebb lesz tudatosítani a közös játék és a közös családi tevékenységek fontosságát, ha bevonják őket egy olyan játékba, amely bebizonyítja, hogyan és miért fontos a közös tevékenységek és napirendek megtervezése, hogy mindenkinek legyen ideje arra, amire szüksége van és amit szeret csinálni, teret adva az önmagukra és a többiekre szánt idő kialakítására.

A műhely első része az alábbi tevékenységek magyarázatával és a gyermekekkel való játék fontosságával foglalkozott, amely egyrészt a gyermekek életkoruknak megfelelő képességfejlesztésének és fejlődésének eszköze, másrészt az egészséges és erős családi kapcsolatok kiépítésének eszköze.

A műhely kezdete előtt anyai lapot készítettek elő a hét napjait ábrázoló, három részre (délelőtt, délután és este/éjszaka) osztott táblázattal, ahány család részt vett a tevékenységekben, valamint kis kocsikat fekete-fehér rajzokkal, amelyeken a családok minden egyes tagjának a hét során

elvégzendő tevékenységeit (munka, tanulás, játék, séta, bevásárlás, autósosás, takarítás stb.) tüntették fel.

Minden családnak kiosztottak egy üres heti tervezőt, egy kártyakészletet a javasolt tevékenységekkel, üres kártyákat egyéb tevékenységek rajzolására vagy írására, ragasztót, tollakat és színeket, és megkérték őket, hogy közösen tervezzék meg a hetüket.

Miután mindenki befejezte a munkát, minden család egy-egy képviselőjét kértük fel (ahol lehetett, azt javasoltuk, hogy az egyik gyermek vállalja ezt a szerepet), hogy ismertesse és magyarázza el a család heti beosztását a többieknek. Míg a gyerekek lelkesek voltak, hogy végre lehetőségük nyílik részt venni egy számukra tervezett tevékenységben, a szülők eleinte haboztak, mivel a játéokra szánt időt sokan elvesztegetett időnek érezték. Mindazonáltal, egy kis bátorítással és miután kaptak némi útmutatást arról, hogy a tevékenység, annak ellenére, hogy játékos, miért lehet hasznos és segíthet nekik abban, hogy hatékonyabban gazdálkodjanak az idejükkel, ugyanakkor minőségi időt töltsenek a gyermekeikkel, végül mindannyian érdeklődést mutattak és hajlandóak voltak kipróbálni.

111

A célt, hogy a szülők megtapasztalják a gyermekeikkel való játékot, és felismerjék a játék adta pillanatok értelmét és hasznosságát, sikerült elérni, bár ennek tényleges átültetése a mindennapi életükbe kicsit több időt és példákat igényelne, mivel sok család számára ez teljesen új és szokatlan dolog volt. Egy másik cél, amit sikerült megvalósítani, az volt, hogy mind a szülők, mind a gyermekek jobban tudatában legyenek a kölcsönös igényeknek és kívánságoknak a család napi és heti programjában.

A modul megismételhető a javasolt tevékenységek közül egy másik játék kiválasztásával, vagy ugyanezzel a tevékenységgel, kevésbé szigorú keretek között (pl. teljes szabadságot hagyva a családoknak abban, hogy mit foglaljanak bele a heti menetrendbe, nem biztosítva előre elkészített kártyákat).

Eredmények

Ez a modul újszerű volt az intézmény számára, mivel ez volt az első alkalom, hogy a gyerekeket is bevonták a fő tevékenységbe, anélkül, hogy a felnőttek számára egy fő tevékenységet, a gyerekek szórakoztatására pedig egy melléktevékenységet tartottak volna. A továbbiakban szeretnénk a családok egészét újra bevonni hasonló tevékenységekbe.

13.6 Tesztelés utáni eszmecsere

Résztevők reakciói

A projekt során az egyik legmeglepőbb megfigyelés a résztvevők kezdeti meglepettsége volt, amikor megtudták, hogy a játék lesz a központi tevékenység. Sokuknak ez volt az első találkozásuk azzal a gondolattal, hogy játszani fognak, és hogy azt tanulják, hogy hogyan kell játszaniuk. A résztvevők reakciói értékes betekintést nyújtottak a játéknak mint a befogadás eszközének átalakító erejébe.

A játék ereje a befogadásban

A játéknak a befogadás eszközeként való alkalmazása úttörő megközelítésnek számított. A játék nemcsak a tanulás és a készségfejlesztés médiumaként szolgált, hanem az anyák sokszínű csoportján belül az egység érzését is megteremtette. A következő szempontok kiemelik a játék fontosságát ebben a kontextusban:

A korlátok lebontása

A játék közös nevezőt jelentett a különböző háttérű és nyelvű résztvevők számára. Átlépte a kulturális és nyelvi korlátokat, lehetővé téve az anyák számára, hogy a közös tevékenységek révén kommunikáljanak és kötődjenek egymáshoz.

Megerősítés(Empowerment)

A játék erősítette a menekült anyák önbizalmát. Lehetővé tette számukra, hogy felfedezzék kreativitásukat, kifejezzék magukat, és magukévá tegyék anyai és egyéni szerepüket.

Játékos tanulás

A résztvevők nemcsak azt tanulták meg, hogyan kell játszani, hanem azt is felfedezték, hogy a játék milyen hatékony eszköze lehet az oktatásnak. Rájöttek, hogy a játékot eszközként használhatják a gyermekeikkel való foglalkozásra, segítve őket az alapvető készségek fejlesztésében.

A befogadás elősegítése

A projekt bebizonyította, hogy a játék katalizátora lehet a befogadásnak. A résztvevőket arra ösztönözte, hogy kapcsolatba lépjenek társaikkal, megtörve a menekültek által gyakran tapasztalt elszigeteltséget, és új kapcsolatokat teremtve közösségükön belül.

A "Játék mint a befogadás eszköze" projekt, amelyet négy partnerszervezet hozott létre Spanyolországban és Németországban, megmutatta, hogy a játék milyen hatással lehet a menekült anyák befogadásának elősegítésében. Különböző háttérük ellenére a résztvevők a játékon keresztül találtak közös nevezőre, ami megerősítette őket, megkönnyítette a tanulást és megteremtette az egység érzését. Ez a projekt értékes esettanulmányt nyújt a játék erejéről a befogadás előmozdításában, a korlátok lebontásában és abban, hogy képessé tegye az egyéneket arra, hogy aktív résztvevői legyenek közösségeiknek. A projektből nyert meglátások hatással lehetnek a menekültek és marginalizált közösségek támogatását célzó jövőbeli kezdeményezéseket világszerte.

A leírt tevékenység résztvevői mélységes hálát éreztek élményeikkel kapcsolatban. A javasolt tevékenység, amely segítette őket a játékban és a személyes gátlások leküzdésében, pozitív és váratlan meglepetésként hatott rájuk. Nemcsak a gátlásaik levetéséhez szükséges képességeiket tette próbára, hanem arra is ösztönözte őket, hogy a legérdekesebb módon fogadják el a szabadság érzését.

Sok résztvevő bevallotta, hogy kezdetben bizonytalan volt a játékban való részvételt illetően. A fő foglalkozást megelőző jégtörő tevékenységek és bemutatkozások azonban sikeresen megteremtették a csoportban a bizalom és a bajtársiasság érzését. Ez az újonnan kialakult bizalom hozzájárult ahhoz, hogy a résztvevők teljes mértékben bele tudtak vágni az ezt követő játékokba.

Az élmény egyik figyelemre méltó aspektusa a résztvevők energiaszintjének észrevehető változása volt a játék előtt és után. Az átalakulás valóban meghökkentő volt, és egyértelműen elérte elsődleges célját, vagyis a játékban való részvétel előnyeiről való elmélkedés elősegítését. A résztvevők egyöntetűen arról számoltak be, hogy a tevékenység során a szabadnak érezték magukat, és képesek voltak átmenetileg megfelelkezni az élet problémáiról.

Emellett a résztvevőket arra bátorították, hogy osszák meg egymással gyermekkori játékaikat és történeteiket, ami örömmel és nosztalgiával töltötte el őket. Ez a saját múltjukhoz fűződő érzelmi kapcsolat arra ösztönözte őket, hogy hasonló tevékenységeket éljenek meg saját gyermekeikkel. Ennek a törekvésnek az eredménye rendkívül értékes és érdekes volt, mivel sok résztvevő számára az anya-gyermek kapcsolat megerősítését szolgálta. Az, hogy gyermekkorukban ugyanazokat a játékokat játszották, mint most a saját gyermekeikkel, lehetővé tették számukra, hogy a közös élményeken keresztül kötődjenek egymáshoz, mélyebb kapcsolatokat alakítva ki és maradandó emlékeket teremtve.

A természeti környezet kulcsszerepet játszott ebben az élményben. Az öt érzékszervet aktívan használták a környezettel való kapcsolat révén, ami magában foglalta az állatokkal és növényekkel való interakciókat is. A talajban való játékot különösen a szorongás csökkentése kapcsán jegyezték meg, ami terápiásan hatott a résztvevőkre. Az állatokkal való interakciók érzelmeket váltottak ki, és a felelősség érzését keltették, mivel az állatok gondozása odafigyelést és elkötelezettséget igényelt. A természet sokszínűsége továbbá elősegítette az egyéni és kollektív sokféleség megértését, lehetővé téve a résztvevők számára, hogy értékeljék az emberi különbségek gazdagságát.

114

A program előrehaladtával a résztvevők megismerkedtek a "Pillangó útja" elnevezésű tevékenységgel, egy olyan koncepcióval, amelyet korábban Bonnban a NestingPlay játék során láthattunk. Megkapták a papírpillangók készítéséhez szükséges útmutatókat és sablonokat. A programnak ez a része még inkább motiválta és magával ragadta a résztvevőket, akik nagy érdeklődést mutattak a további anyagok és információk iránt, amelyek a gyermekek fejlődési nehézségeinek felismerésében segíthetnek. Meglepődtek azon, hogy a témát mennyire le lehetett egyszerűsíteni, és inspirálta őket az a gondolat, hogy korlátozott erőforrásokkal is lehet kreatív és gazdagító játékokat készíteni a gyermekek számára. Ez az újonnan felfedezett perspektíva a látókörük tágítását és a gyermeki fejlődéssel kapcsolatos ismereteik elmélyítését szolgálta.

Összefoglalva, a leírt tevékenység egy rendkívüli utazás volt, amely a résztvevőkben hálát, megújulást és inspirációt hagyott. Nemcsak játékokra és szabadságra ösztönzött, hanem erősítette a családi köteleket és elősegítette a természethez való mélyebb kötődést. Ez az átfogó élmény a résztvevőket a gyermekfejlesztés innovatív és hozzáférhető módszereivel is megismertette, új perspektívával és új motivációval látva el őket a gondozás e fontos aspektusának felfedezése terén.

14. Tapasztalatok összefoglalása és szervezetfejlesztés

A közelmúltban elindított vállalkozásunk egyedülálló lehetőséget biztosít számunkra, hogy eddig felderítetlen módszertant alkalmazzunk, amelyek mindegyike ismeretlen terep volt a csapatunk számára. Ez az újszerű tapasztalat lehetővé tette számunkra, hogy olyan módon kapcsolódjunk a roma közösséghez, amire korábban még nem volt példa, és olyan kommunikációs és megértési rétegeket tárhattunk fel, amelyeket korábban nem ismertünk.

A rugalmasságáról és kulturális gazdagságáról ismert roma közösség számára gyakran kihívást jelent az érzelmek és vágyak nyílt kifejezése. A szükségletekről szóló viták hagyományosan a Maslow-féle hierarchia alján található alapvető szükségletekre korlátozódtak. E négy módszer bevezetése azonban katalizátorként hatott, lehetővé téve számunkra, hogy mélyebbre merészkedjünk az értelmes beszélgetésekbe, rávéve a közösség tagjait, hogy olyan gondolatokat és érzéseket is megfogalmazzanak, amelyeket korábban elképzelhetetlennek tartottunk. E módszerek hatása egyértelmű volt, hiszen a résztvevők maguk is meglepődtek a felfedezéseken, amelyeket tettek. E módszerek figyelemre méltó aspektusa a sokoldalú megközelítés, amely nemcsak a rajzot, hanem a szavak erejét is magában foglalta. Ez az integráció megkönnyítette a narratívák és történetek létrehozását, gazdag kifejezési réteggel gazdagítva a kommunikációs folyamatot. A vizuális és a verbális elemek holisztikus kommunikációs eszközt kínáltak, túllépve a hagyományos korlátokon, és lehetővé téve a roma közösségen belüli egyéni tapasztalatok átfogóbb feltárását.

A kommunikációs dinamikára gyakorolt közvetlen hatáson túlmenően az ezekkel a módszerekkel szerzett tapasztalatok hozzájárultak egy újonnan felfedezett tudásbázis kialakításához. A projekt együttműködésen alapuló jellege miatt a csapattagok és partnereink különböző nézőpontokat és megközelítéseket ismertek meg velünk. A közös tapasztalatok és az

együttműködés során felhalmozott tudás gazdagsága felbecsülhetetlen értőnek bizonyult. Ez a tudás túlmutatott az alkalmazott konkrét módszereken, és a hatékony bevonási stratégiák és a roma közösség egyedi igényeinek kielégítésére szolgáló árnyalt módszerek szélesebb körű megértését foglalta magában.

Ezeknek az ismeretlen területeknek a feltárása nemcsak módszertani eszköztárunkat bővítette, hanem elmélyítette a közösségi szerepvállalásban rejlő összetettség megbecsülését is. Az innovatív technikák és a közösségi tudáscsere közötti szinergia kitörölhetetlen nyomot hagyott a megközelítésünkön, hiszen ennek segítségével továbbiakban jobban fel leszünk készülve a közösségi interakciók bonyolult táján való navigálásra, mélyebb megértéssel felvértezve arról, hogyan lehet elősegíteni értelmes reakciókat és nyílt párbeszédet a roma közösségen belül.

Összefoglalva, e feltáratlan módszertanok alkalmazása hatalmas fontossággal bír, nemcsak a módszertanaink bővítése, hanem a közösségi dinamika megértésének gazdagítása szempontjából is. Az érzelmek kifejezésében gyakran visszafogott roma közösség döntő partner volt ebben, hozzájárulva a közös tudástartalékhoz, és megnyitva az utat a jövőben a befogadóbb és hatékonyabb közösségi bevonási stratégiák előtt.

116

15. Egyéb anyagok a Kincs-Ő NestingPlay modulhoz

A Kincs-Ő NestingPlay egy értékelő eszközt is kínál a szülőknek, amelyet otthon használhatnak, miközben a gyermekeikkel játszanak. A bevándorló családoknál is használható a Kincs-Ő alapú műhelyeken. NestingPlay modul fentebb. Fejlődés az első év során Ebben a leckében a gyermek fejlődésének első évét követjük nyomon. Megmutatjuk a tipikus fejlődés mérföldköveit a következő területeken: mozgás, manipuláció, szocializáció és nyelvi készségek. A lecke során segítünk abban is, hogy megtanulja, hogyan figyelheti meg gyermeke fejlődését.

Tipikus fejlődés az első négy hónapban

Az újszülöttek életének első néhány hónapját hatalmas mérföldkövek jellemzik, hiszen új környezethez kell alkalmazkodniuk. Ennek az alkalmazkodásnak a fő célja az elsődleges szükségletek kielégítése, miközben folyamatosan reagál az új ingerekre. Ezzel párhuzamosan a mozgásfejlődés is megkezdődik.

A kíváncsiság a világ megismerésének alapvető része. A kíváncsiság közvetít az érzelmek, a belső szükségletek és a külvilág között. Elengedhetetlen a fejlődésben, és számos más érzellemmel és gondolkodási struktúrával áll kapcsolatban. A figyelmet összpontosítja: bizonyos dolgokra irányítja, míg másoktól elvonja. Például egy pár hónapos csecsemőt a tárgyak mozgása érdekli: mindent követnek (személyeket vagy tárgyakat), ami a látómezőjükben feltűnik.

Mozgásfejlődés: A baba még fekvő helyzetben is aktív. A hasán fekvé képes az alsó karjaira támaszkodni és a fejét felemelni, amit egy ideig képes fenntartani. Ez a folyamat bizonyos mértékű izomerőt igényel, és nem lehet erőltetni.

Manipuláció: Tárgyak és emberek mozgását követik. Megrázzák a nekik adott csörgőt, és követik annak mozgását is. A játék után nyúlnak, és ha lehet, meg is ragadják azt.

Szocializáció: A baba 3-4 hónapos korára visszamosolyog a felnőttekre.

Nyelvi fejlődés: A megszólításra hangok kibocsátásával reagál.

Figyeljék meg:

A baba megszorítja az ujját, ha a kezébe veszi?

Játszik a saját hangjával? Huhog?

Reagál a baba a közeledő felnőttre, például abbahagyja a sírást? Aktívabbá válik, amikor észreveszi az etetésre való felkészülést?

Megfigyeli/ellenőrzi a kezeit?

Tipikus fejlődés: Hónapok 4-8

A gondolkodás, az emlékezés és az észlelés fejlődésének legfontosabb mérföldköve az, amikor a csecsemő felismeri, hogy az észlelt dolgok akkor is léteznek, amikor azok kikerülnek a látómezőjéből. Ha egy gyermek még nem tart ott, az azt jelenti, hogy hiányoznak a kategóriák, amelyek lehetővé tennék számára, hogy a tárgyakat különböző 'dobozokba' címkézzék, és azokból később visszakeresse őket. Ez a képesség a 6-8. hónap körül fejlődik ki. Ha egy baba akkor is keres egy bizonyos tárgyat, amikor letakarjuk, az ennek a képességnek a jele. Egy 6 hónaposnál fiatalabb baba még nem rendelkezik ezzel a készséggel, ezért nem lepődik meg, ha a takaró alatt más tárgyat talál. Ez a képesség sok más fejlődési funkciót is befolyásol. Képesé válnak az emberek kategorizálására: észreveszik az ismerős embereket, és másképp viselkednek az idegenekkel.

- **Mozgásfejlődés:** Fel tudnak ülni és tudnak kúszni. A mozgás most már a kívánt tárgy elérésének eszközévé válik (az érzékelési és a mozgásfunkciók együtt fejlődnek).
- **Manipuláció:** A nyelvben és a szájüregben sok idegvégződés található, amelyek jeleket küldenek az agynak, ezért a csecsemők tárgyakat tesznek a szájukba. Ezután, amint a fogási reflex megszűnik, tudatosan fogják megragadni, megérinteni és
- megfigyelni a tárgyakat.
- **Szocializáció:** Megkülönböztetik az ismerős és az idegen arcokat.
- **Nyelvi fejlődés:** A baba gügyög, és ennek az időszaknak a végére már képes felismerhető szótagokat kiejteni.

Figyeljék meg:

- Nevet-e, sikít-e, és kimond-e különálló szótagokat a baba ennek az időszaknak a végére?
- Megkülönbözteti a baba az ismerős és az idegen arcokat?
- A baba részt vesz és élvezi a kukucskálást?
- A baba egyik kezéből a másikba teszi a játékot? Megfigyeli, a szájába veszi?

118

Tipikus fejlődés: Hónapok: 8-12

Egy körülbelül egyéves gyermek már megérti, hogy tetteinek következményei vannak. Rájönnek, hogy hatással lehetnek a tárgyra, utánozhatják mások viselkedését, és érzelmileg is kötődnek a tárgyakhoz, azonban ezek az érzelmek még a gondozótól függenek (például a gyermek felismeri a kutyát, de nem tudja, hogyan reagáljon, ezért a gondozó arcát nézi, és utánozza a reakcióját).

- **Mozgásfejlődés:** A gyermekek képesek felállni támaszkodással, átmászni az akadályokon, támasz nélkül ülni, és néhány lépést tudnak járni (még mindig támaszkodva valamire) ennek az időszaknak a végére.
- **Manipuláció:** A gyermek képes tárgyakat elhelyezni egy dobozba és kivenni belőle, utánozni a kanállal való keverést egy csészében, és kezdetleges firkálásba kezd.
- **Szocializáció:** Aki egy gesztussal kéri, annak oda tudnak adni egy tárgyat. Meg tudják érteni a tilalmakat. A gyerekek utánozzák a felnőttek

érmekkel teli gesztusait is: búcsú integetése, tapsolás... Tudják tartani és dönteni a poharat ivás közben.

- Nyelvi fejlődés: Az első szavak megjelenése - ezek jelentése megegyezik a felnőttek hosszabb mondatainak jelentésével. Egyetlen szó jelentése többes számban is lehet (például a vau-vau jelentheti az összes négylábú állatot).

Figyeljék meg:

- A baba integet és tapsol búcsúzaskor?
- A baba tartja és dönti a poharat ivás közben?
- A csecsemő a felnőtt kezébe helyezi a tárgyat, amikor erre kéri?
- Érti a baba a tiltást? Abbahagyja a tevékenységet, amikor felszólítják? Megismétli-e azokat a cselekvéseket, amelyekre reakcióként nevetést kap válaszul?

A második év - A fejlődés mérföldkövei a 12. és 24. hónap között

Ebben a leckében a gyermek fejlődésének második évére összpontosítunk. Megmutatjuk a tipikus fejlődés mérföldköveit a következő területeken: mozgás, manipuláció, szocializáció és nyelvi készségek.

A lecke során segítünk abban is, hogy megtanulja, hogyan figyelheti meg gyermeke fejlődését.

Tipikus fejlődés: Hónapok 12-18

A tárgyak manipulálása mostantól egyet jelent a felettük érzett hatalommal. A gondolkodás fejlődését a tapasztalatok és az új információk segíti. A gyermekek megtanulják, hogy viselkedésük hatással van a környezetükre. Ez önbizalmat és biztonságot ad nekik, ami elengedhetetlen a harmonikus fejlődésükhöz.

- Mozgásfejlődés: Fel tudnak állni úgy, hogy valamibe kapaszkodnak, majd anélkül. Az első lépések. Stabilan tudnak ülni, jó egyensúlyérzéssel, és ülve is tudnak játszani. Elkezdnek lépcsőkre, bútorokra mászni.
- Manipuláció: Eldobják a tárgyakat, elkérik, majd újra eldobják. Tudnak építőkockákat (2-3) egymásra rakni - és tornyot építeni. Egy könyv lapjait forgatják. Egy nagyon egyszerű formát bele tudnak helyezni a formakockába. A csomagolás a kedvenc tevékenységük, szívesen raknak dolgokat dobozokba, kosarakba vagy tányérokba. Mindkét kezüket együtt használják, ami azt jelenti, hogy az egyik kezüket (a test előtt) használják a másik megtámasztására, így a két kéz különböző

dolgokat végez. Ezért a gyermek képes egyszerre különböző mozdulatokat végrehajtani a két kezével.

- Szocializáció: A gyerekek a kívánt tárgyakra mutatnak. Megpróbálnak önállóan enni és inni. A gyermek nonverbálisan is ki tudja fejezni, hogy mit szeretne. Megértik a tiltást (Nem! Ezt nem teheted.), és képesek követni azokat. "Kérem-köszönöm" játékot játszanak, és ebbe bevonják a felnőttet is. Olyan egyszerű tevékenységeket másolnak le, mint a keverés, a portörítés, a telefon használata. Együttműködnek az öltözködésben.
- Nyelvi fejlődés: Megértik a hozzájuk intézett egyszerű kéréseket és tilalmakat, és szívesen teljesítik a kéréseket. Következésképpen ugyanazt a nevet használják a gyakran visszatérő tárgyakra, (ez a név bármi lehet, akár csak egy tört szó vagy szótag, például egy kutya lehet vau-vau).

A mondatok két szavasak lesznek. Ezek a mondatok még mindig tág jelentéssel bírnak, ezért fontos, hogy ismerjük a szövegkörnyezetet. (Pl: "papa autó" jelentheti azt, hogy apa elment autóval, vagy hogy a gyermek hívja apát játszani, vagy hogy azt szeretné, ha a papa megjavítaná az elromlott játékát). Ennek során a felnőttek általában kiegészítik a rövid mondatokat, ami megtanítja a gyermeket az összetettebb nyelv elsajátítására.

120

Figyeljék meg:

- A gyermek azokra a dolgokra mutat, amelyek érdeklik, vagy azokra, amelyeket szeretne megszerezni? Ez lehet egy módja annak is, hogy felhívja a figyelmet valamire. (Itt fontos, hogy a gyermek a mutatóujját használja, és pontosan a tárgyra mutasson).
- Lemásolják a felnőtteknél látott tevékenységeket? Integetnek-e búcsúzólul?
- Megpróbálnak önállóan, kanállal enni? Tudnak pohárból inni?
- Tudnak-e négy lábon vagy egy felnőtt támogatásával (kézen fogva) lépcsőt mászni?

Tipikus fejlődés: Hónapok: 18-24

A gyermek megtanul alkalmazkodni a szabályokhoz. Lemásolja a felnőttek viselkedését, és megpróbálja használni a tárgyakat. Játékában felnőtt viselkedésformákat lehet felfedezni. Érdeklődik a formák és az építő/építő játékok iránt. Ezek lesznek az első lépések a problémamegoldás gyakorlásában.

- **Mozgásfejlődés:** A gyermekek önállóan tudnak járni, és mozgáskoordinációjuk egyre részletesebbé válik. Képesek lépcsőt mászni. A járás a vizuálisan észlelhető és a mozgási cselekvések összekapcsolásának fejlődésével válik stabilá (ez azt jelenti, hogy a gyermek felismeri, ha a padló egyenetlen, valamint az akadályokat, és ennek megfelelően tudja módosítani a mozgását). A gyermek képes lehajolni, hogy felvegye a tárgyakat, miközben állva marad. Séta közben is tud tárgyakat cipelni vagy húzni. Mire betölti a 2. életévét, a lépcsőt a következő módon tudja használni: egyik lábát a lépcsőfokokra helyezi, majd a másik lábát mellé zárja. Önállóan le tud mászni a bútorokról.
- **Manipuláció:** A gyermek most 5-6 blokkból épít tornyokat. A finommotorikus készségek fejlődni kezdenek, tud kanállal enni, ruhát fel- és levenni, ceruzával firkálni. A firkálás rendezettebbé válik, és a gyermek képes követni a vonalakat.
- **Szociabilitás:** A gyermek örömmel követi az utasításokat. Másolja a felnőtteket, és a környezetéből kölcsönzött dolgok megjelennek a játékában. A gyermek teljesen önállóan tud kanállal enni. Öltözködéskor segíten az öltözködésben. Felismeri saját testrészeit és meg is határozza azokat, ha erre kéri.
- **Nyelvtudás:** A gyermek már képes 2-3 szót összekapcsolni, és ennek az időszaknak a végére már többszavas mondatokat is ki tud mondani. Van néhány állandó kollokációjuk (Add ide, Nem akarom). Megértik a térbeli utalásokat a kérésekben, így a felnőttek nem kell gesztusokkal megmutatni. A passzív szókincsük exponenciálisan növekszik, és előfordul a "Mi ez?" kérdés.

Figyeljék meg:

- Kér a gyermek ételt és italt?
- A nevükön szólítja önöket?
- Segít a rendrakásban, aktívan részt vesz a körülöttük zajló eseményekben, például öltözködik vagy eszik?
- Össze tud-e kötni két szót, vagy akár többszavas mondatokat is ki tud mondani?
- Azonosítható/felismerhető-e az általa látott felnőttek tevékenysége a gyermek játékában?

- Keresi a lehetőséget, hogy mozogjon, használja a lépcsőt, kikerülje az akadályokat, hintázzon, másszon? (Ennek ellentéte az lenne, ha a gyermek nyugton maradna, ha egyedül marad.)

2-3. év

Ebben a leckében egy 2-3 éves gyermek fejlődéséről olvashat. Bemutatjuk a tipikus fejlődés mérföldköveit a következő területeken: mozgás, manipuláció, szocializáció és nyelvi készségek.

A fejezet során abban is segítünk, hogyan figyelheti meg gyermeke fejlődését.

Tipikus fejlődés

A gyermek örömmel gyakorolja új készségeit és képességeit. A mozgás és a tárgyak mozgással való befolyásolása alapvető fontosságú a fejlődésükben. Amikor a gyermekek látszólag "önállóan" fejlődnek, valójában a mozgáson keresztül szerzett tapasztalatokon alapuló készségeket alkalmazzák. Az aktívabb gyerekek magabiztosabbak, mint a nyugodt gyerekek. A kognitív fejlődés is szorosan összefügg a mozgással. Ha a gyermek később képes lesz gesztusait/mozdulatait koordinálni, az önállóságához vezet.

- **Mozgásfejlődés:** A gyermek tud ugrani, fél lábon állni, labdát rúgni, vagy akár dobni és elkapni, ha kéri. Játékmotort használni.
- **Manipuláció:** A gyermek képes formákat elhelyezni a formákba, és képes összerakni egy puzzle két részét is. Köröket és vízszintes és függőleges vonalakat is tudnak másolni. Ebben a korban a gyerekek nagyon élvezik a tárgyak kategorizálását és kiválasztását. Tudnak kanállal enni anélkül, hogy nagy rendetlenséget csinálnának.
- **Szociabilitás:** A gyermek most már aktívan részt vesz az öltözködésben, és önállóan le tudja venni a ruháit. Szívesen segít a ház körül, képes kifejezni az igényeit, és szobatiszta. Magabiztosan használják az "én" szót önmaguk jellemzésére. Képesek a felnőttek figyelmét is elfogadható módon felhívni magukra, és megosztják egymással a játékokat. Olyan játékokban is részt vesznek, mint a bújócskázás, és képesek segítséget kérni, ha szükséges.
- **Nyelvtudás:** A gyermek képes megnevezni a képen látható dolgokat és azonosítani két képet. Egy képet azonosít egy másikkal vagy egy

tárggyal. A nyelvtan árnyalatai ebben az életkorban jelentkeznek. Magabiztosan megnevezik a körülöttük lévő tárgyakat, és 3 éves korukra már képesek 15 percig tartó mesét hallgatni. Megértik az összetettebb mondatokat, és megértik a helyhatározó prepozíciókat. Beszédükben 4-5 szavas szóösszetételeket használnak. Elkezdik használni az összetettebb nyelvtant, bár nem feltétlenül helyesen. Tudnak kérdezni (Mi ez? Miért?), és a kiejtésük többnyire érthető.

Figyeljék meg:

- Szeretnek segíteni például a bevásárlások elpakolásában? Tudnak-e tárgyakat cipelni, és örömmel teszik-e ezt? Akár egy pohár vizet is?
- Úgy tesznek, mintha felnőtt tevékenységeket végeznének, például vezetnének, bevásárolnának vagy felhívnának valakit telefonon?
- A gyermek aktívan részt vesz az öltözködés folyamatában? Észlelhető-e tevékenységében az önállóságra való törekvés?
- Tudnak gurítani, dobni vagy rúgni egy labdát? Tudnak-e ugrani vagy fél lábon állni? Megpróbálnak-e a járda szélén járni, és élvezik-e a játszótéren lévő játékokat?
- Tudnak-e képeket mutatni egy könyvben, ha a felnőtt megnevezi őket? Vagy fordítva, képesek-e megnevezni bizonyos képeket? Tudnak-e válaszolni a "Mit csinálnak?" kérdésre, csak egy képeskönyvre pillantva?

123

3-4. éves kor

Ebben a leckében egy 3-4 éves gyermek fejlődéséről olvashat. Bemutatjuk a tipikus fejlődés mérföldköveit a következő területeken: mozgás, manipuláció, szocializáció és nyelvi készségek.

A fejezet során abban is segítünk, hogyan figyelheti meg gyermeke fejlődését.

Tipikus fejlődés

A világ megnyílik előttük. Elkezdik keresni a kapcsolatokat. Rájönnek, hogy bizonyos dolgok egy irányba mennek, majd később újra megtörténhetnek,

de másképp. Rájönnek, hogy általában egy problémára több megoldás is létezik. A tárgyakból formákra lehet

következtetni, és fordítva, a formák visszatükröződhetnek a tárgyakra (az ajtók téglalap alakúak, a tükör a falon kerek). A külvilág tele van ingerekkel, és képesek ezeket megszűrni: meg tudják különböztetni a fontos és a nem fontos ingereket.

- **Mozgásfejlődés:** A gyermek tud lépcsőt mászni, lábát váltogatva, és képes futni és ugrani. Ebben a korban a gyerekek rendkívül aktívak: ugrálnak, szaladgálnak, felmásznak mindenre, amire csak tudnak, hintáznak, forognak, és így tovább, és így tovább. Négyéves koruk felé néhány másodpercre megállnak, hogy csak egy lábon álljanak. Mindkét lábukra vagy előre, vagy felfelé ugranak. Használják görgőt, vagy jól egyensúlyoznak a futóbiciklin. A 4 évesek képesek egyenesen megcélozni valamit/valakit, és oda dobni egy labdát, és egyre jobbak az elkapásban is.
- **Manipuláció:** A gyermek észreveszi a tárgyak közötti kapcsolatokat, és egyre több tárgyat használ játékhoz. Egy 4 éves gyermek már tud ollóval vágni vagy gyöngyöt fűzni. Képesek köröket rajzolni a papírra, ha valaki megmutatta nekik. Megjelenik a kézdominancia, és biztossá válik, hogy a gyermek bal- vagy jobbkezes.
- **Szociabilitás:** A gyerekek kezdik megosztani tapasztalataikat, és élvezhetik az együttlétet, de a folyamatos együttműködés még nem jellemző. Az érzelmeik gyorsan változnak, és még mindig nehéz számukra az érzelmeiket kontrollálni. Az önállóság iránti vágyuk egyre erősebb: segítség nélkül akarnak felöltözni és enni, és ez többnyire sikerül is nekik.
- **Nyelvtudás:** Hasonlóan ahhoz, ahogyan tevékenységükben keresik az összefüggéseket, a gyerekek beszédprodukciónkban és beszédértésükben is a tárgyak és emberek közötti kapcsolatokra kezdenek összpontosítani. A mondatok egyre összetettebbé válnak, prepozíciókat használnak, és elkezdenek konjugálni. Játékukat már beszéd kíséri, és gondolataikat megosztják másokkal.

Figyeljék meg:

- Beszél a gyermek játék közben? Tudja-e a gyermek utasítani a felnőttet (amikor a felnőtt bekapcsolódik a játékba)? Egyáltalán el tudja fogadni, hogy valaki csatlakozik hozzá? Elfogadják-e a felnőtt javaslatait? (Vagy

továbbra is egyedül játszanak, és figyelmen kívül hagyják a javaslatokat?)

- Tud-e kirakós játékokkal játszani, és élvezi-e azokat? Tudatosan keresi a megfelelő formákat?
- Kitartó, amikor kipróbál dolgokat? Kíváncsi az eredményre? Küzd-e azért, hogy sikeres legyen a játékban?
- Meg tudja nevezni a rajzait? (Még akkor is, ha maga a kép felismerhetetlen)?
- Érti-e az időhöz kötődő kifejezéseket (múlt, jelen, jövő, napszakok...)? Tudja ezeket használni a beszédükben? A sok beszéd mellett tud-e képekről beszélni, és tud válaszolni a hozzá intézett kérdésekre?
- Élvezi az önfenntartó tevékenységeket, például a ruhák felöltözését? Tud önállóan öltözködni? Fel tudja húzni a zokniját, cipőjét, tudja többékevésbé könnyedén használni a cipzárat, gombokat stb. Tud tevékenységek láncolatára összpontosítani és azokat végrehajtani? Például le tudja venni a ruháit, majd el tudja tenni őket?

4-5. éves kor

125

Ebben a leckében egy 4-5 éves gyermek fejlődéséről olvashat. Bemutatjuk a tipikus fejlődés mérföldköveit a következő területeken: mozgás, manipuláció, szocializáció és nyelvi készségek. A fejezet során abban is segítünk, hogyan figyelni meg gyermeke fejlődését.

Tipikus fejlődés

Ebben a korban a gyerekek már érzékelik és ismerik a szabályokat, sőt, örömmel alkalmazzák őket, és így társasjátékozhatnak velük. Megfigyelik környezetüket, és elkezdik megismerni a társaikat is, elkezdik összehasonlítani magukat a társaikkal. Játékuk színessé válik, szerepeket osztanak társaiknak és önmaguknak. Képesek elviselni és megérteni, hogy vannak olyan helyzetek, amikor szükségleteiket nem lehet azonnal kielégíteni. Képesek beszélni saját és mások érzelmeiről, és megértik, hogy vannak elfogadhatatlan viselkedésformák. Elfogadják a közösségekben való élet szabályait. Nyitottak és kíváncsiak.

- **Mozgásfejlődés:** Egy 5 éves gyermek képes egy lábon állni és ugrani. Biztonságosan le tud ugrani a földre. Jellemzőek az emelkedett mozgások, ritmusérzékük és pontosságuk is fejlődik.
- **Manipuláció:** Szerepjátékokban vesznek részt, ezeket arra használják, hogy gyakorolják a szokásokat és a viselkedési módokat bizonyos

helyzetekben. Rajzaikban tér jelenik meg, a formák egyre részletesebbé válnak, és képesek több vonás ábrázolására. Képesek 5 különböző matematikai alakzatot lemásolni, emberük felismerhető és a testrészek arányosak. Biztonságosan tudják kezelni az eszközöket, és különböző anyagok felhasználásával raknak össze dolgokat.

- Szociális készségek: Ebben a korban megértik, hogy tetteik hatással vannak másokra. Elfogadják és követik a szabályokat, és a viselkedési elvárások világosak számukra. Képesek együttműködni és követni a szabályokat egy csoportban. Képesek szóbeli utasításokat végrehajtani (kezdetben 2, de később ez 3-ra nő).
- Nyelvi fejlődés: Folyamatosan bővül a szókincsük, és megfigyelik az új szavak jelentését és hangzását is. Képesek a gondolataikat mondatokon keresztül úgy kifejezni, hogy mások is megértsék őket. Követik, megértik és örömmel hajtják végre az utasításokat. Megmutatják és megnevezik a testrészeiket, először a nagyobbakat, majd a részleteket is (csípő, derék, boka).

126

Figyeljék meg:

- A történetei általában befejezettek vagy befejezetlenek?
- Hogyan reagál arra, ha valaki belép a komfortzónájába? Rugalmasan kezeli vagy problémát okoz?
- Elfogadják-e a felnőttek vagy más gyermekek ötleteit vagy javaslatait, vagy
- csak a sajátjukat követik?
- Aktívan és boldogan játszanak a többiekkel a játszótéren, vagy inkább csak megfigyelik őket?

5-6. éves kor

Ebben a leckében egy 5-6 éves gyermek fejlődéséről olvashat. Bemutatjuk a tipikus fejlődés mérföldköveit a következő területeken: mozgás, manipuláció, szocializáció és nyelvi készségek. A fejezet során abban is segítünk, hogyan figyelheti meg gyermeke fejlődését.

Tipikus fejlődés

Kiemelkedő mérföldkő, hogy egy 5-6 éves gyermek képes megérteni, hogyan hatnak a tettei másokra. Képesek csoportban együttműködni és szabályokat is követni. Hajlamosak kompromisszumokat kötni anélkül, hogy agresszívak lennének. A problémamegoldó készségük egyre fejlettebb. Ez

a mesélés kora: ok-okozati összefüggések, összegzés és emlékezés. Elkezdnek osztani dolgokon és segíteni másokon; az empátia jeleit mutatják. Képesek megszervezni a körülöttük lévő teret és alkalmazkodni a változásokhoz.

Az észlelési és gondolkodási képességek ebben az időszakban erősítik egymást. Az érvelés egyre erősebbé válik, és a fantázia és a valóság közötti határ egyre tisztább lesz. Lassan tudatosítják képességeiket és készségeiket, ami önbizalmat ad nekik.

- **Mozgásfejlődés:** A gyermek ebben a korban 8-10 másodpercig képes egy lábon állni nyitott és csukott szemmel egyaránt. A futásuk stabil és koordinált. Hátrafelé ugranak. Gond nélkül tudnak simogatni, lökni, dobni, elkapni és rúgni. Egyre magabiztosabbak a járásban, futásban és ugrálásban. Kezdenek térbeli képességekkel rendelkezni: képesek érzékelni a teret, és például a fogócskázás során gond nélkül változtatják sebességüket és irányukat. Fejlődik a ritmusuk, a pontosságuk és a hatékonyságuk is.
- **Manipuláció:** Egyre részletesebbek a rajzaik, akár apró részleteket is meg tudnak rajzolni egy emberen, például szempillákat vagy zsebeket egy ruhán. Ha megmondják nekik, hogy miről rajzoljanak, akkor képesek lerajzolni a kért témát. Több olyan feladatsort hajtanak végre, amelyek finommotorikus készségeket igényelnek. Egyre ügyesebbek a kézművességben: festenek, rajzolnak, vágnak, ragasztanak, hajtogatnak, formáznak. Egyszerű háztartási munkákat tudnak és szívesen végeznek: hámozás, kockázás, keverés, söprés, portörítés. Megtanulnak bánni a késsel és az ollóval, és megtanulnak más eszközöket is használni (csavarhúzó, konzervnyitó, hámozó).
- **Szociális készségek:** Elfogadják és betartják a szabályokat, a viselkedési elvárások világosak számukra. Meg tudják különböztetni a színlelt és a valódi dolgokat. Megértik és használják az ok-okozati összefüggéseket. A társasjátékokon keresztül megismerkednek a véletlenekkel, ami segít nekik az érzelmeik szabályozásában. Egy 6 éves gyermek tud enni, inni, felöltözni, haját fésülni és megmosakodni segítség nélkül.
- **Nyelvtudás:** Ennek eredményeképpen pontosabban kezdik használni a prepozíciókat, pre- és utótagokat. Könnyen érthetően tudnak mesélni. A múlt, a jelen és a jövő időt használják egy történet elmesélésekor, ráadásul képesek saját ötleteikkel színesíteni azt. Helyesen (időrendben) mesélnek. Ebben az életkorban a gyerekek képesek

megváltoztatni kommunikációs viselkedésüket vagy mondanivalójuk tartalmát a partnerük visszajelzése alapján.

Figyeljék meg:

- Szeret fogócskázni vagy bújócskázni? Szereti a játszótér külső eszközeit?
- Szeret háztartási eszközökkel dolgozni, és jól tudja használni azokat? Szívesen kézműveskedik vagy rajzol?
- Követi az időrendi sorrendet, amikor elmesél egy történetet? Használja és megérti a helyhatározó prepozíciókat?
- El tudja fogadni a szabályokat? Hajlandó kompromisszumot kötni? Tud osztózni?

A Kincs-Ő NestingPlay módszertana szerint a fejlődési elmaradásokat a játéktevékenységek során lehet csökkenteni, ezért megosztunk néhány fejlesztő játékot a játékgyűjteményükből.

4. modul

A szülői szerepvállalás és a gyermekek iskolai sikere - a kulturális tudatosság megerősítő szerepe

129

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

This work is licensed under Attribution-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

EPSPI

Eltern für die Inklusion - Parents for inclusion - Padres por la inclusion - Szülők az inklúzióért - Genitori per l'inclusione

---

130

16. A helyi szociális helyzet Olaszországban. A bevándorlás helyzete Olaszországban és Veneto régióban

A bevándorlás meglehetősen "új" jelenség Olaszországban és Veneto régióban, valójában a 90-es évektől kezdve vált jelentőssé. A 2021-es év elején 5,2 millió külföldi állampolgár élt Olaszországban, ami a teljes helyi lakosság 8,7%-át teszi ki. A "külföldi állampolgár" kifejezést európai és nem uniós állampolgárokra egyaránt használják. A "bevándorló" kifejezés általában a nem uniós állampolgárokat írja le, összesen 3 370 000 embert. Többségük, 83,4%-uk Olaszország északi régióiban él.⁴² Az elmúlt tíz évben az ország a migrációs jelenség középpontjába került a földközi-tengeri határai és a bevándorlók többszöri partra szállása miatt, különösen 2012 és 2017 között. A másik olasz határ a balkáni útvonal vége, amelyen 2015 óta naponta több ezer ember gyalogol át. A legtöbb ilyen ember főként Afganisztánból és Pakisztánból érkezik.

131

A vilávjárvány előtt és után

A Caritas és a Migrantes által közzétett bevándorlási jelentés⁴³, megállapítja, hogy a vilávjárvány éveiben (2020-2021) egyrészt jelentősen csökkent a bevándorlás mértéke, másrészt az Olaszországban élő bevándorlók helyzete bizonytalanabbá vált. A 2021-ben kiadott 241 595 tartózkodási engedély, 135 000-rel több, mint 2020-ban. A legtöbb munkavállalási tartózkodási engedélyt ukrán állampolgároknak adták ki. 2022-ben, az ukrajnai konfliktus kirobbanása után sok ukrán állampolgár kért védelmet Olaszországban. Szeptember végén 159.000 nemzetközi védelem iránti kérelmet adtak ki Olaszországban.

Állampolgárság

Ezek a számok csak egy kis részét képviselik az Olaszországban élő külföldi állampolgároknak, akik a vilávjárvány előtt és után szinte változatlanok maradtak. A legnagyobb külföldi közösség a román állampolgároké (20%), őket követi az albán közösség (8,4%), a marokkói

⁴² <https://www.istat.it/it/archivio/276508>. Accessed on 06.11.2023

⁴³ <https://www.migrantes.it/wp-content/uploads/sites/50/2022/10/Sintesi-XXXI-Rapporto-Immigrazione-2022.pdf>. Accessed on 06.11.2023

közösség (8,3%), a kínai közösség (6,4%) és az ukrán közösség (4,6%). Az olaszországi bevándorló népesség egyik legnagyobb problémája az állampolgárság megszerzése. Egy nem uniós állampolgárnak több mint 10 évig kell Olaszországban élnie ahhoz, hogy elindíthassa az állampolgársági folyamatot. A törvény a "ius sanguinis"-on alapul, és még akkor is, ha Olaszországban született, a külföldi állampolgárnak 18 évesnek kell lennie, és legalább három éve Olaszországban kell élnie ahhoz, hogy megkapja az olasz állampolgárságot. Bürokratikus szinten az állampolgárság megszerzése nagyon megterhelő lehet, és arra készteti az embereket, hogy az állandó bizonytalanság és instabilitás állapotában éljenek. Ráadásul a választásokon sem szavazhatnak. Az állampolgárság megszerzése 2020 és 2021 között 8%-kal csökkent. Az új állampolgárok többnyire albán és marokkói származásúak. Ami a migráns családokat illeti, fontos kiemelni, hogy ha egy szülő állampolgárságot szerez, akkor csak a kiskorú gyermekek szerzik meg automatikusan, míg a felnőtteknek ugyanazt a folyamatot kell végigjárniuk, mint a szülőknek. Sok gyermek született Olaszországban külföldi állampolgároktól. Több mint 1 millióan vannak, és csak 22,7 %-uk szerezte meg az olasz állampolgárságot. Összességében a külföldi kiskorúak (Olaszországban született, külföldön született és honosított olaszok) a teljes kiskorú lakosság 13 %-át teszik ki. Az elmúlt évben sok kísérő nélküli külföldi kiskorú érkezett Olaszországba az ukrajnai háború miatt. Az iskolarendszerre gyakorolt hatás igen látványos, tekintve, hogy az Olaszországban született külföldi diákok 60%-át teszik ki, ami azt jelenti, hogy az olasz nyelv az anyanyelvük, de állampolgárság nélkül nőnek fel⁴⁴.

132

Helyi helyzet

Ami Veneto régiót illeti, a külföldi állampolgárok száma 2021 elején 509.420 volt, Padova városában 35.073-an voltak. A legtöbben Romániából, Moldáviából, Kínából, Nigériából, Fülöp-szigetektől, Marokkóból, Bangladesből, Albániából, Srí Lankáról, Ukrajnából, Pakisztánból, Tunéziából, Kamerunból⁴⁵ érkeznek. Külföldi állampolgárnak lenni azt jelenti, hogy nem férnek hozzá bizonyos jogokhoz, amelyeket az olasz állampolgároknak garantálnak, mint például a szavazati jog. Ezért Padova önkormányzata létrehozta a "Padovában élő külföldi állampolgárok bizottságát", amely 16, a külföldi közösségeket képviselő tagból áll.

⁴⁴ <https://www.lenius.it/immigrazione-in-italia/>

⁴⁵ <https://www.padovanet.it/sites/default/files/attachment/Stranieri%202020.pdf>

Bevándorló munkahelyek

A bevándorlók foglalkoztatási helyzetével kapcsolatban nyilvánvaló különbséget láthatunk a "gazdasági migránsok" (a legális úton Olaszországba költöző, munkát kereső nem uniós polgárok) és a menekültek, illetve a családdegyesítés miatt bevándorló személyek között. Az első kategóriába tartozó emberek 5 éven belül az esetek 80%-ában, míg a második kategória tagjai csak az esetek 30%-ában lesz foglalkoztatva 5 éven belül. A menekültek a munkaerőpiaccal és gyakran a társadalomba való beilleszkedéssel is küzdenek. A bevándorlók általában a mezőgazdaság és a személyi szolgáltatások területein tevékenykednek. A világjárvány évei nagy hatással voltak a munkaerőpiacra, sok bevándorló munkanélkülivé vált, és többnyire biztosíték nélkül maradt, az egészségügyi ellátást illetően is. 2021-ben és 2022-ben a munkalehetőségek és a bizonytalanság is nőtt. Valójában, bár könnyű munkához jutni, nehéz megtartani. Ez azért is történik, mert a bevándorlók hajlamosak nem szabványos munkákat elfogadni, ami azt jelenti, hogy a munkaviszony nem teljesen legális. Ennek a helyzet minden állampolgár életkörülményén rontott, de ez különösen igaz a bevándorlókra, akik a társadalmi kirekesztés szempontjából még sebezhetőbbekké váltak. Ez a bizonytalanság az élet minden területére kihat, sőt a világjárvány éveiben sok bevándorló az egészségügyi ellátás terén is rendkívül kiszolgáltatott helyzetben volt, mivel ki voltak zárva az ingyenes járványügyi vizsgálatokból és oltásokból.⁴⁶

133

Bevándorló családok

Az Olaszországba költözés és az idegen országban való élet különböző hatással van a bevándorló családokra. A családon belüli szerepek újradefiniálódnak az új körülmények miatt: az anyának és az apának is dolgoznia kell; a munkaerőpiac meglehetősen nehéz, és a szociális és családi hálózat hiánya, amelyre támaszkodni lehetne, még nehezebbé teszi a helyzetet. Ez egyrészt azt jelenti, hogy az anyák jobban részt vesznek a "külső" életben, míg az apák többet foglalkoznak a gyermekgondozással⁴⁷. Egyes tanulmányok kiemelik, hogy a családi migráció gettósodást okozhat, különösen azon nők esetében, akik a férjük után érkeznek az országba. Ők általában küzdenek a nyelvvel, tekintettel arra, hogy az idő nagy részét otthon töltik. Egy másik, szociológiai elemzésből származó nézőpont azt a

⁴⁶ <https://www.migrantes.it/wp-content/uploads/sites/50/2022/10/Sintesi-XXXI-Rapporto-Immigrazione-2022.pdf>. Accessed on 06.11.2023

⁴⁷ Crivellaro, Francesca "Così lontane, così vicine. Famiglie migranti, ruoli familiari e nuove configurazioni di genitorialità" (2021).

migrációs jelenséget írja le, amely a családi migrációhoz vezet. Ebben a forgatókönyvben elsőként a fiatal férfi felnőttek vándorolnak el, akik azért hagyják el hazájukat, hogy tisztességes munkát találjanak és anyagilag támogassák családjukat. Az ő migrációs projektjük ideiglenes, de ha meghosszabbodik, bevándorló hálózat alakul ki, és a rokonok is eljönnek az új országba, ami családi migrációvá és állandó letelepedéssé alakul. A családi hálózatra támaszkodni alapvető fontosságú, mivel a családi környezetben élő fiatal felnőttek kevésbé vannak kitéve az antiszociális viselkedési mechanizmusoknak, és a bűnözésnek. A leányok szerepe gyakran a nyelvi közvetítő és mediátoré a szülők felé. A bevándorló család helyzete szigorúan a munka- és lakáshelyzet stabilitásától, valamint a papíroktól függ. A hely, ahol a bevándorló családok élnek, befolyásolja a helyi összefüggésekhez való viszonyukat, a hovatartozás érzését és természetesen az új közösségbe való beilleszkedésüket. A családdegysítés folyamata hosszú, és nagyon gyakran nem zárul le azzal, hogy a családnak csak egy része költözik Olaszországba. A befogadás folyamata, valamint a bevándorló család és a befogadó társadalom közötti kapcsolat szigorúan a bevándorló anya foglalkoztatásához kapcsolódik. Tanulmányok kimutatták, hogy ha az anya stabil fizetésre számíthat, és külső tevékenységet folytathat, akkor könnyebben teremt új kapcsolatokat és fejleszti nyelvtudását.

134

17. Popoli Insieme ODV

A Popoli Insieme egy önkéntes szervezet, amelyet 1990-ben alapítottak Padovában, az olaszországi Veneto régióban. Minden egy jezsuita ifjúsági központban kezdődött, B. Mendeni atya és egy diákcsoport víziójának köszönhetően, akik egy Burkina Faso-i önkéntes kirándulás után úgy döntöttek, hogy itt az ideje segíteni a kiszolgáltatott bevándorlókon, akik akkoriban nehezen találtak otthonra. A szervezet és az önkéntesek egyik első akciója az volt, hogy egy férfiaknak fenntartott éjszakai menedékhelyet nyitottak a bevándorlók számára. A 90-es évek elején bevándorlók érkeztek Padovába, főként Észak-Afrikából és Kelet-Európából. 1991 óta az éjjeli menedékhely soha nem zárta be kapuit, és ma már befogadja a menekülteket és a nemzetközi védelemmel rendelkezőket, akik szociális, gazdasági és lakhatási szempontból kiszolgáltatott helyzetben vannak.

Befogadás és inklúzió

A Popoli Insieme fő tevékenysége alapítása óta mindig is a bevándorlók befogadása volt. Miután 2001-ben csatlakozott a Jesuit Refugee Service

Networkhoz és a Centro Astalli területi hálózatához, az egyesület munkájának fő célja a menekültek befogadása és inklúziója lett. A befogadással együtt a Popoli Insieme az oktatás és az önkéntesek képzése terén is igen aktívan tevékenykedett. A 2002 óta a Finestre. Storie di rifugiati" című projekt keretében a Popoli Insieme a világ különböző részeiből érkező menekültek tanúságtételével foglalkozik több magas szintű oktatási intézményben. 2021/2022-es tanévben közel 3000 diákot vontak be a projektbe, akiknek lehetőségük volt arra, hogy leküzdjék a bevándorlókkal és menekültekkel kapcsolatos előítéleteket és sztereotípiákat, és elgondolkodjanak a kényszermigráció okairól. Ahhoz, hogy önkéntesként a bevándorló és menekült emberek mellett tevékenykedhessünk, nagyon fontos, hogy képzést kapjunk és rálátásunk legyen arra, hogy ezek az emberek milyen nehéz helyzeteken mehettek keresztül. A Popoli Insieme 2004 óta szervez képzést önkénteseknek és általában mindazoknak, akik bővíteni szeretnék ismereteiket a kényszermigrációról, a menedékjogokról és a befogadásról.

2014 óta, tekintettel a partra szállók vészhelyzetére és a több mint 20 éves tevékenység során szerzett tapasztalatokra, a Popoli Insieme úgy döntött, hogy a menedékkérők befogadását irányítja, és strukturáltabb szervezetté vált. A befogadás és inklúzió területén a Popoli Insieme jelenleg 9 menedékkérők számára fenntartott lakást és a menekültek számára fenntartott éjjeli menedékhelyet kezel, lehetőséget biztosítva számukra a munkakeresésre, a nyelvtanulásra és az önkéntesekkel való együttlétre, akik jelenleg több mint 80-an vannak.

135

Kultúrák és közösségek

A "befogadás és inklúzió", valamint az "oktatás és képzés" területével együtt a Popoli Insieme számos helyi, nemzeti és európai projektben vesz részt, amelyek célja a befogadás és a tudatosság előmozdítása a kultúra, a művészet és a kreativitás segítségével, valamint a bevándorló és külföldi közösségek megerősítése. Ennek a "kultúrára és közösségre" összpontosító megközelítésnek a példája a "LetteraMondo. Popoli che si narrano" című projekt, amelyet a Popoli Insieme támogat és valósít meg helyi partnerekkel együtt, egy banki alapítvány finanszírozásával. A két évig (2020-2022) tartó projekt célja kettős volt: egyrészt nyolc, Padovában élő külföldi közösség (Argentína, Brazília, Kamerun, Kína, Afrika szarva, volt Jugoszlávia, Marokkó, Románia) bevonását célozta meg a származási országuk könyvein keresztül. Így lehetőségük nyílt arra, hogy független könyvesboltok és könyvtárak közreműködésével elgondolkodjanak

kulturális csomagjaikon és azon, hogyan szeretnék, ha hazájukról mesélnének új olasz közösségüknek.

Másrészt a cél az, hogy népszerűsítsék és közelebb hozzák a bevándorlókhoz és menekültekhez Padova városának kulturális örökségét. A külföldi állampolgárok általában nem látogatják a múzeumokat és könyvtárakat, és ez a projekt értékes alkalmat nyújtott a nemrég érkezett bevándorlók és menekültek számára, hogy megismerjék Padova kulturális örökségét, és a nyolc külföldi közösség számára, hogy elmondhassák a saját tapasztalataikat, történeteiket saját szemszögükből, könyvek, rendezvények és különösen egy 4 napos könyv- és kulturális fesztivál, a "LetteraMondo Fest" segítségével. E többszintű projekt révén az olvasók egy új közönségének lehetősége nyílt arra, hogy új könyveket és idegen irodalmat ismerjenek meg. Fontos szerepet játszottak a projekt partnerei, a közkönyvtárak, amelyek 2021 nyarán "bevándorló polcot" állítottak ki a LetteraMondo külföldi közösségei által kiválasztott és kölcsönözhető könyvekkel. Annak ellenére, hogy a projekt nehéz világválságos években zajlott, a nyolc közösséget összekötötte és lehetőséget kaptak arra, hogy kulturális csomagjaikat kibontsák és értékeljék, miközben megosztották azt a várossal, könyveken, verseken és emlékeken keresztül. A gazdagodás tehát kölcsönös volt: a nyolc külföldi közösségnek lehetősége volt színpadra lépni és együtt dolgozni, az állampolgároknak pedig lehetőségük volt meghallgatni és megismerni azt a kultúrák közötti poggyászt, amelyet Padova fogadott be..

136

18. A szociális és migrációs helyzet alakulása az elmúlt években a helyszínen

A migrációs jelenség Olaszországban a 90-es évek elején kezdett elhatalmasodni, egy különleges eseménnyel, amely máig bevésődött a köztudatba: a Vlora-hajó, egy Albániából indult hajó 20 000 emberrel a fedélzetén, amely a dél-olaszországi Bariban kötött ki. Abban az időben főleg Észak-Afrikából és Kelet-Európából érkeztek emberek Olaszországba. A 90-es évek végén sokan közülük albánok és koszovóiak voltak. A 2000-es években az olasz partok évente átlagosan 23.000 embert fogadtak be. A legbizonytalanabb évek a 2008 és 2013 közötti évek voltak. Ez különösen az akkori észak-afrikai és közel-keleti helyzetnek volt köszönhető, mint például az arab forradalmak és a szíriai háború kezdete. 2013. október 3-án Lampedusa partjainál 368 ember halt meg a Földközi-tengeren, akik biztonságot és békét kerestek Európában. Ez az tragédia

hatalmas megrázkódtatást okozott mind az olasz, mind pedig az európai közvéleményben. Annak érdekében, hogy ez ne ismétlődhessen meg, Olaszország elindította a "Mare Nostrum" műveletet, és finanszírozta a tengeri mentést. 2014 és 2017 között, mindössze három év alatt Olaszország több mint 600 000 bevándorlót fogadott be: többet, mint az előző 20 évben.⁴⁸ Ez vezetett ahhoz, hogy Olaszország megállapodást kötött Líbiával 2017-ben, azzal a céllal, hogy csökkentsék a bevándorlók számát. Ennek ellenére 2017-ben a tengeren keresztül érkezők száma 120 000 volt.

Nemzetközi védelem

Az elmúlt 20 évben az Olaszországba irányuló migráció nagyon bonyolulttá vált, sőt évről évre csökkentek az országba való legális beutazási lehetőségek. 2002-ben a Bossi-Fini-törvény az olaszországi beutazást és tartózkodást munkaszerződéshez kötötte, bevezette az azonnali kiutasítást a határig történő kíséréssel, és megfelezte a tartózkodási engedélyek időtartamát. Az eredeti cél az illegális migráció megállítása volt, de valójában hozzájárult a jelenség felerősödéséhez. Ez az oka annak, hogy a bevándorlók többsége illegális úton, az életét kockáztatva jut el az országba, és nemzetközi védelmet kér a tartózkodási engedély megszerzéséhez. 2018-ban a Salvini-rendelet megszüntette a nemzetközi védelem megszerzésének legtöbb lehetőségét. Ez számos kritikus helyzetet teremtett a kiszolgáltatott bevándorlókra nézve, akik papírok és ellátás nélkül találták magukat. 2020-ban újra bevezettek bizonyos típusú védelmet, ennek ellenére a helyzet továbbra is bonyolult.

Az Olaszországba vándorló emberek nem csak a Földközi-tengeren kelnek át. Valójában Veneto és más északi régiókban sok afgán és pakisztán a balkáni útvonalon keresztül érkeznek. Legtöbbjük számára Olaszország csak tranzitországot jelent. Ez a fajta migráció olyan embereket érint, akik gyenge útlevéllal hagyják el az országokat, és akik nem utazhatnak legális úton. Ugyanakkor nem ők az egyedüli bevándorlók, akik Olaszországba költöznek, sokan érkeznek Dél-Amerikából vagy Ázsiából kevésbé kockázatos úton.

A világjárvány éveiben a bevándorlók érkezése leállt, és ezzel együtt a média is elhallgatott róluk. A 2021-es év elején az érkezési arány ismét

⁴⁸ <https://www.cittalia.it/asilo-e-rifugiati-2/l-evoluzione-del-fenomeno-migratorio-in-italia-negli-ultimi-vent-anni/#:~:text=Dal%202014%20al%202017%20si,accolti%20nei%20vent%27anni%20precedenti>

emelkedni kezdett. A nyár folyamán, miután a tálibok bevették Kabult, több mint 5000 afgán érkezett Olaszországba a katonai folyosókon keresztül. 2022 tavaszán, az ukrajnai háború kitörése után több mint 130.000 ember talált menedéket Olaszországban. Ugyanakkor a migráció egyéb típusai sem szűntek meg. Az elmúlt húsz évben Olaszország egyre inkább az érkezés szerinti első országgá vált, "határ menti bevándorlással" és annak minden következményével együtt.

Ahogy a migrációs helyzet változott, úgy változott a Popoli Insieme munkája is. Valójában 2014-ig a szervezet csak menekültekkel foglalkozott, de tekintettel a Földközi-tengerről érkezők számának növekedésére és a menedék iránti igényre, a Popoli Insieme úgy döntött, hogy nyit a menedékkérők befogadása irányában. Jelenleg Olaszországban a migráció jelensége mélyen átpolitizált, és a befogadás, a vendéglátás és az ország inklúzív politikája a következő években csökkenhet.

19. A hátrányos helyzetű közösségek különleges helyzete az oktatásban

138

A bevándorló háttérű közösségek stabil jelenléte mind országos szinten, mind Padovában bizonyított tény.

Mindazonáltal, és bár a posztkoloniális irodalomnak számos hangja van Olaszországban, a lakosság e szegmensének "alulról" történő önmegjelenítésének kulturális tere még mindig kevés.

A bevándorló családok és általában a hátrányos helyzetű családok számos nehézséggel szembesülnek a következő témákban: munka, iskola, kultúra, otthon. E nehézségek háttérében a gazdasági szempontok mellett a kulturális reprezentáció is áll. A hiányos oktatás miatt a bevándorlók gyakran nem rendelkeznek a megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy meghallgatást kérjenek az intézményektől, és ez azt jelenti, hogy nehézségeikről gyakran nem lehet tudni, mert nem kerülnek a felszínre. Szerencsére Padovában van egy, a bevándorló közösségeket képviselő bizottság, amely megpróbálja képviselni a nehézségeiket.

Általánosságban elmondható, hogy a bevándorló közösségek alacsony kulturális tudatossága, a kétirányú interkulturális párbeszéd konkrét akadályt jelent, különös tekintettel arra, hogy a bevándorló szülők gyermekei nehezen tudják gyümölcsözően összeegyeztetni a származási ország kulturális örökségét az olasz társadalmi és kulturális környezetbe

való beilleszkedéssel, amint azt Stefano Allievi professzor is állítja. Ez különösen az oktatás területén érvényes. Ehhez adjuk hozzá a fiatalok által az elmúlt két évben tapasztalt számos problémát, valamint a geopolitikai, világhátrányügyi és éghajlati helyzetet globális szinten: az Istat adatai szerint megduplázódik azoknak a nagyon fiataloknak (14-19 évesek) a száma, akik elégedetlenek az életükkel.

Ezért fontos, hogy a helyi közösség vezető szerepet vállaljon olyan kezdeményezésekben, beleértve a kulturális kezdeményezéseket is, amelyek figyelembe veszik e kiindulópont kritikusságát azáltal, hogy a bevándorló szülőkre és következésképpen gyermekeikre összpontosítanak, és arra irányulnak, hogy elősegítsék e személyek kommunikációs, kifejező és részvételi potenciáljának kibontakozását.

A 2022. évi XXXI. bevándorlási jelentés szerint a Caritas Italiana és a Migrantes Alapítvány szerint Veneto a negyedik legnagyobb régió a külföldi állampolgárok számát tekintve Lombardia, Lazio és Emilia-Romagna után, a külföldi állampolgárok 10,01%-ával a teljes népességhez képest. Padova önkormányzatában a külföldi lakosok száma növekszik: 2007-ben 22 000 lakos volt, míg 2021-ben 34 545-re emelkedett, ami az összlakosság 16,55%-a (Statisztikai évkönyv önkormányzat PD 2021). Ezek 29,39%-a az északi 2. kerület (Arcella) lakosa.

A legelterjedtebb csoport a 30 és 54 év közötti korosztály, amely önmagában 50 százalékot tesz ki (17 100 fő, adat Statisztikai Évkönyv Önkormányzati PD 2021), növekvő női komponenssel. A nők magas számának jelenléte és a külföldi lakosság átlagéletkorának emelkedése jelzi a külföldi családok jelenlétét, akik úgy döntöttek, hogy Padovában élnek és telepednek le, különösen a következő nemzetiségű közösségek tekintetében: Románia, Moldova, Marokkó, Kína, Nigéria, Fülöp-szigetek, Marokkó, Albánia, Banglades, Srí Lanka, Ukrajna, Tunézia. Ezek egymástól és Olaszországtól nagyon különböző országok. Ezért a bevándorló szülők és a bevándorlók oktatásának kérdése kulturális szempontból is megfontolást igényel.

Ezt a számot ki kellene egészíteni az iskolában tanuló külföldi tanulók számával. Padova város statisztikai évkönyve 2021/2022-ben 4038 fővel számol. Ezek közül a legnagyobb arányban, 29 százalékban az óvodákban (mintegy 1188 gyermek) vannak jelen.

Ezek az adatok tehát egy olyan bevándorló célcsoportról árulkodnak, amelyet már nem csak a dolgozó felnőtt férfiak képviselnek, hanem egész családok, akik gyökeret szeretnének eresztetni a területen, beleértve

gyermeküket is, akik egyre gyakrabban Olaszországban születnek. Ezek a családok azonban gyakran szembesülnek az ellenségeskedéssel és a gyűlöletbeszéddel, amint azt a VOX - Olasz Jogok Megfigyelőközpontja nevű egyesület elemzi, amely rendszeresen elkészíti "az intolerancia térképeit". Mindezen nehézségekkel való szembenézés érdekében, amelyek közvetlenül a migrációs háttérhez kapcsolódnak, szükséges a bevándorló közösségben a társadalmi identitás, a társadalmi kohézió és a helyi és globális közösséghez való tartozás érzésének fejlesztése. Annak a kulturális örökségnek a megőrzése, amelyből a Padova területén élő bevándorló hátterű családok származnak, ami azt jelenti, hogy egy szélesebb körű mozgalom részesei vagyunk, amelyet ez az egyesület a részvétel segítségével javasol megvalósítani.

Egy másik, nem szorosan az oktatáshoz kapcsolódó fókuszpont a lakhatási probléma. Ha a bevándorló szülők lakhatási nehézségekkel küzdenek, gyermekeiknek is szembe kell nézniük a figyelem, valamint a lehetőségek kibontakoztatásához szükséges tér hiányával. Ez a szülőkre is vonatkozik. Tehát: még ha a probléma nem is kapcsolódik szorosan az oktatáshoz, a következményei azonban annál is inkább.

140

20. Tapasztalat a szülők bevonásáról a gyermekek támogatásába. Az irodalomtól a kulturális tudatosságig

A Popoli Insieme 32 éve dolgozik helyben (Padova) a bevándorlók támogatásán, különös tekintettel a felnőtt férfi menedékkérőkre és menekültekre. Az elmúlt három évben azonban az egyesület megnyitotta kapuit a régóta és a nemrég érkezett bevándorló közösségek megerősítésével és kulturális tudatosításával kapcsolatos projektek előtt, így jutott el a segítség és a területen való eligazodás új készségeinek kifejlesztéséhez. Ez a keret magában foglalja az e célcsoporthoz tartozó kulturális, irodalmi és gasztronómiai örökség felértékelésére és a területbe (Padova) való beillesztésére irányuló kezdeményezéseket is. Vannak tanulmányok, amelyek megerősítik, hogy a kreatív-művészeti kontextusban a felhatalmazás és a közösségi alapú megközelítés mélyen generatív. E folyamat révén, amelyet mindig kétirányúan, a helyi lakosság és a bevándorló közösségek bevonásával hajtunk végre, célunk, hogy pozitív hatást gyakoroljunk a társadalmi kohézióra és a kultúrák közötti csere lehetőségeinek fejlesztésére.

A kulturális tudatosság a megerősítés
(empowerment) egyik alapvető szempontja

A Popoli Insieme-nél 2020-ban kezdtünk el foglalkozni ezzel a témával a LetteraMondo projekt keretében: 8 külföldi közösséget (csoportonként legalább 10 taggal) vontunk be egy könyvekkel támogatott önelbeszélő képzésbe, és a végén Padova közkönyvtárainak részvételével fesztivált szerveztünk. A LetteraMondo nagy sikert aratott, és tudatában vagyunk annak, hogy tovább lehetne fejleszteni. Ugyanakkor nem alkalmazható bármelyik bevándorló közösségre. Sokan közülük nem rendelkeznek a részvételhez szükséges speciális oktatási háttérrel, és fennáll a veszélye, hogy elveszítik a motivációjukat. Mivel a "kulturális tudatosság" számos más módon is előmozdíthatja a felhatalmazást, úgy döntöttünk, hogy a LetteraMondo megközelítését az egyszerűbb képzés felé terjesztjük ki.

Bár gyakran tévesen az alapvető szükségletek kielégítésének pusztá aktusaihoz kötik, valójában az ételek világának szokásai és hagyományai, valamint az alvást kísérő dalok - a két alapvető pont, amelyet a projekt érinteni fog - a világ minden részén saját kultúrával, történelemmel és szimbolikával bírnak, amint arról M. Montanari "Az étel mint kultúra" című könyvében beszámolt. Ebből a feltételezésből kiindulva, amely keresztezi az egyetemeset és a sajátosat, a projekt célja, hogy új meglátásokat és közérdekű tartalmakat hozzon a közös gazdagodás érdekében.

A Popoli Insieme a Szülők az inklúzióért projekt keretében és általában véve pontosan azzal a kulturális örökséggel kíván foglalkozni, amelyet a bevándorló múltú szülők hagynak gyermekeikre, akik most Olaszországban nőnek fel és benépesítik a paduai területet. Az egyetlen kulturális modellhez (a befogadó országéhoz) való ragaszkodás követelménye egy olyan érzékeny korban, mint a gyermekkor, azzal a kockázattal jár, hogy háttérbe szorul az a kulturális gazdagság (így a gasztronómiai és az ének-zenei), amelynek a bevándorló háttérű családok a hordozói. Ugyanakkor, amint arra G. Hage antropológus rámutatott a "Fehér nemzet: Fantasies of White Supremacy in a Multicultural society" (A fehér felsőbbrendűség fantáziái a multikulturális társadalomban), egy olyan társadalom, amelyben a felosztott olvasztótégely séma megismétlődik, a bevándorló közösségeket csak egy folklorisztikus, szinte karneváli kontextusban vonná be, amely a másságot a saját másságának keretei közé szorítja. Ellenkező esetben a javasolt interkulturális megközelítés elősegíti a felek közötti folyamatos, részvételi együttműködést, és - amint azt 2019-ben tapasztaltuk - a bevándorlók és a

helyiek "közös étkezésének" kontextusa elősegíti a bizalmi kapcsolatok kialakulását (lásd Lucia Chaplin antropológus cikkét). Ha már a "közös étkezésről" és a digitális együttélésről beszélünk, folyamatban vannak olyan publikációk, amelyek többek között az Associazione Popoli Insieme által 2020-2021-ben javasolt és antropológiai szempontból elemzett "digitális főzőműsorok" témájával foglalkoznak, a Hera Food2Gather projekt részeként, partnerével, a Padovai Egyetemen, amely a kutatás egy részét éppen a menekült emberek részvételével zajló online főzőműhelyekben való elmélyüléssel végezte. A szóbeli és énekhagyományokkal kapcsolatos szempontok tekintetében a LetteraMondo projekt keretében sikeresen kidolgozott megközelítést az irodalmi szférában nem járatos embereknél is alkalmazzák és adaptálják. Ezáltal megkönnyítheti a világ különböző tájairól származó altatódalok felszínre kerülését és megosztását.

A "Szülők az inklúzió" a helyi és a globális, az egyetemes és a sajátos szempontokat ötvözi, kiemelve a megkülönböztető részleteket, de a nagy dolgokat is, vagyis azokat a szempontokat, amelyek egyesítik a kultúrákat a világ minden táján, elkísérve a bevándorló háttérű családokat a helyi közösséggel való találkozásra és fordítva, vitát generálva néhány egyszerű szülői kérdésből: Hogyan altassam el a gyermekeimet? Milyen történeteket énekelek? Milyen zeneiségűek a dalaim?

Mi az az étel az én országomból, amit a gyerekeimnek főzök? Hogyan tesz jót ez az étel az egészségnek és a bolygónak? Valójában a párbeszéd, kapcsolati és közösségi alapú megközelítés megkönnyíti a tartalom közvetítését és befogadását.

A külföldi családok problémái a kulturális tudatosság, mint az empowerment eszköze témakörében elsősorban a következőkhöz kapcsolódnak: a gazdasági lehetőségek hiánya, a kulturális ismeretek és kulturális eszközök hiánya, az alapvető szükségletek kielégítésének fontossága, eltérő prioritások. Ezek a problémák összefüggnek egymással, és együttesen tekintve teljes mértékben megmagyarázzák, hogy a bevándorló közösségek miért vesznek kevésbé részt a kulturális diskurzusban. Nagyon gyakran a külföldi szülők gyermekei nem számíthatnak szüleik támogatására, amikor a tanulást, az egyetemet, a kulturális tevékenységekre fordított időt választják. Ez azért történik, mert a kulturális tudatosságot szüleik nem tekintik lehetséges pénzforrásnak. Életük más felfogáson és más prioritásokon alapul, és ezzel azt kockáztatják, hogy kénytelenek két világ között leélni az életüket. Hogy ezzel a problémával szembe tudjanak nézni, a Popoli Insieme a LetteraMondo projekt keretében

szerzett tapasztalataival a felnőtt bevándorlók képzését támogatta. A LetteraMondo tapasztalatait a következő bekezdésben jobban kifejtjük.

A LetteraMondo ötletét 2019-ben a Popoli Insieme tervezte, és 2020-ban Olaszországban a Fondazione Cariparo finanszírozta. Valójában Európában már létezik néhány olyan irodalmi projekt, amely a fiatal bevándorlók társadalmi befogadását célozza (pl. Ibby <http://www.ibbyeurope.org/> és az O Mundo nevelési projekt Belgiumban <https://omundo.be/>), de még mindig hiányoznak a fiatal bevándorlók/menekültek bevonására irányuló javaslatok a fogadó ország kulturális/irodalmi életében. Még ha beszélnek is a fogadó ország nyelvét, ritkán vesznek részt a kulturális életben, mert nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a témában, vagy gazdasági és beilleszkedési problémák miatt. Másrészt a bevándorló közösségeket gyakran arra kérik, hogy csatlakozzanak a civil társadalom kezdeményezéseihez olyan dolgokkal, mint például az étkezés. Még ha az integráció nagyszerű eszköze is, az étel nem képes olyan komplexitást közvetíteni, mint amilyenre az irodalom képes. Továbbá megfigyelhettünk egy "kisajátítási folyamatot": amikor a bevándorló irodalomhoz kapcsolódó kulturális kezdeményezéseken bevándorlók helyett helyi előadókat kérnek fel a szereplésre.

143

Ezek a Popoli Insieme által megfigyelt példák azt mutatják:

- A helyi kulturális közösségek érdeklődése a világszemlélet szélesítése, valamint a bevándorló közösségek és a migráció témájának feldolgozása iránt.
- hogy valójában hiányoznak a bevándorlókat a folyamatban való részvételre ösztönző interkulturális környezet kialakítására szolgáló eszközök és megközelítések.
- a bevándorló közösségek tényleges képviselőinek hiánya a migrációval kapcsolatos kulturális/irodalmi projekteken és kezdeményezéseken

A LetteraMondo ötlete ennek a hiánynak a pótlására született, néhány bevándorlót képezve ki, hogy könyvek segítségével önelbeszlő úttal segítsenek. A projektben 2020-ban részt vevő bevándorlók továbbra is helyi szinten, strukturáltabb módon tevékenykednek, irodalmi eseményeket szerveznek és élénkítik Padova kulturális életét. A LetteraMondo volt az első lépés az új lehetőségek felé.

LetteraMondo, összefoglalva, a következőket hozta létre:

- Önelbeszélő tréning bevándorló tréningvezetőkkel: 8 külföldi közösséget vontak be Padovában.
- Közösségenként 3 könyvet választottak ki és a könyveket (összesen 24) a padovai közkönyvtáraknak adományozták.
- A könyvet bemutató videó elkészítése és szerkesztése minden egyes közösség számára.
- Egy " bevándorló polc" kialakítása minden egyes külföldi közösség számára az egyes érintett közkönyvtárban.
- A LetteraMondo FEST szervezése a 8 közösséggel együtt, alulról felfelé építkező megközelítéssel: minden közösségnek saját magának kellett kialakítania a rendezvényét, a vendégekkel, témákkal, címmel stb.

Bevándorló családok, akiknek a helyzete javult.

Elmondhatjuk, hogy a LetteraMondo új lehetőségeket nyitott a bevándorlók integrációja felé. A közösségi találkozóknak köszönhetően ugyanis számos informális csoport jött létre, akik Facebook-oldalakat hoztak létre országuk irodalmának népszerűsítésére és megbecsülésére: az első oldal a volt Jugoszláviáé volt, "YU LetteraMondo" néven. (<https://www.facebook.com/YuLibriXX>) Ezután következett Kamerun (Kamerun a LetteraMondo számára: <https://www.facebook.com/camerunperletteramondo>), és Brazília az Instagramon, "@brasiletteramondo" néven. Lényeges elmondani, hogy a LetteraMondo bevándorló közösségeinek résztvevői főként külföldi szülők voltak, még akkor is, ha néhány közösség az egész családot bevonta, és a projektben lehetőséget láttak arra, hogy ingyenes irodalmi képzést kapjanak, és hogy olyan témákról beszéljenek, amelyekkel nem sokat foglalkoznak (pl. háború, gyarmatosítás és rasszizmus a Camerun csoport számára).

Egyes közösségek tudatosan kiválasztott kétnyelvű szövegekben mélyedtek el, mások a földrajzi elhelyezkedésük alapján több ország képviselőjére törekedtek (volt Jugoszlávia, Afrika szarva), és vannak olyanok, akik úgy döntöttek, hogy az olasz nyelvű könyvek megvásárlásáért cserébe saját költségükön a csoport résztvevőinek az eredeti nyelvű változatot is biztosítják a megértés megkönnyítése érdekében (Kína, Románia). Minden csoport a három tervezett találkozón felül is találkozott a szövegek kiválasztása, megosztása, a rövidítés nélküli felolvasás és a videokritikák elkészítése kapcsán. A projektbe máshol élő közösségi tagokat is bevontak, így a projekt nemzeti és nemzetközivé vált: a

"LetteraMondo bajnokság" célja az volt, hogy segítsen megbirkózni a Coviddal és aktívabbá tegye a közösségeket a közösségi csatornán, ezért arra kérték őket, hogy minden hónapban a saját kultúrájukhoz kapcsolódó releváns tartalommal álljanak elő: egy költő vagy költőnő, esszéista, regényíró neve, gyermekversek, saját konyhájukból származó ételek, versek versei stb. Ebben a kutatásban a narratívák szerint mogadishui anyák vettek részt, akik hangüzenetekkel járultak hozzá, és alulról felfelé haladva létrehozták családi és közösségi örökségük valódi gyűjteményét.

Egyes helyeken, például a romániai csoportban az anya és az apa is részt vett a csoport munkájában. Találták egy helyet, a "Pro Dacia"-t, ahol román néptáncokat népszerűsítettek. Ezt sajnos megszakította a covid-19, de a "LetteraMondo" segített a tánc helyett most szavakkal tudták tartani egymással a kapcsolatot. A kínai közösségnél (amelyet különösen érintettek az Olaszországban kialakult Covid-19 sztereotípiák velük kapcsolatban) a kiválasztott szövegek között szerepelt egy könyv, amely a Covid-19-hez kapcsolódó élettörténetekkel foglalkozik.

A marokkói csoport, amely életkorát tekintve a legfiatalabb korosztályból állt (csak diákok alkották), 4 órán át tartotta első találkozóját, amelyen lányok és fiúk találkoztak szombat délelőttönként a teljes régióból, hogy megosszák gondolataikat és újraformálják identitásukat.

Így a LetteraMondo az egész bevándorló család számára hasznos lehet. Hasonlóképpen, a közös és mégis annyira különböző múltra való reflektálás döntő fontosságú volt az Afrika szarváról és a volt Jugoszláviából származó közösségek számára, akik úgy döntöttek, a háború és konfliktus helyett más inkább aspektusait szeretnék megismerni és megosztani kultúrájuknak. A kameruni csoport számára ezzel szemben a LetteraMondo lehetőséget kínált arra, hogy könyvekből és regényekből kiindulva beszélgessenek gyermekeikkel a háború témájáról: néhány, a projektben gyermekeikkel együtt részt vevő anya azt mondta, hogy soha nem beszéltek még a gyarmatosításról, a rasszizmusról, és az afrikaiak által írt könyvek támogatták őket ebben az újfajta gondolkodásban.

A "LetteraMondo" kezdeti formátumát 2019-ben a Popoli Insieme ODV (Padova, Olaszország) tervezte meg. A Popoli Insieme 2020-ban a "Culturalmente 2019" elnevezésű ötletpályázat keretében a Cariparo Alapítványtól kapott támogatást a "LetteraMondo" elnevezésű projektre. A projekt célja a helyi külföldi közösségek bevonása kulturális és irodalmi témákba. A projektet az a gondolat vezérelte, hogy a bevándorló közösségek és kultúrájuk sokkal összetettebb, mint a puszta etnikai konyha,

amelyre a mainstream reprezentációban redukálódnak. A táncokhoz, dalokhoz, külföldi konyhákhoz kapcsolódó kezdeményezések gyakran kiemelkednek a térségben, de a közösségeket ritkán szólítják meg könyveken keresztül. A "LetteraMondo", először a padovai térségben működik, és 2019 óta - az alapítás éve óta - kettős célt tűzött ki maga elé: közelebb hozni a bevándorló közösségeket az olvasáshoz, és népszerűsíteni kulturális örökségüket a helyiek körében.

A padovai térségben a legtöbb külföldi közösség Romániából, Moldáviából, Kínából, Nigériából, a Fülöp-szigetektől, Marokkóból, Bangladesből, Albániából, Srí Lankáról, Ukrajnából, Pakisztánból, Tunéziából, Kamerunból érkezett. A "Padovában élő külföldi állampolgárok bizottságát" Padova önkormányzata hozta létre néhány évvel ezelőtt, 16 tagból áll, akik nemcsak saját származási közösségüket, hanem tágabb értelemben véve a bevándorló közösségeket képviselik.

E köztisztület bevonásával és a Popoli Insieme ODV hálózatának köszönhetően a térségben jelen lévő néhány külföldi közösséget is bevontak a projektbe a következő kritériumok alapján: a közösség tagjainak száma helyi szinten; a tagok hajlandósága és motivációja a projektben való részvételre; a származási országból származó és olasz nyelvre már lefordított szépirodalmi és nem szépirodalmi művek elérhetősége az olasz piacon. A következő 8 különböző közösség vállalta, hogy részt vesz a "LetteraMondo" projektben:

- Argentín Közösség, az El Pericón kulturális központra való hivatkozással,
- Brazil Közösség, a Ven Brasil egyesületre való hivatkozással,
- Marokkói Közösség, a marokkóiak paduáni szövetségére való hivatkozással
- Román Közösség, a román néptáncok csoportjára való hivatkozással
- Afrika szarvának közossége, amely már más szociális kezdeményezésekben is aktív, mint például a "Cena per tutti" és a "Festa dei Popoli". A közösség szomáliai, eritrei és etiópai résztvevőkből áll.
- Kameruni Közösség, a Padovában jelen lévő kameruniak csoportja.
- A volt Jugoszlávia Közösség, amely hivatalosan nem alakult meg, de a volt Jugoszlávia országaiból származó személyek csoportján alapul, akik informális szinten kulturális tartalmat kínálnak Padova területén.
- A kínai közösség, a Filo di Seta Egyesületre hivatkozva, amely minden évben megrendezi a páduai kínai karnevált.

Ezek a közösségek a könyvek által vezetett önnarráció útján egy részvételi és közösségi alapú fesztivált, a "LetteraMondo FEST"-et terveztek és szerveztek, amelyet 2021 szeptemberében tartottak. Mint már korábban említettük, a két évig (2020-2022) tartó "LetteraMondo" projekt célja kettős volt: egyrészt nyolc, Padovában élő külföldi közösség (Argentína, Brazília, Kamerun, Kína, Afrika szárvá, volt Jugoszlávia, Marokkó, Románia, Kamerun) bevonása a származási országuk könyvein keresztül történő önelbeszélésbe. Így lehetőségük nyílt arra, hogy elgondolkodjanak kulturális csomagjaikról, és arról, hogyan szeretnék, ha országukat és kultúrájukat új olasz közösségükben megismernék és képviselnék. Másrészt a cél az volt, hogy Padova város kulturális örökségét népszerűsítsék, és közelebb hozzák a bevándorlókhoz és menekültekhez. A külföldi állampolgárok általában nem látogatnak múzeumokat és könyvtárakat. Ezért a projekt egyszerre jelentett értékes alkalmat arra, hogy a nemrég érkezett bevándorlók és menekültek megismerjék Padova kulturális örökségét, és lehetőséget arra, hogy a nyolc külföldi közösség a saját szemszögéből mesélje el történeteit könyvek, rendezvények és különösen egy négynapos könyv- és kulturális fesztivál, a "LetteraMondo FEST" révén. E többszintű projekt révén egy új olvasóközönségnek nyílt lehetősége arra, hogy megismerkedjen új könyvekkel és külföldi irodalommal. Fontos szerepet játszottak a közkönyvtárak (a projekt partnerei), amelyek 2021 nyarán "Bevándorló polcokat" szerveztek, ahol a "LetteraMondo" külföldi közösségei által kiválasztott könyveket mutatták be, és felvették a katalógusukba, hogy a közösségek kölcsönözhessek és olvashassák őket. Annak ellenére, hogy a fesztiválra a világjárvány nehéz éveiben került sor, a tevékenységek és a közös szervezés összekötötte a nyolc közösséget, és lehetőséget adott nekik arra, hogy kulturális csomagjukat kibontsák és értékeljék, miközben azt könyveken, verseken és emlékeken keresztül oszthatnak meg a várossal. A gazdagodás tehát kölcsönös volt: a nyolc külföldi közösségnek lehetősége volt színpadra lépni és együtt dolgozni, a polgároknak pedig lehetősége volt meghallgatni és megismerni azt az interkulturális csomagot, amelyet Padova befogad. Helyi szinten a fesztivál sikereket ért el, és nagy támogatást kapott a helyi közösség és intézmények részéről: a Cariparo Alapítvány mellett a Pio Istituto dei Sordi is támogatta, amely hozzájárult az összes est olaszra fordításához, valamint Padova önkormányzata. A "LetteraMondo" projekt célja az volt, hogy a 8 külföldi közösségen kívül 8 különböző padovai könyvesboltot és 8 könyvtárat is feltérképezzen, a Padovai Polgári Könyvtárakkal való partnerség révén, amelyek együttműködtek a projekt terjesztésében, valamint a nyolc közösség által feldolgozott könyvek

megvásárlásában és katalogizálásában, létrehozva a Popoli Insieme-vel közösen a "Bevándorló polcokat", amelyek egy hónapig megtekinthetőek voltak, mielőtt a könyvek véglegesen bekerültek a katalógusba, hogy mindenki számára elérhetővé tegyék őket. Minden polc kiemelte azokat a szövegeket, amelyeken egy-egy közösség dolgozott, és arra invitálta a közönséget, hogy keresse meg a másik 7 polcot a városban. Sőt, a könyvtár munkatársai néha a katalógusban fellelhető könyvek alapján más, azonos eredetű javaslatokkal is bővítették a polcot. A partner könyvesboltokat a Padova területén jelenlévő független könyvesboltok közül választották ki. Minden közösség kapott egy könyvesboltot és egy kézikönyvtárat. A projekt végén tehát a 8 független könyvesboltból vásárolt 24 könyvet 8 városi könyvtár 8 bevándorló polcán terjesztették. Ennek a terjesztési módnak az volt a célja, hogy népszerűsítse a 2021 szeptemberében megrendezésre kerülő "LetteraMondo FESZT"-et. A fesztivál négy különböző estén zajlott, a bevándorló közösségek tagjainak és családtagjaiknak a maximális részvételével. Minden estén két külföldi közösség vett aktívan részt. Néhány résztvevő úgy döntött, hogy bevonja gyermekeit az irodalmi önelbeszélő találkozókba, így használva ki a lehetőséget, hogy olyan bonyolult témákkal foglalkozzanak, mint a háború és a rasszizmus, amelyekkel ritkán foglalkoznak otthon. A terepen gyűjtött interjúk alapján a projekt legfőbb hozzáadott értéke az volt, hogy a kedvezményezettek a kezelt könyveket hasznos eszköznek tekintették, aminek segítségével átadhatják kultúrájukat gyermekeiknek. Az önelbeszélő találkozók valójában egy egyszerű, három különböző szakaszban kidolgozott vázat követtek. Egy egyszerű ötletelésből kiindulva kiválasztották és elolvasták a feldolgozandó könyveket, majd egy egy vagy több könyvre összpontosító rövid videót készítettek. A videó a "LetteraMondo" FEST eseményeinek elindítására szolgált. Valójában a fesztivál megnyitóján a résztvevők közül sokan már ismerték a "LetteraMondo"-ban részt vevő közösségek által kiválasztott könyveket és részleteket.

148

Számos pozitív visszajelzést kaptunk, amelyek lehetővé teszik számunkra, hogy pozitívan értékeljük a "LetteraMondo" hatását:

"Ez egy lehetőség volt arra, hogy a háborúról és a gyarmatosításról beszéljünk a gyermekeinkkel. Erre korábban soha nem volt lehetőségünk."¹

"Már eddig is léteztünk informális csoportként, de most már van FB-oldalunk, és több rendezvényt valósítunk meg a városban. Az irodalmunkról akarunk beszélni, nem a politikáról" (Ex-Jugoszlávia Közösség)

"Kétnyelvű könyveket vásároltam, hogy azok is részt vehessenek a találkozókön, akik nem tudnak jól olaszul" (kínai csoport).

149

Meg kell jegyezni, hogy a projekt tökéletesen működött még a Koronavírus miatti bezártság és a korlátozott társadalmi kapcsolatok ellenére is. Ennek oka, hogy a közösségek olyan virtuális terekben találkoztak, mint a Zoom, és általában véve több időt tudtak fordítani a transzverzális kapcsolatokra, mert kevésbé voltak elfoglaltak, mint a megszokott élethelyzetükben vagy napi munkarendjük alapján. Másrészt a lezárás miatt a projekt terjesztésének egyes mozzanatait, mint például a bevándorló polc felavatása elmaradt, és ez a helyi szintű láthatóság, csere és találkozási lehetőségek elvesztésével járt.

A "LetteraMondo" FESZT végén a külföldi közösségek azon tagjai, akik érdeklődést mutattak az írás és az olvasás iránt, egy interkulturális kreatív írói kurzuson vettek részt. A kurzust 2022-ben Leyla Khalil, olasz-libanoni író és projektmenedzser tartotta, és 5 találkozóából állt, amelyek mindegyike egy vagy több konkrét témára összpontosított: történet, karakterek, idő, fabula és cselekmény, bevezetés, fejlődés és befejezés, kreatív írói technikák. A résztvevők csoportja őszinte érdeklődést mutatott a javaslat iránt, és a kurzus hat bevándorló részvételével és hat, egymástól nagyon különböző jellegű történet megírásával zárult. A történeteket a "LetteraMondo" 2022 szeptemberében megrendezett záróbuliján mutatták be. Szerettük volna megérteni, hogy a "LetteraMondo"-n részt vevő 80

emberből miért csak hatan vettek részt az interkulturális kreatív írás kurzuson, ezért megpróbáltunk beszélgetést kezdeményezni a kurzus résztvevőivel, illetve azokkal, akik részt vettek a "LetteraMondo" FESZT-en. Arra jutottunk, hogy a Popoli Insieme túl magasra tette a kulturális és műveltségi alapszintet a lehetséges résztvevők számára. Ez egyfajta motivációként is szolgál, mint látni fogjuk, és összhangban volt a "Szülők az inklúzióért" projekt európai partnereinek véleményével.

Valójában az Associazione Popoli Insieme éppen azért vett részt a "Szülők az inklúzióért" projektben, hogy foglalkozzon a tanulmányi sikeresség kérdésével és hogy milyen szoros a kapcsolat a siker és a migrációs háttérrel rendelkező emberek kulturális tudatossága között.

A "LetteraMondo" útját ezért minden partner figyelemmel kísérte az indító ülésen. A különböző szempontok mérlegelése után kiderült, hogy a "LetteraMondo" projekt által megvalósított alulról felfelé irányuló kulturális tudatosság és empowerment számos létfontosságú elemet hozott magával. A konzorcium egyetértett abban, hogy ezek az elemek a többi szervezet átlagos célcsoportjainál is megjelennek.

Az egyik legfontosabb dilemma a következő volt:

A résztvevők iskolai végzettségi és műveltségi szintje nem volt alkalmas az irodalmi pálya elsajátítására.

A konzorcium kezdeti javaslata az volt, hogy a "LetteraMondo" egy olyan kiadását dolgozzák ki, amely a szóbeli elbeszélések körül forog. Mivel azonban a "LetteraMondo" olasz címe kifejezetten az "írott betűkre" (olaszul "lettere") utal, úgy döntöttek, hogy a "LetteraMondo" megközelítését és központi témáját, azaz az írott szót megtartják, de annak kidolgozását és szerkezetét az új célcsoporthoz igazítják. A döntést további elemzések és megbeszélések követték, és más lehetőségeket is mérlegeltek, majd elvetettek: például úgy döntöttek, hogy két utat ajánlanak fel, és minden résztvevő választhat, hogy egy könyvön vagy egy saját országából származó ételen keresztül mutatja be magát. A Popoli Insieme egyébként már korábban, 2020-ban, a COVID-19 világjárvány kellős közepén kidolgozott egy online interkulturális "főzőshow"-t. Úgy vélték azonban, hogy a főzőshow nem elegendő, mert miközben a konyhát egy ország kultúrájának alapvető elemének tekintik, az írott szó hozzáadott értéket jelenthet a kisebbségek számára: nem a másik - a domináns elem - passzív "etetése" történik, hanem a társadalmi és kulturális hierarchia forradalmasítása a kisebbségi irodalom segítségével.

21. A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratóriumok - Vizsgálatok más európai országokban. 4. modul Szülői szerepvállalás és a gyermekek iskolai sikere - a kulturális tudatosság erősítő eleme

Az új modul, amely ezekből az érvekből kiindulva és az interkulturális kreatív írás kurzus tapasztalatai alapján épült fel, néhány új elemet mutatott be.

Konkrétan az "Az élet egy kalandokkal teli történet" műhely:

- Kevésbé piramisszerű és egyenlőségre törekvőbb: a koordinátor szerepe, akinek a közösségét a könyveken keresztül kell irányítania és kísérenie az önelbeszélés útján, megszűnik. A tanfolyam minden résztvevője szakértője saját tapasztalatainak, annak a kulturális kontextusnak, amelyből származik, és teljes mértékben képes a műhelymunkát a csoport többi tagjához hasonlóan irányítani.
- Kevésbé kaleidoszkópikus: az első "LetteraMondo" projektben részt vevő 8 közösséget arra kérték, hogy a projekt során 8 különböző helyi könyvtárral és 8 független könyvesbolttal dolgozzanak együtt. Nem minden partner székhelye található a városban, amely kulturális és szerkesztői szinten garantálni tudná ezt a kínálatot. Ezért a jövőbeli európai szintű tesztelésre való tekintettel úgy döntöttek, hogy megszüntetik a bevonni kívánt közösségek számának korlátozását, valamint a könyvtárakkal és könyvesboltokkal való kötelező kapcsolatot.
- Kevésbé merev és inkább együttműködő: az antropológusokkal folytatott vita rámutatott arra a potenciális problémára, hogy az olvasók kizárólag a saját országukból származó szerzők által írt könyvek közül választhatnak. Ez valójában az identitás fogalmának negatív jelentését erősítheti. Ahogyan egy olasz ember teljes mértékben képviselve érezheti magát egy Julio Cortazar vagy Philip Roth által írt szöveg által, úgy egy nigériai embernek is szabadon kell döntenie, hogy Ngozi Adichie vagy Italo Calvino képviseli-e őt jobban. Ezért az írói csoportokat nem a származási ország alapján választottuk ki, hanem heterogén módon.

151

- Rövidebb: az "Az élet egy kalandokkal teli történet" című kreatív íróműhely fél napot vesz igénybe, így könnyebben elérhetővé válik a családi vagy munkahelyi elfoglaltságokkal rendelkező migráns szülők számára.
- Belsősebb: nincsenek kötelező nyilvános megjelenések vagy előadások. Ez biztosítja, hogy a résztvevők nem jönnek zavarba saját írásuk felolvasásakor. Ugyanakkor a csoport mérete és a csoportos szövegírás lehetősége azt jelenti, hogy mindenki eldöntheti, hogy egyedül is szeretne-e írni, és ha igen, milyen mértékben. Ez továbbra is lehetőség marad, nem pedig kötelezettség.
- Multidiszciplinárisabb: a javasolt útvonalon a könyvet nemcsak megírják, hanem borítóval bekötve ki is adják Minden résztvevő szabadon hozzájárulhat és megoszthatja azt az aspektusát, amelyben a legmagabiztosabbnak érzi magát, esetleg megosztva a csoporttal a kreatív íráshoz nem kapcsolódó, például grafikai készségeket.

152

A "LetteraMondo" projektet részletesen ismertették a konzorcium európai partnerei részére, illetve ebben a kézikönyvben, hogy láthatóvá válják a háttér, amelyből a kreatív íróműhely pontos ötlete született, és amelynek eredményeire a más nemzetközi kontextusokban való kísérletezés alapozódott.

Az "Az élet egy kalandokkal teli történet" című műhelymunka mellett olaszországi kontextusban a "LetteraMondo" ismét 8 új közösséget tesztelt, de a kezdeményezés ezúttal a nem közvetlenül a Popoli Insieme-től, hanem maguktól a közösségektől érkezett, akik el szeretnék volna mondani történetüket az olasz nyilvánosságnak, hogy ezzel is elősegítsék gyermekeik társadalmi és tanulási kontextusba való beilleszkedését, valamint hogy megkönnyítsék számukra múltjuk megismerését. A projektpartnereket folyamatosan tájékoztattuk a "LetteraMondo" új kiadásának fejleményeiről, hogy amennyiben a jövőben lehetőség nyílik a saját országukban továbbfejleszteni a projektet, minden szükséges információ a rendelkezésükre álljon.

21.1 Konceptió és munkamódszer: "Az élet egy kalandokkal teli történet!"

Ami az "Az élet egy kalandokkal teli történet" modul a semmiből építkezik, és a Szülők az inklúzióért projekt partnerei által a "LetteraMondo"-val kapcsolatban tett javaslatokon alapul. Ez lehetőséget ad arra, hogy a partnerségi hálózattal ne csak egy, hanem két működőképes gyakorlatot is megosszunk, amelyeket az Associazione Popoli Insieme már számos alkalommal kipróbált a paduai környezetben.

Az "Az élet egy kalandokkal teli történet!" című műhely fő célja valójában az, hogy a szülők már fiatal korban átadhassanak néhány kulturális elemet gyermekeiknek, elősegítve a szülőknél és a gyermekekben egyaránt egyfajta büszkeség kialakulását kulturális háttérük és származási országuk iránt, megőrizve nyitottságukat az érkező ország és az interkulturális párbeszéd iránt, ami alapvető elem a fiatal külföldi diákok korai iskolaelhagyásának megfékezésében. Ha a "LetteraMondo"⁴⁸ egy jó módszer, amit a Popoli Insieme már korábban is alkalmazott, a műhely az Egyesületnek a Szülők az inklúzióért projekt keretében szerzett tapasztalatainak testre szabott adaptációjának eredménye, ezért kifejezetten a szülői nevelésre összpontosít. A műhely címe úgy lett kialakítva, hogy a résztvevőknek szabadságot adjon, hogy arról alkossanak, amiről szeretnének, felszabadítva őket a kötelezettség alól, hogy csak a migrációs útjuk és a szülői lét témájával foglalkozzanak. A kívülről jövő kérdés, hogy ugyanazt a történetet ismételjék meg, mintha ez lenne az egyetlen, a témát azonosító narratíva, valójában azzal a kockázattal jár, hogy az embereket egy olyan narratív keretbe kényszerítik, amelyben nem érzik, hogy jobban vannak képviselve. Továbbá úgy véljük, hogy minden olyan történet, amelyet egy migráción átesett személy mesél el, elkerülhetetlenül átítatódik a migrációs út során megélt reményekkel, nehézségekkel, örömeikkel és bánatokkal, valamint magával az élettapasztalattal, azzal az érzéssel, hogy idegennek, veszélyes illegális bevándorlóként tartott vándorló csavargónak érezzük magunkat.

153

A migrációval és a származási kulturális kontextussal kapcsolatos történetek elmesélésének célját, hogy ösztönözzük a továbbadásukat és megakadályozzuk az elvesztésüket, minden esetben kifejezetten meg kell osztani a résztvevőkkel. Ez hajlamos konszenzust generálni a résztvevők közönsége körében, akik tudatában vannak az ilyen típusú átadás fontosságának

Alapvető szempont minden olyan kontextusban, amelyben a műhelyt tesztelték, hogy az írócsoportokban önkéntesek is részt vettek, amint azt később bemutatjuk: ez is egy adaptáció a "LetteraMondo" formátumhoz képest, ahol az érintettek jobban képesek voltak az önmenedzselésre és az önelbeszélésre, mind a nyelvi, mind a kulturális készségek miatt, amelyeket sok évvel korábban Olaszországba érkezve szereztek.

A résztvevők csoportokra bontása minden csoport esetében más-más módon történt: a tevékenység minden egyes koordinátora más-más kritériumokat követett. Sokan a tapasztalatok sokféleségét, mások a csoportokon belüli nyelvi egységességet választották. Voltak, akik inkább figyelembe vették egyes résztvevők védelmének szükségességét, és voltak, akik inkább az egyes csoportokba bevont önkéntesekre bízta ezt a szempontot, hogy megkönnyítsék az írás dinamikáját. Minden lehetőség elfogadhatónak tekinthető, feltéve, hogy a munkatársakkal és a műhelyet moderálókkal közösen alakulnak.

Számos kreatív íróműhely és pályázat létezik, amelyeken az emberek megpróbálják összegyűjteni a migrációról szóló beszámolókat. A bevándorlók azonban ritkán rendelkeznek a szükséges eszközökkel ahhoz, hogy traumatikus élményeiket fikcióvá alakítsák, vagy hogy tapasztalataikat fikciós művekben lássák tükröződni. Ahhoz azonban, hogy önismeretre tegyenek szert, és beszéljenek önmagukról, szükség van az absztrakciós erőfeszítésre. Ez segít abban is, hogy a saját történetet ne csak a legdrámaibb aspektusaiban mondjuk el. Az "Az élet egy kalandokkal teli történet!" műhelyen a migrációs történet "elmesélhető" és "meghallgatható" történetté alakítása segít abban, hogy hőst faragjunk magunkból, és ezáltal értékeljük az átélt nehézségeket, növeli az önismeret és a saját

történetünkkel kapcsolatos tudás szintjét, azt, hogy képesek vagyunk alapvető tartalmakat közvetíteni egy olyan kultúra hordozóiként, amely képes gazdagítani a társadalmat. A tudós J. Campbell "Az ezerarcú hős" című művében pontosan erre utal: távoli és különböző kultúrák alapító mítoszaiban ugyanazokat az egyetemes narratív struktúrákat lehet nyomon követni. A másik ok, amiért úgy döntöttünk, hogy a bevándorló szülők elbeszélői készségeinek finomítását célzó kreatív írási folyamatra összpontosítunk, pontosan a "hős" fogalmának közelsége az "utazáshoz", mint migráció vagy egyszerűen élet, vagy szülőség.

A hős útja valójában egy, a kreatív írás területén széles körben használt elbeszélői struktúra, amelynek fő elméletét Christopher Vogler hollywoodi forgatókönyvíró "The Hero's Journey" (Dino Audino Editore, olasz változatban Jusi Loreti fordításában) című esszéjében találjuk meg. A hős útja főként az amerikai eredetű filmművészetben nyomon követhető modell, de ha egyszer megértettük, könnyű azonosítani a fő elemeket a legnépszerűbb és legismertebb elbeszélések többségében, a mitológiától kezdve Shakespeare-en át egészen a kortárs képregények sagáihoz.

E modell vizsgálatakor hasznos, ha egy jól ismert fantasyfilm vagy kalandtörténet, illetve egy klasszikus mítosz cselekményére gondolunk: a hős útja olyan narratív formákban is nyomon követhető, mint a regények, tévésorozatok, cikkek és podcastok, valamint olyan műfajokban, mint a romantikus vígjátékok, thrillerek és akciófilmek, de néhány esetben még a gyakorlatlan szem számára is könnyen felismerhető. Egy rövid ötletelés segítségével biztosan kiderül majd, hogy minden résztvevő képes legalább egy, a hős útjára épülő történetet felidézni. Ezen túlmenően e séma szerint minden történet értelmezhető a főhős által megtett utazásként: bár a kalandtörténetekben ez az utazás szinte mindig egybeesik egy "fizikai" és konkrét utazással, mivel könnyebben azonosítható és szélesebb értelmezési rétegeket kínál, az utazás lehet egy belső/szimbolikus utazás is, amely növekedéshez és változáshoz vezet. Íme néhány bevált gyakorlat, amelyre a koordinátornak és a facilitátoroknak különös figyelmet kell fordítaniuk az "Az élet egy kalandokkal teli történet" című műhely során:

- a) **A biztonságos tér megteremtése érdekében magyarázza el a résztvevőknek, akár egy táblára is felírva, hogy a műhely során egy biztonságos és szabad térben vannak, ahol csak három szabály van érvényben: a. mindenki megoszthatja, amit meg akar osztani**
- b) **senki sem kényszerül arra, hogy bármit is megosszon**

c) az egyetlen betartandó szabály az előző kettő és a kölcsönös tisztelet, a továbbiakban pedig... maximálisan támogatjuk a kreativitást!

- Lényeges, hogy a helyiség, ahol dolgozni fognak, inspiráló tér legyen: ezért jó, ha a kívánságok és kulturális elemek díszítik a tereket, amelyeket a résztvevők lassan elkezdnek majd sajátjuknak érezni.
- Ha a résztvevőknek valami kézzelfogható emléket hagyunk a műhelyről, az biztosítja, hogy valami megmarad az emlékezetükben és a szívükben is!
- A műhely helyszínével való játék elengedhetetlen ahhoz, hogy a résztvevők számára is érzékeltessük, hogy ők is megtehetik ugyanezt!
- Emlékezzen, hogy olyan emberekkel áll kapcsolatban, akik nem szoktak hősként tekinteni magukra: nem lesz egyszerű elképzelni magukat vagy a többieket egy narratíva hőseiként. Lehet, hogy a koncepciót többször és különböző formákban kell megismételni, mindig maximálisan nyitottan a párbeszédre és kérdésekre, lerajzolva, körülírva a koncepciót, amiről az előző bekezdésben írunk.

156

Egy íróműhely során nagyon fontos, hogy magunkba nézzünk, de az is szükséges, hogy inspiráljon bennünket az, amit láttunk, ami rajtunk kívül történik, amiről gyerekként álmodtunk, emlékek, olyan dolgok, amelyek soha nem történtek meg. Használjuk ki ezt a fajta szabadságot!

Vegyen részt: minél több koordinátor és facilitátor vesz részt a műhely során, és beszél a személyes háttéréről is, annál több résztvevő lesz hajlandó ugyanerre. Ha a munkatársaknak van migrációs háttere, még ha az csak helyi vagy ismerős is, jó lenne megosztani! Ha a facilitátorok vagy a koordinátor szülők, jó, ha megosztják, esetleg példákat hozva a személyes történetükre, hipotetikus történetekre. Ez lehetővé teszi, hogy "empátiahidakat" építsünk.

Egy olyan műhelyben, amelynek középpontjában önmagunk elbeszélése áll, és az, hogy mit érzünk identitásunk részeként, mint egyének, szülők és bevándorlók, természetes, hogy feltesszük magunknak a kérdést, hogy melyik a legjobb nyelv, amelyet használhatunk a kitűzött cél eléréséhez. A csoport anyanyelvének használata leegyszerűsíti a dolgokat, de ez nem mindig lehetséges a munkacsoportok heterogenitása és/vagy az adott nyelvet ismerő koordinátorok és facilitátorok megtalálásának nehézségei miatt. Egy olyan nyelv használata, amelyet csak a csoport egy része ismer

jól, a műhely számos fázisát megnehezítené, és kevésbé demokratikus, kevésbé hatékony lenne.

A különböző tesztek során - számos író és szakértő, köztük Antonio Tabucchi és Jhumpa Lahiri munkája és tanulmányai által alátámasztva - azt tapasztaltuk, hogy a célország nyelvének (jelen esetben az olasz, majd a spanyol, a német és a magyar) választása sok esetben jobb választás lehet. "Az élet egy kalandokkal teli történet" - függetlenül attól, hogy teljes szabadságot hagy a résztvevőknek abban, hogy mit szeretnének megosztani - kihívást jelenthet az érzelmek, emlékek és élmények mennyiségét tekintve, amit a nem anyanyelvi kommunikáció felszínre hozhat.

Ahogy Lahiri írta "Más szavakkal" című írásában, gyakran a második nyelv használata nemcsak egyfajta egyenlőséget ad a történetek elbeszéléséhez, ahol mindenki "tökéletlen", hanem a "növekedés, a lehetőség örökös érzetét" is kelti, ami az elbeszélőt "aktívabbá teszi, jobban bevonja, még ha kevésbé képzett is azon a nyelven".

Ironikus módon a használt nyelv tökéletlensége igazabbá és ihletettebbé teszi az elbeszélést, ami egyúttal megvéd az esetleges fájdalmas emlékektől és traumáktól, valamint egy új eszköz lehet a tisztánlátásban és a mélyebb önismeretben.

Egy másik figyelembe veendő elem a nyelvek és a helyek közötti kapcsolat: minden nyelv egy adott helyhez tartozik, és annak ellenére, hogy a nyelv vándorol és mozog a beszélővel együtt, egy olyan országban élve, ahol az anyanyelvét idegen nyelvnek tekintik, az ember elidegenedhet mind a közösségtől, mind a környezettől, diszkriminációt és mikroagressziót tapasztalhat, például azt, hogy az emberek automatikusan azt feltételezik, hogy nem beszéli az adott hely nyelvét.

Mivel ez a műhely a szülőket célozza meg, és célja, hogy kulturális és érzelmi eszközöket adjon a kezükbe, amelyekkel támogathatják gyermekeik beilleszkedését és jólétét az oktatási rendszerben, fontosnak tartjuk, hogy figyelembe vegyünk a nyelvek, helyek és közösségek közötti kapcsolatokat, és hogy a szülőknek lehetőséget adjunk arra, hogy valami nehéz feladatot (írást és mesélést) végezzenek egy olyan nyelven, amelyet esetleg ellenségesnek éreznek, és hogy megküzdjenek gyermekeikkel, akiknek nyelvtudása általában jobb, amitől a szülőknek szégyenérzetük lehet saját nyelvi szintjük kapcsán.

Mindezek mellett a műhelymunkán használt nyelv kiválasztása végső soron az érintett munkacsoporttól függ, ezért rendkívül fontos, hogy a koordinátor és a facilitátorok ismerjék a résztvevőket, és megalapozottan döntsenek a kérdésben.

21.2 A 4. modulhoz adott anyagok

A laboratórium megfelelő fejlesztéséhez a következőkre lesz szükség:

A4-es lapok, tollak minden résztvevőnek, filctollak, színes ceruzák, színes madzag, a terem két pontján felakasztva, mintha ruhaszárítókötél lenne, Propp kártyák, online kapható Olaszországban vagy reprodukálható Wordön (laminálás javasolt, de nem kötelező), kis szövet- vagy papírzacskók, kis üres papírkártyák, kapcsok a kártyák felakasztásához, kosár a kártyák tartására, Interkulturális kártyák paklija "Több mint egy történet", dekorációs anyagok (szövetek, kartonok, gombok, kupakok, ...)

A csoportos tevékenységhez a műhelyen részt vevő szülők legalább egynegyedének megfelelő számú önkéntesre is szükség lesz. (Négy résztvevőre legalább egy önkéntes/facilitátor jut).

158

1. lépés: Jégtörők

A műhely elején általában jégtörő tevékenységeket tartanak, hogy a résztvevők megismerjék egymást, felfedezzenek közös elemeket.

Először a résztvevők egy "Kérdések a térben" fordulóban vesznek részt.

Mindkét jégtörő tevékenység esetében fontos, hogy a csoportot már a műhely kezdete előtt megismerjük, hogy a résztvevők nyelvi, személyes, pszichológiai és kulturális erőforrásai szempontjából megfelelő kérdéssort tudjunk összeállítani. A résztvevőket arra kérjük, hogy álljanak a teremben, ahová csak akarnak, és tegyenek fel kérdéseket. Ahelyett, hogy a résztvevők szavakba foglalják a válaszaikat, megkérjük őket, hogy mozogjanak a teremben aszerint, hogy mit szeretnének mondani. Például a szoba jobb sarkába sétáljanak, ha igent akarnak mondani, és a bal sarokba, ha nemet akarnak mondani. A résztvevők kreativitására bízunk, hogy középre helyezik-e magukat, vagy más módon fejezik-e ki válaszukat.

Például a Popoli Insieme által 2023 februárjában Fuenlabradában a modul tesztelésére kiválasztott csoport számára ezek voltak a kérdések, figyelembe véve a jelenlévő szülők földrajzi származását is (különösen a Közel-Kelet és Észak-Afrika): Ki utazott az elmúlt évben? Ki ivott ma reggel

kávét? Ki ivott ma reggel teát? Ki evett CousCous-t az elmúlt héten? Ki beszélt legalább 2 nyelven tegnap? Ki beszélt egy másik városban élő ismerősével a múlt héten? Ki énekelt altatódalt más nyelven a gyermekeinek?

A második jégtörő, amit javasolunk, a "Kérdések játéka". Ehhez a tevékenységhez a "Több mint egy történet" kártyákat használjuk, egy interkulturális kártyajátékot (link a kártyapaklihoz alább), amely egy pakli kártyából áll, amelyen angol, német és francia nyelvű kérdések vannak. Ezeket a kérdéseket esetleg le kell fordítani, ezért javasoljuk, hogy szükség esetén nyelvi közvetítővel is támogassa a facilitátor(oka)t.

A kérdések segítenek elgondolkodni az életünkkel, tapasztalatainkkal, emlékeinkkel kapcsolatban, és megvan az az előnyük, hogy bárkinek feltehető, kulturális háttértől függetlenül. Meg kell azonban jegyezni, hogy egyes kérdések sérthetik a traumatikus múlttal rendelkező résztvevők érzékenységét. Nyomatékosan javasoljuk, hogy végezzenek gondos célcsoportelemzést, hogy elkerüljék ezt a kockázatot, az érzékeny témákat tárgyaló kártyák kizárásával (például azok, amelyek fájdalmas emlék elmesélését kérik, vagy olyan pillanatot, amikor a résztvevő veszélyben érezte magát). Azt is fontos kiemelni, hogy minden kérdés aktiválhatja az érzelmeket, ezért fontos, hogy a facilitátorok különös figyelmet fordítsanak a csoport érzelmeire és érzéseire, hogy készen álljanak az esetleges érzelmi kitörések megfékezésére, átirányítására vagy támogatására. Azok, akik nem találják a kártyákat, kézzel is elkészíthetik és laminálhatják azokat. Ajánlott, hogy a kártyák száma legalább annyi legyen, mint a tevékenységben résztvevők száma, hogy mindenki kaphasson és feltehessen egy kérdést.

Ezt a tevékenységet párban kell végezni: a koordinátor választhat, hogy maga hozza-e létre a párokat, vagy a csoportra bízta a párok létrehozását.

A játékot két fordulóban kell lebonyolítani, hogy mindenki feltehessen egy kérdést, majd válaszolhasson ugyanarra a kérdésre. (20 PERC)

Ezek példák a pakliban található kérdésekre, a tevékenység jobb megértése érdekében, illetve ötletként arra az esetre, ha nem áll rendelkezésre a tényleges kártyapakli:

- Mesélj egy olyan alkalomról, amikor sikeres voltál/elértél valamit.
- Mesélj el egy történetet életed egy olyan időszakáról, amelyet soha nem fogsz elfelejteni.
- Beszélj valamiről, amit létrehoztál vagy szeretnél létrehozni.

- Mondj el egy emléket az iskolából
- Tegyé fel egy másik játékosnak egy szabadon választott kérdést
- Mesélj egy történetet valakiről, akit elvesztettél vagy megtaláltál.
- Beszélj valakiről, aki befolyásolta az életed
- Beszélj a kedvenc gyerekkori játékról
- Beszélj valamiről, amire különösen büszke vagy magaddal kapcsolatban.

2. lépés: Tevékenységek

A jégtörők után kis üres papírdarabokat osztanak ki, és arra kéri a résztvevőket, hogy írjanak egy kívánságot, és azt egy klipsz segítségével rögzítsék a koordinátor és a facilitátorok által előzetesen előkészített madzagok egyikéhez. A koordinátor azt kéri a résztvevőktől, hogy a kívánságok ne legyenek sem túl általánosak, sem túl konkrétak, így mindenki annyit oszthat meg magáról, amennyit szeretne. A második körben azonban arra kéri őket, hogy saját kultúrájuk egy eleméről (egy étel, egy dal, egy zenei műfaj, egy táncstípus, egy szokás, egy film, egy karakter stb.) írjanak, és azt akasszák a madzagra.

Ezt követően az időt arra használjuk, hogy elmagyarázzuk a kreatív írás és a bevándorlás közötti kapcsolatot. A magyarázat részletességét úgy kell kialakítani, hogy az minden résztvevő számára megfelelő és érthető legyen. A koordinátor elmagyarázza, hogy mi a mese, milyen a szerkezete, melyek a közös pontok a hős és a bevándorló személy között, a "vágy tárgyának", a hős történetének és "utazásának" hajtóerejét jelentő célnak a fontossága, többé-kevésbé konkrétan. Ebben a pillanatban elengedhetetlen, hogy a résztvevők kísérése, hogy megragadják a párhuzamot a mesehős és az ő migrációs történetük között. Az is fontos lesz, hogy a résztvevőkben tudatosítsuk a gyermekkorban mesélt történetek fontosságát. A műhely fő célja ugyanis az, hogy a szülők már kisgyermekkoruktól kezdve átadhassák gyermekeiknek a kulturális elemeket. A kényszermigránsok legfőbb vágya, hogy a veszélyhelyzetekben megmeneküljenek, és visszanyerjék a nyugalmat. A résztvevők azonban, mint látni fogjuk, a történeteik középpontjába azokat a kívánságokat állítják, amelyeket a madzagos tevékenységben vetnek be.

A hősről és a meséről szólva, a Propp-kártyák bemutatásra kerülnek, néhányat megmutatunk a résztvevőknek, és meggyőződünk arról, hogy

megértették jelentésüket és hogy hogyan lehet őket alkalmazni egy történet megalkotása során.

Miután megbizonyosodtunk arról, hogy az információ eljutott a résztvevőkhöz, megkérjük őket, hogy alkossanak egy kört (ülve vagy állva, ahogyan a legkényelmesebbnek érzik), és írjanak egy harmadik kis üres papírra egy, a szülői létehez kapcsolódó érzelmet. Ezeket az érzelmeket egy kosárba gyűjtik, amelyet a résztvevők körének közepén helyeznek el.

A szünet előtti utolsó tevékenység, amely az első másfél órát zárja, a csoportokra való felosztás és a hivatalos megbízatás lesz. A csoportok kialakításához elengedhetetlen, hogy minden egységben legyen egy-egy facilitátor, aki aktívan részt vesz a tevékenységekben, de emellett elősegíti az összes tag részvételét, fordít és közvetít, valamint logisztikai és érzelmi szempontból is kezeli az esetleges kritikus kérdéseket. Az ideális az lenne, ha a csoportokban a facilitátorral együtt 4 vagy 5 résztvevő lenne. Minden csoport kap néhány A4-es lapot, tollakat, színeket, ollót és egy darab gyapjúfonalat, hogy a végén "beköthesse" a munkát, valamint egy darab kartont, amely összehajtogatva a könyv borítóját képezi, ami egy vagy több A4-es lap összehajtogatásával jön létre.

161

Másodszor, minden csoport egy-egy tagja kihúzza a kosárból

- a szülői szerephez kapcsolódó érzelmek egyikét,
- egy másik felkap egy kívánságot a madzagról
- és még két kulturális elemet a másik szálból.
- Végül a koordinátor átmegy az asztalok között, és minden egyes csoporttal kihúzat három-három Propp-kártyát.

Az egyes elemeket a tevékenység során az alábbiak szerint használják:

Propp kártyáinak egyszerű célja az elbeszélés megkönnyítése lesz, mindhárom, vagy akár csak egy része, vagy akár egyik sem lesz felhasználva. Szerepük az, hogy segítsenek egy értelmes cselekményt létrehozni. Ha a csoport meg tudja csinálni anélkül is, hogy ehhez az eszközhöz kellene folyamodnia, az is rendben van.

A kívánság lesz az, ami a "hőst" "útjára" indítja, a motor, ami kivezeti a komfortzónájából.

Az érzelem ami a szülőséghez kapcsolódik lesz az az érzelem, amelyet a történet főszereplője vagy egy másik szereplő érez.

A kulturális elemek részei lesznek annak a kontextusnak, amelyben a történet játszódni fog. Abban az esetben, ha a csoport tagjai olyan kulturális elemeket találnak, amelyeket egyik tag sem ismer, és ez kellemetlen érzéssel tölti el őket, lehetőség lesz ezek cseréjére.

Általában a tevékenység megkezdése előtt, és amikor csak szükséges, jó, ha elmagyarázzuk, majd megismételjük, hogy a megadott elemek nem kötelezettségek, hanem javaslatok arra, hogy a résztvevők valamire építsenek egy történetet. A csoport és annak kreativitása elsőbbséget élvez a javasolt elemekkel szemben, és bíznak abban, hogy képesek lesznek a számukra legjelentősebb történetet elmesélni.

Mindenki szabadon eldöntheti, hogy mennyire tárja fel magát, és mennyit oszt meg a csoporttal, és hogy lehetséges önéletrajzi vagy fiktív szöveget írni, amely egy történeten vagy több történet összefonódásán alapul.

A csoport minden tagját felkérjük, hogy járuljon hozzá a megírandó történethez, de senkinek sem kell írnia vagy megosztania semmit, ha nincs kedve hozzá (a hozzájárulás lehet diktált szöveg leírása, a borító díszítésében való segítségnyújtás vagy más feladatok).

A szünet előtt meg kell kérni a résztvevőket, hogy a kapott elemek alapján kezdjenek el gondolkodni azon, hogy mit foglaljanak bele a történetükbe.

3. lépés

A szünet után a résztvevők megbeszélik a történetet, és a kettéhajtogatott A4-es lapokra írják, hogy egyfajta füzetet készítsenek belőle. Több lap is használható. Ez idő alatt fontos újfent lefektetni a kifejezés, az ábrázolás, a szabadság és a mások szabadságának tiszteletben tartásának fontosságát azzal kapcsolatban, hogy megosztják vagy nem osztják meg másokkal életük elemeit. A csoportokban jelen lévő facilitátorok gondoskodnak arról, hogy senki ne maradjon ki, vagy vonuljon ki teljesen a tevékenységből. A facilitátorok például segíteni fogják azokat, akiknek kevésbé megy a helyesírás és az írás. Ha minden tagnak nehézségei vannak az írással, akkor a facilitátor lesz az, aki ír, és a résztvevőre hagyja a történet szóbeli elmesélését. Továbbá a facilitátor felhívja a figyelmet a kiindulópontokra, a hős fogalmára, a saját migrációval kapcsolatos emlékekre, a szülők szerepére a migrációs kontextusban stb. és gondoskodik arról, hogy a történet elemeinek használatát a csoport megértse és helyesen kezelje. (40 PERC)

A történetek elkészülte után a csoportot arra kérik, hogy készítsék el és díszítsék a könyv borítóját. Azok, akiknek az írási fázisban kevésbé volt

aktív szerepük, ebben az utolsó fázisban léphetnek majd akcióba. A tagokat arra kéri, hogy díszítsék fel a könyv borítóját, és találjanak ki egy címet. Továbbá, aki akarja, megírhatja a hátsó borítót vagy az összes szerző nevét is. Ehhez a tevékenységhez olyan anyagokat lehet biztosítani, mint szövetek, különböző textúrájú és színű kartonok vagy más anyagok (30 PERC).

4. lépés

Amint az összes cartoneros (könyv) elkészül, a "Világkiállítás" (könyvvásár a csoport történeteivel) kerül felállításra: az összes könyv egy asztalon vagy polcon lesz kiállítva, és a résztvevők, akik ezt szeretnék, a csoport többi tagjának beleegyezésével felolvashatják a történetüket. Egyébként a könyvek továbbra is rendelkezésre állnak majd csendes olvasásra. A műhely vége előtt minden résztvevő kap egy kis táskát, amelybe beletehet egy kulturális elemet, egy vágyat vagy egy érzelmet, amely az előző fázisban "műveletlenül" maradt, hogy magával vigye, és esetleg egy újabb történetet építsen a gyermekei számára.

21.3 Megvalósítás más országokban

163

Az adaptált műhely "Az élet egy kalandokkal teli történet" címet kapta. Maga a műhely elnevezése a partnerségen belüli hatékony és gyümölcsöző együttműködés példája volt, mivel azt egyik másik szervezet javasolta: Fundación Red Incola. A műhelyt Olaszországban a Popoli Insieme, Spanyolországban a Fundación Red Incola és az Asociación San Ricardo Pampuri, Németországban az AEF-Academia Española de Formación és Magyarországon a Kincs-ő Fészekrakó játék tesztelte.

A "Szülők az inklúzióért" projekt keretében a műhelyt öt különböző, migrációs háttérű családokkal foglalkozó intézmény részvételével tesztelték, és összesen mintegy 50 szülő vett részt a tevékenységben. A csoportok, amelyeket az egyes szervezetek a modul teszteléséhez létrehozhattak, nagyon különbözőek voltak a tagok származási országa, a fogadó országban eltöltött idő, a nyelvi és oktatási készségek, valamint az élet- és szakmai tapasztalat tekintetében. A csoportok is különbözőek voltak, mivel egyesek nagyobb homogenitásra számíthattak tagjaik között, míg mások nagyon változatosak voltak, és nagyon különböző háttérű és képzettségű embereket vontak be. Magyarországon például a csoport teljes egészében roma nőkből állt, akik mindig is az országban éltek, tökéletesen beszélték a magyar nyelvet és jól ismerték a helyi kultúrát, és egy olyan

helyen találták magukat és családjukat, ahol kirekesztés és megkülönböztetés érte őket, mivel egy etnikai kisebbséghez tartoztak, nem pedig egy teljesen más kultúrához és országhoz. Spanyolországban az egyik csoport szinte minden tagja spanyol nyelvű országokból érkezett bevándorló volt, és ez kiküszöbölte a nyelvi kihívásokat.

21.3.1 Megvalósítás Fuenlabradában - Spanyolország

A műhelyt egyszer tesztelték Fuenlabradában (Spanyolország) egy a Asociación San Ricardo Pampuri és a Popoli Insieme facilitátorai által létrehozott csoporttal. A tesztfoglalkozás során első kézből tapasztalhattuk, hogyan reagálhatnak a különböző csoportok a foglalkozásra, és azt hogyan lehet módosítani és különböző célokhoz igazítani. A konzorcium egyetértett abban, hogy a LetteraMondo-t nem lehet az eredeti változatában végrehajtani, mivel egyetlen nap alatt nem megvalósítható, emiatt egy kreatív íróműhely mellett döntöttek, amit a Popoli Insieme a San Ricardo Pampurival közösen alakított ki, úgy hogy a bevándorló szülőket képessé tegyék arra, hogy a klasszikus mesék hőséneke alakjára apellálva meséljenek gyermekeiknek a migrációról és saját személyes múltjukról.

164

A műhely tesztelése során a résztvevők száma nagyon magas volt (a 27 meghívottból 23 fő), a résztvevők érdeklődőek és aktívak voltak, és nagyon jól együttműködő és összetartó csoportot alkottak, annak ellenére, hogy a csoport nagyon heterogén volt. A résztvevők valójában különböző nemzetiségűek voltak (pl. Nigéria, Guinea, Marokkó, Szíria, Kolumbia, Perú, Oroszország és Spanyolország (cigány)). Iskolai végzettségük általában közép-alacsony volt, de mindannyian kreativitást és hajlandóságot mutattak arra önmaguk és határaik feszegetésére. Még ha a tevékenységet olyan emberek vezették is, akiket a résztvevők nem ismertek, a kezdetektől fogva kialakult a bizalom és az együttműködés légköre.

Fontos volt, hogy a helyi szervezettel együtt tudjunk dolgozni a tevékenységek célcsoporthoz való igazítása érdekében, annak ellenére, hogy nem volt szükség sok változtatásra, mivel a csoport alkalmas volt a műhelymunkára. Ugyanakkor rávilágított, mennyire fontos, hogy a facilitátorok legalább bizonyos fokú ismeretekkel rendelkezzenek a csoportról, hogy a megfelelő információkat és a lehető leghatékonyabb megközelítést alkalmazhassák.

Eredmények

A résztvevők nagyon hálásak voltak. A javasolt foglalkozás meglepte őket, és nagyon érdekes módon tette próbára kreatív képességeiket. Eleinte nem érezték magukat képesnek arra, hogy írjanak vagy ötleteket adjanak a csoportnak, de a kreatív íróműhelyt megelőző tevékenységek (bemutakozás és jégtörő) megteremtették a szükséges bizalmat közöttük. Az egyik résztvevő például felfedezte, hogy nagyszerűen megy a történetek kidolgozására, egy olyan képesség, amelyet még soha nem volt alkalmuk kipróbálni, és amelyre szükség is van, mert a szülő-gyermek kapcsolaton belül igen fontos.

A műhelyen nem volt idő a résztvevőkre gyakorolt hatás megfigyelésére, ezért a vendéglátó szervezet javasolta, hogy szervezzenek egy utófoglalkozást a tevékenységgel kapcsolatos megbeszélések és véleménycsere céljából.

165

21.3.2 Valladolidi megvalósítás - Spanyolország

A műhelyt a valladolidi (Spanyolország) Fundación Red Incola is tesztelte. Annak ellenére, hogy a modul tesztelése ugyanabban az országban zajlott, mint az előzőé, a résztvevők összetétele más volt, és főként spanyol nyelvű országokból, például Peruból, Bolíviából, Argentínából és Venezuelából érkeztek a résztvevők. Csak néhány nem latin-amerikai származású tag volt (ők Marokkóból érkeztek), ennek ellenére elfogadható szinten beszéltek spanyolul. Ennek a csoportnak tehát kevesebb nehézséget okozott a kommunikáció, és alaposan és az eredeti tervhez nagyon hasonlóan tudta kidolgozni a tevékenységeket.

20 résztvevő volt 3 gyermekkel. Számukra a Red Incola bébiszitter-szolgálatot biztosított a helyszínen, egy olyan bébiszitterrel, aki a szervezet foglalkoztatási programjában vett részt. A műhelyt iskolaidőben tartották, ami azt jelentette, hogy a műhelyre jelentkező szülők nagy többségének nem kellett magával vinnie a gyerekeket, de a bébiszitter-szolgálat

elengedhetetlen volt ahhoz, hogy garantálni lehessen azoknak a szülőknek a részvételét, akiknek nagyon kicsi, még nem iskolás gyermekeik vannak.

Eltérések és változtatások

Ami a munkatervet illeti, nem a kommunikációs kihívások, hanem a logisztikai akadályok leküzdése miatt történtek kiigazítások: például mivel a szervezet nem talált spanyol nyelvű Propp-kártyákat, hasonló funkciójú mesekockákat vagy kockákat vásároltak és használtak. A munkaterv másik módosítása, amelyet a facilitátorok végeztek, az volt, hogy a végső tevékenység szerkesztése és a kézzel készített jegyzetöbök vásárlása mellett döntöttek. A résztvevőket arra kérték, hogy az első oldalra írják fel a nevüket, majd egy érzelmét vagy érzést, amit a műhelymunka hagyott bennük. A jegyzetöböket ezután minden résztvevőnek átadták, és mindegyikük minden egyes jegyzetöbbre ráírta a saját érzelmét/ézését, így mindenki a délelőtti folyamán megfogalmazott érzések és érzelmek gyűjteményével távozhatott a találkozóról.

166

Eredmények

A modul tesztelésének résztvevői által adott végső visszajelzések összességében rendkívül pozitívak voltak: A Red Incola úgy érezte, hogy a műhely céljait sikerült elérni, és a résztvevők kiemelték, hogy mennyire fontos, meglepően jó és megnyugtató volt megosztani a történeteiket és tapasztalataikat, és megérteni, hogy sok közös van bennük a többiekkel, mivel könnyen magányosnak és kirekesztettnek érezheti magát az ember, ha nem túl régóta van egy új országban, és egy sor kihívással és sebezhetőséggel kell szembenéznie mind a magánéletében, mind a szakmai életében, ahogyan sokan közülük.

21.3.3 Megvalósítás Bonnban Németországban

Egy másik hasznos példa a műhely sikeres tesztelésére az AEF által Németországban tartott műhely volt. Ez a teszt egészen más volt, mint az előző, mivel a csoport sokkal kisebb volt (7 résztvevő), és ez befolyásolta a tevékenységek megvalósítását. A csoportban Ukrajnából, Macedóniából, Jemenből és a Kongói Demokratikus Köztársaságból érkeztek résztvevők, közülük 3 férfi és 4 nő. Mindannyian különböző korú gyermekek szülei voltak, és A2/B1 szinten beszéltek németül, nem éltek hosszú ideje az országban. Az iskolai végzettség nagyon eltérő volt.

A csoport mérete és a műhelynek helyet adó tér miatt változtatni kellett a tevékenységeken, különösen a jégtörő játékokon, amelyeket egy egyszerűbb bemutatkozó kör kedvéért kihagytak. A vendéglátó szervezet kiemelte, hogy a résztvevők kis száma kihívást jelentett, különösen akkor, amikor a munkaterv szerint a csoportot kisebb csoportokra kellett volna osztani, ezért úgy döntött, hogy megpróbálja kipróbálni a tevékenységet egy nagyobb csoporttal a jövőben. E kihívások ellenére minden résztvevő úgy érezte, hogy szülőként értékelik és komolyan veszik, és elgondolkodtak azon, hogy milyen fontos, hogy saját gyermekeiknek elmeséljék történetüket, arról, hogy a bevándorló szülők hősök.

167

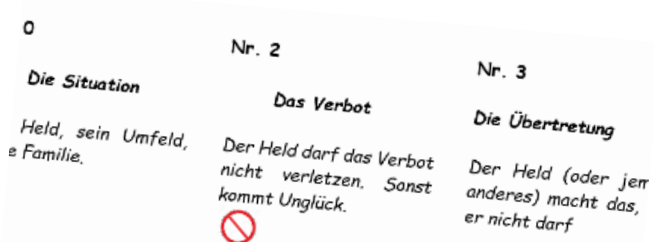
Eltérések és változtatások

Mivel a német nyelvtudás még nem volt olyan jó, és az oktatási háttér is nagyon eltérő volt, az AEF intézmény maga készítette el a Propp kártyákat egyszerűsített szókinccsel⁴⁹ és néha vizuális segédeszközt is alkalmazott. Időt szántak e kártyák, valamint használatuk elmagyarázására.

Az eljárás rövid ismertetése a következő

- Bevezető forduló
- Kívánság és kulturális elem, egyéni munka

A. A résztvevőknek fel kell írniuk egy kívánságot (általános, nem feltétlenül a szülői léthez kapcsolódó), és fel kell akasztaniuk az első zsinórra.

B. A résztvevőknek fel kell írniuk valami "tipikus"/kulturális elemet a saját kultúrájukból, és fel kell akasztaniuk a második madzagra.

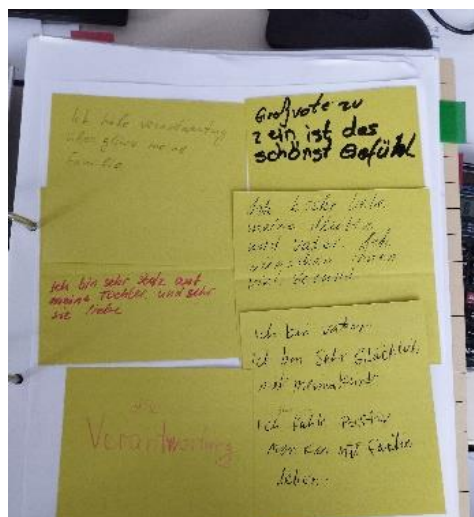
- Kreatív írás és migráció plenáris ülés. A plenáris ülésen a résztvevők közösen gondolkodnak. A következő kérdéseket teszik fel.

Mi köze van a kreatív írásnak a migrációhoz?

Mi a mese (szerkezet)? Ki volt Vlagyimir Propp. mit tanulhatunk tőle a jó történe-tről / meséről.

Mi a hasonlóság egy hős és egy olyan személy között, aki egy másik országba költözik?

Hogyan változtathatja meg egy cél vagy vágy követése a "történet menetét"?

- Érzelmek a szülői szereppel kapcsolatban Egyéni munka

A résztvevőket arra kérik, hogy egyénileg dolgozzanak, és írjanak egy kis papírra egy érzést arról, hogy mit társítanak a szülői létehez. A cédulákat egy dobozba gyűjtik, vagy egy hirdetőtáblára függesztik ki a hátoldalukkal kifelé fordítva.

- Csoportmunka felosztása és magyarázata

A résztvevőket 2-3 fős csoportokra osztjuk.

Minden csoport kap egy kívánságot és két kulturális elemeket a karakterláncokból. Ezenkívül minden csoport kap 3 propp kártyát. Az asztalnál tollak, olló és papír, valamint egy karton a könyvborítóhoz.

- Írás/csere/visszatükrözés/nyomtatás Csoportmunka

A résztvevőknek egy történetet kell írniuk az összes elemből (3 kellék, kulturális elemek, kívánság). A csapattagoknak ügyelniük kell arra,

hogy mindenkit bevonjanak, és hogy mindenki számára biztonságos tér álljon rendelkezésre. A mese szerkezetét és jellemzőit is bele kell foglalni.

- A könyvborító tervezése csoportmunka

A könyvborítót kreatívan és a történetnek megfelelően kell megtervezni.

- Nemzetközi Könyvvásár plenáris ülése

A történeteket kívánság szerint felolvassák. A felolvasás után az összes könyvet meg lehet nézni.

Arról is beszélgettek, hogy Németországban milyen fontos szerepet játszik az irodalom és a könyvek az oktatásban, és elmondták, hogy a nyelvoktatás más országokban másképp működik, mint Németországban. A gyerekek számára az iskolában sokkal fontosabb, hogy tudjanak mesélni és egy témáról beszélgetni, mint a pusztán nyelvórak. Ezt a szülők is ösztönözhetik.

169

Eredmények

Sajnos a műhely túl rövid volt, és a csoport túl kicsi ahhoz, hogy nagyobb teret adjon a kreativitásnak és a gondolkodásnak. A csoport olyan személyekből állt, akik csak nemrég végezték el a német integrációs tanfolyamot. A nyelvtanfolyam eredményeként hozzászoktak a hivatalos levelek írásához és a nyelvi pontosságra való odafigyeléshez. Nagyon megkönnyebbültek, hogy valami teljesen mást csinálhattak, és egy olyan teret találtak, ahol kreatívak lehettek, ahol nem a nyelvi hiányosságokról volt szó, és ahol a gyerekekről és az iskoláról beszélhettek. A résztvevők kis létszáma a napszakkal is összefüggött. Mivel az AEF nem kínál gyermekfelügyeletet, úgy gondolták, hogy a legtöbb gyermek délelőtt az óvodában vagy az iskolában van, de felmerült az az igény, hogy délutánonként is kínáljanak ilyen műhelyeket.

A németországi bevándorlók örülnek az olyan tevékenységeknek, amelyek nem a nyelvtanulásra összpontosítanak. Megállapították azonban, hogy a nyelvi akadályok megakadályozzák a résztvevőket abban, hogy teljes mértékben ki tudják fejezni magukat. A műhely anyanyelven történő lebonyolítása ezért sokkal sikeresebb lenne, és hozzájárulna a származási nyelv megbecsüléséhez is. Ezért a projekt kapcsán az AEF az eredményeket elküldte az amite-i multiplikátoroknak és a női tanfolyamok (MIA-tanfolyamok) vezetőinek is, amelyeket gyakran tartanak anyanyelven. Ily módon a családok segíthetik a gyermekek oktatását az irodalom és a kulturális tudatosság révén.

21.4 Tesztelés utáni eszmecsere

Összességében a modult tesztelő valamennyi szervezet osztozott a kihívásokban, nehézségekben és pozitív elemekben. A résztvevők hálásak voltak, hogy lehetőséget kaptak az önkifejezésre, kipróbálhattak egy új tevékenységet, sőt, olyan érzéseket és készségeket fedeztek fel, amelyekről nem is tudtak, és úgy érezték, hogy felhatalmazást kaptak arra, hogy olyasmit tegyenek, amit gyakran nehéznek tartottak, és úgy gondolták, hogy csak a fogadó ország nyelvét jobban és mélyebben ismerők és a magasabb iskolai végzettségűek számára elérhetőek. Emellett megértették, hogy mennyire fontos és könnyű teret adni az önelbeszélésnek és elismerni magukat szülői szerepeikben. Másrészt a fő kihívások az ilyen jellegű tevékenység újszerűségéhez kapcsolódtak. A résztvevők közül néhányan bizonytalanok voltak, legalábbis a műhely elején, mind a tárgyalt témák, mind pedig az egyes eszközök összetettsége miatt. Minden kihívást le lehetett küzdeni az eszközök és a tevékenységek akár helyben rögtönzött módosításával, amint azt a következő bekezdés kifejti.

A műhely konkrét eredménye egy sor egyedi és kézzel készített "cartoneros" könyv, amelyek a bevándorló szülők által írt migrációs történeteket mesélik el. A cartoneros könyveket egyszerű írópapírral, de különböző textúrájú és színű kartonpapírral, egyéb anyagokkal, például szalagokkal és szövetekkel, palackkupakkal, fényképekkel, levelekkel is lehet készíteni és díszíteni. Ez az eszköz később további műhelymunkák, prezentációk, kiállítások során is felhasználható.

Ami az eredményeket illeti, a projekt során elvégzett valamennyi tesztet pozitív visszajelzések követték, különösen a közösség és a befogadás érzése erősödött fel a részt vevő szülők körében. Ebből a szempontból a

legjelentősebb megjegyzés az volt, hogy a résztvevők képesek voltak kapcsolódni, és gyakran életükben először jöttek rá arra, hogy más bevándorló családok is ugyanazokkal a problémákkal és érzésekkel küzdenek, mint ők. A műhelymunka hatékonyan közvetítette a történetek elmesélésének fontosságát mind oktatási célokból (az elbeszélés hatékony eszköz a nyelvtanulás, de a kulturális és közösségi tudatosság növekedése szempontjából is), mind pedig a családokon és a bevándorló generációkon belüli kötődés szempontjából.

A műhelyek után összegyűjtött visszajelző lapok szerint a résztvevők önbizalmát is növelte a tevékenység, mivel sokan közülük úgy találták, hogy olyasmit értek el, amiről korábban úgy gondolták, hogy nem képesek rá.

Amint azt már bemutattuk, e modul alapvető célja annak vizsgálata, hogy a bevándorló szülők hogyan javíthatják kulturális tudatosságukat, hogy kezeljék és előzzék meg gyermekeik marginalizálódását, és ezáltal a korai iskolaelhagyás kockázatát. A családokkal való foglalkozás azt jelenti, hogy a múltat erőforrásként felhasználva a jelennel és a jövővel foglalkozunk. Ily módon a múltat az írott szón keresztül ismerjük el, annak teljes legitimitásával, gazdagságával és emberségével együtt.

171

Az apák, anyák és gyermekek közötti párbeszéd formáit erősen befolyásolja az a kulturális kontextus, amelyben a párbeszéd zajlik. Mind a LetteraMondo által javasolt önelbeszélés és a könyveken keresztül történő felhatalmazás útja, mind az "Az élet egy kalandokkal teli történet" című műhelymunka megnyitja a szülők előtt az ajtót a gyermekeikkel való párbeszéd lehetősége felé, elősegíti az olyan egyetemes témákról való elmélkedést, mint az utazás, az új környezetbe való beilleszkedés, a félelmek és vágyak, anélkül, hogy kommunikációs vagy oktatási módszereket alkalmazna. A szülők kommunikációs eszközöket kapnak, amelyeket aztán mindenki a saját belátása szerint használ.

Ez az igazi empowerment útja: eszközöket adunk, és hagyjuk, hogy az emberek szabadon használhassák azokat.

A modul tevékenységei során a bevándorlóknak olykor alkalmatlannak tűnő eszközöket javasolnak olyan témák megvitatására, amelyeket nem szoktak alapvető problémaként felvetni a bevándorlókkal kapcsolatban. Emiatt a kézikönyvnek ez a fejezete csendesen forradalminak számít.

22. Legjobban bevált gyakorlatok cseréje - A jövő "LetteraMondo" 2023 megvalósítása

Mint említettük, a "LetteraMondo" első, 2021-es kiadásának sikere után ugyanazok a szülők, akik részt vesznek a Szülők az inklúzióért olasz csoportban, érdeklődést mutattak a "LetteraMondo" projekt megisméltése iránt. A havi találkozók, amelyeket a Popoli Insieme a Szülők az inklúzióért projekt szülői csoportjának javasol, elkezdtek megszorodni, és a többi partner által bemutatott jó gyakorlatok tesztelése mellett a külföldi szülők önszerveződése is beindult, amelynek eredménye a "LetteraMondo" 2023-as olaszországi kiadása.

Hangsúlyozni kell, hogy az első kiadáshoz képest, amelyben a Popoli Insieme a semmiből magyarázta el a projektet, a jelenleg zajló második kiadás során a Popoli Insieme által a külföldi közösségek munkájának áttekintése és felügyelete kevésbé kontrolált, így a közösségek nagyobb szabadságot kapnak ugyanazon célok eléréséhez. Az egyesület csak az intézményekkel való kapcsolattartás, a közösségi hálózatokon való kommunikáció, és a más olasz városokból érkező bevándorlók számára történő jegyvásárlásban segít. A 2023-as út továbbá abban is különbözik a 2021-es úttól, hogy a külföldi közösségek tagjai jobban tudatában vannak annak, hogy az írott szó az említett projekt keretében az egyik eszköz a saját kultúra és történetek átadására a jövő nemzedékei számára, akik a migrációs háttér ellenére Olaszországban fognak felnőni. Ugyanakkor világossá kell tenni, hogy nem minden közösségnek volt könnyű a kitárulkozás. Érdemes kitérni a Fülöp-szigeteki közösség koordinátorának nehézségeire, akinek a Fülöp-szigeteki Nőszövetségben végzett aktivista múltja ellenére nagy nehézséget jelentett, hogy olaszul beszéljen közönség előtt. A nő, aki egy fiatal könyvillusztrátor édesanyja, beleegyezett, hogy részt vegyen a "LetteraMondo"-ban, hogy bekapcsolódjon, és végül egy, a filippínó diaszpóráról szóló könyvet talált. "A munkaszünetekben olvastam" - számol be róla - "még sosem fordult elő velem, hogy olyan dolgokat olvassak, amelyek ilyen jól beszélnek rólunk. Mi benne vagyunk ebben a könyvben, nagyon jól ismerem ezeket a dolgokat". A csere alkalmával a "Szülők a befogadásért" projekt résztvevői számára ismét hangsúlyozták, hogy mennyire fontos, hogy az írott szó által képviseltnek érezzük magunkat, hogy teljes mértékben tisztában legyünk önmagunkkal, történelmünkkel, és hogy ezt a tudatosságot átadjuk gyermekeinknek is.

172

Didaktikai anyagok

- Interkulturális kártyák: <https://www.morethanonestory.org/en>
- Propp kártyák a oldalon. olaszul: https://www.amazon.it/Le-carte-di-%20propp/dp/8897027024/ref=asc_df_8897027024/?tag=googshopit-%2021&linkCode=df0&hvadid=194879271333&hvpos=&hvnetw=g&hvra%20nd=5314534449491191376&hvpone=&hvptwo=&hvqmt=&hvdev=c%20&hvdvcmld=&hvlocint=&hvlocphy=1008611&hvtargid=pla-%2093575741820&psc=1
- "Az író útja: Mythic Structure For Writers in english: <https://www.amazon.it/Writers-J%20ourney-Mythic-%20Structure/dp/193290736X>

Eszközök

A Propp-kártyák (vagy mesekártyák), amelyeket a műhely során használnak, olyan kártyák, amelyek a mesékben leggyakrabban előforduló szereplőket és elemeket ábrázolják. Vlagyimir Propp orosz tudós elemezte a népszerű mesék szerkezetét, és felismert egy visszatérő mintát, amelyet ma részben a mesekártyákon találunk meg. Ez az anyag nagyon hasznos a gyermekek és felnőttek képzeletének, nyelvének és kifejezőképességének bővítésére. Ezért az eszköz alkalmas a felnőttek és gyermekek közötti mesemondás megkönnyítésére, a kreativitás ösztönzésére és értékalapú tartalmak közvetítésére.

Propp tanulmányozta a mesék törzsi társadalmakban és a beavatási rítusokban rejlő történelmi eredetét, és ezekből olyan szerkezetet vont le, amelyet minden elbeszélés modelljeként is javasolt. "A mese morfológiája" című írásában egy sémát javasolt, amelyben 31 funkciót, más néven Propp-szekvenciákat határozott meg. Ezen funkciók sorrendje megváltoztathatatlan, és a mese felépítéséhez nélkülözhetetlen. Mindegyik egy-egy tipikus helyzetet képvisel a mese cselekményének kibontakozásában, különösen a szereplőkre és pontos szerepükre (pl. a hősrre vagy a gonoszra) utalva. Propp elemzésében fontosabb, hogy mit tesz a szereplő, mint az, hogy ki a szereplő. Az, hogy a hős lány, herceg vagy medve, lényegtelen: ami a cselekmény alakulását jellemzi, az a cselekvés, amelyet a hős a fizikai tulajdonságai révén végrehajt, ami valójában fontos.

Kezdetben a Popoli Insieme csapatán belül azon gondolkodtunk, hogy ez az eszköz alkalmas lehet-e interkulturális szempontból a különböző

kulturális háttérrel rendelkező emberek számára is. Bár nem lehetünk teljesen biztosak abban, hogy az eszköz alkalmazása minden kontextusban eredményes lesz, megerősíthetjük, hogy a Popoli Insieme által tartott műhelymunkák jó eredménnyel zárultak, és egyetlen résztvevőnek sem okozott nehézséget az ábrázolt fogalmak jelentésének megértése. A nehézségek, ha voltak is, nyelvi jellegűek voltak, ezért támaszkodtunk nyelvi és kulturális közvetítők támogatására.

Amellett, hogy Propp kártyái hasznos anyagként szolgálnak a történetek kitalálásához, elmesélésének vagy megírásának gyakorlásához, egy másik típusú gyakorlatot is kínálnak: az általunk ismert történetek elemzését. Ebben az esetben csak a kártyákat használjuk az elbeszélő figurák jelzéseivel, és megpróbáljuk megkérdezni magunktól, hogy például a Hamupipókében ki a gonosztevő, ki a segítő, mi a varázsszerszám stb. A javasolt műhely konkrét esetében a lapok tehát lehetőséget adtak arra, hogy a saját történetet a narratív kulcs segítségével újraolvassuk, ahogyan azt a "Munkamódszer" bekezdésben már bemutattuk.

Propp azt is megállapította, hogy az összes karaktert a "típuskarakterek" nyolc kategóriájába lehet besorolni:

174

- a gonosz: az, aki harcol a hős ellen.
- a donor (adományozó): az a karakter, aki felkészíti a hőst, és átadja neki a varázsszerszámot.
- a segítő: általában egy mágus, aki segít nekik a keresésben.
- a hercegnő (vagy keresett személy): a hős a történet során méltóvá válik hozzá, de nem tudja elérni őt vagy a gonosztevő, tettei vagy egy sor igazságtalan esemény miatt, veszi feleségül. A hős útja akkor ér véget, amikor megtalálja a hercegnőt.
- a hercegnő apja: ő az, aki a hős helyébe lép, azonosítja a hamis hőst, és lehetővé teszi a hercegnő és a hős végleges egyesülését. Propp kiemelte, hogy néha a hercegnő és az apja nem két különálló karakter.
- a diszpécser: a karakter, aki elküldi a hőst.
- a hős vagy az áldozat: aki reagál, elveszi a hercegnőt.
- a hamis hős: az a személy, aki kisajátítja a hős érdemeit, megpróbálja feleségül venni a hercegnőt.

Ugyanazt a szerepet több karakter is betöltheti, vagy fordítva, egy karakter több szerepet is betölthet.

A tündérmese Propp által meghatározott általános vázlata a következő:

- Bevezető egyensúly (kezdeti helyzet);
- A kezdeti egyensúlyi állapot megbomlása (kezdet);
- A hős cselekedetei (élmények);
- Az egyensúly helyreállítása (feloldás).

NARRATÍV FUNKCIÓK:

SZÁMLA	FUNCTION	LEÍRÁS
1	Hozzájárulás	Egy mesefigura egy bizonyos okból elhagyja otthonát.
2	Elhárítás	A hősnek megtiltanak valamit, tilalmat szabnak ki rá.
3	A tilalom megsértése	A hős nem tartja be a tilalmat, megszegi a rá kiszabott tilalmat.
4	Nyomozás	A gazember néz a hasznos elemeket a hős elleni harchoz
5	Szállítás	A gonosztevő olyan információt kap valakitől, amelyre szüksége van ahhoz, hogy árthasson a hősnek.
6	Csalás	A gonosztevő megpróbálja becsapni az áldozatot, hogy a saját vagyonát birtokba vegye.
7	Bűnrészesség	A áldozat hagyja, hogy a magát meggyőzzék, és beleesik a csapdába
8	Kár	A gonosznak sikerül kárt okozni a hős valamelyik családtagjának vagy barátjának; a hős valamelyik családtagjának vagy barátjának hiányzik valami, vagy vágyik valamire.
9	Közvetítés	A hős feladata a kár helyreállítása vagy annak hiánya.
10	Ellenintézkedés	A hős elfogadja a megbízást.
11	Indulás	A hős elindul, hogy teljesítse küldetését

176

12	1. donor funkció	A hősnek próbákat és feladatokat kell teljesítenie, cserébe az ajándékozó ígéretéért cserébe, amely segít neki a vállalkozásban.
13	A hős reakciója	A Hős szembenéz a próbatételekkel és legyőzi őket
14	Az ügynök átvétele	A hős birtokba veszi a mágikus közeget.
15	Térbeli változás	A hős megérkezik vagy eljut arra a helyre, ahol a tettet végre kell hajtania.
16	Küzdelem hős vs. gazember	A hős harcol a gonosz ellen.
17	Márkaépítés	A hősré egy bizonyos jelet, azaz egy márkát helyeznek.
18	Győzelem	A gazembert legyőzték
19	Felszámolás	A hős eléri azt a célt, amiért útnak indult.
20	Visszatérés of a hős	A hős visszatér oda, ahonnan elindult
21	Üldöztetés a hős	A hőst becserkészik vagy üldözik
22	A hős megmentése	A hős túléli az üldöztetést vagy az üldözést.
23	El nem ismert érkezés	A hős úgy érkezik haza, hogy nem ismerik fel.
24	Megalapozatlan állítások	A gonosztevő (hamis hős) megpróbálja átvenni a hős helyét.
25	Nehéz feladat	A további teszt a bátorság a hősnek.

26	A feladat megoldása	A teszt sikeres.
27	Elismerés a hős	A hőst végre felismerik.
28	A hamis hős leleplezése	A csalók lelepleződtek.
29	A hős átváltozása	A Hős elveszi a a a új külsőt kap.
30	Büntetés a gonosztevő	A gazember megkapja a az igazságos büntetést.
31	Boldog befejezés	A hős megkapja a jól megérdemelt jutalmát.

A hős útja a kreatív írás területén széles körben használt narratív struktúra, amelynek fő elmélete Christopher Vogler forgatókönyvíró The Hero's Journey (Dino Audino Editore) című esszéjében található.

178

A hős útja valójában egy olyan modell, amely elsősorban az amerikai eredetű filmművészetben követhető nyomon, de ha egyszer megértettük, könnyű azonosítani a fő elemeket a legnépszerűbb és legismertebb elbeszélések többségében, a mitológiától kezdve Shakespeare-en át egészen a kortárs képregények sagáig.

Maga Vogler is ajánlja könyvében Joseph Campbell, a mítoszok nagy tudósának, A hős ezer arccal (Lindau, fordította Franca Piazza) című művét, amelyből nagyrészt inspirálódott a róla szóló elméleteinek felvázolásakor. Campbell ugyanis mélyreható tanulmányainak köszönhetően észre tudta venni, hogy távoli és különböző kultúrák alapító mítoszaiban ugyanazok az elbeszélői struktúrák követhetők nyomon, ami valószínűleg egyetemes jellegük miatt van így.

EPSPI Project
2021-1-DE02-KA220-ADU-000026713

5. modul

Anyák az inklúzióért - hang és cselekvés

180

Az Eur3pai Unió finanszírozásával. Az itt szerepl3 vélemények és állítások a szerz3(k) álláspontját t3kr3zik, és nem felt3tlen3l egyeznek meg az Eur3pai Unió vagy az Eur3pai Oktatási és Kulturális V3grehajt3 3gyn3ks3g (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Eur3pai Unió, sem az EACEA nem vonható felel3s3gre miattuk.

This work is licensed under Attribution-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

EPSPI

Eltern für die Inklusion - Parents for inclusion - Padres por la inclusion - Szülők az inklúzióért - Genitori per l'inclusione

---

181

23. A helyi társadalmi helyzet

A Red Íncola kezdettől fogva odafigyel a bevándorló származású és a gyermekszegénységben élő gyermekek sajátos szükségleteire. A válság még inkább láthatóvá tette e családok kiszolgáltatottságát. A digitális szakadék, a nyelv okozta stressz, valamint az országon belüli adminisztratív helyzetükkel kapcsolatos bizonytalanság mind közrejátszottak ebben.

A lezárások alatt a szomszédok közötti empátiakapcsolatok kialakítására irányuló szolidaritási kezdeményezések ellenére a bevándorlókkal szembeni gyűlöletbeszéd a közösségi hálózatokon egyre erősödött. Ez a mai napig folyamatosan növekszik, ami a kiskorúak diszkriminációjához vezethet, és megnehezíti a beilleszkedésüket.

Támogatásra van szükségük, hogy önbecsülésük megerősödjön, és egyenlőségre nevelni őket, hogy megtörhessék a társadalmi kirekesztődés ördögi körét.

A projekt kidolgozása a gyermekek jogain alapul, figyelembe véve az egyenlőséget, a tisztelet előmozdítását, a kiskorúak érdekeinek figyelembevételét, a megfelelő és teljes körű fejlődéshez való jogot és az aktív részvétel biztosítását.

A társadalmi környezet és az igények azonosítása:

A projektet az Esgueva szociális akcióterületen, konkrétan a Rondilla negyedben fejlesztették ki. Itt található a Fundación Red integrált központja, ahonnan a projekt akcióit koordinálják és fejlesztik egy speciális szakemberekből álló csapat és a megfelelő létesítmények segítségével. Mindez biztosítja a technikai hátteret, ami garantálja a projekt fejlődését. A központ az Espacio J oven Norte mellett található, amely hatalmas lehetőségeket kínál a projekt során a fiatalokat célzó tevékenységek támogatására és koordinálására.

Rondilla az egyik legnagyobb bevándorló származású lakossággal rendelkező városrész, ahol a társadalmilag kirekesztett emberek száma is igen magas. Az elmúlt két évben megnőtt Red Íncola-hoz küldött, a CEAS (Szociális Akcióközpontok) és az oktatási központok általa küldött emberek száma. 2020-ban megnőtt a kiskorúak oktatási vagy egészségügyi ellátásával kapcsolatos kísérés és családi közvetítés. Kifejezett igény mutatkozik továbbá több közeli iskola létrehozására, hogy az integrált központban (ahol az alapítványnak jelenleg egy általános iskolai

osztályterme, valamint egy spanyol és írástudást oktató osztályterme van a 12-18 korosztály számára) a középiskolák oktatási támogatását kiterjessze.

Ezen túlmenően a városrészben erős az egyesületek hálózata. Ebben az értelemben a Red Íncola hálózatban működik, és összehangolja tevékenységét a CEAS-szal, az oktatási központokkal és a különböző társadalmi szervezetekkel.

24. A Red Incola profilja

A Fundación Red Íncola egy nonprofit szervezet, amelyet 2006-ban egyesületként, 2011-ben pedig alapítványként hoztak létre. Kuratóriuma egy sor kollektívából áll, amelyek hálózatban működnek, hogy közös küldetést teljesítsenek: a kirekesztett helyzetben lévő emberek támogatása, valamint jogaik előmozdítása és védelme, hogy méltóságteljes életet élhessenek. A kidolgozott programok és szolgáltatások a következők:

Menedék és az alapvető szükségletekre való odafigyelés: Ez a terület magában foglalja a befogadási programot, az átfogó bevándorlási központot és a női programot. A következő erőforrások számítanak erőforrásoknak: szálláshelyszolgáltatás (befogadó lakások a kiszolgáltatott helyzetben lévő családok számára és a kirekesztett fiatalok lakóhelye), élelmiszer- és ruhatári szolgálat, pszichoszociális ellátás, interkulturális közvetítés, jogi támogatás, Café Solidario (hajléktalanok társasága) és a Calor y Café interkulturális központ.

Gyermekek és fiatalok: Az e területhez tartozó programok célja az oktatás és a részvétel elősegítése és előmozdítása. A lányokat, fiúkat és fiatalokat célzó szociálpedagógiai beavatkozásokat hajtanak végre. Ezen túlmenően a családok bevonására és részvételére is törekednek.

Képzés és foglalkoztatás: Az alapítvány személyre szabottan segíti az emberek munkaerő-piaci integrációját. Tanácsadási, képzési és munkaerő-közvetítési feladatokat látnak el. Támogatja a munkaközvetítést, és hálózatban dolgozik a munkajogok védelmében.

Tudatosságnövelés és részvétel: A részvétel, a kultúrák közötti együttélés és a társadalmi kohézió előmozdítását célzó fellépések, valamint a tudatosságnövelő, a sokszínűség előmozdítását célzó és az érdekérvényesítő fellépések kidolgozása.

Önkéntesség: ez a Red Íncola egyik pillére és értéke. Az önkéntességet a társadalmi átalakulás eszközeként támogatjuk. Kiképezzük és kísérik a Red Íncolával együttműködő embereket. Koordináló és fogadó szervezetként részt veszünk az Európai Szolidaritási Testületben.

Európai projektek: részt veszünk különböző, uniós szervezetekkel közös projektekben, hogy innovatív módszereket építsünk be, és javítsuk a kiszolgáltatott emberek érdekében végzett munkánk minőségét.

Gyermek- és ifjúsági területen szerzett tapasztalat:

Amint azt az előző pontban említettük, a Red Íncola Alapítvány különböző, a gyermekeket, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő (például bevándorló) gyermekeket célzó intézkedéseket hajt végre, például a következőket:

- 2006 óta az iskolai támogató foglalkozások, a városi nyári tábor, a szabadidő és a társadalmi és munkaügyi integráció a bevándorló kiskorúak támogatására összpontosítottak. 2021-ben 164 kiskorú vett részt a támogató osztályokban és 69 a városi táborban. Emellett 342 család vehetett részt a családsegítő szolgáltatásban és 82 család a Családok iskolájában.
- 2014 óta ifjúsági információs pontot hoztak létre. Célja, hogy támogassa és javítsa a fiatal migránsok foglalkoztathatóságát. A 2020-as évben 348 résztvevő vett részt.
- 2016 óta a Fundación Red Íncola stratégiai tervén belül létrehozta a gyermek- és ifjúsági intervenciók programot. Ennek középpontjában a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekekkel és fiatalokkal való szociálpedagógiai beavatkozás áll. 2020-ban 210 kiskorúnak nyújtottak segítséget, 2021-ben pedig 233-nak.
- 2017-ben kezdte meg működését a Valladolidi Városi Tanács gyermekekkel foglalkozó önkormányzati bizottságának részeként.
- 2020 és 2022 között 135 valladolidi fiatal részvételével valósult meg a The Tip, az iszlamofóbia társadalmi színházon keresztül történő megelőzésére irányuló európai projekt.

25. A migrációs és társadalmi helyzet alakulása az elmúlt években a helyszínen.

Nemzeti szinten a Spanyolországban letelepedő bevándorlók többnyire marokkóiak, dél-amerikaiak, közép-amerikaiak és olaszok. Mindezen adatokhoz a "Población de Origen Inmigrado en España, 2022" (<https://sjme.org/2023/01/26/informe-poblacion-de-origen-inmigrado-en-espana-2022/>) című jelentést vettük alapul, amelyből kiderül, hogy a Nemzeti Statisztikai Intézet (INE) adatai szerint százalékban kifejezve és 2022 elején a külföldön született népesség 15.53%-át (7,3 millió a 47,4 millióból), a valamilyen tartózkodási engedéllyel rendelkező, külföldön született népesség 12,67%-át, a külföldi illetőségű népesség pedig 11,4%-át (5,4 millió) teszi ki a népességnek. Az OPI (Állandó Bevándorlási Megfigyelő Intézet) adatai szerint azonban a külföldi lakosság száma alig több, mint 6 millió, ami arra utal, hogy körülbelül 600 000 tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi nem is él Spanyolországban. E 6 millióból 44% rendelkezik uniós állampolgársággal.

Ha megnézzük a bevándorló származású népességre vonatkozó számadatokat az idők folyamán, felismerhetjük a társadalom szerkezetére gyakorolt hatásukat. Az első ábra a bevándorló származású népesség, a külföldiek összességének, a külföldön született külföldiek, a külföldön született spanyolok és a Spanyolországban született külföldiek 2007 és 2022 közötti alakulását mutatja.⁴⁹ (Forrás: <https://sjme.org/wp-content/uploads/2023/01/Poblacion-de-origen-inmigrado-en-Espana-2022.pdf>. Page 7)

185

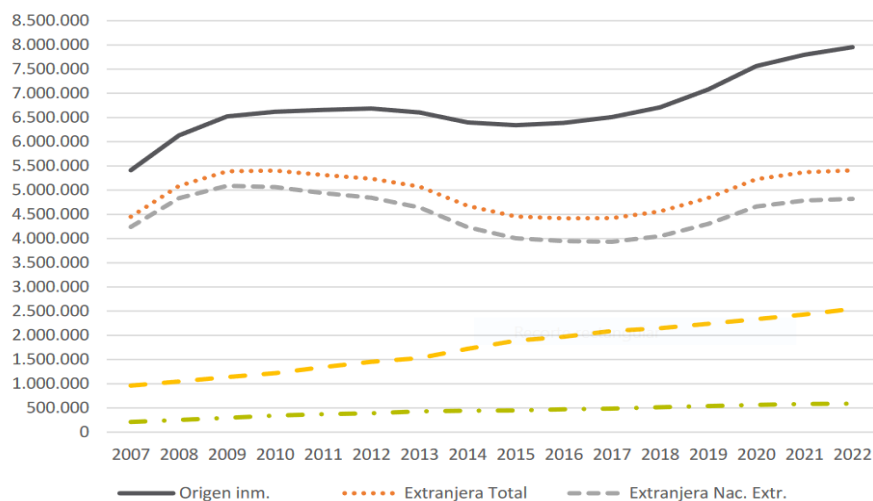
⁴⁹ Population of immigrant in Spain- origin 2022

1. ábra: Spanyolország. A bevándorló származású népesség alakulása, a külföldiek összességében, a külföldön született külföldiek, a külföldön született spanyolok és a Spanyolországban született külföldiek (07.01.01- 2022). külföldön született spanyolok, a külföldön született spanyolok és a Spanyolországban született külföldiek (07.01.01- 22.01.01).

[La población de origen inmigrado en España]

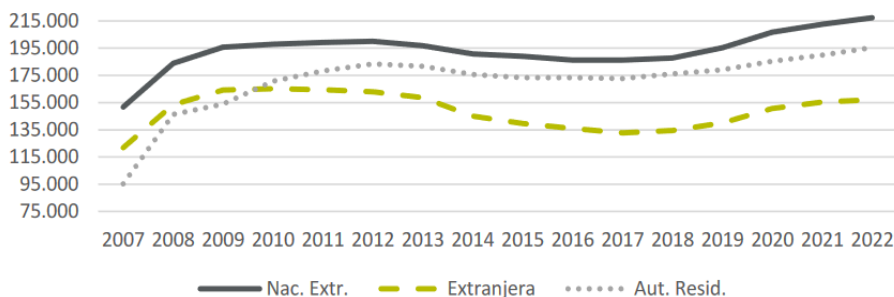
2022

Gráfico 1: España. Evolución de la población de origen inmigrado, extranjera en su conjunto, extranjera nacida en el extranjero, española nacida en el extranjero y extranjera nacida en España (01/01/07-01/01/22).

Kasztília és Leónban a külföldön született lakosok száma 2022-ben 217 377 fő, valamint a 2021. december 31-én Kasztíliában és Leónban lakóhellyel rendelkező 195 446 külföldi kártyatulajdonos száma a legmagasabb az időszakban. Ezzel szemben a külföldi illetőségű lakosság 2022 eleji 152 152 fős száma még mindig jóval a 2010-es 165 218 fős érték alatt van. A valamilyen tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi népesség és a külföldi rezidens népesség számai közötti 38 294 fős különbség nagyon szembetűnő. A 2021 és 2022 közötti eltérések szerények. Az ábra a külföldön született és külföldi állampolgárságú rezidens népesség, valamint a regisztrációs igazolással vagy tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi népesség alakulását mutatja 2007 és 2022 között.

186

Fuente: elaboración propia SJM a partir de datos del INE y del OPI.

A 2023. januári népszámlálási adatok alapján Valladolid lakosságának 7%-a külföldi. A világvárvány után megnőtt a városba érkező latin-amerikaiak száma, különösen Kolumbiából, Venezuelából és Peruból, valamint az ukrán menekülteké. A Red Íncola által gondozott családok származását tekintve is egyértelmű változás történt az elmúlt évben. Hagyományosan arab származású családok voltak, de a családgondozás területén jelentősen megnőtt a latin-amerikaiak aránya. Ebben az összefüggésben az Escuela de Familias tevékenységei a családok közötti kapcsolatok létrejöttét és megszilárdulását jelentik. A latin-amerikai családok nagymértékben részt vesznek az Incola hálózat javaslataiban, valószínűleg a nyelvi és kulturális szocializációs tendenciák miatt. Ez a profilváltás sokszor vezetett ahhoz, hogy a résztvevők a szervezet önkénteseivé váltak. A leghátrányosabb helyzetű közösségek különleges helyzete az oktatás szempontjából.

A Covid-19 az egész társadalom számára nagy kihívást jelent, és következményei a társadalmilag kirekesztett csoportok kiszolgáltatottságának növekedését és a súlyos szegénységben élő lakosság arányának növekedését eredményezik. A gyermekkortól a fiatalokig tartó szakasz az egyén fejlődésében, saját identitásának megszilárdulásában kulcsfontosságú változások időszaka, ezért erre a társadalomban különös figyelmet kell fordítanunk. A családi helyzet egyértelműen befolyásolja a kiskorúak fejlődését. A család felelős azért, hogy gyermekeik alapvető szükségleteinek nagy részét fedezzék. A projektben részt vevő gyermekek azonban szűkös gazdasági erőforrásokkal rendelkező családokból származnak, akik szegénységben élnek, ami befolyásolja lakhatásukat és az alapvető szükségletek fedezését. A bevándorló származású családok jellemzőjeként kiemelkedik az adminisztratív helyzetből adódó bizonytalanság.

Egyértelmű a családok sokfélesége is (egyszülős családok, nagycsaládosok stb.), és sok esetben nehézséget jelent a különböző struktúrájú családok bevonása, a gyermekek támogatása, nevelése és szocializációja és olyan egyéb tényezők miatt, mint a szociális készségek hiánya, az esetleges alacsony önbecsülés és a nyelvi akadályok jelentette további nehézségek.

Az elmúlt évben megnőtt azoknak a fiataloknak a száma, akik először látogattak el a Red Incolába. Ezek olyan kiskorúak, akik nemrég érkeztek az országba, gyakran kísérő nélküli kiskorúak és nemzetközi védelmet kérők. Támogatóhálózatuk nagyon gyenge, és a lezárások miatt még tovább gyengült. Ezek a fiatalok hajlamosak az érzelmi instabilitásra, az önértékelésük alacsony és kisebbségűeknek érzik magukat, ami a saját

kulturális és érzelmi kötődéseik kényszerű megszakításának következménye. Elhagyják barátaikat, családjukat, osztálytársaikat, tanáraikat stb. saját országukban, és egy más szociokulturális környezettel szembesülnek, amely bizonyos esetekben nem hajlandó normalizálni szocializációjukat.

A covid 19 eredményeként megfigyeltük, hogy a digitális szakadék, de a nyelvi akadályok miatt is nőtt a tantervi szakadék azon diákok között, akik az előző évet online tudták befejezni, és azok között, akik kimaradtak a tanítási tevékenységből; megfigyeltük, hogy a diákok egy részének nyelvi nehézségei komoly akadályt jelentettek mind az iskolákkal való kommunikáció, mind saját megfigyeléseink alapján. A Valladolidba abban az évben érkezett és spanyolul tanulni kezdő gyerekek nyelvtudása visszafejlődött. Alapvető fontosságú a spanyol nyelv és az írástudás olyan jellegű speciális támogatása az érkező fiatalok számára, mint amelyet a Red Íncola intézmény nyújt.

- Az oktatás területén aggodalomra ad okot a bevándorló származású kiskorúak iskolai kudarca. Megfigyelhetjük, hogy rendkívüli támogatásra van szükségük a tantervi kompenzációhoz. Ráadásul a családok gyakran nem tudnak támogatást nyújtani ezen a területen, és az iskolai szünetidő kockázatos időszakot jelent. Nagyra értékeljük, hogy folytattuk az oktatási támogatást, a módszereket buborékcsoportokon keresztül adaptáltuk, azon kevés szervezetek egyike vagyunk, amelyek folytatták a személyes programot. Jelentős kockázatot észleltünk az általános iskolából középiskolába lépő kiskorúak körében, és az iskolák is osztják ezt az aggodalmunkat. A környék erőforrásai beteltek, és szükség van a középfokú oktatási támogatási helyek számának növelésére.

- A szabadidő a gyermekek fejlődésének fontos aspektusa, és a Red Íncola-nál fontosnak tartjuk a szabadidőt és a szabadidő egészséges eltöltését. Az ingyenes tevékenységekből álló program ellenére a bevándorló származású családok és fiatalok részvétele nagyon alacsony. A bevándorló származású serdülőknél nagyobb a destruktív magatartás kialakulásának kockázata. Információra, dinamizálásra és kíséretre van szükségük ahhoz, hogy élvezhessék a szabadidejüket és szocializálódhassanak, és a Red Íncola-nál ezt a lehetőséget kínáljuk nekik egy interkulturális csoporton keresztül (bevándorló és őshonos fiatalok), ami kedvez a biztonságos kapcsolatok természetes módon történő kialakításának és elősegíti a befogadásukat.

- Aggodalom és nyugtalanság a rasszista és idegengyűlölő magatartás miatt. A viselkedési minták kulturális különbségei zavarodottsághoz és

magányhoz vezetnek. A kiskorú bevándorlók nem érzik magukat spanyolnak, de nem is ismerik fel magukban származási országuk kultúráját. Tudjuk, milyen kihívással járnak a részvételt ösztönző és az identitást elősegítő intézkedések, ezért ez a projekt egyik prioritása. Nehézségek: A családoknak a fent említett nehézségek miatt számos gondot okoz, hogy el tudják tartani gyermekeiket:

- A spanyol iskolarendszer ismeretének hiánya: a gyermekek megérkezésekor a koruknak megfelelő osztályba kerülnek, ami elvileg előnyös a gyermek szocializációja szempontjából a kortársaik körében, de sok esetben folyamatos frusztrációt is jelent, mivel a tananyagban jelentős különbségek vannak, és látniuk kell, hogy "semmit sem értenek" abból, amit elmagyaráznak nekik a tudományos háttér hiánya miatt. Ez a frusztráció a családjukra is átragad, mivel sok esetben azt látják, hogy azok a gyerekek, akik származási országukban nagyon jó tanulók voltak, most elveszítik az érdeklődésüket az általuk tapasztalt nehézségek miatt; és a családok elvárásai a rangos egyetemi diplomák megszerzésével kapcsolatban erősen csökkennek.
- Maga a migrációs tapasztalat: sok esetben a programban részt vevő családok nagyon traumatikus migrációs tapasztalatokon mentek keresztül, mivel gyalog kellett Kolumbiából vagy Venezuelából más latin-amerikai országokba, például Peruba vagy Ecuadorba vándorolniuk, nagyon erőszakos helyzetek és állandó halálos fenyegetések előtt menekülve; néhány esetben szemtanúi voltak egy családtag vagy közeli barát halálának. Amikor Spanyolországba érkeznek, a családok félelme csak hosszú idő múlva tűnik el, és gyakran előfordul, hogy nem hagyják szabadon sétálni a gyermekeiket a egyedül a városban, nem találkozhatnak a barátaikkal, és nem mehetnek az osztálytársaikhoz, mert úgy érzik, hogy bármikor történhet velük valami.
- A gyermekek érzelmi instabilitása: a fentiek nagyfokú érzelmi instabilitáshoz vezetnek a családon belül, néha - különösen, ha a gyermekek fiatalabbak - a családok azt hiszik, hogy megvédték gyermekeiket attól, hogy érzékeljék az elszenvedett veszélyt vagy az átélt félelmet, néha még a migrációs utat is "kirándulásnak" vagy turistaútnak álcázzák. Mindez az egész család érzelmi instabilitásához vezet, és néha az egyes családtagok nem osztják meg szomorúságukat, mert azt hiszik, hogy ezzel védik a család többi tagját.

- A származási kultúrájuk megőrzése iránti aggodalom: a családok gyakran aggódnak amiatt, hogy a gyermekeik által az iskolában tapasztalt egyenlőtlen helyzetekkel szemben a spanyol kultúra asszimilációjával védekeznek, és így elveszítik kulturális gyökereiket.

26. A Fundacion Red Incola tapasztalatai

OKTATÁSI TÁMOGATÁS A CSALÁDOKKAL: A családok bevonása a gyermekeik által tanultak ellenőrzése terén kimutatható fontosságú. E programon keresztül az anyák és apák készségeinek és kompetenciáinak fejlesztésén dolgozunk, hogy minőségi oktatási támogatást tudjanak nyújtani gyermekeiknek. A program keretében az egész család leül, hogy egy önkéntes kíséretében és egy pedagógus irányításával átnézze gyermekeik összes házi feladatát. Miután végigmentek ezen a programon, a családok 90%-a javítja kapcsolatát az iskolával és gyermekeik tanáraival, mivel már nem félnek kapcsolatot teremteni a gyermekeik oktatási csoportjaival.

ISKOLAI ÖSZTÖNDÍJPROGRAM ÉS A CSALÁDOK INTEGRÁLT ELLÁTÁSA

E program keretében évente 45 családot támogatnak, hogy a nagyon kiszolgáltatott családokból származó fiatalokat - különösen a bevándorlókat - ösztönözzék tanulmányaik folytatására. Tény, hogy minden munkavállalási engedéllyel nem rendelkező bevándorló egyenlőtlen helyzetből indul, hiszen a különböző gazdasági, lakhatási és egészségügyi nehézségek mellett az is nehézséget jelent, hogy

Részt vehessenek az oktatásban, mivel ezek az emberek nem jogosultak állami támogatásra, hiába van joguk az oktatáshoz, nem engedhetik meg maguknak a tanszervásárlást. A Red Incola évi 600 eurós hozzájárulással támogatja ezeket a családokat, és ezzel egyidejűleg egy szociális-munkaügyi és képzési útvonalat biztosít, amelyben a család helyzetét egész tanévben figyelemmel kísérik, segítve őket a gondolkodásban és alternatívákat kínálva a családi helyzetük javítására és hogy hozzá tudjanak járulni a gyermekeik oktatásához. Ezt az útvonalat kiegészítik a pozitív szülői magatartásról, a kábítószer-függőség megelőzéséről, a háztartástanról és egyéb, az egyes évfolyamokon szükséges intézkedésekről szóló képzési tevékenységek.

MI AZ?

Ez egy 2011 óta futó, iskoláskorú gyermekeket nevelő családoknak szóló, zártkörű pályázati felhívás. Azóta 500 gyermek részesülhetett 600 EUR összegű támogatásban, hogy segítsék beilleszkedésüket az iskolarendszerbe.

MIÉRT?

Spanyolországban az oktatás 16 éves korig ingyenes, de vannak különböző költségek (például tanszerek), amelyeket gyakran nem támogatnak, és amelyeket a családnak kell állnia. Előfordul, hogy a családok, különösen azok, akiknek a törvényesítése folyamatban van, nem jogosultak rá.

CÉLKITŰZÉSEK

A Red Incola ösztöndíj célja, hogy egyetlen gyermek se maradjon ki az oktatási rendszerből, javuljon a tanulmányi teljesítményük, és a program kedvezményezettjeinek nyújtott szorosabb kísérés révén a szülőket is bevonjuk a jobb gazdasági és társadalmi beilleszkedésbe.

Hogyan kerül nyilvánosságra? Kihasználjuk a szervezet éves adatainak bemutatását, amelyre általában júniusban kerül sor, hogy felhívjuk a média figyelmét a pályázat megnyitására. A szociális szférában működő szervezetek többsége már ismeri a felhívást, és általában a fogadásra fogékony, kiszolgáltató emberek irányítják hozzánk.

Szeptemberben az adományozók keresése sajtóközlemény és néhány médiabeszámoló révén folytatódik, amelyekben a korábbi pályázati felhívások sikerei is szerepelnek.

Hogyan működik? Júniusban és szeptemberben begyűjtjük a kérelmeket, amelyekben be kell mutatniuk a népszámlálási nyilvántartásukat, a kapott támogatásokat, a kiadásait... Évente körülbelül 200 kérelmet kapunk, és a Vörös Incola csoport, amelyet a gyermekekért és ifjúságért felelős pedagógus koordinál, elvégzi az első értékelést.

Kritériumok:

Családi jövedelem, családtagok száma, kiszolgáltatótság, egészségi állapot stb., részvétel más Vörös Incola tevékenységekben/programokban, lakhatás vidéki területeken stb.

191

Hányan?

Ezt követően 45 családot választunk ki (27.000 €), ez az az összeg, amelyet általában magánforrásokból (magánszemélyek, vállalatok, szervezetek...) gyűjtünk össze.

Ez a 45 család aláír egy nyomon követési kötelezettségvállalást, amely egy személyre szabott útvonaltervbe foglalja őket, amelyben segítséget kapnak:

A Red Incola kapcsolatba léphet az iskolákkal.

- A szülők aktívan részt vesznek a munkakeresésben (akár a Red Incolán keresztül, akár más szervezetekkel).
- Ha a gyermek nem teljesít jól az iskolában, részt vesz az iskolai korrepetáláson.
- A szülők minden trimeszterben leadják gyermekük jegyeit a Red Incola pedagógusának, és részt vesznek egy rövid korrepetáláson.
- Kötelezettséget vállalnak arra, hogy a gyerekek részt vesznek az iskola által javasolt (általában 20 euró összegű) kirándulásokon vagy tevékenységeken.
- Minden félévben részt vesznek egy szülői iskolai foglalkozáson, ahol speciális témákról (befogadás, drogrevenió, pozitív szülői magatartás stb.) folyik a beszélgetés.

Az ellenőrzés javítása érdekében a 600 eurót részletekben fizetik ki a a negyedéves osztályzatok kézhezvételekor.

Az ösztöndíjakat szeptember végén adják át egy ünnepség keretében, amelyen általában az adományozók, a családok, a gyermekek és a Red Incola csapata is jelen van.

27. A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratóriumok - Vizsgálatok más európai országokban

A Red Incolához és a többi szociális egységhez érkező ember többnyire: bevándorló, aki gyakran csak rövid ideig él Spanyolországban, traumatikus tapasztalásokkal a háta mögött, és a legtöbbször semmilyen spanyolországi szociális támogató hálózattal nem rendelkezik. Gyakran a társadalmi kirekesztés veszélyének kitett, sokféle háttérű, emberről van szó, akiknél mindezek a problémák sok esetben identitásproblémákhoz is vezetnek. Ha ehhez hozzávesszük a szülői lét nehéz feladatát, és a fogadó

ország "játékszabályainak" ismeretének hiányát, akkor érthető, hogy nagyon kicsi a valószínűsége annak, hogy ezek az emberek magukkal hoznák gyermekeiket is. A Red Incolánál az egyik első dolog, amit megtapasztalunk, az az, hogy ezeket az embereket segíteni kell ennek felismerésében, és abban, hogy előbb önmagukat kell megerősíteni, és megtanulni önmagukról gondoskodni, mielőtt szeretteiket idehoznák, hogy képesek legyenek majd róluk is gondoskodni.

27.1 Konceptió és munkamódszer

A Red Incola modulja ezekre a módszertani megfontolásokra épül:

- A Szülők az inklúzióért projektben a Red Incolától azt várták, hogy kifejezetten az oktatási szempontból hátrányos helyzetű gyermekek (azaz a befogadásban részt vevő anyák) számára dolgozzon ki egy színházpedagógiai megközelítéseken alapuló empowerment modult. Ez a modul / műhely, egy olyan műhely, amely a Red Incolában több éve fejlődik, és az elmúlt években a pre-covid alatt, bőségesen bizonyította hatékonyságát és erényeit, általában alacsony képzettségű és alacsony szintű spanyol nyelvtudású bevándorló nők különböző csoportjainál. Az utóbbi években (a covid után) azonban jelentősen megváltozott a Red Incolába járók profilja.
- A Red Incola a Szülők az inklúzióért projekt keretében ismét ki akarta próbálni a modult Valladolidban, és 2023 januárjában egy körülbelül 15 fős bevándorló csoporttal dolgozta ki a műhelymunkát, amelyben bár többnyire nők és anyák voltak, néhány férfi - apa - is részt vett. Ebben az esetben a csoport nagyon heterogén volt a származási ország és az iskolai végzettség tekintetében, de két közös jellemzőjük volt: mindannyian bevándorlók voltak, kiszolgáltatottak, és mindannyian érdekeltek voltak abban, hogy megpróbálják elősegíteni a gyermekeik oktatási sikerét.
- Ezek a műhelyek színházi módszertanra és pedagógiára épülnek, és nagyfokú részvételt érnek el. A résztvevők játékos formában mutatják be életkörülményeiket, és az őket kísérő pedagógusok, szociális munkások stb. ezt a foglalkozást mozgósításra és inkluzív műhelymunkaként alkalmazzák. A SZÍNHÁZ szót azonban eltávolítottuk a műhelyre vonatkozó hirdetményből (1. melléklet), hogy ne ijesszük meg a "klasszikus" színházfelfogással rendelkező résztvevőket, akik azt

gondolhatják, hogy egy forgatókönyvet kell majd megtanulniuk és közönség előtt játszaniuk.

- Mivel mindannyian szülők, akiknek gyermekeik vannak, sok esetben kisgyermek, akiről ők gondoskodnak, annak érdekében, hogy megkönnyítsék a teljes körű részvételüket, és lehetőséget adjanak nekik arra, hogy teljes mértékben bekapcsolódjanak a programba, a Szülők az inklúzióért projektnek köszönhetően, valamint befogadási intézkedésként, hogy megkönnyítsék a részvételüket, a Red Incola bébiszitter/játéktár szolgáltatást kínál, amelyet két szakember vesz igénybe, és a résztvevők és gyermekeik számára uzsonnát és étkezést is készítenek. Valladolidban ez január 23-án történt, a műhely 5 strukturált napon át tartott, hétfőtől péntekig délután fél 5-től fél 7-ig.
- Más alkalmakkor ez a műhely más formátumban, rövidebb vagy külön heti ülésekkel is tartható (ami megkönnyíti a megtanult és kidolgozott viselkedésmódok kialakítását és gyakorlását, de növeli a résztvevők elvesztésének kockázatát is, és mivel e műhelyek egyik kulcsa a csoport - és a facilitátor - között kialakult bizalom, bebizonyosodott, hogy az egymás utáni ülések elősegítik a csoport összekovácsolódását, a bizalmat és a kialakult kötődéseket.
- Az alábbiakban néhány dinamikai elemet és vázlatot mutatunk be arra vonatkozóan, hogyan lehetne megszervezni ezeket a műhelyeket, de természetesen sokkal hosszabb is lehet, és fontos, hogy a csoport és a szervezet igényeihez, valamint az időhöz és a munkához szükséges térhez igazodjon.
- Általános szabályként a Red Incola azt ajánlja, hogy a műhelyt nagy terekben tartsuk, ahol lehet hangoskodni anélkül, hogy bárkit is zavarna, és ahol kevés akadály van a teremben, hogy a résztvevők szabadon mozoghassanak.
- Ahogy Paolo Freire mondta, a rendszer azon alapul, hogy a tanároknak a tanulási tevékenységük részeként meg kell érteniük azt a valóságot, amelyben élnek. A Red Incolánál ezt az üzenetet adaptálják, mindig a résztvevőket helyezik a középpontba, és ők a felelősek az általuk követett utakért, mindig arra törekedve, hogy a szakemberek kísérjék őket, anélkül, hogy megpróbálnák irányítani, merre menjenek. Ebből a szempontból, ebben a műhely az az entitás, amely kinyitja az ajtókat, és

elkísér. A segítő más ajtókat, más utakat mutat... nem avatkozik bele a résztvevő útjába.

- Pedagógiája azon az elképzelésen alapul, hogy az oktatást arra kell használni, hogy az embereket képessé tegyük a változásra, hogy képes legyen a társadalmi változások beindítására. Ez a szeminárium végső célja.
- Rendkívül terápiás az érzelmekkel való foglalkozás, és az, hogy tudjuk, hogyan ismerjük fel őket magunkban. A Vörös Incolában részt vevő emberek ritkán tudnak egy percet is szentelni maguknak, mindig más, fontosabb tüzeiket kell "eloltaniuk". Ezért az, hogy időnként szánunk néhány órát arra, hogy megtanuljunk azonosítani az érzelmeket, hogy dolgozzunk azon, hogyan kezeljük őket, hogy emlékeztessük magunkat, megerősítő hatással van és egyben szükséges is.

Célok:

Konkrét:

- Teremtsünk egy olyan teret, ahol kapcsolatba kerülhetnek, beszélgethetnek és bizalmi kötelékek jöhetnek létre az emberek között. Az önbecsülés, az önbizalom előmozdítása, az önismeret és mindezek révén az önmagukkal való foglalkozás és elkötelezettség, **AZ ANYÁK ÉS APÁK MEGERŐSÍTÉSE.**
- Mozgósítsuk a hátrányos helyzetű társadalmi vagy etnikai csoportokhoz tartozó, többnyire alacsony iskolai végzettségű családokat.
- Az önmegismerésen keresztül, többek között a színházi pedagógia alkalmazásával, az empowerment megközelítést alkalmazzuk.

Általános:

- A korai iskolaelhagyás elkerülése és a hosszú távú oktatási siker biztosítása.
- Tapasztalatok és legjobban bevált gyakorlatok cseréje.
- Mozgósítás és inklúzió.

Fenntartható fejlődési célok (SDG-k)

A műhelyek a következő fenntartható fejlődési célokat irányozzák:

Minőségi oktatás:

A minőségi oktatás előmozdítása. Az oktatás lehetővé teszi a társadalmi-gazdasági mobilitást, és ez a kulcsa a szegénységből való kilépésnek.

Nemek közötti egyenlőség:

A nemek közötti egyenlőség megvalósítása, minden nő és lány aktivizálása.

Az egyenlőtlenségek csökkentése:

Az országokon belüli és az országok közötti egyenlőtlenségek csökkentése

196

A műhelyek

Gyakorlatias és tapasztalati műhelyek, intenzívek, izgalmasak, tele energiával, szórakoztatók és kifejezetten részvételi jellegűek, amelyeken az emberek először annak dinamikájában szereznek tapasztalatokat, majd ezekre reflektálnak.

A végső cél a családok mozgósítása, hogy még jobban részt vegyenek gyermekeik oktatásában, ezért a Red Incola az anyák és apák felhatalmazására és önismeretére irányuló megközelítést alkalmaz, megerősítve őket és önbecsülésüket, hogy képesek legyenek a cselekvésre.

Játékosan, egy olyan nyugodt tér létrehozásával, ahol:

- Ösztönözzük az intraperszonális kapcsolatokat, elősegítve a csapatmunkát és a részvételt.
- Serkentsük és ösztönözzük az anya és az apa fejlődését.
- Elősegítjük a laterális gondolkodást és a kreativitást.
- A figyelem és az észlelés területén dolgozunk.

- Fejlesszük az önismeretüket, hogy felismerjék a saját hozzáadott értékeiket a csoporton belül.
- A megfigyelésre, a tekintet erejére, a hallgatásra és a kisebb szünet varázslatára is fordítsunk időt.
- A csoportban részt vevő összes embert becsüljük meg.
- Tartsuk tiszteletben a csoporton belüli különbségeket.
- Ösztönözzük a csoportban való részvételt és elkötelezettséget.

A képzés első percétől kezdve a célon dolgozunk. Önbecsülés és érzelmek.

- Olyan térre van szükség, ahol a létszámnak megfelelő hely van, és lehet hangoskodni.
- A résztvevők hozzanak kényelmes ruházatot, a kíváncsiságukat, a tanulási vágyukat és érezzék jól magukat.

A műhelyek fejlesztése. Fontos megjegyzések

- Ez egy gyakorlati és tapasztalati műhely, ahol az emberek először a dinamikán keresztül kísérleteznek, majd reflektálnak.
- Minden résztvevő részt vesz minden dinamikában.
- A műhely ellenőrzésének biztosítása érdekében a résztvevők ajánlott létszáma legfeljebb 20 fő.
- Olyan helyszínre van szükség, amely elég nagy ahhoz, hogy a résztvevők mozogni tudjanak.
- Olyan helyre van szükség, ahol zajt lehet csapni.
- A két műhely összesen 6 órán át tart.
- A kézikönyv végén mellékletet olvashatunk a segítő támogatására.
- Nagyon fontos, hogy minden dinamikában nyomon kövessük az időt.

27.2 A műhelyhez adott anyagok: Önbecsülés. "Állj fel életed színpadára"

Az alábbiakban a műhely egyes lépéseit vagy részeit mutatjuk be munkalapok formájában, az utasításokkal együtt.

Erősítse önbecsülését öngondoskodással.:

1. rész (2 óra)

1. Bejárat és üdvözlés (T1.1. lap)
2. Állati teljesítmények (T1.2. lap)
3. Bemutatás és célkitűzések (T1.3. lap).
4. Bemelegítés (T1.4-es lap).
5. Az állatom megerősítése (T1.5. kártya).

2. rész (2 óra)

1. varázsmaszkok (T1.6. kártya)
2. Önreflexiók +Mesekerék (T1.7. kártya)

198

Név	Bejárat és üdvözlés (1. oldal) T1.1
Idő	15 perc
Anyag	Címkék, vastag végű filctollak, sok szeretet.
Zene	Dinamikus és élénk zene.
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Résztvevők fogadása, meleg és barátságos fogadtatással. • Készítsen névtáblát minden résztvevő részére. • Gyűjtsön össze minden résztvevőt, mielőtt belépne az oktatóterembe. • Jelentkezzen be a csoportba.
Utasítások	<p>1. lépés. A résztvevők megérkeznek a bejáratához, vesznek egy címkét, ráírják a nevüket, és jól látható helyre ragasztják.</p> <p>2. lépés. A facilitátor üdvözli a résztvevőket, és a bizalomépítés érdekében felteszi az alapvető kérdéseket, például az odajutás módjára, az időpontra stb. vonatkozóan.</p> <p>3. lépés. A facilitátor keres egy szövetségest, és elmegy felkészülni az előadásra, illetve tudatja a szövetséggel, hogy mikor hozhatja be az egész csoportot.</p>
Megjegyzések	Nagyon fontos, hogy minél többen jelen legyenek a bejáratnál, és ott legyenek a műhely kezdetén.

Név	Állatok és teljesítmények (2. oldal)	T1.2
Kép		
Idő	15 perc	
Anyagok	<ul style="list-style-type: none"> • Az önbecsüléssel kapcsolatos szavak fólióméretben kinyomtatva: öröm, félelem, erő, bátorság (3. melléklet). • Lapméretű fényképek különböző állatokról: oroszlán, hangya, tigris, elefánt, zsiráf, nyúl, kutya, macska stb. (4. melléklet). • 10 méter kötél és 40 ruhakapocs. • 12 halom gyertya. 	
Zene	Lassú zongoramuzsika	
Ruházat	<ul style="list-style-type: none"> • Fekete ruhák • Maszk • Bőrönd • Bohóc ruhák, bohóc orr 	
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Az önbecsüléssel, félelemmel, bizonytalansággal, bizalmatlansággal, lelkesedéssel, kíváncsisággal, • változással kapcsolatos érzelmek és érzések generálása. • Dolgozzunk egymás meghallgatásán • A komfortzónából való kilépésen • Segítsük elő a változást • Figyeljük meg lelkiállapotunkat 	

Utasítások	(Oldal 2/3)	T1.2
	<p>Jelenet előkészítés</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az állatok, a szavak és a gyertyák a padlón vannak elhelyezve, a bőrönd a bohóc ruháival és a zongoramuzsika középen szól. 2. Helyezzük el a kötelet és a ruhafogasokat, a cél az állatokkal és szavakkal ellátott papírlapok felakasztása lesz. 3. A szobának sötétítsünk el. <p>Teljesítmény</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A közvetítő már a szobában van, fekete ruhában és maszkban, mozdulatlanul fekszik a padlón. 2. Az emberek belépnek a szobába, és megfigyelik a jelenetet, az állatokat és a padlóra terített szavakat. 3. A moderátor feláll, és a gyertyák, állatok és szavak között sétál, ugyanakkor hangosan és nyomatékosan kimondja a padlóra írt szavakat, majd néhány versszakot elmond, figyelmesen a résztvevők szemébe nézve. "Ezek a dolgok az élet mélyéről jönnek hozzám: tükörképpé váltam... a víz folyamatosan változik és keveredik; mint a dolgok, a tükör is változékony". Az élet pillanatai foglyul ejtették tollamat, az élet pillanatai, amelyek később megszöktek, pillanatok, amelyekben a tűz hevessége volt, vagy könnyebbek voltak, mint a habpelyhek". (Ez a könyv Alfonsina Storni írása). 2. melléklet. 4. A moderátor kiválaszt egy állatot és egy szót, majd felakasztja a kötéltre, és gesztusokkal jelzi a résztvevőknek, hogy hajtsák végre ugyanazt a műveletet. 5. A segítő odamegy a bőröndhöz, és egy vidám dalt énekelve felveszi a bohóc orrát, és beöltözik egy bőröndbe.	201

	(Oldal 3/3)	T1.2
	<p>Csoportos tesztelés</p> <p>1. Hangulat-hőmérő: körben kezdünk ritmikus mozgást mindkét kezünkkel fel-le, amikor egy bizonyos energiaszintet és ritmust elértünk, a facilitátor azt mondja STOP, és mindenki megáll, ahogyan egy 1-től 10-ig terjedő skálán érzi magát, és aminél a nulla a talpunknál van, középen az öt, a fejünk fölött pedig 10.</p>	
Változatok	A tesztelés során a következő kérdésekkel egészül ki: Hogy vagy? Miért vagy itt? Mit vársz a műhelymunkától?	
Megjegyzések	<p>A moderátor folyamatosan figyelemmel kíséri a résztvevők reakcióit, szükség esetén gesztusokkal vagy szavakkal ösztönzi őket az állatok és szavak kiválasztására.</p> <p>Az előadás során minden ember más-más gondolatokba és érzésekbe merül, egyesek örömteliek, mások félelmetesek. Erre a műhelymunka során a közös megosztás során reflektálunk majd.</p> <p>Az előadásban felhasználható állatok lehetséges listája: pandamedve, macska, elefánt, zsiráf, zebra, oroszlán, tigris, majom, nyúl, delfin, kutya, hangya stb.</p>	
csatolt fényképek		

Név	Bemutató és célkitűzések 1. oldal T1.3
Kép	
Idő	15 perc
Anyag	Bohóc ruhák és orr
Zene	-
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Mutassa be a moderátort, a programot. • Ismertesse a műhely célkitűzéseit és felépítését.
Utasítások	<p>1.A közvetítő bemutatása 2.A program bemutatása 3. A műhely bemutatása és felépítése</p> <p>a) A műhely céljai: Az önismeret és az önbecsülés fejlesztése.</p> <p>b) Mit viszünk magunkkal</p> <ul style="list-style-type: none"> • A műhely végén úgy fog távozni a műhelyből, hogy kedvet és erőt merít majd ahhoz, hogy még inkább részt vegyen a gyermekei oktatásában. • Ismerjük meg jobban magunkat. • Fontos pillanatokban használható eszközök.

	<p>(Oldal 1 of 2) T1.3</p> <p>a) Készségek, amelyeken dolgozni fogunk</p> <p>Képességfejlesztés, önismeret, kommunikáció, csapatmunka, bizalmi kötelék kialakítása az egész csoport között, tisztelet, meghallgatás stb.</p>
<p>Változatok</p>	<p>A résztvevők szintjétől és a rendelkezésre álló időtől függően bővítjük vagy csökkentjük a moderátor előadásában, a programban és a műhelymunkában nyújtott információkat.</p>
<p>Megfigyelések</p>	<p>Nagyon fontos, hogy a prezentációt és a célokat megosszuk a résztvevőkkel, ezért külön lapot készítettünk.</p> <p>Az is nagyon fontos, hogy az előadás után ezt azonnal hajtsuk végre.</p>

Név	Bemelegítés 1. oldal T1.4
Kép	
Idő	30 perc
Anyag	Beszélgetés
Zene	Dinamikus és élénk zene.
Ruházat	-
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Felébredés és bemelegítés • Készítsük fel a testet és az agyat a megfigyelés, a hallás, a fókusz és a koncentráció aktiválására. • Ösztönözzük a partnerek közötti kapcsolatokat. • Dolgozzunk azon, hogy fontosak legyünk, hogy értéket adjunk magunknak. • Dolgozzunk a hangon • Legyünk főszereplők. • Dolgozzunk a hálán. • Dolgozzunk a félénkségünkön
Utasítás	<p>Mindannyian kört alkotunk.</p> <p>8. HI SA SA SA.</p> <p>1. lépés: Mondja ki ezeket a szótagokat: HI SA SA SA, és ismétlje meg körülbelül 10-szer. Ugyanazt a ritmust követve, energikusan, hangosan, nagyon jól vokálozva és a perifériás tekintetet tartva.</p> <p>2. lépés: Fogj mindkét kezeddal egy képzeletbeli kardot, és ismételd el a HI SA SA SA szótagokat, ritmusosan és a kardot mozgatva, amikor kiejted a HI-t, a kardnak felfelé kell lennie, amikor kiejted az SA-t, középen kell lennie, amikor pedig az SA-t mondod, lefelé kell lennie. Ismételjük meg a</p>

(Oldal 2/4)

T1.4

9 Mosolygó csók. A csókot mosolyogva kell dobni, nincs sorrend a dobásban. A testnek és a tekintetnek nagyon egyértelműnek kell lennie, hogy ki a címzett, aki rögtön utána a mosolygó csókot továbbdobja.

10."Én vagyok Mária". Menjenek ki a kör közepére, és mondják ki hangosan ezt a mondatot: "MÁRIA VAGYOK" (minden egyes személy a saját nevét használja), és tegyenek egy gesztust. A jég megtöréséhez először a facilitátor jön ki, majd a többiek. Fontos, hogy középre álljunk, és az összes résztvevőre nézve mondjuk ki a mondatot: Mi vagyunk a kör. Oldjuk fel a kört.

11.Séta a szobában. Az egész csoport kényelmesen, figyelmesen, egymás szemébe nézve sétál körbe a teremben. A csoport egyenletesen oszlik el, és NEM körbe-körbe jár.

1. lépés: Tovább sétálunk a szobában, és ahogy találkozunk a társainkkal, örömmel, majd szomorúsággal, aztán meglepetéssel, majd dühvel, végül ismét örömmel üdvözljük őket.

2. lépés: Tovább sétálunk, és pusztit fújunk az osztálytársainknak, amikor elmegyünk egymás mellett.

12. 1, 2, 3, 4.

A csoport körbesétál a teremben, és a moderátor jelez egy számot: az 1-es szám hallatán a csoport ugrik, a 2-es szám hallatán a csoport megérinti a padlót, a 3-as szám hallatán a csoport csókot fúj a partnerének, a 4-es szám hallatán a csoport ole ole ole ole és olé kiált, miközben a sevillana táncot mímeli.

206

(Oldal 3/4)

T1.4

13. Gumiszalag.

A csoport körbesétál a teremben, és a segítő jelzi, hogy valaki melyik testrészét húzza meg egy gumiszalaggal. Egy kézzel kezdünk, ez az a kéz, amelyik az egész testet irányítja, ami mozgásban van, később a másik kézre, majd mindkét kézre, és az egész testtel folytatjuk: Fej, csípő, váll, láb, medence, stb. Irányítsuk azt a testrészt, amelyre a képzeletbeli gumiszalag akad.

14. Az én állatom.

1. lépés. A csoport körbesétál a teremben, és a moderátor rámutat az előadásban szereplő különböző állatokra. Az állat nevének hallatán mindenki egyszerre utánozza az állatot, mind a hangot, mind a mozgást.

2. lépés. A csoport csendben, helyben, csukott szemmel gondolkodik a kiválasztott állatról. A moderátor reflexióként több kérdést tesz fel: Hogyan jár az állatod? Szerintetek mi a legjellemzőbb gesztusa?

3. lépés. A csoport körbesétál a teremben, mindenki egyszerre utánozza a kiválasztott állatot.

Párban

15. A tükör.

1. lépés. Párokban, mindannyian egyszerre oszoljanak szét a térben. A játékosok (A és B) egymással szemben állnak, egymástól egy méter távolságra. 'A' lassú, könnyű mozdulatokat kezdeményez, 'B' pedig utánozza őt. A test többi részét fokozatosan adjuk hozzá a gyakorlathoz. A segítő jelére szerepet cserélnek; 'B' kezdeményez, 'A' pedig visszatükrözi a mozdulatokat. A segítő jelére partnercsere.

2. lépés. Ugyanez a dinamika, és a gyakorlat úgy fejeződik be (ha a résztvevő kívánja), hogy képzeletben átadja testének egy részét a partnerének. Például a szívét.

207

	<p>(Oldal 4/4) T1.4</p> <p>16. Mondd el, hallgatlak.</p> <p>1. lépés. Párokban, egyszerre, a térben elosztva. A játékosok (A és B) egymással szemben állnak, egymástól egy méterre. 'A' 1 percig bemutatkozik 'B'-nek, aki hallgatja, anélkül, hogy egyáltalán megszólalhatna. A moderátor jelére szerepet cserélnek; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgatja. A segítő jelére partnercsere.</p>
<p>Megjegyzések</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A bemelegítő gyakorlatok a könnyedség és a játékoság bevezetésére szolgálnak a képzésben, hogy a résztvevők elsajátíthassák a szabad önkifejezéshez, majd a reflexiók megosztásához szükséges hozzáállást. • Minél többen vagyunk jelen, minél többször aktivizáljuk a testet és az érzékeket, annál jobbak az eredmények, annál élesebb lesz az elme. • Teremtsünk játékos légkört, amely megteremti a feladat megoldásához szükséges egyéni és kollektív energiát. • Lényeges, hogy a facilitátor éber legyen és figyeljen minden emberre, és energiájával alkalmazkodjon hozzájuk, illetve motiválja az egész csoportot. <p>Ezeket a gyakorlatokat a különböző műhelymunkák során végig használni fogják, és egyre könnyebbé válnak a résztvevők számára, így motiválóan hatnak majd.</p>

Név	Állati nyilatkozat Oldal 1/3	T1.5
Kép		
Idő	45 perc	
Anyag	-	
Zene	Dinamikus és vidám zene.	
Ruházat	-	
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Kapcsolódjunk újra a lehetőségeinkhez és pozitív tulajdonságainkhoz. • Dolgozzunk önismeretünkön és önbecsülésünk megerősítésén. • Hogy növelni tudjuk önbizalmunkat. 	
Utasítások	<p>Mindannyian körben ülünk.</p> <p>1. Mi a baj az állatommal?</p> <p>1. lépés. A csoport csendben, a helyszínen, csukott szemmel gondolkodik a kiválasztott állatról. A moderátor egy sor kérdést tesz fel, melyekre mindenki maga válaszolhat</p>	

(Oldal 2/3)

T1.5

Milyen tulajdonságai vannak az általad választott állatnak?

Például bátor, intelligens, erős stb.

Mit szeretsz az általad választott állatban? Például, hogy beképzelt, gondoskodó, szeretetteljes?

Mit csodálsz az állatban?

Ez lehet a fenti jellemzők bármelyike, vagy más jellemzők is.

Milyen gesztussal fejezi ki az állatod azt a tulajdonságot, amit csodálsz?

Valami egyszerűt. Például, ha azt mondom, hogy az én állatom az Oroszlán, és hogy azért szeretem, mert ERŐS. A gesztusom lehetne az, hogy "erőt csinállok a karommal".

2. lépés. A moderátor háromig számol. Mindenki elvégzi a saját állatának gesztusát, és megkéri a résztvevőket, hogy jegyezzék meg ezeket.

2. Mit csinállok jól?

1. lépés. Párokban, mindannyian egyszerre, oszoljanak szét a térben. A játékosok (A és B) egymással szemben állnak, egymástól egy méter távolságra.

'A' elmondja 'B'-nek mit csinált jól az elmúlt héten. 'B' meghallgatja, anélkül, hogy ő beszélne. 'A' moderátor jelére a szerepek felcserélődnek; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgatja.

'A' elmondja B-nek mik azok a dolgok, amiket mások szerint jól csinál.

'B' meghallgatja, majd a moderátor jelére szerepcsere; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgat.

'A' elmondja B-nek milyen dolgokat csinál jól, 'B' meghallgatja, a moderátor jelzésére szerepcsere; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgatja.

A moderátor méri az időt a cserékhez.

210

	<p style="text-align: right;">T1.5</p> <p>(Oldal 3/3)</p> <p>3. Felmegyek a színpadra</p> <p>1. lépés: Mindannyian a terem egyik oldalán állunk, és az emberek egyenként kiállnak, hogy hangosan és tisztán elmondják a következő kijelentést. Én vagyok (név) Én egy (nő vagy férfi) vagyok Én vagyok (az állatom jellemzője) Példa: Mária vagyok. Nő vagyok, erős vagyok (gesztust tesz). Amikor az emberek befejezték a megerősítésüket, a többi résztvevő tapsol, és kiáll a következő személy, elmondja a megerősítését, mi pedig tapsolunk, stb., amíg az összes ember szerepelt.</p>
<p>Megjegyzések</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ehhez a dinamikához a csoport körben ül, a földön vagy székeken, a közös körülményekhez igazodva. Semmiképpen sem szabad asztalokat használni. • A megerősítések olyan mondatok vagy rövid mondatok, amelyeket egy erős vágy vezérel, arról, amiről azt hisszük, hogy mi vagyunk és mi lehetünk, az ismétlésen keresztül a tudatalatti elfogadja, hogy ezt akarjuk kivetíteni magunkról. • Lényeges, hogy a facilitátor éber legyen és figyeljen minden emberre, és energiájával alkalmazkodjon hozzájuk, illetve motiválja az egész csoportot. <p>Fontos, hogy a facilitátor legyen az első, aki a "színpadra" lép.</p>

Név	Mágikus maszkok Oldal 1/3 T1.6
Képek	
Idő	75 perc
Anyag	<ul style="list-style-type: none"> • Fehér kartonpapír maszkok. • Színes jelölők. • Színes akvarellek. • Díszek, gyöngyök, ragasztószalag, magazinok stb. • Ragasztó
Zene	Csendes zene
Ruházat	
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Dolgozz az önismereten. • Az öngondoskodás erősítése. • Megteremteni önmagam legjobb változatát. • Tükrözzük pozitív tulajdonságainkat kézműves termékekkel.
Utasítások	<p>Mindenki keres egy helyet a térben.</p> <p>1. Milyen dolgokat teszünk azért, hogy vigyázzunk magunkra?</p> <p>1. lépés. Párokban, mindannyian egyszerre oszoljunk szét a térben. A játékosok ('A' és 'B') egymással szemben állnak, egymástól egy méterre.</p>

(Oldal 2/3)

T1.6

'A' elmondja 'B'-nek szerinte **mit tehetünk, hogy vigyázzunk magunkra?** 'B' csendben végighallgatja. A moderátor jelére a szerepek felcserélődnek; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgatja.

'A' elmondja 'B'-nek, hogy milyen dolgokat tett ezen a héten, hogy vigyázzon magára? 'B' csendben végighallgatja. A moderátor jelzésére szerepcsere; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgatja.

'A' elmondja 'B'-nek, **mi az az egy dolog, amit ezen a héten meg fog tenni, hogy vigyázzon magára?** 'B' csendben meghallgatja. A moderátor jelzésére szerepcsere; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgatja.

A moderátor meghatározza és méri a feladatra szánt időt.

Mindannyian a tér körül ülünk.

1. Létrehozom a maszkomat.

1. lépés. Tegye össze a jelölőket és a dekorációkat. A maszkokat minden résztvevőnek kiosztjuk.

2. lépés. A facilitátor elmagyarázza, hogy ez a maszk varázslatos, és hogy lehetővé teszi vagy segíti, hogy az legyél, aki lenni akarsz.

3. lépés. 30 perc alatt a maszkot az összes anyaggal együtt kell díszíteni.

4. lépés. 10 perc alatt sor kerül a maszkok megosztására.

213

	<p style="text-align: center;">(Oldal 3/3) T1.6</p> <p>3. Maszkban megyek a színpadra.</p> <p>1. lépés: Mindannyian a terem egyik oldalán állunk, és az emberek egyesével kiállnak, hogy hangosan és tisztán elmondják a következő kijelentést. VAGYOK (név) VAGYOK (nő vagy férfi) VAGYOK (az állat jellegzetességeinek gesztusa) VAGYOK (megölelem magam) ÉS SZERETLEK (a kezemet a szívemre teszem).</p> <p>Példa: Mária vagyok. Nő vagyok, erős vagyok (gesztus), vigyázok magamra és szeretem magam. Amikor az emberek befejezik a megerősítésüket, a többi résztvevő tapsol, és a következő személy kijön, elmondja a megerősítését, mi pedig tapsolunk, stb., amíg az összes ember ki nem állt.</p>
<p>Változatok</p>	<p>Javasolja, hogy 1 héten keresztül minden nap 3 alkalommal mondja el ezt a megerősítést a tükör előtt.</p>
<p>Megjegyzések</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyon fontos, hogy az állítást szó szerint, egyes szám első személyben mondjuk el. • Lényeges, hogy a facilitátor éber legyen, és mindenkit meghallgasson, energiájával alkalmazkodjon a résztvevőkhöz, vagy motiválja az egész csoportot. <p style="text-align: center;">Fontos, hogy a facilitátor legyen az első, aki a "színpadra" lép.</p>

Név	Önreflexió T1 +mesekerék T1 1. oldal T1.7
	
Idő	15 perc
Materia	-
Zene	-
Ruházat	-
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Önreflexió a különböző dinamikák vagy gyakorlatok során történekről. • Reflektáljon és ossza meg a tapasztaltakat és a tanultakat, hogy inspirálja a csoportot. • A csapatmunka elősegítése. <p>Dolgozzon a másik fél meghallgatásán és a bizalmon.</p>
Utasítások	<p>Mindenki egy körben ül, a földön vagy a székeken.</p> <p>1. lépés. A következő, úgynevezett nyomós kérdéseket tesszük fel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mit fedezettél fel az előző gyakorlatok során? • Mit tanultál? • A tanultakból mit fogsz holnap a gyakorlatba átültetni? <p>Egyenként tegyük fel a kérdéseket, és nyugodtan várjuk ki és hallgassuk meg a válaszokat.</p>

	<p style="text-align: right;">T1.7</p> <p>(Oldal 2/2)</p> <p>Meghívunk, nem kötelezünk, de arra bátorítunk, hogy osszátok meg minél több emberrel.</p> <p>2. lépés. Közös gondolkodás. Mindenki megosztja a csoporttal a műhelymunkán tapasztaltakat, egy kommentárt, egy reflexiót.</p> <p>3. lépés. Megosztott szó. Mindenki megoszt a csoporttal egy szót arról, amit a műhely során tapasztalt.</p>
<p>Változatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A megosztást párban végezzétek, majd osszátok meg közösen. • Kérjük meg a résztvevőket, hogy most vagy később gondolkodjanak el azon, amit írásban megosztottak. • Javasoljuk, hogy indítsanak egy jegyzetfüzetet, hogy elgondolkodjanak az összes olyan személyes fejlődési leckéről, amelyet az idők során megtanultak. • Bátorítsuk őket arra, hogy tovább fejlesszék önbecsülésüket és a személyes fejlődést podcastok meghallgatásával, könyvek olvasásával, videók megtekintésével stb. <p>Egészítsük ki a dinamikát az önbizalomról, önbecsülésről stb. szóló elmélettel.</p>
<p>Megjegyzések</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ez a legfontosabb rész, a tanuláshoz szükség van a reflexióra. • A facilitátornak abszolút jelen kell lennie, és moderálnia kell az elmélkedéseket, meghallgatva azokat teljes figyelemmel. • Információért: Az érzések az alapvető érzelmek és a gondolatok összessége. Például a szerelem egy érzés. • A nyomós kérdések a személyes növekedésről szólnak.

27.3 A műhelyhez adott anyagok: érzelmek "Öröm? Félelem? Szomorúság - A műhelyhez adott anyagok: "BOLDOGSÁG? FÉLELEM?"

Az alábbiakban a műhely egyes lépéseit vagy részeit mutatjuk be munkalapok formájában, az utasításokkal együtt.

Fedezd fel az érzelmeket a megfigyelés segítségével.

1. Bemelegítés (T2.1. kártya).
2. Sziluettek (T2.2. lap)
3. Az érzelmek előadásmódja (T2.3 lap)
4. Mesekerék. (Fichs nº T2.4)
5. Lezárás (T2.5. lap)

Név	Bemelegítés 1. oldal T2.1
Kép	
Idő	15 perc
Anyag	Beszélő
Zene	Dinamikus és vidám zene.
Ruházat	-
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Felébredni és bemelegedni. • a testet és az agyat megfelelően előkészíteni a megfigyelés, a figyelem, a fókuszálás és a koncentráció aktiválására. • Ösztönözzük a partnerek közötti kapcsolatokat. • Dolgozzunk azon, hogy fontosak legyünk, hogy értéket adjunk magunknak. • Dolgozzunk a hangon • Legyünk főszereplők. • Dolgozzunk a hálán. • Dolgozzunk a félénkségen.
Utasítások	<p>Mindannyian kört alkotunk.</p> <p>1. Kéz + masszáz + nyolcasok. Dörzsöljük a kezeket + önmasszázs az egész testet a lábaktól a fejünkig + aktiváljuk a testet a bokától a fejünkig, köröket csinálva a bokákkal, térdekkel, csípő, mellkas, váll ....</p>

(Oldal 2/6)

T2.1

2. Indulj el. Egyszerre, gesztikusan és színpadiasan felkapjuk a fejünket, letesszük a földre, kirúgjuk az utca felé, hogy kint hagyjuk a befejezetlen dolgokat, és időt szánjunk magunkra.

3. Mindannyian gyerekek vagyunk Hány gyerek van a szobában? Köszönöm. Kérem, csukják be a szemüket, vegyenek egy mély lélegzetet. Gondoljanak 10 másodpercig egy nagyon boldog gyermekkori pillanatra.

Ha megvan, kérem, nyissák ki a szemeiket.

Hányan gondolják úgy, hogy a gyermek szeme a legjobb módja a tanulásnak? Köszönöm.

Hány lány van most a szobában? Köszönöm. Most már készen állunk a játéokra.

4. Combok - füttyszó - taps. Mindkét kezünkkel kétszer tapsolunk a combunkra, majd kétszer a sípunkra, végül kétszer a tenyerünkre. Ismételjük meg a sorozatot körülbelül 10-szer.

Sorozat: Combok, sípok, tenyér, combok, sípok, tenyér, combok, sípok, tenyér....

5. Energiagolyók.

1. lépés: A segítő megütögeti a bal oldali partnert, a partner megütögeti a bal oldali személyt, majd a sorrendet követve vissza a segítőhöz. Végezzetek 2 vagy 3 kört. A testnek és a tekintetnek nagyon egyértelműnek kell lennie, hogy ki a címzett.

2. lépés: Megismételjük a golyókat a nevünk bedobásával. 2 kör.

3. lépés: Megismételjük a név dobását a az általunk kiválasztott és a kötélre akasztott állat, pl. elefánt, tigris stb.

Kört alakítunk.

219

(Oldal 3/6)

T2.1

6. A képzeletbeli labda.

1. lépés. Egy képzeletbeli labdát kell egymásnak dobnotok. A dobás pillanatában mondjátok ki a saját neveteket. Nincs sorrend a dobások során. A testnek és a tekintetnek nagyon tisztának kell lennie a fogadóval szemben, aki azonnal eldobja a labdát, mintha az egy röplabda lenne.

2. lépés: Dobd el a labdát a fogadó nevét mondva. Koncentrálj és nézz a szemébe maximális figyelemmel.

7. Utánozd a testemet és a hangomat. A segítő mozdulatokat tesz, miközben hangokat vagy szavakat mond. A résztvevőknek utánozniuk kell a mozgást és a hangot. Példa: Emeljék fel a kezüket, és mondják, hogy "húha", emeljék fel a lábukat, mint egy karatés, és adják ki a rúgás hangját, mozgassák a csípőjüket, ugorjanak, stb.

Mindannyian egy kört alkotunk.

8. HI SA SA.

1. lépés: Mondja ki ezeket a szótagokat: **HI SA SA**, és ismétlje meg körülbelül 10-szer. Ugyanazt a ritmust követve, energikusan, hangosan, nagyon jól vokálozva és a perifériás tekintetet tartva.

2. lépés: Fogj mindkét kezeddél egy képzeletbeli kardot, és ismételd el a HI SA SA SA szótagokat, ritmusosan és a kardot mozgatva, amikor kiejted a HI-t, a kardnak felfelé kell lennie, amikor kiejted az SA-t, középen kell lennie, amikor pedig az SA-t mondod, lefelé kell lennie. Ismételjük meg többször, és feltöltjük magunkat energiával.

9. Mosolygó csók. Egy csókot kell dobni mosolygósan, nincs rend a dobálásban. A testnek és a tekintetnek nagyon egyértelműnek kell lennie, hogy ki a címzett, aki a következő csók és mosoly feladója lesz.

220

(Oldal 4/6)

T2.1

10. Én vagyok Mária". Menjenek a kör közepére, és mondják ki hangosan ezt a mondatot: "MÁRIA VAGYOK" (minden egyes személy a saját nevét használja), és tegyenek egy gesztust. Hogy megtörjük a jeget, először a facilitátor jön ki, majd a többiek. Fontos, hogy középben legyünk, és az összes résztvevőre ránézzünk, amikor kimondjuk ezt a mondatot: Mindannyian egy kör vagyunk.

A kör feloldása

11. Séta a szobában. Az egész csoport kényelmesen, figyelő magatartással, egymás szemébe nézve sétál körbe a teremben. A csoport egyenletesen oszlik el, és NEM körbe-körbe jár.

1. lépés. Tovább sétálunk a szobában, és ahogy találkozunk a társainkkal, örömmel, majd szomorúsággal, aztán meglepetéssel, majd dühvel, végül ismét örömmel üdvözljük őket.

2. lépés. Tovább sétálunk, és pusztít fújunk az osztálytársainknak, amikor elmegyünk egymás mellett.

12. 1, 2, 3, 4. A csoport körbesétál a teremben, és a moderátor jelez egy számot: az 1 hallatán a csoport ugrik, a 2 a csoport megérinti a padlót, a 3 a csoport csókot fúj a partnerének, a 4 a csoport Ole ole ole ole és olé kiált, miközben a sevillana táncot mímeli.

13. Gumiszalag. A csoport körbesétál a teremben, és a moderátor jelzi, hogy valaki melyik testrészét húzza meg egy gumiszalaggal. Az egyik kézzel kezdünk, ez az a kéz, amelyik az egész testet irányítja, amelyik mozgásban van, később a másik kezét, majd mindkét kezét, és folytatjuk az egész testtel: fej, csípő, váll, láb, medence stb. Irányítsuk a testrészünket, amelyre a képzeletbeli gumiszalagot akasztottuk.

221

(Oldal 5/6)

T2.1

14. **Az én állatom.**

1. lépés. A csoport körbesétál a teremben, és a moderátor rámutat az előadásban szereplő különböző állatokra. Az állat nevének hallatán mindenki egyszerre utánozza az állatot, mind a hangot, mind a mozgást.

2. lépés. A csoport csendben, a helyszínen és csukott szemmel gondolkodik a kiválasztott állatról. A moderátor reflexióként több kérdést tesz fel: Hogyan jár az állatod? Szerintetek mi a legjellemzőbb gesztusa?

3. lépés. A csoport körbesétál a teremben, mindenki egyszerre utánozza a kiválasztott állatot. Párban.

15. **A tükör.**

1. lépés. Párokban, mindannyian egyszerre oszoljunk szét a térben. A játékosok ('A' és 'B') egymással szemben állnak, egymástól egy méter távolságra. 'A' lassú, könnyű mozdulatokat kezdeményez, 'B' pedig utánozza őt. A test többi részét fokozatosan adjuk hozzá a gyakorlathoz. A segítő jelére szerepet cserélnek; 'B' kezdeményez, 'A' pedig visszatükrözi a mozdulatokat. A segítő jelére partnercsere.

2. lépés. Ugyanez a dinamika, és a gyakorlat úgy fejeződik be (ha a résztvevő kívánja), hogy képzeletben átadja testének egy részét a partnerének. Például a szívét.

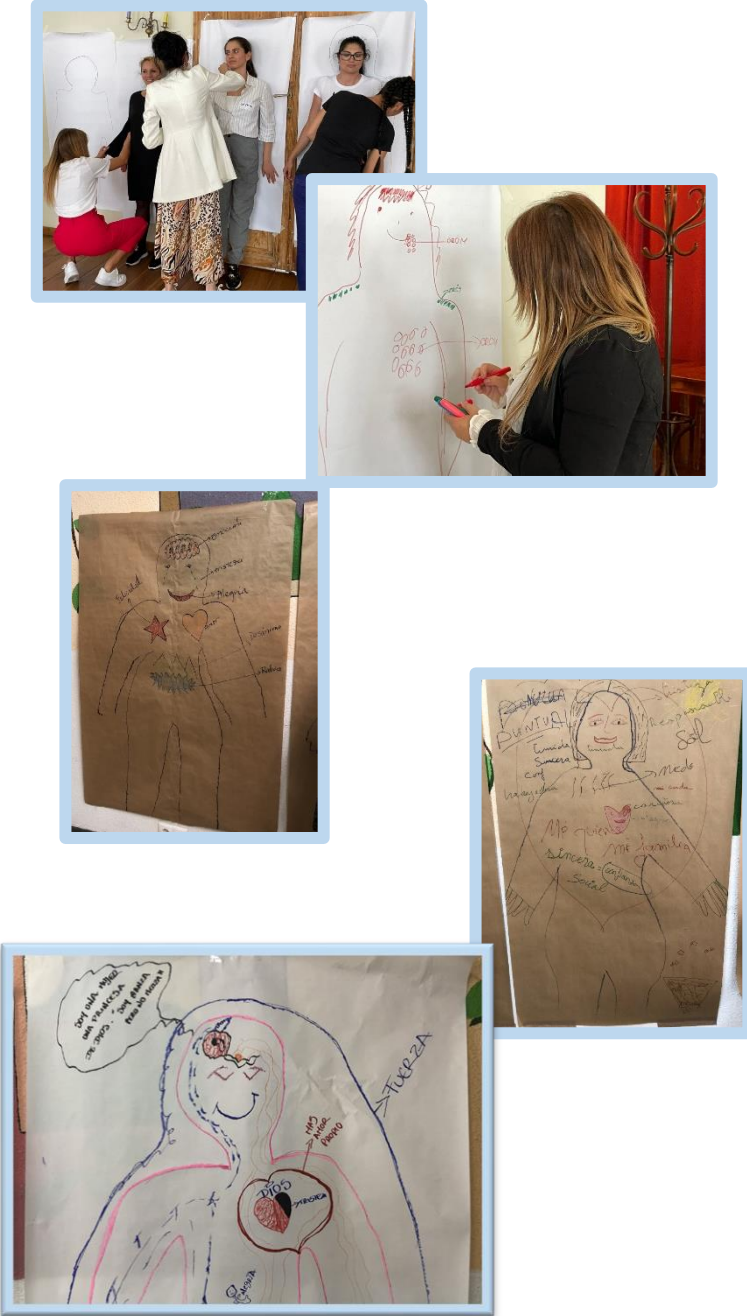
222

	<p>(Oldal 6/6) T2.1</p> <p>16.Mondd el, hallgatlak.</p> <p>1. lépés. Párokban, egyszerre, a térben elosztva. A játékosok ('A' és 'B') egymással szemben állnak, egymástól egy méterre. 'A' 1 percig bemutatkozik 'B'-nek, aki hallgatja, anélkül, hogy egyáltalán megszólalhatna. A moderátor jelére szerepet cserélnek; 'B' beszél, 'A' pedig csendben hallgatja. A moderátor jelére partnercsere.</p> <p>A moderátornak kell mérnie az időt.</p>
<p>Megjegyzések</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A bemelegítő gyakorlatok a egyszerűség, a könnyedség és a játékoság bevezetésére szolgálnak a képzésben, hogy elsajátítsuk a szabad önkifejezéshez, majd a reflexiók megosztásához szükséges készségeket. • Minél többet vagyunk jelen, minél többször aktivizáljuk a testet és az érzékeket, annál jobb az eredmények, annál élesebb lesz az elme. • Teremtsünk játékos légkört, amely kihozza a feladat megoldásához szükséges egyéni és kollektív energiát. • Lényeges, hogy a facilitátor éber legyen és figyeljen minden emberre, és energiájával alkalmazkodjon hozzájuk, illetve motiválja az egész csoportot. <p>Ezeket a gyakorlatokat a különböző műhelymunkák során végig használni fogják, és egyre könnyebbé válnak a résztvevők számára, így egyre motiválóbbak lesznek.</p>

Név	Sípok Oldal 1/3 T2.2
Képek	
Idő	75 perc
Anyag	<ul style="list-style-type: none"> • Barna vagy fehér papír. 1,5 méteres darabokban. Egyet minden résztvevőnek és egyet a moderátornak. • Ragasztószalag • Színes, vastag hegyű filctollak. • Színes festékek vastag hegyű termikus mentőlemezzel
Zene	Csendes zene
Ruházat	
Célok	<p>Az alapvető érzelmek felismerése.</p> <p>Dolgozzunk az önismereten/önérzékelésen, és azonosítsuk, hogy az egyes alapérzelmek hogyan és hol nyilvánulnak meg a testünkben.</p>
Utasítások	<p>A műhely kezdete előtt a helyszín előkészítése.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ragasszuk fel a barna papírt a falra, az egész szobában elosztva (lásd az fenti képet). 2. A jelölőket és a festékeket egy központi helyen helyezzük el a közös használatra. 3. Rajzoljunk egy sziluettet az egyik papírlapra.

	<p>(Oldal 2/3) T2.2</p> <p>4. Fessünk egy szívet az előző sziluettre.</p> <p>1. lépés. A moderátor felkéri a résztvevőket, hogy nézzék meg a falakat, amelyekre papírdarabokat ragasztottak, az egyikre egy sziluettet rajzoltak, ez a moderátor sziluettje.</p> <p>2. lépés. Minden résztvevő lerajzolja a saját sziluettjét a különböző papírdarabokra. Segíthetnek egymásnak.</p> <p>3. lépés. Teljesítmény érzelmek 9. munkalap</p> <p>4. lépés. A résztvevőket megkérdezzük arról, hogy mit láttak az előadásban, milyen érzelmeket különböztettek meg, közvetített-e valamit számukra az előadás. Nagyon világosan ki kell mondanunk az alapvető érzelmeket.</p> <p>5. lépés. Minden résztvevő csendben lerajzolja az érzelmeit a sziluettjére, majd kiszínezi őket: milyen alakú, milyen színű, hol érzi, stb. Amikor mindenki befejezte a rajzolást és a színezést, maradjon csendben a sziluettje előtt, és figyelje, hogy mit közvetít feléje az érzelmi ÉN-je. Ez a lépés körülbelül 15 percig fog tartani.</p> <p>6. lépés. Minden résztvevő megmutatja sziluettjét a többi résztvevővel. Ez a lépés általában nagyon mély és intenzív, ezért az egész csoport minden figyelmét, tiszteletét és jelenlétét megköveteli</p>
<p>Megjegyzések</p>	<p>Az induló sziluettnek nem kell tökéletesnek lennie, hogy motiválja a résztvevőket, nem a jó rajzolásról van szó, csak a sziluett elkészítéséről.</p> <p>A facilitátor végig figyelemmel kíséri a résztvevők reakcióit, és szükség esetén segítséget nyújt a sziluettek megrajzolásához. Nagyon fontos, hogy abban a pillanatban, amikor érzelmeinket a sziluettre színezzük, csendben maradjunk.</p> <p>A moderátor arra ösztönzi az embereket, hogy osszák meg</p>

	<p>sziluett a 4. lépésben, ez azonban önkéntes, és nem szabad nyomást gyakorolni senkire.</p>
<p>csatolt fényképek</p>	

Név	Teljesítmény Érzelmek (Oldal 1/2) T2.3
Kép	
Idő	5 perc
Anyag	Termikus mentőtakaró.
Zene	Lassú zongoramuzsika.
Ruházat	Fekete ruházat.
Célok	<ul style="list-style-type: none"> Az alapvető érzelmek felismerése. <p>Figyeljük meg milyen érzéseket indítanak be az alapvető érzelmek.</p>
Utasítások	<p>1. lépés. Miközben a résztvevők megrajzolják sziluettjük szélét, a facilitátor a terem közepén helyezkedik el, mozdulatlan magzati pozícióban, fekete ruhát és fehér maszkot viselve, valamint a termállepedőbe burkolózva.</p> <p>2. lépés. Amikor minden résztvevő a jelenetet nézi, a moderátor a következő mozdulatokat kezdi el végrehajtani a 7 alapérzelem ábrázolására:</p> <p>SZOMORÚSÁG. Depresszió (magzati póz, műanyagba csomagolva).</p> <p>FÉLELEM. STRESSZ (zaklatott járás, ijedtség, zaklatott légzés)</p> <p>KÉNYELMETLENSÉG. Allergia (tüsszögés, a bőröm megtörlése a kezemmel)</p>

	<p>(Oldal 2/2) T2.3</p> <p>MEGLEPETÉS. Eufória (Meglépődve és idegesen hadonászva a kezemmel)</p> <p>ÖRÖM. Eufória (ugrás)</p> <p>MEGLEPETÉS. Szomorúság (nyisd ki a szemed és sírj)</p> <p>DÜH. Düh (energikusan tépem a műanyagot).</p> <p>3. lépés. A résztvevőket megkérdezzük arról, hogy mit láttak az előadásban, milyen érzelmeket különböztettek meg, közvetített-e számukra valamit az előadás. Nagyon világosnak kell lennie, hogy melyek az alapvető érzelmek.</p>
<p>Megjegyzések</p>	<p>Az előadás során minden ember más-más gondolatokba és érzésekbe merül, egyesek az öröm, mások a félelem érzései. Ezekre reflektálnak majd a közös megosztás során.</p>

Név	Önreflexió +mesekerék Oldal 1/3 T2.4
Kép	
Idő	15 perc
Anyag	-
Zene	-
Ruházat	-
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Önreflexió a különböző dinamikák vagy gyakorlatok során történekről. • Reflektáljunk és osszuk meg a tapasztalatainkat és a tanultakat, hogy inspiráljuk a csoportot. • A csapatmunka elősegítése. • Dolgozzunk egymás meghallgatásán és a bizalmon
Utasítások	<p>Mindenki egy körben ül, a földön vagy a székeken.</p> <p>1. lépés. A következő, úgynevezett nyomós kérdéseket teszik fel.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mit fedeztél fel az előző gyakorlatok során? 2. Mit tanultál? 3. A tanultakból mit fogsz holnap a gyakorlatba átültetni? <p>Egyenként tegyük fel a kérdéseket, és nyugodtan várjuk ki és hallgassuk meg a válaszokat.</p> <p>Nem kötelező elmondani, de arra bátorítunk, hogy osszátok meg minél több emberrel.</p>

	<p>(Oldal 2/3) T2.4</p> <p>2. lépés. Közös visszajelzés. Mindenki megosztja a csoporttal a műhelymunkán tapasztaltakat, egy kommentárt, egy reflexiót.</p> <p>3. lépés. Megosztott szó. Mindenki megoszt a csoporttal egy szót arról, amit a műhely során tapasztalt.</p> <p>4. lépés. A szövetség átadása. Egy kis fából készült szívet adnak át szövetség jelképeként és a műhely emlékére. A facilitátor ezt a szívet minden egyes személynek egyesével, a szemükbe nézve adja át.</p> <p>5. lépés. Búcsú. Körben és állva. Mindenki ad egy csókot az egyik kezére, egy másik csókot a másik kezére. Szorítsátok ökölbe a kezeiteket, hogy a csókok ne szökjenek ki. Tegyétek fel a karotokat ökölbe szorított kézzel, és háromig számolva dobjátok ki a csókokat az univerzumba annak, akinek szüksége van rá.</p>
<p>Változatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A megosztást párban végezzétek, majd meséljétek el közösen. • Kérjük meg a résztvevőket, hogy most vagy később gondolkodjanak el azon, amit írásban megosztottak. • Javasoljuk, hogy indítsanak egy jegyzetfüzetet, hogy elgondolkodjanak az összes olyan személyes fejlődési leckéről, amelyet az idők során megtanultak. • Sarkalljuk őket arra, hogy fejlesszék továbbra is önbecsülésüket és személyes fejlődésüket podcastok meghallgatásával, könyvek olvasásával, videók megtekintésével stb. • Egészítsük ki a dinamikát a bizalomról, önbecsülésről stb. szóló elmélettel. <p>A szövetség (4. lépés) lehet egy másik tárgy, egy cérnakarkötő, egy papírdarab, egy bohóc orra stb.</p>

<p>Megjegyzések</p>	<p>(Oldal 3/3) T2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ez a legfontosabb rész, a tanuláshoz szükség van a visszajelzésre. • A facilitátornak abszolút jelen kell lennie, és moderálnia kell az elmélkedéseket, hallgatással és teljes figyelemmel. • Fontos: Az érzések az alapvető érzelmek és a gondolatok összessége. Például a szerelem egy érzés. • A nyomós kérdések (1. lépés) a műhely legfontosabb lépése, mivel az önmegismerésről, a tanulásról és a személyes növekedésről szólnak.
<p>csatolt fényképek</p>	

231

Név	Lezárás Oldal (1/1)	T2.5
Kép		
Idő	15 perc	
Anyag	Oklevelek, műhelyértékelések, fényképezőgép vagy mobiltelefon telefon.	
Zene	Vidám zene	
Ruházat		
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Kaphon mindenki elismerést az erőfeszítése miatt. • Értékeljék a műhelyet és mondják el a javítására szánt javaslataikat. • Készítsenek egy fotót a végeredményről. 	
Utasítások	<p>1. lépés. Az oklevelek átadása. Az oklevelek átadására, ha van ilyen, ekkor kerül sor.</p> <p>Egyenként és ünnepélyes keretek között osztják ki őket, jelentőséget tulajdonítva a pillanatnak, hogy elismerjék a megtett erőfeszítést.</p> <p>2. lépés. Értékelés. Összünk ki egy-egy értékelő kérdőívet, amit minden személy kitölt, megjelölve a fejlesztendő területeket.</p> <p>3. lépés. Utolsó fotó. Kérjünk engedélyt, és készítsünk két záró csoportképet, egy "normálisat" és egy vicces képet.</p>	
megjegyzések	A zárást a facilitátor a műhely résztvevőivel és időpontjához idomítja.	

27.4 Megvalósítás Budapesten - Magyarország

2023 június 7-én a valladolidi (Spanyolország) Red Incola intézmény oktatási szakemberei részt vettek egy budapesti műhelyen, amelyet először teszteltek az együttműködési partner országában. A magyarországi nők csoportja különösen érdekes volt, mivel ellentétben azokkal az emberekkel, akikkel a Red Incola Spanyolországban általában dolgozik (bevándorlók), ez a csoport 14 roma nőből állt, akik egy Budapesten kívüli vidéki faluban élnek. Ezek a nők kifejezetten azért utaztak a fővárosba, hogy részt vegyenek ebben a tapasztalatszerzésben, és jelentős változatosságot mutattak életkor és családi állapot tekintetében. Volt köztük például egy egyedülálló, 20-as éveiben járó, gyermek nélküli nő, valamint egy 60-as éveiben járó nagymama is.

Bár a résztvevők nem mélyszegénységből jöttek, néhányuknak nehéz körülmények között kellett felnőniük. A szervező intézmény, a NestingPlay/Kincs-Ő inklúzív megközelítést alkalmazott, és különböző profilú nőket hívott meg, hogy életkortól függetlenül feltárják a kihívásokban rejlő hasonlóságokat.

A műhely kezdetétől fogva megfigyelhető volt, hogy a résztvevők kíváncsisággal viszonyultak a helyzethez, a játékhoz és a javasolt feladathoz. Bár kezdetben kihívást jelentett, és néhányan aggódtak is, amint azt az egyik résztvevő megjegyzése is mutatja: "Az elején nagyon ijesztő volt. Nem vagyunk ehhez hozzászokva. Általában virrasztásokon és temetéseken szoktunk gyertyát használni". Mások is szorongtak az elején, és nehezen tudtak megnyugodni, mert nem tudták, mire számíthatnak.

A szabad véleménynyilvánítás további kezdeti kihívást jelentett több résztvevő számára, akik attól tartottak, hogy nem fognak megfelelni az elvárásoknak. Az egyik résztvevő így nyilatkozott: "Nehezen tudtam megszólalni, féltem valami butaságot mondok, mert nem ismertem ott senkit, nem akartam

hogy zavarba hozzam magam." A facilitátor és a fordításért felelős személy közreműködése azonban hozzájárult egy meghitt, családi és biztonságos környezet kialakításához. Ez vezetett ahhoz, hogy az első óra után sok résztvevő fokozatosan ellazult, többet osztott meg egymással, és személyes szempontokat fedett fel. Ez jelentős lépés volt, figyelembe véve a romák kulturális tendenciáját, hogy a nők ne beszéljenek sokat magukról vagy belső érzéseikről és gondolataikról.

A roma nők esetében kulturális elvárás, hogy ne mutassanak gyengeséget vagy panaszkodnak, hanem egyszerűen csendben végzik a munkájukat. Néhány résztvevő megosztotta: "Csak a tevékenység közepétől kezdtem el lazítani, amikor olyan feladatokat kaptunk, amelyeket kellemes hangulatban lehetett elvégezni, sőt, nagyon viccesnek és mulatságosnak találtam". A folyamatos vizuális interakció a feladatok során a kapcsolatteremtés felé vezető első lépésként tűnt ki, a résztvevők olyan barátságokat kötöttek, amelyek a műhelyen túl is tartottak, és olyan platformokat használtak a kapcsolattartáshoz, mint a Messenger.

234

Eredmények

Minden résztvevő nagyfokú elkötelezettségről tett tanúbizonyságot, és mélyreható tapasztalatokat osztott meg a csoporttal. Sokan izgatottan beszéltek olyan témákról, amelyekkel ritkán foglalkoznak a mindennapi életükben. Az egyik résztvevő így nyilatkozott: "Nagyon jól éreztem magam. Fontos feladat volt, amikor ki kellett választanom egy állat fotóját, és beszélnem kellett arról, hogy miért választottam azt. Ez egyfajta önismereti gyakorlat volt számomra, ahol rájöttem, hogy jobban kellene vigyáznom magamra és jobban oda kellene figyelnem. Ez egy nagyszerű lehetőség volt nekem. Végre el tudtam szakadni a mindennapi nehézségektől. A

környezetváltozás és a más emberekkel való találkozás felüdítő és nagyon gazdagító volt."

Összefoglalva, a budapesti műhely értékes és átalakító élménynek bizonyult a résztvevők számára, akik leküzdötte kezdeti kihívásokat tartalmazó kapcsolatokat tudtak kialakítani. A csoport sokszínűsége egyedülálló lehetőséget biztosított a közös kihívásokban rejlő hasonlóságok feltárására, a biztonságos környezet megteremtése pedig lehetővé tette a résztvevők számára a hiteles és mély kifejezést. Ez a találkozás nem csak a mindennapi nehézségekből nyújtott felüdülést, hiszen gazdagította a személyes fejlődést és az interperszonális kapcsolatok kialakulását, rávilágítva arra, hogy miért olyan fontos befogadó és biztonságos tereket létrehozni a kulturális és társadalmi korlátokon átívelő tapasztalatcseréhez.

27.5 Végrehajtás Fuenlabrada – Spanyolország

A spanyolországi Fuenlabradában a modul végrehajtására 2023. szeptember 18-án került sor a San Ricardo Pampuri intézményben, 13 bolíviai, marokkói, venezuelai, kolumbiai, egyenlítői-guineai, nigériai és szíriai bevándorlók részvételével. A San Ricardo Pampuri egyesület által szervezett műhelymunka két és fél órán át tartott. A hely és a személyi korlátok miatt a modellt a szükségesnek ítélt módosításokkal valósították meg.

A műhelymunka közös erőfeszítés volt, amelyben részt vett egy művészeti és színházi aspektusokért felelős facilitátor, egy moderátor, akinek feladata a reflexió elősegítése volt, valamint két pszichológus. Figyelemre méltó elem volt a zene mint érzelmi katalizátor bevonása, amely az élményszerű hatás felerősítését szolgálta.

A tevékenység a következő lépésről-lépésre haladó programon keresztül bontakozott ki:

1. lépés: Csoportdinamikai teljesítmény-azonosítás egy állattal
2. lépés: Reflexió a plenáris ülésen
3. lépés: Az önismeret és érzelmek kifejezése egyéni munkája, sziluett rajzolásán keresztül.
3. lépés: Közgyűlés, reflexió és következtetések

Levezetés és adaptációk: Tevékenység: "Állj fel életed színpadára".

Szenárió: Egy gyengén megvilágított szobában egy feketébe öltözött személy ül közepén egy bőrönd mellett (komor tekintettel). A padlón állatok képei és optimista és pesszimista érzelmekkel és érzésekkel kapcsolatos nyomtatott szavak lesznek. A falakra nagyméretű papírokat ragasztanak (minden résztvevőnek egyet). Az elején nosztalgikus zene szól majd a háttérben. Az előadás közepén a jelenet átalakul a fények felkapcsolásával, a zene megváltoztatásával és a moderátor átalakulásával.

Anyagi források: Anyagi eszközök: állatok és szavak képei, nagyméretű papírok, színes filctollak, zene.

Időtartam: 1 óra és fél

1. lépés: Bevezető előadás (20 perc)

A résztvevők a facilitátorral együtt lépnek be a terembe, és a jelenettel találkozáskor megfigyelik a különböző reakciókat, és motiválják a mozgást. A facilitátor a résztvevők között mozog, rájuk néz, és elismertli a padlóra írt szavakat.

Körülbelül 5 perc elteltével a moderátor megkéri a résztvevőket, hogy válasszanak egy állatot a padlóról, amellyel azonosulni tudnak. A feketébe öltözött nő kiválaszt egy orosz lányt, azt a bőröndjére helyezi, majd átöltözik, amíg vidám és vicces bohóccá nem válik, zenét vált, sípján játszik (amit felakaszt), és táncolni kezd, és kongázni kezd az összes résztvevővel, akik egy kört alkotnak. A dal végén összegyűjti az összes pesszimista szót, és a bőröndbe teszi őket, fogja az orosz lány képét, és hangosan azt mondja: "A nevem, nő vagyok, erős vagyok, mint egy orosz lány, vigyázok magamra és szeretem magam, mert megérdemlem!"

Ezután rámutat egy másik résztvevőre, és mindenkinek ugyanígy be kell mutatkoznia, kiemelve az általa kiválasztott állat egy tulajdonságát. A moderátor arra ösztönzi a résztvevőket, hogy pozitív szavakkal fejezzék ki magukat, és magabiztosan beszéljenek.

2. lépés: Csoportos reflexió és következtetések (20 perc)

Az előadások végén a résztvevőket arra kérjük, hogy üljenek le, és a moderátor a következő kérdések feltevésével ösztönzi a résztvevőket a gondolkodásra:

- Milyen érzés volt bemenni?
- Hogyan érezte magát, amikor a helyzet megváltozott?
- Mit gondol, mit jelentett az előadás?

A válaszokat felírjuk a táblára.

A beszélgetés olyan kérdések feltevésével folytatódik, amelyek elindítják a reflexiót. A moderátor megpróbálja bevezetni az önbecsülés, az érzelmi önszabályozás fogalmait, és kiemeli az önismeret fontosságát. Mi okozta a jelenet változását (Ki kapcsolta fel a villanyt? Ki változtatta meg a zenét? Ki váltott ruhát? Ki kezdte el a kongást? Mit okozott ez a csoportban)? Tudtak-e azonosulni vele valamilyen módon?

- Mit gondolsz, mit tudsz holnaptól kezdve a gyakorlatba ültetni?

3. lépés: Önismeret. Egyéni munka (20 perc)

Minden résztvevő a falon lévő papírok egyike elé áll. Színes filctollak állnak majd rendelkezésükre. A moderátor visszatér a színpadra, és a terem közepére helyezkedik, és a következő utasításokat adja. Mostantól kezdve koncentrálj az előtted lévő papírlapra, nézz rá, és ábrázolj mindent, amit kérni fogok tőled, rajzolhatsz képeket, írhat szavakat vagy bármit, ami

eszedbe jut, de gyorsan kell csinálnod. Rajzoljátok le a szilüetteteket valós méretben.

Most gondolj arra, hogy mikor félsz, mitől félsz, hol érzed a testedben, hogyan néz ki a félelmed, és ábrázold azt. (Miközben a résztvevők rajzolnak, a facilitátor hangokat ad ki az ábrázolandó érzelemhez kapcsolódóan).

(Ugyanezeket az utasításokat megismétli a többi alapérzelem, a félelem, a harag, a szégyen, a szomorúság, az undor és az öröm esetében is.)

4. lépés: Következtetések és végső mérlegelés. Teljes időtartam 20-30 perc

A résztvevőket megkérjük, hogy nézzék meg a rajzokat, és aki akarja, azt felkérjük, hogy mesélje el ábrázolásának jelentését. Ezután körbe ülünk, és a következő kérdéseket tesszük fel, hogy gondolkodásra hívjuk a résztvevőket: Hogyan érezte magát? Úgy gondolja, hogy ismeri önmagát? Ön szerint ez fontos? Hogyan befolyásolja az önismeret a gyermekével való kapcsolatát?

Figyelembe véve, hogy ez az anyákkal tartott műhely egy állandó műhely, a résztvevőknek egy önismereti gyakorlatot kell végrehajtaniuk, amelynek során egy papírlapra fel kell írniuk a következő hét különböző érzelmi reakcióit. Figyelembe véve, hogy mi váltotta ki az érzelmet, hogyan reagáltak, hol érezték azt, és hogyan hatott pozitívan vagy negatívan a gyermekeikre).

Eredmények

A résztvevők várakozással telve és motiváltan érkeztek a műhelyre, eleinte volt némi idegesség, kíváncsiság és bizonytalanság, de hamar belevágtak a munkába. Egyikük különösen nehezen kapcsolódott be az első dinamikába, amely sok kitérővel járt, de apránként sikerült megnyílnia és együttműködni.

Néhány résztvevőnél (akik nemrég érkeztek Spanyolországba és nehéz migrációs folyamaton mentek keresztül) az önismeret és az önvizsgálat dinamikája erős érzelmeket váltott ki, amelyeket a csoportban és a pszichológusok támogatásával sikerült megfékezni és szabályozni.

A résztvevők visszajelzései nagyon pozitívak voltak, 90%-uk azt állította, hogy a műhely nagyban hozzájárult az önismeretük támogatásához, személyiségük fejlődéséhez, ösztönözte őket érzelmeik kinyilvánítását, amit anyaként gyakran nem engedhetnek meg maguknak.

Az a résztvevő, aki az elején nem tudta elengedni magát és részt venni a csoportdinamikában, végül nagyszerű eredményt ért el, és az ő rajza lett az egyik legjobban sikerült rajz, amiről a legtöbben beszéltek. Ő maga is nagyon személyes szempontokat említett, és az érzelmeiről elmélkedett, megosztva azokat a csoporttal.

A célkitűzésekben leírtakat túlszárnyaltuk. Mivel a Pampuri munkatársai ismerték ezt a tevékenységet, úgy érezték, hogy túl nagy falat számukra, mivel ők egy olyan intézmény, amelynek nincs tapasztalata a színházi módszertanban, és nem tudják majd olyan eredménnyel reprodukálni, mint a Red incola munkatársai. A várakozásokkal ellentétben azonban a tevékenység teljes sikert aratott. Az általuk készített adaptációk nagyon jól működtek.

E tapasztalatok alapján a jövőre vonatkozó javaslatok sokkal kreatívabbak és innovatívabbak lehetnek.

A Szülők az inklúzióért projekt során a résztvevők között létrejött támogató hálózatok alapvetőek és a műhelyek legnagyobb sikere.

Ezeknek a hálózatoknak és az emberek egymással való azonosulásának köszönhetően olyan eredmények születtek, amelyekre nem számítottunk. A résztvevők többsége nyitott volt a rajzok elmesélésére, és magabiztosan fejezték ki személyes tapasztalataikat, és úgy érezték, hogy a többiek támogatják őket. A mérlegelési fázisban ők maguk is hálójukat fejezték ki,

amiért teret kaptak az érzelmek kifejezésére és a hasonló helyzeteken keresztülmenő nőkkel való kapcsolatépítésre. A csoporthoz való csatlakozás iránt érdeklődő nők száma és a csoportban való aktív részvételük fokozatosan növekszik.

A San Ricardo Pampuri állandóságot biztosít az érzelmenkezelési műhelyekben, amelyek során mélyebben foglalkozhatnak annak fontosságával, hogy felismerjék érzelmeiket és gyermekeik érzelmeit, jobban tudják szabályozni érzelmeiket, és pozitív példát tudnak mutatni.

A jövőben a Pampuri szeretné kipróbálni a tevékenységet a műhelyeikben részt vevő férfiakkal és apákkal, mivel úgy véli, hogy az ő bevonásuk és érzelmi kifejezőkészségük motiválása fontos feladat. support of the psychologists.

27.6 Megvalósítás Padovában - Olaszország

2022 december 2-án Popoli Insieme ODV egyesület 10 bevándorlót hívott meg, hogy kipróbálják a Red Incola színházi módszerét Padovában.

240

A résztvevők különböző származásúak voltak, többek között Iránból, Afganisztánból, Szíriából, Brazíliából, Albániából és Nigériából. A résztvevők mindegyike első generációs bevándorló volt, és legtöbbjüknek legalább egy nulla huszonhárom éves kor közötti gyermeke volt. Többségük nő volt, de volt három pár és így három férfi is. Két önkéntest is felkértek, hogy támogassák a műhely szervezését és lebonyolítását. A kiválasztott önkéntesek szintén szülők voltak, akik megosztottak néhány témát és általános nézőpontot a résztvevőkkel.

Levezetés és adaptáció

Az első modul ("Súbete al escenario de tu vida" - állj ki életed színpadjára) egy rövid, az életükre vonatkozó tevékenység bevezetése és egy bemutató tevékenység volt: minden résztvevőt arra kértek, hogy interaktív módon mutakozzon be: a moderátor az első résztvevőnek néhány kérdést tett fel egy golyót tartva a kezében, majd átadta neki a fagolyót, és a résztvevő válaszolt a kérdésre. A játék így folytatódott, amíg mindenki feltette a kérdéseit és elvégezte a prezentációját, így egy olyan

hálót alkotva, amely a másokkal való interakciók hatását szimbolizálta, de a közösségünkben kiépíthető kapcsolatokat is, amelyek lehetővé teszik, hogy jobb szülők, alkalmazottak, barátok, rokonok stb. legyünk. Az eredeti tevékenység, az első modul az önbecsülésnek, a második pedig az önismeretnek volt szentelve. Kicsit összevontuk őket, hogy olyan tevékenységet kapjunk, amely megfelel a célcsoportunknak. Az aktív bemutató után nagy papírlapokat osztottunk ki, és arra kértük a résztvevőket, hogy rajzolják le magukat, és a rendelkezésre álló színek és kreatív anyagok segítségével ábrázolják személyiségüket és érzelmeiket, egy olyan tulajdonságra összpontosítva, amelyet negatívnak és egy olyanra, amelyet pozitívnak tartanak magukban.

Ennek célja az volt, hogy sajátos érzelmekkel és személyiségjegyekkel rendelkező személyiségként reflektáljanak önmagukra, és egyúttal bevezetés volt az önbecsülés és az önbecsülés fogalmaihoz. Néhány résztvevőnek nehézséget okozott, hogy érzéseiket és személyiségüket csak színekkel vetítsék ki a lapra, ezért megkértük őket, hogy ragasszanak egy post-it-et a rajzukra, és írják rá a negatív és pozitív tulajdonságaikat. Ez a rész egyben az egyéni reflexió pillanata is volt.

Miután mindenki megelégedett a rajzával, rövid szünetet tartottunk, mivel úgy véltük, hogy a résztvevőknek szükségük van egy kis lazításra, mivel a tevékenység néhányuk számára kissé megterhelőnek bizonyult.

Ezután mindenki bemutatta a munkáját a csoportnak: érdekes volt, hogy az emberek által a személyiségükkel kapcsolatban elmondott jellemzők közül mennyire sokról beszéltek az alapján, hogy azok konkrétan hogyan befolyásolják az életüket (például: a lustaság és az introvertáltság hatással lehet a gyerekek szociális életére, a lobbanékonyság problémákat okozhat a szakmai életben, az új dolgokra való nyitottság gyorsabb nyelvtanulási folyamatot jelenthet stb.).

Eredmények

Minden résztvevő elégedett volt az élménnyel, még akkor is, ha az érzelmek megosztása a tevékenység első részében egy kicsit nehéz volt, mivel a játékos és a mélyebb és elkötelezettebb dimenzió együttes jelenléte némi zavart okozott. Az élmény végén a résztvevők mégis lenyűgözve tapasztalták, hogy az ilyen jellegű tevékenységek mennyi mindent megtaníthatnak nekünk önmagunkról, és kötetleneket és kapcsolatokat teremthetnek.

Miután láttuk, hogy az ilyen jellegű tevékenységek mennyire hatékonyak és meghatározóak lehetnek, és hogy az érzelmek és a színház nyelve mennyire univerzális, a Popolie Insieme szeretné majd gyakrabban használni ezeket az eszközöket, és a munkatársak számára is keresni fogjuk a témával kapcsolatos képzési lehetőségeket.

27.7 Reflexió és következtetés

A Red Incola által javasolt műhely nagyon rugalmas, ahogyan az emberekkel dolgozó szervezeteknek is nagyon rugalmasnak kell lenniük. De abban a négy forgatókönyvben, amelyben kipróbálták, Valladolidban, Páduában, Fuenlabradában és Budapesten, rendkívül megrendítőnek és hatékonynak bizonyult. A kiszolgáltatott lakosság, akikkel dolgozunk, gyakran hatalmas problémákkal küzdenek a mindennapi életükben, és az ilyen nehéz helyzetben lévő embereknek közvetlen támogatást nyújtó szervezetekben dolgozókat érő napi stressz miatt gyakran szinte lehetetlenné válik számunkra, hogy olyan látszólag játékosnak tűnő, mégis oly szükséges műhelymunkákat tartsunk, mint ez a mostani.

Még ha a Red Incola csapata számára nehéz is volt megismételni ezt a műhelyt Budapesten a technikai csapat és a résztvevők közötti nyelvi és kulturális akadályok miatt, a műhely jó lehetőségnek bizonyult, amely biztosan hasznos lesz, ha a magyar szervezethez igazítják és lefordítják a saját "szervezeti nyelvükre".

Ez a látszólag játékosnak tűnő műhely sikeresen erősíti a résztvevők közötti kapcsolatokat, amint "levetik álruhájukat", és felfedezik magukat és a többiekét, mint egyenrangú partnereket. Ugyanakkor amint ez sikerült, a résztvevők egyfajta katalizátornak élték meg, ami elindította őket az

elengedés útján, és egy tapasztalt tréner segítségével végig lehet őket vezetni a traumák, elvárások, álmok és frusztrációk felismerésének útján.

Nyilvánvalóan a műhely egyik kockázata, ha a tréner nem elég tapasztalt vagy képzett, és a résztvevők túlságosan kiteszik magukat, megnyílnak a többiek előtt, és összeomlanak anélkül, hogy a csoport maga fel tudná őket karolni. Ezért a csapatépítő gyakorlatok elengedhetetlenek, és minél több órát lehet belezsúfolni a műhelybe, annál jobban fog működni.

Amikor a résztvevők megnyílnak, a csoportnak már készen kell állnia arra, hogy felkarolja, támogassa és megerősítse őket.

Mint már elhangzott, a Red Incolánál eddig körülbelül 10 alkalommal tartották meg ezt a műhelyt, de mindig "önkéntes" alapon, és ez a projekt segített a szervezetnek abban, hogy egy kicsit szakmaibbá tegye ezt a műhelyt. Ez idő alatt azonban jelentősen megváltozott azoknak a résztvevőknek a profilja, akik főként a Red Incolába járnak és részt vesznek a tevékenységekben. Változást jelentett, hogy a célcsoportunkban a marokkói nők, akik gyakran alacsony iskolai végzettséggel rendelkeztek, és gyakran egy vagy több gyermeket kellett gondozniuk, a tevékenységeink egyik leggyakoribb szereplői voltak, ugyanakkor az utóbbi hónapokban egyre gyakoribbá vált, hogy latin-amerikai nőket és férfiakat látunk, akiknek nincs nyelvi akadályuk (és gyakran közepes vagy közepes-magas iskolai végzettséggel rendelkeznek), és nagy érdeklődéssel és igényükkel vesznek részt a Red Incola által javasolt valamennyi tevékenységben. Ez egy kicsit meghatározza a választott tevékenységek és/vagy dinamikák típusát is, és ezért javasolunk egy mintát különböző erőforrásokkal, amely eddig, mint már említettük, nagyon hasznos és hasznos műhelynek bizonyult az érzelmek feldolgozásához, és ahhoz, hogy a résztvevők felismerjék magukban az erőt arra, hogy képesek változtatni saját életükön.

243

A Szülők az inklúzióért projektnek köszönhetően a Red Incola-nak lehetősége nyílt leírni és formalizálni ezt a műhelyt, amely már most hasznosnak és érdekesnek bizonyult a konzorciumban részt vevő szervezetek számára, de mindenekelőtt a szervezeteinkhez érkező emberek számára.

Gyermekeink önbecsülése nagymértékben a velünk való kapcsolatunknak megfelelően alakul. Azok a szülők, akik magabiztosnak érzik magukat, akik értékelik magukat és elfogadják korlátaikat, sokkal inkább képesek biztonságos és pozitív környezetet teremteni. De az is bizonyított tény, hogy

az egészséges önbecsüléssel rendelkező szülők nagyobb valószínűséggel élvezik a családjukkal és a gyermekeikkel töltött időt:

- Jobban élvezik a családdal töltött időt, és támogatják a közös terveket.
- Jobban megbirkóznak a problémákkal és nehézségekkel. Emellett könnyebben jutnak egyezségekre a másik szülővel.
- Több pozitív érzelmet tapasztalnak a családon belül és kívül is.
- Több szeretetet mutatnak, és a kritikájuk építő jellegű.
- Ügyesebbek és kreatívabbak a gyermeknevelésben.
- Kevésbé óvják túl gyermekeiket, ami az önbecsülésük növekedéséhez vezet.

Bármely szülőknél szóló önértékelési kézikönyvben az egyik első ajánlás az, hogy: szánj időt magadra, mint személyre, és felejtsd el a szülői szerepedet. Az önmagunkra szánt idő gyakran az utolsó dolog, amivel a szervezetünkben azok az emberek rendelkeznek, akikkel együtt dolgozunk.

28. Legjobban bevált gyakorlatok cseréje - megvalósítás a jövőre nézve

244

A Szülők az inklúzióért program első műhelye során nagyon fontos volt egy kolumbiai résztvevő beszámolója, aki elmagyarázta a többieknek, hogyan lehet részt venni az iskolák életében, és hogy ez mennyire fontos. Tagja volt annak az iskolai szülői munkaközösségnek a lányai iskolájában, valamint az iskolatanácsnak is.

Megfigyelték, hogy az olyan terek létrehozása, ahol pozitív tapasztalatokat lehet megosztani, a befogadó társadalmat, esetünkben a spanyol társadalmat, is nagyobb részvételre buzdítja.

A program eredményei a következő konkrét intézkedésekben foglalhatók össze:

- A problémák és félelmek szocializációja: néha, amikor ezeket kimondjuk, azzal csökkenthetjük őket és megszületik a spanyolországi életük újjászervezéséhez szükséges remény és energia.
- Támogatói hálózatok létrehozása: a műhelyeken keresztül lehetővé vált, hogy a fentiekhez hasonló, nagyon nehéz helyzeteken átesett családok megosszák egymással aggodalmaikat, és támogató kapcsolatokat alakítsanak ki, egy WhatsApp-csoport segítségével.

Motiváció új kezdeményezések megvalósítására: a munkaértekezleteken folytatott dinamika révén a következő négy konkrét intézkedést javasolták a jövőbeni folytonosság érdekében.

- Egy olyan hely létrehozása, ahol a családok oktatási támogatást nyújthatnak gyermekeiknek.
- Tér az érzelmi önsegítésre a gyász feldolgozására.
- Figyelemfelhívás a rasszizmusra az iskolákban, ahol a bevándorlók elmondhatják migrációs tapasztalataikat, előzetesen szakemberek által kidolgozott és kísért keretek között.
- Interkulturális családok csoportjának létrehozása, amelyben minden család megmutathatja kulturális gyökereit, hogy gyermekeik ne veszítsék el kultúrájukat, és hogy valóban interkulturális együttélés legyen, és ne pusztán a spanyol kultúra asszimilációja.

6. modul

A családok befogadásának elősegítése a szülők munkája segítségével

246

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

This work is licensed under Attribution-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

EPSPI

Eltern für die Inklusion - Parents for inclusion - Padres por la inclusion - Szülők az inklúzióért - Genitori per l'inclusione

---

247

29. Kezdeti helyzet Fuenlabradában - Spanyolország

Az elmúlt években a bevándorlásokból eredő demográfiai változások nagyon gyorsak voltak, hatásaik pedig hosszú évtizedekig fognak tartani. Európa a világ egyik olyan régiója, amely a legtöbb bevándorlót fogadja: jelenleg minden negyedik bevándorló erre a kontinensre érkezik (Arango, Moya, Oliver & Sánchez-Montijano, 2015).

A regionális kormányok és közintézmények migrációs politikákat hoztak létre, és megpróbálták tanulmányozni ezt a jelenséget. Minden jel arra utal, hogy a migrációs mozgások a következő évszázadban is intenzíven folytatódnak. Emellett a bevándorlók második és harmadik generációjának integrációján is dolgozni kell, hogy garantálni lehessen az együttélést és a társadalmi kohéziót.

E bevándorló népesség társadalmi integrációja a spanyolországi intézmények legfőbb feladata és fő célkitűzései közé tartozik. Madrid, mint Spanyolország fővárosa, és a madridi közösség mint régió az egyik fő fókuszpont, amely a legtöbb bevándorlót fogadta be. Helyi szinten Fuenlabrada és a madridi közösség déli övezete a második a legtöbb bevándorlót befogadó területek listáján. Ennek oka e terület jellemzőiben rejlik: könnyebben hozzáférhető és megfizethető lakhatás, azonos nemzetiségű közösségek letelepedése, amelyek támogató hálózatokat kínálnak (az első évek fontos szerepet játszanak), nagy ipari övezetek több munkalehetőséggel, erőforrásokkal felruházott nagyvárosok és helyi szociálpolitikák. Fuenlabrada jelenleg nem értelmezhető a nagyobb főváros részvárosaként, mivel az önellátáshoz szükséges szolgáltatások, felszerelések és kényelem teljes repertoárját kínálja. Fuenlabradában a köz- és magánjavak egész rendszere (sport, oktatás, kultúra, gondozás és egészségügy, szabadidő és kereskedelem) áll lakói rendelkezésére, amely szükségtelenné teszi, hogy az itt élők kimozduljanak a településről a mindennapi dolgaik intézése végett.

A madridi közösségnek jelenleg nincs hatályos bevándorlási terve. A legutóbbi terv 2021-ben lejárt. A 2018-2021-es bevándorlási terv olyan cselekvési irányvonalakat dolgoz ki, amelyek felvázolják az új bevándorlók, a családjukkal újraegyesített személyek és a menekültek befogadását, valamint azoknak a helyzetét, akik már letelepedtek Madridban, és továbbra is az országunkban kívánják leélni az életüket.

A bevándorlási megfigyelőközpont tanulmányi és adatszolgáltatási központja által 2021. januárjában a Madrid Közösségben regisztrált külföldi népességről készített jelentés⁵⁰ szerint:

- A madridi lakosok 15%-a külföldi, míg 85%-a spanyol állampolgár, ami 1,1%-os növekedést jelent az előző évhez képest.
- A közösségünkben élő külföldi lakosság fiatal (82,2%).
- A nemeket tekintve eléggé kiegyenlített a helyzet: 48% a férfiak és 52% a nők aránya.

249

Fuenlabrada Madrid délnyugati részén, az úgynevezett második nagyvárosi koronában található település, és a negyedik legnépesebb település a madridi közösségben.

Fuenlabrada az 1960-as években az alig 3000 főt számláló mezőgazdasági településből mikrovárossá vált, ahol jelenleg 200 000 lakos él. Fő gazdasági

⁵⁰ További információkért a bevándorló népesség nyilvántartására két forrás áll rendelkezésre: az INE és a társadalombiztosítás. <https://www.ine.es/> y <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadisticasPresupuestosEstudios/Estadisticas>
A jelentés a https://www.comunidad.madrid/sites/default/files/informe_de_poblacion_extranjera_enero_2021_0.pdf

tevékenysége az ipari és a szolgáltatási szektor, amely a kis- és középvállalkozásokra épül, és számos ipari parkkal rendelkezik, miáltal a város Madrid gazdasági hajtóműve is egyben.

Demográfiai szempontból a városra jellemző, hogy nagyon sok a fiatal.

A bevándorló származású népesség alakulása nagyon hasonló tendenciát követ, mint Fuenlabrada teljes népességének alakulása; 2010 óta, amikor összesen 32 595 bevándorló volt regisztrálva a településen, fokozatos csökkenés tapasztalható, egészen 2022-ig, amikor 24 930 bevándorló lett regisztrálva. 2022-ben a teljes regisztrált népesség 10,73%-a külföldi származású.

A helyi önkormányzati munkaügyi hivatal havonta jelentést készít, amelyben kiemeli, hogy 2022 decemberében 10 bevándorlóból majdnem 4 az Európai Unióból érkezett, a fő származási ország pedig Románia. Az Európai Uniótól kívülről érkező bevándorlók még többen vannak, az összbevándorlók számának több mint 60%-át teszik ki, főként Marokkóból, Nigériából, Kínából és Kolumbiából. A lakosság legnagyobb hányada a város első terjeszkedése során, az 1970-es években kialakult városrészekben koncentrálódik, olyan városrészekben, ahol a lakások túlnyomórészt ötnél több emeletes épületekben található (Avanzada, Naranjo és Arroyo). A bevándorló lakosság legnagyobb százaléka a település belvárosában koncentrálódik, a lakosság mintegy 60%-a külföldi lakos és a településen bejegyzett negyedek "arab negyedként" ismerik. A legidősebb őslakos lakosság is ezen a területen található, a két népesség együtt él. A családok 95%-a albérletben él. Egy új társadalmi és városi kontextus, amely az elmúlt öt évben esett át ezen a kézzelfogható változáson, miszerint a 10 000 főnél több lakossal rendelkező madridi közösségek felhasználhatják a városi közterületeket is.

250

30. San Ricardo Pampuri Egyesület

A gazdasági és munkaügyi okokból történő bevándorlásnak van a legnagyobb hatása, és sokkal nyilvánvalóbb átalakulást eredményez a spanyol társadalomban. A gazdasági és munkaügyi okok, valamint a politikai, vallási vagy szexuális szabadság és a társadalmi szabadság miatt történő bevándorlás, valamint a védelmet kérők, menekültek és/vagy menedékkérők azok, akik a mi egységünkre érkező bevándorlók többségét alkotják.

A madridi közösség legutóbbi,⁵¹ regionális bevándorlási felmérése (2019) szerint: a régiókban élő külföldi állampolgárok 95%-a regisztrált, és 35%-uk spanyol állampolgársággal rendelkezik. Az ASRP-ben a résztvevők 100%-a regisztrált. És csak 20,6% rendelkezik spanyol állampolgársággal.

Családi helyzetüket tekintve 56%-uk egyedülálló, 37%-uk pedig házas, élettárssal vagy élettársi kapcsolatban él. 49%-uknak van gyermeke, és átlagosan 2,2 gyermekük van. A mi egységünkben 39,3% egyedülálló. És 47,05%-uknak van gyermeke. Az egy családra jutó gyermekek átlagos száma 1,99. Az egységünkben gondozott migránsok 69%-a nő.

A lakáshelyzet a madridi közösségben az elmúlt években, az ingatlanbuborék után még bonyolultabbá vált. A külföldiek közel fele bérlakásban él, 20%-a rokonok vagy barátok házában, 17%-a pedig bérelt szobában. A külföldiek 60%-ának nem okoz nehézséget a lakhatás kifizetése, 34%-uknak pedig nehézségei vannak, de sikerül kifizetniük. A lakhatási kirekesztettség helyzetének elemzése során kapott adatok szerint bevándorló résztvevőink 62,23%-a él bérelt lakásban, és 11,98%-uknak nehézséget okoz a fizetés. Bérelt szobákban 9,19% él. És 21,20%-ot pedig a család vagy a barátok fogadtak be. Ezen kívül egységünk hajléktalanszállók hálózatával rendelkezik, amelyek 72,42%-a bevándorló; többnyire az utcán élők, vagy bizonytalan otthonokból érkeztek, olyan otthonokból, amelyekben nem volt engedélyük lakni, vagy olyan otthonokból, amelyekben erőszakkal fenyegették őket. Az általunk ellátott családok egy része kilakoltatási eljárás alatt áll, amelyet a 37/2020-as királyi rendelet törvénye állított le.

A madridi közösség adatai szerint a külföldiek több mint 40%-a ment el egy szervezethez vagy egyesülethez az elmúlt évben.

Az említett felmérés szerint a külföldiek 72%-a dolgozik, 9% tanul, 15% pedig munkanélküli.⁵² Országos szinten a spanyol lakosság munkanélküliségi rátája 11,76%, a külföldi lakosságé pedig 18,40%. Szervezetünk résztvevőinek, amelynek fő célja a kirekesztett családok társadalmi integrációja és foglalkoztatása. 91,86%-a munkanélküli. Kapott jövedelmük állami segélyekhez és támogatásokhoz (létfenntartás, segélyek és támogatások) és/vagy a feketegazdaságban való foglalkoztatáshoz kapcsolódik; és ezekből a kifizetésekből kell fizetniük a napi kiadásukat. Annak ellenére, hogy a CAM adatai szerint a külföldiek fele havonta több

⁵¹ <http://www.madrid.org/bvirtual/BVCM050023.pdf>

⁵² <https://www.ine.es/daco/daco42/daco4211/epa0322.pdf>

mint 1000 eurót keres. Az ASRP-ben élő bevándorlók átlagjövedelme nem haladja meg az 500 eurót. A gazdasági tevékenység azon ágazatai, ahol több szerződést kötnek a külföldi lakossággal, a következők: Vendéglátás, adminisztratív és kiegészítő szolgáltatások, járműkereskedelem és -javítás, valamint építőipar.

A CAM adatai szerint a külföldiek 45%-a elvégezte a spanyol kormány által előírt kötelező tanulmányokat vagy befejezte a középiskolát, 17%-uk pedig egyetemi tanulmányokat folytat (olasz, venezuelai és kínai állampolgárságúak). Az ASRP-ben 9,70% nem írástudó, 10,94%-uk rendelkezik alapfokú tanulmányokkal, a 39,95% középfokú tanulmányokkal vagy szakképzéssel, és csak 14,66%-uk végzett felsőfokú tanulmányokat.

252

A résztvevők mindegyike különösen kiszolgáltatott csoportokhoz tartozik. Összefoglalva, többnyire nők, akik alacsony szintű spanyol nyelvtudással rendelkeznek, ami lehetetlenné teszi a tisztességes munkához jutást. Néhányan közülük olyan adatcsoportokhoz tartoznak, mint: a prostitúció, a nemi erőszak áldozatai, tartósan munkanélküliek, egyedülálló szülők eltartottakkal, 45 év felettek és/vagy fogyatékkal élők.

Ezen a csoportok foglalkoztathatósága alacsony, mivel e csoport tagjai soha nem találkoztak álláskeresési technikákkal, és csak havonta néhány önéletrajzt küldtek ki, anélkül, hogy időt szenteltek volna az álláskeresésre. Nem ismerik az álláskeresés során rendelkezésre álló forrásokat, például az internetes portálokat, a munkaközvetítő ügynökségeket, az ETT-eket stb.

A legtöbb esetben az iskolai végzettség és a munkatapasztalat hiánya miatt nehezen jutnak munkához. A 45 évnél idősebb nők olyan nők, akik abbahagyták a munkát, hogy családjuk gondozását és védelmét vállalják.

Az idő elteltével, amikor újra be akarnak lépni a munkaerőpiacra, és szembesülnek a korhatárokkal, általában arra jutnak, hogy nincs meg a kapacitásuk vagy az eszközeik ahhoz, hogy munkát keressenek, egy negatív spirálba kerülnek, lemondóan és tehetetlenül tekintenek saját életük alakulására. Érzelmi szinten alacsony az önbecsülésük (másoktól függnek, és már azelőtt vereséget éreznek, hogy bármilyen gazdasági tevékenységet megpróbálnának végezni), és bizonytalan helyzetükért külső tényezőket tesznek felelőssé, figyelmen kívül hagyva saját felelősségüket.

Ami a támogató hálózatokat illeti, kevés a referencia személy, és gyakran azok, akik jelen vannak, nem a legalkalmasabbak arra, hogy a gazdasági tevékenységekben segítsék őket. Alázatos és passzív nőként azonosítják magukat, akik nem hisznek abban, hogy az eredményeik a sajátjuk - ehelyett inkább külső tényezőknek vagy egyszerű szerencsének tulajdonítják azokat. A támogató hálózat hiánya miatt magányosak, és úgy érzik, hogy nem számíthatnak senkire, ami arra készíti őket, hogy elszigetelődjenek, anélkül, hogy bármit megpróbálnak tenni ellene.

253

31. A migrációs és társadalmi helyzet alakulása az elmúlt években a helyszínen

A spanyolországi migráció alakulása szorosan összefügg a migrációs politikákkal. Állami szinten az alkotmány az állam kizárólagos hatáskörébe utalja a migrációs áramlásokat, a munkavállalási és tartózkodási engedélyeket, az állampolgárságot, a menedékjogot és a menekültügyet érintő politikákat. A bevándorlók spanyol munkaerőpiacra való beilleszkedése attól függ, hogy a kormány tartózkodási és munkavállalási engedélyt biztosít-e, és ezáltal elősegíti a munkahelyi és személyes stabilitást.

Az 1991 és 2006 közötti időszak a bevándorlási törvények jóváhagyásának tanúja volt, egy sor jelentős politikával, amelyek a 2006-os átfogó jogszabályban csúcsosodtak ki. Ez különösen az olyan ágazatokat érintette, mint az építőipar, a mezőgazdaság és a háztartási szolgáltatások. A háztartási szolgáltatások növekedése összefügg az illegális migrációs áramlások folyamatos elnöiesedésével. 2007-ben a Munkaügyi és Szociális Minisztérium megerősítette stratégiai tervét, amely az integrációt és a bevándorlást mint fejlődési lehetőséget hangsúlyozza. A "4/2000. sz. szervezeti törvény" módosításai az eljárásokat az egyének változó

igényeihez igazítását célozzák meg, ilyen például a gazdasági válság idején újraegyesült házastársak azonnali munkavállalási engedélyezését. Az olyan kezdeményezések, mint a bevándorló integrációs központok (CEPI) és a foglalkoztatásra vagy a második generációs bevándorlók integrációjára irányuló képzési programok valósultak meg.

A gazdasági növekedés éveiben a bevándorlás pozitívan járult hozzá a foglalkoztatási arányhoz és a generációs jóléthez. Ez nemcsak a munkaerő iránti keresletet elégítette ki, hanem milliókat épített be az adófizető bázisba és a fogyasztói körbe is. A foglalkoztatási ráta megközelítőleg 70%-ot ért el, ami a bevándorlók számára hozzáférést biztosított a munkaerőpiachoz és a szakmai előmenetel lehetőségeit.

A világválság kitörése és annak hatásai azonban láthatóvá tették az idénymunkások és a bevándorlók nem megfelelő munka- és életkörülményeit. Ez a kérdés arra készítette a kormányt, hogy foglalkozzon az ezen munkavállalók által tapasztalt rendszerszintű kihívásokkal.

A Covid legfontosabb hatásai a munkaerőpiacra a Mahia⁵³ elemzése alapján:

- A regisztrált munkanélküliség 2019 szeptembere és 2020 szeptembere között 44%-kal nőtt. Ez kétszer annyi, mint a spanyol lakosság körében (20%).
- 2020 első felében a munkanélküliség növekedése gyakorlatilag teljes egészében a külföldi csoportban következett be.
- A foglalkoztatás csökkenése különösen a hazai ágazatban volt tapasztalható, ahol a munkavállalók 42%-a külföldi. Ráadásul az ebben az ágazatban a csatlakozottak 96%-a nő, és becslések szerint e munkavállalók egyharmada nem kap hivatalos fizetést (Parella, 2021: 106).
- Emellett a munkanélküli segélyek átlagos összege a külföldiek körében lényegesen alacsonyabb, mint a belföldiek körében (798 euró a 999 euróval szemben, 2020. július).

Jelenleg, figyelembe véve a spanyol munkaerőpiac helyzetét, a kormány végre előrelépett a bevándorlási törvény szabályozásának módosításával, és a jelenlegi helyzethez jobban igazodó szabályozást hoztak létre. Eddig a munkavállalási engedély megszerzése nagyon lassú és akadályozott volt;

⁵³<https://www.cidob.org/es/content/download/77579/2488062/version/25/file/ANUARI%20MIGRACIONES%202020.pdf>

másrészt viszont nagyszámú munkavállaló van, aki az ország gazdasága számára szükséges munkahelyeket képes lenne betölteni, és ezek többsége olyan munkahely, amelyeket valószínűleg főként külföldiek fognak betölteni.

2022 augusztusában egy sor olyan intézkedést hagytak jóvá, amelyek nagyban megkönnyítették a külföldiek dolgát az országban. Most már sokkal könnyebben lehet tartózkodási engedélyt szerezni és dolgozni, mivel a honosításhoz szükséges évek számát módosították. Emellett számos előnyös támogatás is született, például a munkaképzés és a külföldi diákok számára nyújtott előnyök. A munkaerő-piaci igényekre való válaszadás felgyorsítása érdekében az Európai Unió Bizottságának a kapacitásokról szóló paktuma olyan migrációs politikát támogat, amelynek célja, hogy csökkentse a munkaerő bizonyos képességeinek hiányát. Bár a gazdaság helyzete és a geopolitikai forgatókönyv bizonytalan, úgy tűnik, hogy gazdasági fellendülésben vagyunk, amit részben a fellendülési, átalakulási és ellenállóképességi tervekől származó pénzeszközök is elősegítenek.

A migráció területén hozott intézkedések - és nem csak a munkahelyi képzésre vonatkozó intézkedések - átmeneti stratégiát jelentenek a munkaerőpiacon.

A reform célja gyorsan orvosolni a spanyol munkaerőpiac növekvő egyensúlyhiányát, amely a migrációs területről érkező munkaerőhiányhoz kapcsolódik, valamint a már meglévő, a jelenlegi szabályozással nem megoldott helyzetekre való reagálás, a munkafeltételek teljes körű biztosítása. A spanyol migrációs modell nem csak a munkaerőpiac kihívásaira való reagálási képességének agilitása terén rugalmatlan, hanem jelentős hiányosságokat mutat a hatékonyság terén, és olyan informális gazdasági gyakorlatok kialakulását generálja, amelyeknek hatalmas emberi, gazdasági, társadalmi és irányítási következményei vannak.

Ami a madridi közösséget illeti, létezik egy 2019-2021-es regionális terv. Ez a terv összhangban van a bevándorló népesség integrációjára vonatkozó európai jogszabályokkal. A fő tengelyek pedig a következők: foglalkoztatás, bevándorló nők, bevándorlók második generációja, kísérő nélküli külföldi kiskorúak, rasszizmus és idegengyűlölet elleni küzdelem, együttélés és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés.

Az elmúlt években, konkrétan 2010 és 2017 között 212 749 madridi lakost honosítottak, akiknek 80,5%-a Közép- és Dél-Amerikából érkezett. Majd az

afrikai kontinensről 12,3%-kal (főként Marokkóból (9,5%). Ezt követően pedig Ázsia (3,2%) és Európa (2,4%).

A bevándorlás eloszlása a madridi közösség népességpiramisában nagyon eltér a spanyol népesség eloszlásától. A külföldiek többsége aktív gazdasági életkorú (14,43% 16 év alatti, 81,81% pedig 16 és 65 év közötti). A spanyol lakosság 16,66%-a 16 év alatti, 63,66%-a pedig 16 és 65 év közötti.

Végezetül meg kell jegyezni, hogy az integráció megfelelő előrehaladásában fontos szerepet játszik a külföldiek adminisztrációja. A legális bevándorlásnak joga van a munkaerőpiachoz és a közszolgáltatásokhoz - egészségügy, oktatás, szociális szolgáltatások stb. A madridi közösség esetében 2018-ban a bevándorlók 94,80%-a jogilag rendezett helyzetben van, tartózkodási és/vagy munkavállalási engedéllyel rendelkezik, és egyenlő hozzáférést biztosít a befogadó társadalom minden területéhez.

Fuenlabrada több mint 10 éve dolgozik az interkulturalitás érdekében: 1999-ben létrehozták a bevándorlással foglalkozó városi szolgálatot (SEMI), 2001-ben pedig átfogó stratégia indult a városi tanácsban az első interkulturális együttélési és szolidaritási tervvel ("Plan Convive"). Ez idő alatt létrehozták a bevándorlók társadalmi integrációjával foglalkozó fórumot (1999), "tudatossági napokat" tartottak a rasszizmus és az idegengyűlölet ellen (1999 óta), és megvalósult a második Plan Convive (2006-2009), amelybe sikerült nagyszámú tanácsstagnót bevonni (13), és jelentős erőfeszítést jelentett a transzverzalizáció érdekében. Jelenleg egy harmadik együttélési terv elindítását javasolták. Ebben 2013-ban Fuenlabrada Városi Tanácsa kilenc másik spanyol településsel együtt megkapta a Szociális Jóléti Minisztériumtól a bevándorlók integrációjával kapcsolatos jó gyakorlatok és tapasztalatok díját, a különböző nemzetiségű családokkal való interkulturális együttélés terén végzett tevékenységekért, valamint a befogadás és integráció kérdéseiben végzett munkáért. A díjat az Európai Szociális Alap és a Foglalkoztatási és Szociális Biztonsági Minisztérium által finanszírozott projektek kapták.

Fuenlabrada más városházákkal és szervezetekkel együtt részt vett egy európai program keretében, amely a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelmet célzó kezdeményezéseket támogatja, mint például az "Anti-Rumours Project", és önkormányzati tudatosságnövelő kampányokat folytat, azzal a céllal, hogy továbbra is hozzájáruljon a nagyobb kohézióhoz a településen.

Mindezen erőfeszítéseknek köszönhetően egy kiterjedt hálózat jött létre, több mint 400 regisztrált szervezettel, köztük több mint 60 bevándorló és bevándorláspárti szervezettel. A települési önkormányzatok feladata a külföldi lakosság integrációja, amit az állami törvények ruháznak rájuk. A társadalmi gyökerekről szóló jelentéseket az önkormányzati szociális szolgálatok végzik, figyelembe véve a nyelvtudást, a környezetbe való beilleszkedést, az elvégzett képzést és a lakhatást. Ezek a jelentések a legalizálás kérelmezésének támogatására szolgálnak, ha a személy igazolni tudja, hogy 3 éve hazánkban él.

Az **ASRP**-ben a bevándorlók aránya enyhén ingadozott, de a szervezet több mint 20 évvel ezelőtti tevékenységeinek kezdete óta a 70% és 80% közötti tartományban mozog. A 3 legfontosabb származási ország is ugyanaz: Marokkó, Nigéria és Egyenlítői-Guinea. Ez a 3 többségi népesség, bár jelentős a latin-amerikai országok, például Kolumbia és Venezuela, valamint más országok, például Peru, Ecuador és a Dominikai Köztársaság jelenléte is. Európai szinten: Románia, és Ukrajna a legnagyobb bevándorló országok.

A bevándorló kollektívák munkakörülményei különösen kemények, és sok esetben a feketegazdaságon belül alakulnak ki. 2022-ben csaknem 25%-uk volt olyan adminisztratív helyzetben, amely legalizálásra vár vagy legalizálási eljárás alatt állt. Az illegális munka az első és egyetlen belépési pont sok olyan bevándorló számára, akik még mindig nem kaptak jogi formális engedélyt arra, hogy Spanyolországban éljenek. Azok a bevándorlók, akik még nem oldották meg a legális tartózkodás iránti kérelmüket, vagy akiknek a kérelmét nem hagyták jóvá, nem jutnak hozzá a segélyekhez vagy juttatásokhoz, például a munkanélküli segélyhez vagy a létminimumhoz. A háztartási munkában és az emberek gondozásában pedig gyakran szerződés nélkül dolgoznak, így nincsenek jogaik, és számos lehetséges nehézséggel kell szembenézniük, különösen a nőknek. Az alacsony képzettségi szint, a tapasztalat és a tudás hiánya miatt ezek az emberek képzetlen munkákba kerülnek. Emellett általában hosszabb ideig maradnak, mint a hasonló pozícióban lévő legális állampolgárok.

A letelepedésük legalizálásához szükséges idő alatt néhányan kihasználják az alkalmat, hogy olyan képzést végezzenek, amellyekkel kiegészíthetik önéletrajzukat. De mindenekelőtt a legfontosabb készség a nyelv elsajátítása, mivel a legtöbb kiszolgáltatott bevándorló nem spanyolul beszél.

Az ASRP-nél olyan nyelvoktatási módszertant dolgoztunk ki, amelynek középpontjában a foglalkoztathatóság javítása áll. Az integrációs munka az alkotmányos értékekkel és az általános kultúrával kapcsolatos műhelymunkákon keresztül is zajlik. A többi résztvevő számára általában szociális és munkaképességi tréningeket tartunk, amelyek lehetőséget nyújtanak arra, hogy integrálódjanak más nemzetiség emberekkel, köztük spanyolokkal, és elkezdjenek hálózatokat és új kapcsolatokat kialakítani. Ezt kiegészítve két önkéntesünk is van, akik jogi tanácsadást nyújtanak, elsősorban bevándorlási kérdésekben. A szociális szolgáltatásokkal való koordináció nagyon jól szervezett, és megkönnyíti a résztvevők számára a jogi tartózkodási papírok kitöltését. A hálózaton belül a hajléktalanok befogadó lakásokban az elmúlt 5 év során a bevándorlók aránya meghaladta a 80%-ot. Néhányan a korábbi résztvevők közül ma már önkéntesként dolgoznak a szervezetnél, más bevándorlóknak segítve a közösségükben.

A munkanélküliségi ráta azonban tartósan jelentősen magasabb, mint a külföldi lakosság körében. Fuenlabrada városában a foglalkoztatási megfigyelőközpont⁵⁴ 2022 decemberi jelentése szerint a regisztrált munkanélküliek 13,9%-a külföldi állampolgárságú, főként marokkói és romániai lakos.

Figyelembe véve a társadalmi kirekesztés⁵⁵ mutatóit, mint például a szegregáció, a tér és az integráció szintjei még mindig magasan vannak. Az integrációt veszélyeztető változók közé tartozik az alacsony iskolai végzettség, a lakóhelyi kirekesztettség, a gazdasági jövedelem hiánya vagy az alacsony és instabil jövedelem, a digitális szakadék, a foglalkoztatás bizonytalansága és az etnikai hovatartozás szerinti földrajzi koncentráció.

Másrészt a kulturális identitás továbbra is jelen van, és a származási ország szokásai és gyökerei megmaradnak. A befogadó kultúra asszimilációja lassú folyamat. Szükséges hozzá a különböző társadalmi csoportok keveredése, ezért az ASRP csereprogramokat és csoportos műhelymunkákat kínál mindenki számára. Egy másik változó az állampolgári részvétel. Ennek csatornái széleskörűek és változatosak, azonban a politikai, kulturális vagy társadalmi mozgalmakban való részvétel alacsony. Szintén fontos az iskolai és szabadidős beilleszkedés fejlődése.

⁵⁴ https://cife-fuenlabrada.es/wp-content/uploads/2023/01/Informe-paro-y-contratos-Fuenla_Dic-2022.pdf

⁵⁵ Plan de inmigración Comunidad de Madrid (2019-2021)
https://www.comunidad.madrid/transparencia/sites/default/files/plan/document/plan_de_inmigracion_2019-2021.pdf

Az ASRP arra ösztönzi a bevándorlókat, hogy vegyenek részt az iskolai tanácsokban, a szomszédsági egyesületekben és más kulturális vagy szabadidős egyesületekben.

32. A hátrányos helyzetű közösségek különleges helyzete az oktatás tekintetében

A külföldi lakosság sajátos nehézségekkel néz szembe, amelyek nem a kultúrához kapcsolódnak, hanem ahhoz, ahogyan a gazdaság, az egészségügy és a társadalom néz rájuk, az egyenlőtlenség helyzetéből indulva, megbélyegezetté válnak, miközben saját egyéni hátrányaikkal is meg kell küzdeniük, mint például a vallás, vagy a nemi identitás (nő vagy lgbtqi +).

Néhány példa ⁵⁶ amely ezeket az egyenlőségi helyzeteket illusztrálja, a bevándorló családok gyermekeinek iskolai teljesítményére vonatkozó adatokkal kapcsolatos: A PISA 2018 jelentés szerint a kapott eredmények azt mutatják, hogy a fiatal bevándorlók iskolai kudarca az egész országban előforduló jelenség.

A tantestületnek nehézséget okoz a tanítás azokban az osztályban, ahol több a nyelvi megértési problémákkal küzdő diák, több az eltérő iskolázottsági szint, nagyobbak a kulturális különbségek, és ahol az azonos nemzetiségű, beilleszkedési problémákkal küzdő diákokat elkülönülnek az osztályon belül.

- A spanyol oktatási rendszerbe való késői bekerülés logikusan növeli az iskolai kudarcok arányát.
- A bevándorló lét vagy a bevándorló szülők kockázati tényezőt jelentenek az oktatási sikeresség szempontjából, ami a felnőtt életben szegmentált asszimilációhoz vezet.
- A spanyolul beszélők nagyobb előnyökkel rendelkeznek a tanulmányi területen és az anyanyelvi tanulókkal való integrációban, mindaddig, amíg nem alakul ki olyan erős kohézió a társaikkal, amely faji kisebbségi csoportok kialakulásához vezet az osztálytermekben, és egyes bevándorló csoportok kulturális elszigetelődéséhez vezet.
- A külföldi diákokkal kapcsolatban vannak stigmák; a többi szülő azonban általában nem mutat nyilvános elutasítást, a kiskorúakat bevonják a

⁵⁶ inmigración y educación: desigualdades y experiencias de discriminación en la comunidad de Madrid <https://revistas.uned.es/index.php/ETFVI/article/view/26259/21945>

születésnap partikra és a tanórán kívüli tevékenységekbe, de ez az integráció alacsonyabb, ha a külföldi diákok száma nagyon magas, mivel saját kortárs csoportokat alkotnak, és bizonyos távolságot tartanak a spanyol diákoktól és más nemzetiségűektől (Álvarez Sotomayor, 2008).

- A Covid-19 világjárványban a digitális szakadék még nyilvánvalóbbá vált (számítógépek és internet-hozzáférés hiánya).

A bevándorlók **második generációjában** 3 módja van az integrációnak: oktatás, képzés és támogatás. Így megfigyelhetjük, hogy az iskolai integráció különböző területeken és szinteken javítja a korai iskolaelhagyással és a kudarcokkal kapcsolatos mutatókat; és hogy a szakképzés különösen elterjedt a külföldi diákok körében. Az egyetemi tanulmányok első és második ciklusába beiratkozott külföldi hallgatók száma azonban továbbra is alacsony. A családalapítás és a családok átcsoportosításának folyamata természetesen zajlik a származási országból származó gyermekek esetében. A második generáció integrációja sikeresnek bizonyult.

Ezek a kiskorúak hozzáférhetnek a közoktatáshoz és a munkahelyi képzéshez, ami kulcsfontosságú az esélyegyenlőséget biztosító jövő eléréséhez. Nem feledkezhetünk meg azonban arról sem, hogy identitást kell kialakítaniuk, amelyben a két kultúrát képesek megfeleltetni egymással. Ez, a szülők migrációs folyamatának érettségétől függően, nagyon megterhelő lehet, és függ attól is, hogy Spanyolországon kívül vagy pedig Spanyolországon belül született kiskorúakról beszélünk. Az előbbieket esetében a szüleiktől való elválás hosszú idő óta tart, és az elvárásaik magasak, és nem biztos, hogy teljesülnek, ugyanakkor olyan akadályokkal kell megküzdeniük, mint a nyelvi akadályok, a spanyol oktatási rendszer és saját oktatási rendszerük közötti szakadék; a más szociokulturális környezet; vagy akár az újfajta családi struktúrák.

Másrészt a Spanyolországban született kiskorúak már a kezdetektől fogva az oktatási rendszerben kezdik meg tanulmányaikat. Ugyanakkor szüleik nem biztos, hogy integrálódtak, és nem biztos, hogy uralják a nyelvet, így kénytelenek fordítóként és közvetítőként használni őket. Az otthoni szokásaik és az iskolai környezetükben vagy barátaik körében uralkodó szokások közötti különbségek zavart okozhatnak identitásukat és származási kultúrájukat illetően.

Az integrációs tervek azt mutatják, hogy az oktatás kulcsfontosságú eleme a rövid, közép- és hosszú távú munkaerő-piaci, gazdasági és kulturális

integrációnak, valamint annak, hogy társadalmunk elfogadja a bevándorlókat. A kiskorú bevándorlók tanulásának és beilleszkedésének elősegítése érdekében jól összehangolt és optimalizált ellátási forrásokra van szükség.

2003-ban az Oktatási Minisztérium speciális tanulószobákat hozott létre, hogy reagálni tudjon az újraegyesített családi rendszerekből érkező kiskorúak igényeire, ahol pótolhatták hiányosságait a spanyol nyelven oktatott ismeretek terén. Ezt a programot az általános és középfokú oktatásban valósították meg, az integrációs terv időtartama alatt. Később ezt a programot beillesztették az oktatási rendszerbe a Spanyolországban született kiskorúak esetében, három éves koruktól.

A nem egyetemi képzésre beiratkozott hallgatók száma Spanyolországban 2000 óta folyamatosan emelkedik, míg 2017-ben érte el a legmagasabb pontját, amikor is csökkenni kezdett. A madridi közösségben a mintázat hasonlóan alakult.

A bevándorlók oktatási rendszerbe való beilleszkedéséről szóló éves statisztika (2020) adatai szerint a külföldi diákok körében a korai iskolaelhagyás aránya (29%) kétszerese az országban született fiatalokénak (13,2%). Az iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében a madridi közösség évek óta olyan tantermeket működtet, amelyek megpróbálják ellensúlyozni ezt az egyenlőtlenséget. Ez a program a 15-16 éves középiskolásokat célozza meg, akiknél jelentkeznek az iskolai kudarcok problémái, magas a hiányzások száma, és akiket a társadalmi, gazdasági és családi kirekesztés veszélye fenyeget.

Ha a 2020-as tanévben beiratkozott külföldi hallgatókat földrajzi származási területük szerint elemezzük, láthatjuk, hogy a nem egyetemi oktatásban részt vevő külföldi hallgatók 26,9%-a Európából, 27,3%-a Amerikából, 30%-a Afrikából és 10,6%-a Ázsiából származik.

A második generáció, amely a kötelező tanulmányok után is továbbtanul, a szakmai, kétéves képzések mellett kötelezte el magát, mivel az könnyebben elérhető, különösen a gazdasági nehézségek idején, amikor a családjuk valószínűleg nem tudja megfizetni az egyetemi tanulmányok anyagi ráfordításait, de azt szeretnék, ha gyermekeik továbbképeznék magukat, hogy később jobb munkahelyük lehessen.

Ha a szakképzésben a bevándorló diákok képviselése arányosan magasabb, mint a spanyol fiataloké, ez az összefüggés az egyetemi beiratkozás esetében megfordul.

33. A szülők részvétele a gyermekek támogatásában.

Amint említettük, a bevándorlók nehézségei javulnak, mivel könnyebbé vált a legális tartózkodási és munkavállalási engedélyek kitöltése. Egyre gyakoribbak azok a foglalkoztatási képzések, amelyet a Spanyolországba való bevándorlóként történő beutazásuk óta végezhetnek, és a társadalmi-munkaügyi beilleszkedés szempontjából igen fontosnak bizonyultak.

A bevándorló származású vállalkozók számos gazdasági tevékenység motorjává váltak, és sok esetben hozzájárultak a vendéglátás, a kisvállalkozások és a szolgáltatóipar újjáélesztéséhez (García, 2006). Az ő arányuk 10 és 13% között mozog (különböző statisztikák szerint). Kis- és középvállalkozásokat vezetnek, amelyek bővítik a bevándorlók társadalmi és kulturális tőkét (különösen a kínai és román lakosság körében). A foglalkozás alakulása a bevándorlók munkaerő-piaci mobilitását és alkalmazkodóképességét mutatja.

Ami a külföldi lakosság által kapott ellátások rendszerét illeti, érdemes megjegyezni, hogy körülbelül 5% kap gazdasági támogatást a szociális szolgálatoktól, közel 3% munkanélküli segílyt, és több mint 2% kap támogatást a civil szervezetektől. A munkanélküli segílyben részesülők 1%-át azonban nem éri el. A minimális beilleszkedési jövedelem egyre csökkent, mígnem szinte eltűnt, és helyébe a minimális jövedelem lépett, amelyet 2020-ban a lakosság 18%-a kapott. Kevesebb mint 0,1% az ebben részesülő bevándorlók aránya.

A Bevonulási, Szociális Biztonsági és Migrációs Minisztérium támogatásokat nyújt nonprofit intézményeknek a bevándorlók befogadására irányuló projektek fejlesztésére. A Szociálpolitikai és Családügyi Minisztérium úgyszintén. Így a hozzánk hasonló szervezetek elősegíthetik a külföldiek integrációját, ami magában foglalja az élelmezési támogatást a munkaerő-beilleszkedési útvonalak kidolgozásához. Ezeket a programokat az Európai Szociális Alap társfinanszírozta, a Madridi Közösség 2014-2021-es operatív programja keretében, amely lehetővé tette a befogadási és társadalmi integrációs kezdeményezések és a bevándorló népesség foglalkoztatásának támogatását, valamint a tudatosság növelését és az együttélés elősegítését.

PROBLÉMÁK

A bevándorló nő mint a társadalmi hajtóereje

Madrid az az autonóm közösség, ahol a legtöbb a dolgozó külföldi nő, és ahol a nők munkanélküliségi rátája alacsonyabb, mint a férfiaké a külföldiek körében. Fuenlabradában azonban a magas inaktivitási és munkanélküliségi rátával rendelkezők aránya fordított a spanyol nők és a külföldiek között. A munkanélküliséggel, az erőszakkal és a nemek közötti megkülönböztetéssel együtt továbbra is olyan mértékű az előfordulási arány, amely szükségessé teszi a vele való további munkát.

A bevándorló nők kiszolgáltatottsága esetén az arány megduplázódik, és akár meg is háromszorozódik, ha a nő illegális helyzetben van. Ezért a madridi közösség olyan törvényt fogadott el, mint a nemi erőszak elleni 5/2005-ös átfogó törvény (amely magában foglalja a családon belüli erőszakot, a társadalmi és szexuális zaklatást). Ezt olyan szervezetek követik figyelemmel, mint a regionális erőszakos cselekmények megfigyelőközpontja, illetve egyéb szervezetek, amelyek azonnali segítséget nyújtanak az áldozatoknak. Az áldozatok száma Spanyolországban és a madridi közösségben is évente folyamatosan nő.

Egy másik nagy probléma, amely a külföldi nőket érinti, az emberkereskedelem, különösen a prostitúció területén. Solana 2007 és Hernández 2013 szerint a Spanyolországban prostitúciót folytató nők 80%-a bevándorló, és 95%-uk ezt kényszerből teszi. A származási országok közül kiemelkedik Románia, Nigéria és Kína.

A bevándorlók által jelzett másik aggodalom a lakóhelyi kirekesztődés. A bevándorlók fele bérlakásban él. A bevándorlók 20%-át rokonoknál vagy barátoknál szállnak meg, ami összefüggésbe hozható a lakónegyedek túlszűfoltóságával. A bevándorlók mintegy 8%-a bérelt szobát, és gyakran megjegyzik, hogy nem kapnak engedélyt a többi közös helyiség használatára, és a saját szobájukban kell főzniük. A külföldieknek mindössze 8%-a számolt be arról, hogy saját lakással rendelkezik (Regionális bevándorlási felmérés, 2016). 1% az utcán, lakhatósági engedély nélküli házakban, befogadóközpontokban és hajléktalanoknál él. És 0,3% ugyanabban a munkaügyi központban lakik vagy belső munkát végez.

A külföldi nők termékenységi mutatói meghaladják a teljes lakosság termékenységi mutatóit, és néhány év recesszió után tovább emelkednek. Az olyan országokban, mint Nigéria vagy Guinea, az általunk ellátott nők

többsége egyedülálló anya, akik egyszülős családokat alapítanak. A marokkóiakkal és a latin-amerikaiakkal kapcsolatban néhány esetben teljes családokról van szó, vagy olyan különélő családokról, amelyekben korábban nemi erőszakot követtek el. A biológiai apák általában nem vesznek részt a családi egységben, és gyakran tartósan munkanélküliek. A gyermekgondozásban egyenlőtlenségek tapasztalhatók. Mindezek a forgatókönyvek megnehezítik a munkahelyek megtartását, mivel általában támogató hálózatokkal sem rendelkeznek. A latin-amerikai bevándorlók esetében a helyzet más, mivel általában a család nőtagjai kezdeményezik a migrációs folyamatot. Láthatjuk, hogy ezekben a helyzetekben a társadalmi minta megszakad, ami nagyobb autonómiát biztosít a nőknek és az apák nagyobb részvételét a kiskorúak nevelésében.

A rasszizmus és az idegengyűlölet továbbra is jelen van Spanyolországban, annak ellenére, hogy Spanyolország bevándorlóbarát ország hírében áll. Bár Spanyolország általában szívesen fogadja a bevándorlókat, az idegengyűlölet hátterében gyakran nem faji vagy kulturális indítékok, hanem gazdasági tényezők állnak. A gazdasági aggodalmak a munkahelyi versennyel és az erőforrások elosztásával kapcsolatos aggodalmakhoz vezethetnek, ami bizonyos fokú ellenségeskedést okozhat.

264

Különösen aggasztó a nem védett kiskorúak megbélyegzése, ahol a második generációs kiskorúakkal szemben általános előítélet jön létre. E kérdés kezeléséhez szükséges növelnünk a tudatosságot, különösen a fiatalok körében, hogy megelőzzük a rasszista vagy idegengyűlölő csoportokhoz való kapcsolódásukat.

A rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelem egyik prioritása az ilyen megkülönböztetés áldozatainak támogatása. Emellett a tudatosság növelésére és az egyének jogairól való tájékoztatására kell összpontosítani tanácsadással és segítségnyújtással. Az oktatás és a tudatosság hangsúlyozásával, különösen a kiskorúak körében, lehetőség nyílik egy befogadóbb és toleránsabb társadalom kialakítására. Alapvető fontosságú felismerni az idegengyűlölet gazdasági alapjait, miközben egyidejűleg foglalkozni kell a kulturális és faji előítéletekkel, és átfogó stratégiát kell kidolgozni a diszkrimináció gyökerénél történő leküzdésére.

TAPASZTALATOK

1998-as megalakulása óta az ASRP egyre inkább a nőkre fókuszál, kezdetben képzésekkel és kulturális kurzusokkal segítette őket, majd a későbbiekben elsőbbséget élvezhettek minden egyéb foglalkozásnál is. Egységünket nagyon igényes egység, ahol a résztvevő a fő felelősség áll,

aki ezáltal aktív szerepet vállal a folyamatokban. Nem osztogatjuk a segítséget csak úgy, hanem minden segély és támogatás olyan belső szabályokhoz kapcsolódik, amelyek megkövetelik résztvevőinktől, hogy erőfeszítéseket tegyenek.

Munkánkat a bevándorlókkal együtt végezzük, elemezzük a migrációs folyamatot, és segítünk nekik feldolgozni azokat a dolgokat, amiket át kellett élniük. Rövid és hosszú távú célokat és célkitűzéseket dolgozunk ki velük együtt, hogy segítsük őket a különböző szakaszokon való átjutásban, amelyekkel bevándorlókként Spanyolországban szembesülnek.

Olyan tereket hozunk létre, ahol megoszthatják személyes tapasztalataikat, csoportmunkával segítve a kulturális integrációt. Megosztják egymással a származási országukról, az ételekről, a zenéről és a hagyományokról szóló történeteket. Részt vesznek továbbá az MCSE-re való felkészülésben (az állampolgárság megszerzésének egyik módja) és az alkotmányos értékekkel kapcsolatos műhelymunkákon. A nemi szempontok a szervezet DNS-ének részét képezik. A nemek közötti egyenlőség iránti érzékenységgel kapcsolatos értékek minden tevékenységben hangsúlyt kapnak. Hangsúlyozzuk továbbá a családi élet kötelezettségeinek, valamint a láthatatlan munkák, például a szellemi terhelés megosztásának fontosságát.

265

Menedékek: Csak egy olyan menedékhely van, amely kizárólag férfiak számára van fenntartva. Három menedékhely az egyszülős családokra (nők gyermekekkel), kettő pedig a teljes családokra (két szülővel rendelkező családok) összpontosít. Tapasztalataink azt mutatják, hogy többnyire a nők kapják meg a kiskorúak felügyeletét, és a legtöbb esetben egyedül övék minden felelősség is. A menhelyek ugródeszkát jelentenek, ahol képezhetik magukat, félrerakhatnak, és olyan munkalehetőséget szerezhetnek, amely lehetővé teszi számukra a gazdasági függetlenséget. A menhely használatának ideje alatt új nőkkal találkoznak, akik hasonló problémákkal küzdenek. Gyakran épülnek ki egymást támogató közösségek. A szülői munkához házon belül foglalkozásokat tartanak, ahol elemzik és elősegítik a megfelelő szülői magatartást, az anya-gyermek kötődést is támogatják, és ahol gyermek- és serdülőkori gondozással kapcsolatos képzésre is sor kerül. A családokban az otthoni egyenlőség, az együttnevelés és a közuos felelősség fontosságával, valamint az egyenjogúság fogalmával foglalkoznak.

Kelj fel és harcolj: Ez a projekt kizárólag a nőkre összpontosít. A fő cél a foglalkoztathatóság javítása a mentalitás megváltoztatásán keresztül.

Megfelelő referenciák, motivációs coaching és érzelmi támogatás kellene ahhoz, hogy ügyfeleink változást érhessenek el az életükben. Az első lépés a folyékony spanyol nyelvtudás elsajátítása. Több mint

száz nő csinálta végig a projektet, sok nagyon kielégítő, és néhány igen sikeres eredménnyel a munkaerő-beillesztés terén.

Indulj: Ez a legrégebbi projektünk. Nem kizárólag nőkre összpontosít, de 70%-ban nők vannak jelen. Ez egy társadalmi munkába való beilleszkedési terv a súlyos kirekesztettségben élők számára. A támogatást többek közt az élelmezési támogatással és a szállással való kísérés különbözteti meg más álláskeresési projektektől. Ezen kívül olyan képzési programokat is tartalmaz, mint például: közös vállalati gyakorlatok, szociális készségekkel foglalkozó műhelyek és álláskeresés utáni műhelyek. Az ELE spanyol nyelvű műhelyei fontos szerepet játszanak a projektben. Mivel olyan tevékenységről van szó, amely a hét minden napján napi két órát foglal el.

Iskolai támogatás: Az iskolai támogatási tevékenységet egy pszichológus irányítja, aki egy szociális integrátorokból álló csapattal együtt végzi az iskolai felügyeletet,

és az otthonokban elhelyezett kiskorúak heti támogatását. Fontos szempont az iskolákkal való koordináció.

POZITÍV PÉLDA

Együtt nőttünk fel:

Ez egy szülői készségfejlesztő műhely, ahol olyan bevándorló anyákkal és kiskorúakkal dolgozunk, akik nem járnak óvodába. A cél a szülők képzése és támogatása a gyermeknevelési folyamatban, a szülők nevelői szerepének előmozdítása, motiválni őket, hogy sikeresek legyenek, valamint hogy jobban megértsék gyermekeik fejlődését.

Munkakeresés:

Az első és legfontosabb célkitűzés a tartósan munkanélküli résztvevők foglalkoztathatósága. A motiváció kulcsfontosságú a változás előmozdításában. A kiszolgáltatott családoknak (főként a gyermekes nőknek) összeegyeztethetőségi nehézségeivel foglalkozunk először. A munkakeresési eszközöket hozzájuk igazítjuk, hogy megkönnyítsék a társadalomba való beilleszkedésüket.

Iskolai támogatás:

Az ASRP átfogó ellátást nyújt a család számára. Éppen ezért indította el a "Scholé" programot. Ebben a műhelyben szakemberek és önkéntesek vesznek részt, akik a bevándorló gyermekeket kísérik tanulmányaik során.

34. A projektpartnerek tapasztalatcseréje - Nemzetközi kísérleti laboratórium- Vizsgálatok más európai országokban.

34.1 Koncepció és munkamódszertan

A San Ricardo Pampuri Egyesületnél elsősorban olyan emberekkel dolgozunk, akiket a súlyos társadalmi kirekesztés veszélye fenyeget. Sokan közülük olyan bevándorlók, akiket a spanyol intézmények nem tudnak befogadni a befogadási programjaikba. Fő célunk, hogy elősegítsük ezeknek a családoknak a társadalmi és munkaügyi beilleszkedését és önellátását.

Hiszünk abban, hogy minden ember képes valamilyen módon hozzájárulni a társadalomhoz, ezért a résztvevők proaktivitását és önkiteljesedését igyekszünk elősegíteni, miközben felismerjük a nehézségeket és akadályokat, amelyekkel szembesülnek. Az Erasmus+ "Szülők az inklúzióért" projekt keretében célunk egy olyan tevékenység megosztása volt, amely során elősegítjük a gyermekek befogadását és oktatási sikerességét a szülők munkáján keresztül.

A szülők a munkával nemcsak a gyermekeik alapvető szükségleteit fedezik, hanem megtanítják őket az erőfeszítés értékére is, és megmutatják, hogy képesek fejlődni. Ez a tény segít a bevándorló családok társadalmi befogadásának előmozdításában.

Figyelembe véve a társadalmi kontextus sajátosságait és a bevándorló családok jellemzőit, úgy döntöttünk, hogy modulunkat három fő blokkba szervezzük;

- A szülői feladatok figyelembevételének fontossága az aktív és lelkiismeretes álláskeresés során.
- Családi összeegyeztetési nehézségek a szülői támogatóhálózat nélküli bevándorló családokban.

- A bevándorlóknak szakmailag újra magukra kell találniuk, és készségeiket és kompetenciáikat az Európában meglévő munkahelyekhez kell igazítaniuk.

A legjobban bevált gyakorlatok cseréje a projektben részt vevő partnerek között nagy kihívást és nagyszerű lehetőséget jelentett a növekedéshez, ami a különböző együttműködő országok által javasolt tevékenységek kreatív és innovatív jellegének köszönhető.

Ezenkívül ez a projekt megkövetelte, hogy a tapasztalatcserére más országokban kerüljön sor ezért először újra kellett fogalmaznunk a műhelyeinket, hogy azokat egy ismeretlen népességgel és más kontextusban tudjuk a gyakorlatba ültetni.

A projekt ezen szakasza megkövetelte a különböző tevékenységek végrehajtásában és felállításában részt vevő munkacsoport összetartását.

Úgy döntöttünk, hogy modulunkat úgy alakítjuk ki, hogy kombináljuk a képzési programunkban szereplő három gyakorlatot, amelyeket a szociális készségekről, az aktív álláskeresősről és az érzelemkezelésről szóló műhelymunkák keretében sikeresen végrehajtottunk:

- Jenga a szülői kompetenciákról és az emberi szükségletekről való elmélkedésre.
- Az Ikigai a szakmai újraorientációért.
- Foglalkoztathatósági térkép és önjelöltképzés az aktív álláskereső és a családok összeegyeztetése érdekében.

Munkamódszer

A Paulo Freire pedagógiai elveihez igazodó gyakorlatok adaptálása és fejlesztése jelentős kihívást jelentett, de továbbra is a projekt egyik legfontosabb szempontja. A Freire által szorgalmazott módszertan a szervezeten belüli oktatási törekvéseket alakító hajtóerőként szolgál.

A szervezet személyközpontú módszertant alkalmaz, amely szorosan illeszkedik Freire értékeihez és elveihez. Ez a megközelítés a kritikus gondolkodásra helyezi a hangsúlyt, és erősíti a résztvevők önbizalmát. A tanulási folyamat középpontjában saját értékeik, érdeklődési körük, szükségleteik és előzetes tudásuk áll. Ez a módszertan osztja Freire azon meggyőződését, hogy a tanítási-tanulási folyamatnak kölcsönösnek és együttműködőnek kell lennie, azzal az alapvető feltételezéssel, hogy az egyének nem tanulnak elszigetelten az élethelyzetüktől.

A Freire elveivel összhangban lévő személyközpontú módszertan alkalmazásával a szervezet célja, hogy a résztvevők számára lehetővé tegye a részvételt, és olyan környezetet teremtsen, amely elismeri egyéni tapasztalataik és perspektíváik gazdagságát. Ez a megközelítés nemcsak a tanulási élményt fokozza, hanem hozzájárul a kritikai tudatosság és a cselekvőképesség érzésének kialakulásához is az oktatási folyamatban részt vevők körében⁵⁷.

Mindkét megközelítésben induktív, cselekvésorientált a tanulás, a résztvevők céljaira összpontosít, és ösztönzi a felelősségvállalást. Ahogy Paulo Freire mondta: "A pedagógus nem pusztán nevel, hanem a tanulóval folytatott párbeszéd révén nevelődik, aki pedig azáltal, hogy nevel, maga is nevelődik."⁵⁸ A személyközpontú módszertan⁵⁹ olyan megközelítés, amely az embert helyezi a pedagógiai javaslatok tervezésének és végrehajtásának középpontjába. Ez a megközelítés a következő elveken és értékeken alapul:

- **Részvétel:** A bevándorlókat aktívan be kell vonni az őket érintő politikák és programok tervezésébe és végrehajtásába.
- **Empátia:** A hatékony programok megtervezéséhez fontos megérteni a résztvevők igényeit és tapasztalatait.
- **Sokszínűség:** Az emberek igényeiket, tapasztalataikat és képességeiket tekintve sokfélék, és a programoknak figyelembe kell venniük ezt a sokféleséget.
- **Bevonás:** A tevékenységeket úgy kell megtervezni, hogy jellemzőit is figyelembe vesszük.
- **Emberi jogok:** A politikáknak és programoknak tiszteletben kell tartania minden bevándorló emberi jogait.

269

A munkakeresés során a személyközpontú gondozás (PCA) abból a megközelítésből indul ki, hogy a minőségi gondozás érdekében tiszteletben kell tartani minden egyes személy egyéni igényeit és preferenciáit.

A Paulo Freire által javasolt elnyomottak pedagógiája megközelítésének figyelembevételével munkamódszerünk fejlődött, a generatív témák azonosítása ma már alapvető szerepet játszik benne.

⁵⁷ Freire Paulo (1987). Pedagogy of the oppressed (36th Ed.) Mexico: siglo XXI.

⁵⁸ Freire, P. (1979) Pedagogy of the oppressed. Spain: Siglo Veintiuno editores

⁵⁹ Rogers, C. R. (1951). Client-Centered Therapy: Its Current Practice, Implications, and Theory. Houghton Mifflin.

Ez a módszer három nagyon fontos fázisból áll, amelyeket tiszteletben tartunk, amikor a projektben megosztott tevékenységeinket adaptáljuk és javítjuk:

1. Tanulmányozza a kontextust: Ez a fázis kiemelkedő jelentőséggel bír az egész módszertani folyamatban, és meghatározza a következő fázisokat. A cél a generatív kérdések és a résztvevők valóságának megértése, ami lehetővé teszi számukra, hogy megértsék helyzetüket és környezetüket.

A szervezet a beavatkozást a bevándorló valóságának alapos elemzésével kezdi. Ez az elemzés magában foglalja a szülői kompetenciákkal kapcsolatos interjút (lásd az 1. FÜGGELÉKET), amely eszközként szolgál a szükségletek azonosításához és az egyes személyek reális céljainak kitűzéséhez. Elengedhetetlen

életrajzuk, migrációs folyamatuk és elvárásaik elemzése, hogy segítsük őket céljaik megtervezésében. Freire pedagógiájához igazodva, az oktatás egy felhatalmazó folyamatként működik, amely lehetővé teszi az egyének számára, hogy megértsék és megváltoztassák saját valóságukat.

Az Appreciative Inquiry (AI) módszerét alkalmazva a szervezet elősegíti az önismeretet, megkönnyítve a személyes igények és preferenciák megértését. A résztvevőket, különösen a munkaügyi kontextusban, arra ösztönzik, hogy gondolkodjanak el érdeklődési körükről, értékeikről, készségeikről és karriercéljaikról. Ez a reflektív folyamat képessé teszi őket arra, hogy megalapozott döntéseket hozzanak arról, hogy milyen típusú munkát szeretnének keresni.

A gondolkodás ösztönzésére a J enga játék által inspirált játékos tevékenységet javasolunk. Ezen az interaktív gyakorlaton keresztül a résztvevők elemezhetik helyzetüket, beleértve a szülői felelősséget, a gyermekeik szükségleteit, a meglévő hiányosságokat (pénzügyi, támogató hálózatok, képzés) és a kulturális különbségeket, amelyekkel találkoznak. Ez a megközelítés megkönnyíti valóságuk átfogó megértését és elemzését.

2. Kritikai tudatosság fejlesztése:

Ebben a fázisban a szervezet arra törekszik, hogy a résztvevőkben kritikai tudatosságot ébresszen, lehetővé téve számukra, hogy elemezzék valóságukat és megértsék helyzetük mögöttes okait. A cél az, hogy az egyének képessé váljanak arra, hogy aktívan megkérdőjelezzék körülményeiket, és megoldásokat keressenek az előttük álló kihívásokra. Ebben a módszertani fázisban a szervezet két bevált gyakorlatot választott:

1. **Az IKIGAI-alapú szakmai orientációs útmutató:** Ez az eszköz négy kérdésen keresztül segíti a résztvevőket abban, hogy elemezzék preferenciáikat, felismerjék tehetségüket, képességeiket és készségeiket, és felfedezzék a valódi fejlődési lehetőségeket. A hangsúly a személyes erősségekre való reflektáláson és annak feltárásán van, hogy hogyan lehet új lehetőségeket kínáló új környezetben újjáképezni magunkat. Ez a technika nemcsak a munkaerő-piaci beilleszkedés elősegítése, hanem az önmegvalósítás elősegítése szempontjából is előnyös. Ahogy Leach (2002) hangsúlyozza: "Nem arról van szó, hogy az embereket arra kényszerítjük, hogy másképp tervezzék a jövőjüket, mint ahogyan szeretnék, hanem hogy segítünk nekik beilleszkedni a meglévő programokba, vagy a támogatjuk őket, hogy elérjék azokat az élelcélokat, amikre vágnak". Az elismerő karriertervezés (ACP) arra ösztönzi a résztvevőket, hogy határozzák meg karriercéljaikat, tüzzék ki céljaikat, és készítsenek egyéni gondozási terveket 61.

271

2. **Aktív munkakeresési módszertan:** Ez a megközelítés figyelembe veszi a családok összeegyeztetést, és magában foglalja a foglalkoztathatósági térképet és az önjelöltség képességét. A résztvevők proaktivitásának előmozdítása mellett ez a technika segít a bevándorlóknak abban, hogy megismerkedjenek új társadalmi-foglalkozási környezetükkel, felfedezzék a lehetőségeket abban az országban, ahová kivándoroltak, és a szülői feladatok elhanyagolása nélkül bővítsék társadalmi beilleszkedési lehetőségeiket. Az ACP ösztönzi a nyílt és hatékony kommunikációt a potenciális munkaadók és az egyének között, hangsúlyozva a világos és meggyőző önéletrajzok és az interjúk során folytatott gördülékeny kommunikáció szükségességét.

Cselekedj a társadalom átalakításáért:

Ebben a fázisban a résztvevőknek proaktív intézkedéseket kell tenniük valóságuk és közösségük alakítása érdekében. A cél az, hogy a résztvevők a változás ügynökeivé váljanak, akik a személyes és kollektív javuláson dolgoznak. A projekt fejlesztése során a módszertan elősegítette a résztvevők közötti támogatói hálózatok kialakítását. A közös generatív témák azonosítása folytonosságot és kohéziót biztosított a csoport számára.

Paulo Freire szerint: "Minél több passzivitást kényszerítenek rájuk, annál naivabban hajlamosak lesznek alkalmazkodni a világhoz ahelyett, hogy átalakítanák azt". 62 A foglalkoztathatóságot feltérképező álláskeresői technika lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy kölcsönös támogató és együttműködő hálózatokat hozzanak létre. Ezekben a csoportokban a bevándorlók hozzáférhetnek a társaik által létrehozott információkhoz, beleértve a közeli vállalatok listáit, szakmák, kompetenciák, készségek és munkakövetelmények szerint rendszerezve. Ez az eszköz elősegíti a bevándorlók önszerveződését, hogy valódi változásokat érjenek el abban az új környezetben.

A foglalkoztathatóságot feltérképező álláskeresői technikának köszönhetően a résztvevők képesek a kölcsönös támogatás és együttműködés hálózatának létrehozására.

Ezekben a csoportokban az újonnan érkezett bevándorlók hozzáférhetnek a más bevándorlók által létrehozott információkhoz, a közeli vállalkozások szakmák, kompetenciák, készségek és bizonyos munkakörök betöltéséhez szükséges követelmények, a munka és a magánélet egyensúlyát elősegítő rugalmas munkaidőt kínáló vállalkozások - sőt, a származási országukban nem létező szakmák listájához - vagy olyan képzésekhez, amelyek lehetővé teszik számukra bizonyos szakmák gyakorlását. Ez egy olyan eszköz, amely elősegíti a bevándorlók önszerveződését, hogy valódi változásokat érjenek el új környezetükben.

Az AKCS esetében az együttműködés feltételezi más potenciális együttműködők, például mentorok vagy szakmai hálózatok bevonását, amelyek támogatást nyújthatnak a tájékozódásban és az álláskeresőben.

34.2 Megvalósítás Padovában - Olaszország

E projekt részeként az ASRP az olaszországi Padovában tesztelte tananyagát. Egyrészt a projektpartnerekkel, másrészt a Poppoli Insieme egyesület bevándorlókból álló csoportjával.

Úgy döntöttünk, hogy kidolgozunk egy modult, amelyen keresztül a következő kulcsfogalmakkal dolgozunk.

- Emberi szükségletek, felelősség és szülői kompetenciák.
- Tanácsadás és munkahelyi átorientálás a bevándorlók számára.

- Családi egyeztetés és aktív álláskereső.

Helyi körülmények:

Marokkóból, Szenegálból, Nigériából, Mauritániából és más afrikai országokból származó, kevéssé iskolázott migránsok.

Az alapvető szükségletek kielégítésének nehézségei, a nyelvtanulás, a dokumentumok hiánya és a munkavállalás a fő problémái ennek a csoportnak.

Az olasz szervezettel korábban egyeztettünk arról, hogy egy háromórás műhelymunkát tartanánk 20, a társadalmi kirekesztés veszélyének kitett, munkakeresés alatt álló bevándorló anyának és apának. A kommunikáció megkönnyítése érdekében fontosnak tartottuk egy spanyol-olasz fordító jelenlétét is.

Eltérések és változtatások

A tevékenység előkészítése és megtervezése a szervezetet alkotó multidiszciplináris csapat közös erőfeszítéseit igényelte. Bár a projektbe integrált eszközök és dinamika a szervezet társadalmi és munkaerő-beilleszkedési programjának szerves részét képezik, korábban még nem alkalmazták őket együttesen egyetlen műhelyfoglalkozáson. Ez a közös munka a szervezet innovatív megközelítések iránti elkötelezettségét mutatta. A különböző csapattagok szakértelmét felhasználva átfogó és hatásos műhely-élményt teremtettünk. A szervezetek közötti előzetes koordinációra is szükség volt ahhoz, hogy sikeresen továbbíthassuk, adaptálhassuk és kicserélhessük a legjobb gyakorlatainkat.

Mivel a célcsoport hasonló jellemzőkkel bírt, mint azok, akikkel a szervezet tevékenységeit Spanyolországban már kipróbáltuk (bevándorló apák és anyák), akik mindannyian a társadalmi kirekesztés veszélyének voltak kitéve, nem rendelkeztek szülői támogató hálózattal, tartósan munkanélküliek voltak, vagy bizonytalan munkakörben dolgoztak, és alacsony iskolai végzettség mellett korlátozott munkatapasztalattal bírtak, nem volt szükség lényeges módosításokra vagy kiigazításokra. Az egyetlen kiigazítás a nyelvvél volt kapcsolatos. Ugyanakkor a Poppoli Insieme egyesület számára nagy kihívást jelentett a célcsoport kialakítása, mivel általában nem szoktunk ilyen csoportos műhelyeket tartani, ezért menet közben bizonyos eltéréseket és kiigazításokat kellett végrehajtani.

A tesztelés napján sok résztvevő a ramadánt ünnepelte, és jelezték, hogy nem tudnak részt venni a három órás műhelymunkán, ezért le kellett rövidíteni.

Végül a tevékenységet másfél óra alatt csinálták végig a résztvevők egy kis csoportjával, akik közül néhányan bevándorlók gyermekei voltak, és nem apák vagy anyák.

A csapat sikeresen végigcsinálta a szülői kompetenciákról való elmélkedést és az IKIGAI által inspirált pályaorientációs tevékenységet. A modul más partnerszervezetekben történő tesztelésének megkönnyítése érdekében az összes együttműködő partner részvételével közös műhelyet szerveztek. Ezen az ülésen bemutatták a teljes modult, lépésről lépésre, és megvitatták a különböző célcsoportok esetében a célok elérése érdekében végrehajtott különböző adaptációkat és módosításokat.

A műhelybeszélgetés platformként szolgált a meglátások és visszajelzések cseréjére. A csapat értékes javaslatokat és lehetséges kiigazításokat is kapott a kollégáktól. Ez a közös munka elősegítette a pozitív eszmecserét, lehetőséget biztosítva a partnereknek a konstruktív visszajelzésre és a fejlesztésre. A műhely során szerzett kollektív tanulási tapasztalatok hozzájárultak a modul finomításához és fejlesztéséhez, hogy az szélesebb körben alkalmazható legyen a különböző szervezeteknél.

274

Eszköz

ASRP modul: A családok integrációjának elősegítése a szülők munkáján keresztül.

Célkitűzés: A bevándorló családok integrációjának elősegítése a munka révén, kiemelve a szülői kötelezettségek teljesítésének fontosságát és a családok összeegyeztetésének elősegítését.

1. lépés: (prezentációs tevékenység)

(A résztvevők és a moderátorok körben ülnek.)

Jégtörő feladat (Láncos szavak), amelyben minden résztvevőnek be kell mutatkoznia a nevével, származási országával és a gyermekek számával. Ezután mondja el, hogy mi akart lenni gyermekkorában? Mi volt a gyermekkori vágya?

2. lépés: (Szülői kompetencia Jigsaw)

A kör közepén egy asztalon egy Jenga lesz.

Minden résztvevő fogjon egy Jenga-építőt, és írja le azt a négy dolgot, amelyet a gyermekeiért tesz, és amelyet a legfontosabbnak tart.

A kiváltó kérdés a következő lesz: Mikér vagy felelős szülőként?

pl.

Fogalmak: élelem, higiénia, pihenés, lakhatás, oktatás, egészség, biztonság, bizalom, tisztelet, szeretet, értékek.

Konkrét tevékenységek: etesse meg őket, vigye őket orvoshoz, vigye őket iskolába, olvasson nekik mesét, beszélgessenek velük.

Ez az egyéni reflexiós gyakorlat a szülői neveléssel, a szülői készségekkel és felelősséggel kapcsolatos fő generatív kérdések azonosítását szolgálja.

275

3. lépés: (reflexió kiscsoportokban 4-5 résztvevő)

A résztvevők kis csoportokra oszlanak, hogy megosszák egymással a fogalmakat, amelyeket mindegyikük írt, és elgondolkodjanak a "Szülői felelősség" kifejezésen, majd kapnak egy Maslow-piramison alapuló feladatlapot, amely három lépcsőre oszlik. Az első a gyermekekkel szemben rövid távon (alapvető szükségletek kielégítése), a második középtávon (kapcsolati szükségletek), a harmadik pedig hosszú távon (önmegvalósítás) megfogalmazott célokat és elvárásokat fogja tartalmazni.

Közösen gondolkodjanak el és írják le gyermekeiknek a piramis egyes lépcsőfokaihoz kapcsolódó szükségleteit egy-egy téglára. Maslow azt állítja, hogy minden cselekedetünk célja bizonyos igények kielégítése. A pszichológus szerint a prioritásoknak különböző, hierarchikus szintjei vannak.

-A végén a résztvevők további téglákat írnak más cselekvésekkel, amelyeket szükségesnek tartanak a gyermekek számára, hogy az összes igényt kielégítsék.

-Azt is meg kell beszélniük, hogy milyen nehézségekbe ütközik a munka és a gyermeknevelés összeegyeztetése.

4. lépés (plenáris ülés)

Minden csoport bemutatja a piramisát a társainak, és a téglákat visszahelyezik a toronyba. Megosztják következtetéseiket a "szülői felelősség" kifejezéssel kapcsolatban is, és közösen beszélgetünk a munka és a családi élet összeegyeztetésének nehézségeiről.

A tervezett tevékenység egy közös Jenga-játékot foglal magában, amelynek során a moderátor felolvassa a téglákon lévő feliratokat, és beszélgetést kezdeményez a felelősség elhárításának vagy elhanyagolásának kockázatairól, például időhiány, türelem, vágy, pénzhiány stb. miatt.

A résztvevők jellemzően konszenzusra jutnak abban, hogy a szülői szerepvállalás komoly felelősséggel jár, és a gyermekeik igényeinek kielégítése érdekében szükség van a munkavállalásra. A kihívást azonban gyakran a munka és a családi élet közötti egyensúly megteremtése jelenti. Következésképpen a vita arra ösztönzi a szülőket, hogy optimalizálják a gyermekeikkel töltött időt, és következetesen törekedjenek arra, hogy teljesítsék szülői kötelezettségeiket. Ez a tevékenység a résztvevők számára reflektív és magával ragadó módszerként szolgál, hogy feltárják a családi kötelezettségek (munka, gyerekek) kezelésének összetettségét.

5. lépés (egyéni munka)

IKIGAI A SZAKKÉPZÉSI TANÁCSADÁSÉRT

Ez a feladat hangsúlyozza, hogy a bevándorlók számára elengedhetetlen, hogy újra feltalálják magukat a munkaerőpiacon, figyelembe véve egy a származási országuktól jelentősen eltérő ország sajátos jellemzőit, lehetőségeit és munkakörülményeit. Ennek az igénynek a kielégítésére az IKIGAI modell által inspirált szakmaorientációs tevékenységet végeznek. A gyakorlat célja, hogy a résztvevők felismerjék szenvedélyeiket, tehetségüket, azt, hogy mire van szüksége a világnak, és mi az, amiért meg

lehet őket fizetni, végső soron segítve őket abban, hogy eligazodjanak a munkaerőpiac bonyolult viszonyai között az új környezetükben. Az IKIGAI-alapú megközelítés a szakmai identitás holisztikus megértését és annak a fogadó ország egyedi kihívásaihoz és lehetőségeihez való igazítását hangsúlyozza: A résztvevőknek az alábbi kérdések mindegyikére három fogalommal kell válaszolniuk:

- Mit szeretsz csinálni?
- Miben vagy jó ?
- Milyen munkatapasztalattal rendelkezel? Miért kaptál valaha fizetést?
- Milyen munkahelyeket kínál az ország, ahol élsz, a fenti kérdések kapcsán?

277

6. lépés: (Csoportokban dolgozzanak a munkaterület szerint)

Foglalkoztathatósági térkép és önjelöltképesség

Ez egy olyan együttműködő álláskereső módszerből áll, amely figyelembe veszi a családi egyeztetést. Kooperatív, mert létrehoz egy adatbázist a különböző szakmákról és vállalatokról, amelyhez az intézmény minden résztvevője és felhasználója hozzáférhet, és figyelembe veszi a családi egyeztetést.

Google Maps keresés:

3. Használja a Google Maps eszközt az Ikigai tevékenység során választott szakmához kapcsolódó vállalatok azonosítására.
4. Jelölje be az öt legközelebbi vállalat helyét.

Vállalati kutatás:

5. Vizsgálja meg az egyes vállalatok honlapját, hogy összegyűjtse a lényeges információkat.
6. Rögzítse a vonatkozó adatokat a munkalapon, beleértve a vállalat nevét, székhelyét és a kapcsolattartó e-mail címét.

7. Ezek az információk fontosak lesznek az önéletrajzok és kísérőlevelek személyre szabásához minden egyes pályázat esetében.

Kompetenciaelemzés:

8. Vizsgálja meg a megcélzott pozícióhoz szükséges kemény és puha kompetenciákat.
9. Használja az olyan forrásokat, mint a foglalkozások és kompetenciák európai platformja (esco.ec.europa.eu), hogy jobban megértse a munkakör-specifikus kompetenciákat.

Jelölt beszéd:

10. Fejlesszen ki egy olyan jelölt beszédet, amely tartalmazza a releváns vállalati adatokat.
11. Gondolkodjon el a jelölt munkakörhöz kapcsolódó kompetenciáiról, hangsúlyozva, hogy ezek a kompetenciák hogyan illeszkednek a megcélzott pozíció követelményeihez.

Ez a többlépcsős megközelítés átfogó stratégiát nyújt a résztvevőknek az álláspályázati folyamatban való eligazodáshoz. A gyakorlati feltérképezés, a részletes vállalati kutatás, a kompetenciaelemzés és a hatékony önprezentáció kombinálásával a résztvevők jobban felkészülnek az álláspályázatok testre szabásában, és növelik esélyeiket a sikeres elhelyezkedésben.

278

7. lépés: (plenáris ülés)

Vita és elmélkedés

Az együttműködésen alapuló álláskeresés fontossága és az adatbázis további táplálása.

Az önjelölés fontossága

A foglalkoztathatósági térkép hasznossága

Mennyire fontos a családi egyeztetés?

Mit taníthatunk gyermekeinknek a munkánkkal? Kezdeményezésre, erőfeszítésre, önfejlesztésre...

Végezetül a moderátor felidézi azokat a gyermekkori vágyakat, amelyekről a tevékenység elején beszéltünk, és kiemeli a képzés fontosságát, valamint

azt, hogy ne csak az alapvető szükségleteket fedező munkák elvégzésére törekedjünk, hanem arra is, hogy más készségeket fejlesszünk, és olyan munkakörökhöz jussunk, amelyek jobban megfelelnek a személyes preferenciáknak, hogy önmegvalósításra törekedjünk

Eredmények

A résztvevők aktívan részt vettek a munkakeresésben, és egyetértettek azzal, hogy figyelembe kell venni az apák és az anyák szerepét a munkakeresés során, és hogy fontos az aktív munkakeresés, amely tiszteletben tartja a családok összeegyeztetését.

A javasolt tevékenység második része: "Ikigai a szakmai és munkahelyi orientációért" elérte a várt eredményeket, mivel sok résztvevő képes volt elgondolkodni a hivatásán és készségein, megismerkedett az Olaszországban található új munkahelyekkel, amelyek megfelelnek ezeknek a készségeknek, és felismerte az ezekhez való hozzáféréshez szükséges képzési igényeket. A résztvevők válaszoltak a kérdésekre, és aktívan reflektáltak kompetenciáikra, készségeikre, képességeikre és az olaszországi munkalehetőségekre. Kiemelték annak fontosságát is, hogy szakmailag újra feltalálják magukat, és megnyíljanak olyan szakmák felé, amelyek hazájukban nem léteznek, de amelyeket Európa kínálhat

számukra. Végül a csoport elérte a szükséges kohéziót ahhoz, hogy átgondolja és kifejezze szükségleteit.

279

Reflexió és következtetés

A padovai tapasztalatok értékes felismerésekkel és tanulságokkal szolgáltak, amelyek a javasolt tevékenység finomításához vezettek. A különböző kontextusokban való hatékonyság fokozása érdekében a résztvevők által vezérelt megközelítést javasoljuk, amely lehetővé teszi az egyének számára, hogy megosszák szülői tapasztalataikat. A J eng a téglákon előre meghatározott fogalmak helyett a tevékenység akkor válik vonzóbbá, ha a résztvevők megfogalmazzák az általuk fontosnak tartott feladatokat és felelőségeket. Ez a megközelítés lehetővé teszi a résztvevők kontextusának, generatív kérdéseinek és valóságának mélyebb megértését saját elbeszéléseiken keresztül, elősegítve elveik, értékeik és élettapasztalataik tiszteletteljesebb és koherensebb feltárását.

Emellett a tevékenységnek a résztvevők anyanyelvén történő lebonyolítása kulcsfontosságú a szabad véleménynyilvánítás elősegítése szempontjából. Felismerve a résztvevők képzettségi szintjének és önreflexiós képességének fontosságát, a Maslow-piramis bemutatását a csoport kontextusához és jellemzőihez kell igazítani.

Ami az IKIGAI tevékenységet, mint pályaaorientációs technikát illeti, azt olyan hatékony eszköznek tekintik, amely tiszteletben tartja az egyéni egyediséget. A négy megfogalmazott kérdés - Mit szeretsz csinálni? Mit tudsz csinálni? Milyen munkatapasztalatod van, és miért fizettek már neked? Milyen munkalehetőségeket kínál az ország, ahol élsz, a fenti kérdésekkel kapcsolatban? – egy olyan eszköz, amely megkönnyíti a résztvevők képességeinek és a fogadó ország által kínált lehetőségeknek a mérlegelését, és segíti őket a reális munkacélok meghatározásában, miközben elismerik hivatásukat, érdeklődésüket és tudásukat.

Összességében a résztvevők által irányított és kulturálisan érzékeny megközelítések hozzájárulnak e tevékenységek hatékonyságához és alkalmazkodóképességéhez.

280

34.3 Valladoldi megvalósítás - Spanyolország

A tevékenység címe: Anyának és apának lenni és munkát keresni. Az egyeztetés nehéz feladata.

Népesség, amelyen a tevékenységet tesztelték: 10 dél-amerikai nő Argentínából, Kolumbiából, Venezuelából és Peruból. Közepes iskolai végzettséggel. A műhelyt az anyanyelvükön tartották.

FAMILIAS POR LA INCLUSIÓN
Taller: Ser madres, padres y buscar trabajo.
La difícil tarea de CONCILIAR

Actividad del proyecto parents for inclusion

25 de mayo
9:30 - 13:30
En plaza Ferroviarios N°2
Más información: infancia@redincola.org
625 15 52 84

Inscripciones:

Con almuerzo
Habrá servicio de cuidado de niños para los participantes
Se entregará diploma al final del curso

Alkalmazások és eredmények

A Jengában leírt fogalmakat adaptálták, és elmélyítették a Maslow-féle emberi szükségletpiramis magyarázatát, mivel fontosnak tartották, hogy a célközönség megértse a tevékenység célját, és hogy az zökkenőmentesebben működjön.

A tevékenységnek elérte célját, vagyis felhívta a figyelmet a szülői kompetenciák fontosságára és a gyermekek szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos szülői felelősségvállalásra.

A tevékenység második részének (IKIGAI) célja az volt, hogy a résztvevőknek segítsen meghatározni egy valódi szakmai profilt, amelyre az álláskeresés során összpontosítaniuk kell.

A foglalkoztathatósági térképet innovatív és nagyon hasznos álláskeresési eszköznek tekintették, amely nemcsak a családi összeegyeztethetőséget veszi figyelembe, hanem lehetőséget biztosít számukra, hogy többet tudjanak meg a munkaerőpiacról azon a területen, ahol élnek.

A tevékenység harmadik része, amely az önjelöltképeség fontosságára vonatkozott, szintén elérte a célját.

281

282

Szülői felelősség:

Fiziológiai - alap (piros): táplálék, víz, pihenés, pihenés, oxigén, alvás, menedék, ápolás....

- Gyümölcsök és zöldségek beillesztése a gyermekek étrendjébe
- Az ipari sütemények kerülése a gyermekek étrendjében
- Biztosítson elegendő vizet, hogy a gyermekek hidratáltak maradjanak.
- Biztosítsa a szükséges alvásmennyiséget
- A gyermekek pihenőidejének tiszteletben tartása
- Tartson fenn egy csendes, zajmentes helyet, ahol a gyerekek pihenhetnek.
- Gondoskodjon a gyermekek zuhanyzásáról
- Győződjön meg róla, hogy naponta 3-szor fogat mosnak
- Az aktuális hőmérséklethez és évszakhoz igazított ruházat biztosítása
- A megfelelő hőmérséklet fenntartása otthon. Az otthon higiénijáról és tisztaságáról* való gondoskodás

Biztonság (türkizkék): Fizikai biztonság, foglalkoztatás, erőforrások, egészség, lakhatás, magánterület (stabilnak érezzük magunkat, figyelmeztető rendszereink aktiválódásának csökkenése).

283

- Gyermekek orvoshoz vitele, ha megbetegednek
- A betegeknek a szükséges gyógyszerek biztosítása, ha betegek.
- Van-e biztonságos/stabil otthona?
- Erőszakmentes otthoni környezet biztosítása
- Stabil munkahelye
- Ajánlja fel a gyermekeknek a szükséges anyagokat (iskolai, sport stb.).
- Hogy legyen egy házam, ahol a gyermekeimmel lehetek.

Hovatartozás - szeretet - szociális (sötétkék): Barátság, szeretet, szexuális intimitás, szerelem, kapcsolatok, részvétel a szociális területen, kortársak általi elfogadás. Támogassa őket a tanulmányaikban, baráti csoportban, beszélgessenek az érzelmeikről és fogadják el őket, töltsék együtt a szabadidejüket, adjanak nekik szeretetet,

- Biztosítsa, hogy a gyermekek minden nap iskolába járjanak.
- Figyeljen a gyermekek iskolai nyomon követésére és fejlődésére.
- A gyermekek segítése a házi feladatban és a tanulásban
- A gyermekek támogatása tanulmányaikban és/vagy pályafutásukban

- Engedjük, hogy a gyermekek kifejezzék érzelmeiket, és kísérvük őket ebben.
- A gyermekek szabad véleménynyilvánításának lehetővé tétele.
- Elfogadni, hogy a gyerekek másképp érezhetnek, mint én.
- Közös játék a gyerekekkel
- Osszuk meg a szabadidőnket a gyermekeinkkel
- Engedni és bátorítani a más gyermekekkel való játékot
- Hagyja, hogy a gyerekek időt töltsenek a baráti csoportjukkal.
- Vigye el a gyerekeket a parkba és/vagy olyan tevékenységekre, ahol kapcsolatba kerülhetnek más, velük egykorú gyerekekkel.
- A gyermekek iránti szeretet kifejezése ölelésekkel, simogatással, puszival...
- Vegyen részt a gyermekek iskolai tevékenységeiben.
- Vegyen részt a gyermekek tanáraival tartott megbeszéléseken.
- Legyen tisztában azzal, hogy mi történik az iskolában.

Megbecsülés - elismerés (barna háromszög): önbecsülés, önbizalom, önmagunk és mások tisztelete, tudás...

Példák: Önálló döntések meghozatala, önmagunkban való bizalom, önmagunk szeretete, magabiztosság, önmagunkban való hit, a kritika elfogadása, tisztelet, büszkeség és elismerés az elért eredményekre, mások elismerése,

Fogadja el őket olyannak, amilyenek, tartsa tiszteletben döntéseiket, erősítse önbecsülésüket, támogassa önbizalmukat,

- Hagyni, hogy a gyermekek maguk hozzák meg döntéseiket (ha idősebbek).
- A gyermekek megtanítása mások tiszteletére
- A gyermekek és egyéniségük tiszteletben tartása
- A gyermekek elfogadása olyannak, amilyenek
- Mondjuk meg nekik, hogy büszkék vagyunk rájuk
- Ismerje fel jó tulajdonságaikat, és fejezze ki feléjük is.
- Ismerje el az eredményeiket, és gratuláljon nekik.
- Éreztesse velük, hogy a család részei
- Segítünk nekik, hogy bízzanak önmagukban
- Tanítsa meg őket arra, hogy a kritikát ne sértésként, hanem a fejlődéshez szükséges információként fogadják el.
- Önállóságuk és saját életük lehetővé tétele.
- Megtanítjuk őket arra, hogy másoknak határokat szabjanak

- Határok megállapítása és fenntartása otthon

Önmegvalósítás és önmegvalósítás (narancssárga): Erkölcösség, kreativitás, spontaneitás, előítéletmentesség, tények elfogadása, problémamegoldás szavak jelentése. Célok, álmok, hivatás és személyes fejlődés. Célok és álmok. Példát mutatni másoknak, továbbképzés, mások segítése, kezdeményező és vezetői munka, a hivatás követése, motiválás a célok kitűzésére, példát mutatni a gyerekeknek, segíteni őket a személyes fejlődésükben.

- Legyen példakép gyermekei számára
- Segítünk a gyerekeknek megtalálni a hivatásukat
- Tanítsuk meg a gyerekeknek, hogy fontos, hogy segítsenek másokon, és ne csak magukra gondoljanak.
- Segíteni a gyermekeket a személyes fejlődésükben, hogy fejlődjenek, és önmaguk egy jobb változata felé haladjanak.
- A gyermekek megtanítása a célok és értékek fontosságára
- A gyermekek kreativitásának fejlesztése
- A gyermekek segítése a fájdalmas események elfogadásában és kísérésük az úton
- A gyermekek segítése az előítéletek lebontásában és a különbözőségek elfogadásában

285

Az IKIGAI-alapú szakmai és munkahelyi reorientáció dinamikájához a következő munkalapot használtuk

¿Qué te gusta hacer?	¿Qué sabes hacer?
¿Qué experiencia laboral tienes? ¿Te han pagado alguna vez por hacer algo por lo que no esperabas que te pagasen?	¿Qué puestos de trabajo ofrece Valladolid en relación a las preguntas anteriores?

A tevékenység bemutatásakor a hangsúlyt arra helyeztük, hogy a bevándorlóknak újra fel kell találniuk magukat a munkaerőpiacon, figyelembe véve egy olyan ország követelményeit, amelynek jellemzői, lehetőségei és munkakörülményei gyakran jelentősen eltérnek a származási országuktól.

A résztvevőket arra kértük, hogy gondolkodjanak el arról, hogy mit tudnak csinálni, amit eddig esetleg nem gondoltak volna megélhetési vagy jövedelemszerzési lehetőségként. Ezt a reflexiót a J enga játék dinamikájába integrálták. Miután a résztvevők azonosították korlátaikat, felismerték, hogy mi az, ami fontos és lényeges számukra, a következő fontos lépés az volt, hogy önmagukkal szemben őszintén meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek mellett munkát kereshetnek.

A foglalkoztathatósági térképen keresztül történő álláskeresés nagy érdeklődést váltott ki a résztvevőkben. A kapott eredmények a várakozásoknak megfelelően alakultak, a résztvevők többsége tudatos, világos céllal, saját igényeit, a környezet által kínált lehetőségeket és családja igényeit figyelembe véve végezte a keresést

286

34.4 Megvalósítás Bonnban - Németország

A tevékenységet egy integrációs kurzus keretében végeztük az utolsó modul, konkrétan az orientációs kurzus során. Ez a modul számos témát érint, többek között az Európai Uniót, a pályaorientációt és a családi ügyeket, így különösen fontos.

A résztvevők különböző oktatási háttérrel rendelkeztek, és olyan országokat képviseltek, mint Fehéroroszország, Lengyelország, Törökország, Ukrajna, Marokkó, Indonézia, Líbia, Szerbia és Oroszország. A résztvevők különböző iskolai végzettséggel, néhányan közülük felsőfokú végzettséggel rendelkeztek. Nyelvtudásuk az A2 és B1 szint között mozgott.

Tekintettel arra, hogy az orientációs kurzus hat nyelvi modult foglal magában, és nyelvizsgát is tartalmaz, fontos megjegyezni, hogy ebben a csoportban nem minden résztvevő érte el a B1 nyelvi szintet. Következésképpen igyekeztünk a szókincset elmagyarázni és egyszerűbb szavakkal nyelvi tevékenységeket végezni, hogy a különböző nyelvtudási szintű résztvevőknek is megfeleljenek.

287

Adaptáció és eredmények

A szeminárium címe a következő volt: "Család és karrier: hogyan kezeljem? A saját kompetenciák kihasználása és magabiztos belépés a szakmai életbe".

A gyermeki vágyak bemutatásának első része a tervezetthez hasonlóan alakult, és a következő szakmák kerültek említésre: Orvos, úrhajós, focista és egyéb.

A Jenga játékban a fogalmakat a résztvevők értelmi szintjéhez igazították.

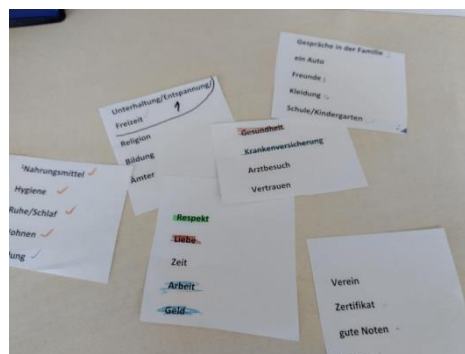
Élelmiszer, higiénia, pihenés, alvás, lakhatás, oktatás, egészség, egészségbiztosítás, orvoslátogatás, bizalom, barátok, ruházat, iskola/óvoda, egyesület, bizonyítvány, jó jegyek, sport, szórakozás, kikapcsolódás, szabadidő, vallás, oktatás, hivatalok).

A résztvevők egy munkalapot kaptak a Maslow-piramis rajzával és az írott fogalmakkal. Kiscsoportokban ki kellett választaniuk a családi szükségleteiket reprezentáló fogalmakat, és fel kellett írniuk a Jenga blokkokra, majd a piramisra kellett helyezniük őket, és szín és fontossági sorrend szerint osztályozniuk.

Az egyes csoportok következtetéseit ezután a plenáris ülésen osztották meg egymással. Érdekes volt, hogy például a vallást a társadalmi kapcsolatok között rangsorolták. Nem mindig volt egyetértés minden fogalomban. De a szülői felelősségről, a gyermekek igényeiről és a családi összeegyeztetés nehézségeiről szóló vita jól sikerült.

288

Az IKIGAI-alapú szakmai orientációs tevékenység a tervek szerint zajlott, kihangsúlyozva, hogy a bevándorlóknak szakmailag újra fel kell találniuk magukat. Egyénileg válaszoltak a négy kérdésre, és olyan Németországban kínált szakmákra reflektáltak, amelyek a hazájukban nem léteznek.

Ezután a kapcsolódó szakmák szerint kis munkacsoportokban találkoztak, hogy a műhely utolsó részével foglalkozzanak: a munkavállaláshoz szükséges személyes és munkakompetenciák, a foglalkoztathatósági térkép és az önjelöltképeség. Végül plenáris elmélkedésre került sor. A résztvevők nagyon motiváltak voltak. Hangsúlyozták a közös álláskeresés és a kezdeményezőkézség fontosságát az álláskeresés során. Nagyra értékelték a vállalatoknál való szakmai gyakorlat lehetőségét (amiről nem tudtak).

Azt is felfedezték, hogy vannak olyan szakmák, amelyek a korábbi képzésükhöz kapcsolódnak, és amelyek ismeretlenek voltak számukra. Így bővültek a munkalehetőségeik.

A jövőben ezeket a szemináriumokat orientációs kurzusok keretében lehetne megtartani. Az orientáció egy országban a szakmai átorientálódást is magában foglalja. Freire filozófiája szerint azonban jobb lenne, ha az emberek anyanyelvükön fejeznék ki magukat és gondolkodnának. Ilyen szemináriumokat a MIA női kurzusain is lehetne tartani anyanyelven, hogy az anyáknak lehetőségük legyen reflektálni saját tapasztalataikra.

Az ilyen típusú szemináriumokat a MIA női tanfolyamain is el lehetne tartani az anyanyelvi tanfolyamokon, hogy segítsenek az anyáknak megtalálni az egyensúlyt a munka és a család között. Ha a szülők munkát keresnek, jó példát mutatnak a gyermekeiknek. Ez a gyerekek iskolai és szakmai jövőjét is befolyásolja.

290

35. Legjobban gyakorlatok cseréje - megvalósítás a jövőre nézve. Egyéb didaktikai anyagok és eszközök

A projektpartnerek közötti tapasztalatcsere és együttműködés jelentős változásokat indított el intézményünkben. Mint korábban említettük, ezek a változások módszertanunk módosításához és továbbfejlesztéséhez vezettek, és új projektek indítását inspirálták.

Ami a projekt folytonosságát illeti, intézményünkön belül létrehoztunk egy anyákból álló csoportot, és továbbra is támogatjuk őket az önmenedzselés felé vezető úton. A következő lépések között szerepel, hogy ezt a csoportot arra ösztönözzük, hogy a bevándorló anyák újonnan érkező csoportjaival megismételjék a tapasztalatokat és a tevékenységeket, amelyekben részt vettek. Célunk, hogy motiváljuk őket arra, hogy az azonosított igények alapján új kihívásokat fogadjanak el. Emellett az erőfeszítések a meglévő támogató hálózatok megerősítésére és új hálózatok létrehozásának

elősegítésére irányulnak majd az "Anyák hálózata" programunkon keresztül.

Az AEF által javasolt modul kezdeti teszteléséből származó sikeres tapasztalatok a generatív kérdésekben figyelemre méltóak. Támogató hálózatok jönnek létre a hasonló kihívásokkal küzdő anyák között. Említésre méltó példa egy marokkói résztvevő, aki önkéntesen segít más újdonsült anyáknak nyelvtanításban, valamint egy autizmus spektrumán lévő gyermeket nevelő anya és egy másik, ugyanezzel küzdő anya közötti együttműködés. Mindketten egy ASD-s gyermekekre szakosodott egyesület tagjai lettek. A résztvevők széles körű érdeklődése e hálózatok további erősítése iránt a projekt közösségépítésre és kölcsönös támogatásra gyakorolt pozitív hatását bizonyítja.

Egyéb didaktikai anyagok és eszközök

Tekintettel arra, hogy a szervezet főleg marokkói és nigériai származású anyákból áll, fontosnak tartották, hogy a Szülők az inklúzióért projekthez egy bevezető tevékenységet tervezzenek. A tevékenység célja, hogy megértesse a bevándorló szülőkkel annak a fontosságát, hogy gyermekeik számára referenciaként szolgáljanak a társadalmi befogadásban.

Míg ez a szempont nyilvánvaló lehet bizonyos bevándorlócsoportok esetében, például a dél-amerikai bevándorlók esetében, akik gyakran viszonylag könnyen integrálódnak és viszonylag könnyen viszonyulnak a spanyol szülőkhöz, az említett csoportok esetében ez nem ilyen egyszerű. Sok afrikai származású anya hajlamos elsősorban a származási országából származó emberekkel társulni. Motivációjuk a helyi nyelv elsajátítására vagy a munkaerőpiacra való belépésre gyakran korlátozott, mivel a fő hangsúlyt a gyermekeik nevelésére, a háztartási feladatok ellátására, valamint a kultúrájuk és értékeik átadására helyezik.

Ennek eredményeképpen a társadalmi befogadás gyakran a bevándorlók második generációjára vár, ami jelentős generációs, kulturális és oktatási különbségekkel járó kihívásokkal teli folyamathoz vezet. A Szülők az inklúzióért projekt célja, hogy kiálljon a bevándor családok bikulturalitása mellett, felismerve, hogy származási kultúrájuk erős érték, amelyet nem szabad felváltania annak az országnak a kultúrájával, ahová kivándoroltak. Ezt a kultúrát az új társadalomba való beilleszkedés során párhuzamosan kell átadni.

Általánosságban elmondható, hogy a bevándorló szülők és gyermekek közötti generációs szakadék konfliktusokat és nehézségeket okozhat a

kapcsolatukban, különösen akkor, ha a különböző generációk között kulturális és értékbeli különbségek vannak. Fontos, hogy a szervezet

elősegítse az egészséges és tiszteletteljes kommunikációt, bátorítsa a különbségek elfogadását, és támogassa a gyermekek világának megértését, hogy gazdagító és tartós kötelekeket alakítson ki.

A következőkben ismertetjük e hiányosság néhány következményét:

Nehézségek az egymás megértésében és kommunikációjában, ami távolságtartást és konfliktusokat okozhat az egymás közti kapcsolatban.

A különböző generációk közötti eltérő értékek, eszmék, meggyőződések és célok, amelyek szakadékot eredményezhetnek a gyermekek és a szülők elveit vagy életmódját illetően.

A fiatalok kommunikációs kódjai, amelyek újszerűek és eltérnek a más generációk által használtaktól, ami akadályozhatja a szülők és a gyermekek közötti megértést és megfelelő párbeszédet, különösen, ha serdülőkorúakról van szó.

Akkulturációs problémák, a célország kultúrájához való alkalmazkodás nehézsége miatt, amik végül a generációk közötti konfliktusokat okozhatnak.

Kihívások az oktatásban, alacsony teljesítmény vagy iskolaelhagyás.

Digitális szakadék, amely a technológiákat használó és nem használó emberek közötti elkülönülésre utal, ami távolságot teremthet a szülők és a gyermekek között.

Az alábbi csoportdinamika segíthet elgondolkodni azon, hogy milyen fontos, hogy a gyermekeknek mi legyünk a példa befogadásban.

Csoportdinamika: "Szülők a befogadásért".

A résztvevőket megkérjük, hogy hozzanak magukkal egy fényképet a gyermekükről a műhelybe.

Egy teremben körben ülünk. Minden résztvevő bemutatkozik, és megmutatja a többieknek a gyermekei képét, és bemutatja őket a nevük és életkoruk elmondásával.

A résztvevőket ezután felkérjük, hogy álljanak ki mindazok, akik szeretnék, ha gyermekeik beilleszkednének a spanyol társadalomba.

Ezután közöljük velük, hogy annak ellenőrzésére, hogy gyermekeik integrálódtak-e, minden egyes állításnál, amellyel azonosulnak, tegyenek egy lépést előre:

Mindazok, akiknek olyan gyermekeik vannak, akik:

- Képesek kommunikálni az anyanyelvükön és annak az országnak a nyelvén, ahol élnek.
- Spanyol barátaik vannak.
- Naponta több mint három órát tanulnak.
- Elmennek egy tanórán kívüli tevékenységre, sportolnak vagy részt vesznek egy spanyolokkal tartott műhelyen.
- Spanyol barátok otthonába és/vagy születésnapokra mennek.
- Spanyol nyelvű zenét hallgatnak.
- Spanyolul nézik a tévét.
- Egy spanyol barátokból álló whatsapp-csoport tagjai.

A legtöbb szülő ennek a résznek a végén a terem közepén lesz, ami azt mutatja, hogy gyermekeik beilleszkedtek a társadalomba. Arra kéri majd őket, hogy a fényképet a központban hagyják egy asztalon vagy a padlón.

Végül a szülőknek is felteszik ugyanazokat a kérdéseket, és megkérjük őket, hogy

egy lépést hátrálnak, ha nem felelnek meg ezeknek a nyilatkozatoknak.

- Képesek kommunikálni az anyanyelvükön és annak az országnak a nyelvén, ahol élnek.
- Több spanyol barátjuk van, mint saját nemzetiségű
- Naponta több mint három órát tanulnak.
- Tevékenységeket, tanfolyamokat stb. szerveznek az egyesületen kívül (nem csak a migránsok számára).
- Születésnapokra, partikra vagy spanyol emberek házába mennek.
- Spanyolul néznek tévét, követnek egy műsort vagy sorozatot.
- Hallgasson spanyol zenét (tud három híres énekest megnevezni).
- Egy spanyol barátokból álló Whatsapp-csoport tagjai, és spanyol nyelvű közösségi hálózataik vannak.

A gyakorlat tetőpontján a résztvevők kiscsoportokban foglalkoznak a saját maguk és gyermekeik közötti távolsággal, elgondolkodnak a szakadékkal kapcsolatos lehetséges kockázatokon, és megvizsgálják a szakadék áthidalására tett lépéseket. Ezt követően a csoportos elmélkedések eredményeit plenáris ülésen osztják meg egymással.

Minden csoporttól kérjük, hogy olyan kézzelfogható tennivalókat javasoljanak, amelyek hozzájárulhatnak a távolság csökkentéséhez. Miközben a résztvevők felolvassák az egyes tennivalókat, szimbolikusan lépéseket tesznek a központ felé, hogy "visszaszerezzék" a gyermekeik fotóját. Végezetül közös gondolkodásra hívjuk fel a résztvevőket arról, hogy mennyire fontos, hogy példát mutassanak a befogadásban gyermekeik számára. Az értékek és szokások átadásának fontosságát hangsúlyozva, hangsúlyt kap az is, hogy segíteni, kísérni és támogatni kell a gyermekeket integrációs folyamataikban, lehetővé téve számukra törekvéseik megvalósítását.

A szervezeten belül ez a dinamika rendkívül előnyösnek bizonyult, és úgy véljük, hogy a különböző bevándorló csoportok körében is megismételhető. A gyakorlat alkalmazkodóképessége abban rejlik, hogy a mondatokat az adott csoport és a megvalósítás helye szerinti ország társadalmi-oktatási és kulturális környezetéhez igazíthatjuk.

294

